

C/2020

**ค่ายศิลปะเด็ก กับการปลูกฝังเจตคติและการมีส่วนร่วม
ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม: กรณีศึกษานักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6
อำเภอนางรอง และอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์**

นายกิตติภูมิ ผลวิเศษสิทธิ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาไทยคดีศึกษา สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2551

**The Relation of Children's Art Camp and Attitude Implementation
and Participation for Environmental Preservation: A Case Study of
Mattayomsuksa 1- 6 in Nang Rong District and Prakhon Chai District,
Buri Ram Province**

Mr.Kittipoom Ponwisetsit

A Thesis Submitted in Parial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Arts in Thai Studies
School of Leberal Arts
Sukhothai Thammathirat Open University

2008

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ค่ายศิลปะเด็ก กับการปลูกฝังเจตคติและการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์
สิ่งแวดล้อม: กรณีศึกษานักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6
อำเภอนางรอง และอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

ชื่อและนามสกุล นายกิตติภูมิ พลวิเศษสิทธิ์

แขนงวิชา ไทยคดีศึกษา

สาขาวิชา ศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร.จิตรา วีรบุรินนท์
2. ศาสตราจารย์พิเศษประชิด วามานนท์
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุจิตต์ เจนนพกาญจน์

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้ให้ความเห็นชอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ มิกุล)

.....กรรมการ
(ศาสตราจารย์พิเศษประชิด วามานนท์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.จิตรา วีรบุรินนท์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุจิตต์ เจนนพกาญจน์)

.....กรรมการ
(อาจารย์ นาวาโท ดร.อนุชา ม่วงใหญ่)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชา
ไทยคดีศึกษา สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

.....ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ วิศวรรัตนนท์)

วันที่..... 13 .....เดือน..... สิงหาคม ..... พ.ศ. 2552.....

ชื่อวิทยานิพนธ์ ค่ายศิลปะเด็ก กับ การปลูกฝังเจตคติและการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์

สิ่งแวดล้อม: กรณีศึกษานักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 อำเภอนางรอง
และอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

ผู้วิจัย นายกิตติภูมิ พลวิเศษสิทธิ์ **ปริญญา** ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ไทยคดีศึกษา)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร.จิตรา วีรบุรินนท์ (2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุจิต
เจนนพกาญจน์ (3) ศาสตราจารย์พิเศษประชิด วามานนท์ **ปีการศึกษา** 2551

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ใน อ.นางรอง และ อ.ประโคนชัย จ.บุรีรัมย์
และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กกับเจตคติที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ใน อ.นางรองและ อ.ประโคนชัย จ.บุรีรัมย์

กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยนักเรียนชั้น ม.1-ม.6 ร.ร.นางรองพิทยาคม อ.นางรอง
จ.บุรีรัมย์ จำนวน 55 คน นักเรียนชั้น ม.1-ม.6 ร.ร.แสงโตนพิทยาคม อ.ประโคนชัย
จ.บุรีรัมย์ จำนวน 20 คน นักเรียนชั้น ม.1-ม.3 ร.ร.บ้านแสงโตน อ.ประโคนชัย จ.บุรีรัมย์
จำนวน 20 คน นักเรียนชั้น ม.1-ม.6 ร.ร.ประโคนชัยพิทยาคม อ.ประโคนชัย จ.บุรีรัมย์ จำนวน
5 คน เจ้าหน้าที่ อบต.แสงโตน และครูผู้ดูแลค่าย จำนวน 20 คน รวม 120 คน เครื่องมือที่ใช้
ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม 2 ฉบับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยค้นพบว่า 1. การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ใน อ.นางรอง และ อ.ประโคนชัย จ.บุรีรัมย์ อยู่ในระดับปานกลาง
ทั้งสองอำเภอ 2. ความสัมพันธ์ของกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กกับเจตคติที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ใน อ.นางรองและ อ.ประโคนชัย จ.บุรีรัมย์ อยู่ในระดับ
ปานกลางทั้งสองอำเภอ 3. เจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6
ใน อ.นางรอง และ อ.ประโคนชัย หลังการเข้าค่ายฯ สูงกว่าก่อนการเข้าค่ายฯ อย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .05 ทั้งสองอำเภอ แสดงว่าการเข้าค่ายศิลปะฯ ทำให้นักเรียนในทั้งสองอำเภอมิเจตคติ
ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม 4. ความพึงพอใจของครูผู้ดูแลค่าย และเจ้าหน้าที่ อบต. ต่อพฤติกรรม
การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ใน อ.นางรอง
และ อ.ประโคนชัย จ.บุรีรัมย์ อยู่ในระดับมากทั้งสองอำเภอ

คำสำคัญ ค่ายศิลปะเด็ก เจตคติ การมีส่วนร่วม การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

Thesis title The Relation of Children's Art Camp and Attitude Implementation and Participation for Environmental Preservation: A Case Study of Mattayomsuksa 1- 6 in Nang Rong District and Prakhon Chai District, Buri Ram Province

Researcher: Mr.Kittipoom Ponwisetsit; **Degree:** Master of Arts (Thai Studies);

Thesis advisors: (1) Dr. Chitra Veeraburinon, Associate Professor; (2) Dr. Sudjit Jenenoppakanjana, Assistant Professor; (3) Prachid Vamanonda, Professor;

Academic year: 2008

Abstract

The objectives of this study were to: 1) examine the results of Nang Rong and Prakhon Chai District's participation in student environmental preservation activities; and 2) study the relationship between "Children's Art Camp" and increased interest in environmental preservation amongst Mattayomsuksa 1-6 students from Nang Rong and Prakhon Chai District, Buri Ram Province.

The research sample consisted of 120 students. 55 students being in Mattayomsuksa 1-6 from Nang Rong Pittayakom School, Nang Rong District, Buri Ram Province, 20 students Mattayomsuksa 1-6 from Salangthon Pittayakom School, Prakhon Chai District, Buri Ram Province, 20 students Mattayomsuksa 1-3 from Ban Salangthon School, Prakhon Chai District, Buri Ram Province, 5 students from Prakhon Chai Pittayakom School, Prakhon Chai District, Buri Ram Province, 20 officers in Salangthon Sub-District Administrative Organization and teachers who acted as camp supervisors. Two questionnaires were used to collected data. The data analyzed by using percentage statistics, arithmetic means and standard deviation.

The results yielded that (1) the level of community participation in environmental preservation activities was at the moderate level; (2) the relationship between "Children's Art Camp" and the attitudes towards environmental preservation activities amongst Mattayomsuksa 1-6 students from Nang Rong and Prakhon Chai Districts was at the moderate level. (3) The increase in student-expressed interest levels in environmental preservation between data collected before and after participation in the camp was statistically significant at the 0.05 level. It was implied that "Children's Art Camp" could encourage an attitude in environmental preservation activities amongst students from Nang Rong and Prakhon Chai Districts. (4) Teachers and officers of Salangthon Sub-District Administrative Organization who acted as camp supervisors expressed at the high level of satisfaction in regards to student who were interested in participating in environmental preservation activities.

Keywords: Children's art Camp, Attitude, Participation, Environmental preservation

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความช่วยเหลือเป็นอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.จิตรา วีรบุรินทร์ ที่ปรึกษาหลักวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุจิต เจนนพกาญจน์ ศาสตราจารย์พิเศษประชิด วามานนท์ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและติดตามการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้อย่างใกล้ชิดตลอดมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณนาวาโท ดร.อนุชา ม่วงใหญ่ นาวาเอกอากม สุขตระกูล คุณครูสมพุด เกตขจร คุณครูวนิตยา สุภามิต คุณครูศุภรัตน์ วงศ์เฉลิมมั่ง ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยได้ให้คำแนะนำอย่างดียิ่ง ซึ่งเป็นส่วนสำคัญให้งานวิจัยเรื่องนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอขอบคุณ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชที่สนับสนุนทุนวิจัย

ขอขอบพระคุณศาสตราจารย์ ดร.ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์ คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และค่ายศิลปะเพื่อมวลมนุษย “Art for All” ที่ให้โอกาสในการเรียนรู้กระบวนการค่ายศิลปะ และจุดประกายการจัดค่ายศิลปะเด็ก

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการพนม เพชรจำเริญสุข ผู้อำนวยการโรงเรียนนางรองพิทยาคม นายกเทียนอิว เหลืองเขษานุรักษ์ นายกองค้การบริหารส่วนตำบลแสงโตน ที่ให้การสนับสนุนโครงการค่ายศิลปะเด็กทั้ง 2 อำเภอ รวมทั้งสมาชิกค่ายศิลปะฯ ทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณนิสิตปริญญาโทแขนงวิชาไทยคดีศึกษา สาขาศิลปศาสตร์ รุ่นที่ 1 ทุกท่าน ตลอดจนท่านอื่น ๆ ที่ไม่ได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้ และขอขอบคุณในความรักความห่วงใยจาก คุณครูณภัตสร พลวิเศษสิทธิ์ เด็กชายกิตติคุณ พลวิเศษสิทธิ์ เด็กหญิงกิริติ พลวิเศษสิทธิ์ ที่ได้ให้กำลังใจ และมีส่วนช่วยให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อสนิท พลวิเศษสิทธิ์ คุณแม่ปราณี พลวิเศษสิทธิ์ คุณแม่จรรยา พวงมาลัย และญาติพี่น้องทุกคน ที่ให้การสนับสนุนช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชา พระคุณบิดามารดา และบูรพาจารย์ที่ได้อบรมสั่งสอน และสนับสนุนด้านการศึกษาด้วยดีเสมอมา

กิตติภูมิ พลวิเศษสิทธิ์

มิถุนายน 2552

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
สมมุติฐานของการวิจัย.....	3
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	7
แนวคิดเกี่ยวกับค่ายศิลปะเด็ก.....	7
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับศิลปะเด็ก.....	10
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเจตคติ.....	20
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม.....	25
แนวคิดเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม.....	29
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	32
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	36
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	36
การวิจัยเชิงปริมาณ.....	37
- เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	37
- การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	39
- การวิเคราะห์ข้อมูล.....	39
- สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	40

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การวิจัยเชิงคุณภาพ.....	43
- เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	43
- การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	44
- การวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
- การสังเคราะห์ผลการศึกษา.....	45
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
ตอนที่ 1 สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง.....	48
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ.....	50
- ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ.....	50
- ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ.....	79
ตอนที่ 3 ข้อเสนอที่ได้จากการค้นพบ.....	84
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	89
สรุปการวิจัย.....	89
อภิปรายผล.....	94
ข้อเสนอแนะ.....	103
บรรณานุกรม.....	105
ภาคผนวก.....	112
ก ราชานามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย และ แบบประเมิน ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ.....	113
ข สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย.....	126
ค เครื่องมือวิจัย.....	132
ง ผลการสนทนากลุ่ม ผลการสังเกตพฤติกรรม ผลการสัมภาษณ์.....	154
จ โครงการค่ายศิลปะเด็ก อำเภอนางรอง และอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์....	250
ฉ ภาพกิจกรรมค่ายศิลปะเด็ก อำเภอนางรอง และอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์.....	260
ช สำเนาหนังสือเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือการวิจัย.....	283
ประวัติผู้วิจัย.....	289

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ อายุ และวุฒิการศึกษา.....	49
ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของลักษณะการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอนางรอง.....	51
ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของลักษณะการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอประโคนชัย.....	53
ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอนางรอง.....	55
ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอประโคนชัย	57
ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของเจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอนางรอง ก่อนการเข้าค่าย.....	59
ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของเจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอนางรอง หลังการเข้าค่าย.....	60
ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของเจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอประโคนชัย ก่อนการเข้าค่าย.....	62
ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของเจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอประโคนชัย หลังการเข้าค่าย.....	63
ตารางที่ 4.10 เปรียบเทียบเจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์.....	64
ตารางที่ 4.11 เปรียบเทียบเจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์.....	65
ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของครูผู้ดูแลค่ายในอำเภอนางรอง	66

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ อบต. ในอำเภอประโคนชัย.....	68
ตารางที่ 4.14 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 ระดับมากในอำเภอนางรองและอำเภอ ประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์.....	70
ตารางที่ 4.15 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 ระดับน้อยในอำเภอนางรองและอำเภอ ประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์.....	71
ตารางที่ 4.16 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 ระดับมากในอำเภอนางรองและอำเภอ ประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์.....	72
ตารางที่ 4.17 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 ระดับน้อยในอำเภอนางรองและอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์.....	73
ตารางที่ 4.18 การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กกับเจตคติ ที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 ระดับมากที่สุดและมากในอำเภอนางรองและอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ก่อนการเข้าค่าย.....	73
ตารางที่ 4.19 การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กกับเจตคติ ที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 ระดับมากที่สุดและมากในอำเภอนางรองและอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ก่อนการเข้าค่าย.....	74
ตารางที่ 4.20 การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กกับเจตคติ ที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 ระดับมากที่สุดและมากในอำเภอนางรองและอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ หลังการเข้าค่าย.....	75

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.21 การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กกับเจตคติ ที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 ระดับน้อยในอำเภอนางรองและอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ หลังการเข้าค่าย.....	76
ตารางที่ 4.22 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูผู้ดูแลค่าย เจ้าหน้าที่ อบต. ต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 ระดับมากที่สุดและมาก ในอำเภอนางรอง และอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์.....	77
ตารางที่ 4.23 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูผู้ดูแลค่าย เจ้าหน้าที่ อบต. ต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 ระดับน้อย ในอำเภอนางรอง และอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์.....	78

ฉ
สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นับจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน ประเทศไทยได้มีการขยายตัวของเศรษฐกิจ สังคม ชุมชนชนบท ชุมชนเมือง การคมนาคม และมีอัตราการเพิ่มของประชากรอย่างรวดเร็ว ซึ่งการเจริญเติบโตในทุกด้านล้วนต้องอาศัยวัตถุดิบจากธรรมชาติ ยังผลให้เกิดผลกระทบต่อธรรมชาติโดยตรงทำให้ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมลงอย่างรุนแรงรวดเร็วและต่อเนื่อง การสูญเสียทรัพยากรของประเทศไทยคือ ทรัพยากรป่าไม้ เนื่องจากป่าไม้มีความสัมพันธ์กับสังคมมนุษย์มาตั้งแต่ยุคดึกดำบรรพ์ ป่าไม้นอกจากเป็นแหล่งปัจจัย 4 ได้แก่ อาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม และยารักษาโรค แล้วยังเป็นแหล่งวัตถุดิบต่างๆ ที่เป็นส่วนประกอบสำคัญในการพัฒนาประเทศ ไม่ว่าจะเป็นแหล่งพลังงาน แหล่งน้ำ ทั้งยังเป็นแหล่งกำเนิดของสิ่งมีชีวิตมากมายหลายชนิด เรียกได้ว่าเป็นต้นกำเนิดของความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศ ที่สำคัญเป็นแหล่งผลิตอากาศบริสุทธิ์และฟอกอากาศเสียให้เป็นอากาศดี (นวรรตน์ พรหมอุบลรัตน์ 2542: 8) แต่ปัจจุบันปัญหาเกี่ยวกับพลังงานและสิ่งแวดล้อมของบ้านเมืองเราเข้าขั้นวิกฤติ เนื่องจากโลกปัจจุบัน เข้าสู่ยุคบริโภคนิยม พฤติกรรมในการใส่ใจสิ่งแวดล้อมมีน้อยมาก ซึ่งมีสาเหตุสืบเนื่องจากการดูแลแบบเพาะจากครอบครัวที่ขาดจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การทิ้งขยะอย่างมั่งง่าย และมีการตัดไม้รวมทั้งบุกรุกป่าของชุมชนที่มีน้อยอยู่แล้วให้หมดลงเร็วยิ่งขึ้น จากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 หมวด 3 มาตรา 66 บัญญัติว่า บุคคลซึ่งรวมกันเป็นชุมชน ชุมชนท้องถิ่น หรือชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมย่อมมีสิทธิอนุรักษ์หรือฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นและของชาติ และมีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม รวมทั้งความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืน (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2550: 23) จากปัญหาที่คนไทยขาดจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทำให้ปัญหาสิ่งแวดล้อมอยู่ในขั้นวิกฤติ รัฐบาล หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สถาบันการศึกษา จึงต้องหาทางปลูกจิตสำนึกให้เยาวชนตั้งแต่วัยเรียน สำหรับการปลูกจิตสำนึกในโรงเรียนต่างๆ มีหลากหลายวิธี เช่น การจัดตั้งชุมนุม การจัดโครงการต่างๆ เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การกำหนดเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ รวมทั้งการจัดค่ายอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ถ่ายศิลปะคือ การจัดคนให้พักแรมร่วมกัน ใช้ชีวิตร่วมกันในสถานที่ที่มีการจัดระเบียบและกระบวนการเรียนรู้ทางด้านศิลปะ ทั้งในด้านเทคนิคและด้านการลงมือปฏิบัติเพื่อให้เกิดการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และความชำนาญในฝีมือ (ชาตธรงค์ พรุ่งโรจน์ 2543: 44)

ประเทศไทยได้มีการจัดค่ายศิลปะระดับชาติขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2529 ซึ่งรองศาสตราจารย์ ดร.ชาตธรงค์ พรุ่งโรจน์ คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีแนวคิดในการผลักดันให้ศิลปะเข้าสู่วิถีชีวิตวิถีชุมชน โดยพยายามให้สังคมตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นของการพัฒนามนุษย์เพื่อสิ่งแวดล้อม พัฒนาความคิดสร้างสรรค์เพื่อจินตนาการ พัฒนาจิตใจเพื่อมุ่งสู่การสร้างสังคมแห่งความเอื้ออาทร ปรากฏผลสัมฤทธิ์ผลเป็นอย่างดี ในปี พ.ศ. 2538 จนมีการผลักดันให้เกิดกระแสการอนุรักษ์ธรรมชาติและประหยัคทรัพยากรและมีการนำขยะและเศษวัสดุมาสร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปกรรมที่ทรงคุณค่าด้วยเยาวชนหลากหลายประเภททั่วประเทศ ในหัวข้อว่า ศิลปะรีไซเคิล (Recycle) รวมทั้งได้ขยายผลงานนี้ออกไปในระดับอาเซียน (ASEAN) โดยเป็นผู้ริเริ่ม “The ASEAN Youth Camp” ขึ้นโดยการจัดค่ายอย่างต่อเนื่องทุกปี เช่นมีการจัดค่ายในประเทศฟิลิปปินส์ (พ.ศ.2541) ประเทศไทย (พ.ศ.2543) ประเทศมาเลเซีย (พ.ศ.2544) ประเทศพม่า (พ.ศ.2545) ประเทศลาว (พ.ศ.2546) สำหรับการจัดค่ายดังกล่าวในประเทศไทยในปี พ.ศ. 2540 ได้มีการพัฒนารูปแบบกิจกรรมจนถือเป็นแบบอย่าง (Model) ซึ่งนานาประเทศต่างยอมรับว่าเป็นนวัตกรรม (Innovation) และให้ความสำคัญอย่างยิ่ง (ชาตธรงค์ พรุ่งโรจน์ www.artforall.or.th)

จากความสำเร็จในการจัดค่ายศิลปะระดับชาติ ต่อมาจึงได้มีการจัดค่ายในลักษณะนี้กันมากโดยเฉพาะโครงการค่ายศิลปะ “Art For All” ทำให้นักเรียนที่เป็นสมาชิกค่ายได้เรียนรู้เกี่ยวกับกิจกรรมและกระบวนการค่ายศิลปะที่ซึ่งสามารถจัดกลุ่มเยาวชนออกเป็น 5 กลุ่ม ที่มีทั้งเด็กพิเศษ คือ มีความบกพร่องทางการมองเห็น การได้ยิน ด้านร่างกาย สติปัญญา และเด็กปกติ เข้าร่วมกิจกรรมค่ายที่เน้นหลักสูตรบูรณาการศิลปะสาขา ต่าง ๆ เช่น จิตรกรรม ประติมากรรม นาฏศิลป์ การดนตรี รวมถึงเน้นเนื้อหาด้านคุณธรรม โดยมุ่งให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมค่ายฯ เกิดความรักสามัคคี เอื้ออาทรต่อกัน เป็นคนดี มีระเบียบวินัย กตัญญู เมตตา อุดม ซื่อสัตย์ ประหยัคพึ่งตนเอง ไม่เห็นแก่ตัว ในการเรียนการสอนจะมุ่งเน้นให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้เรียนรู้ร่วมกัน แก้ปัญหาาร่วมกัน สร้างสรรค์ร่วมกัน มีการทำงานเป็นกลุ่ม โดยใช้ปรัชญาก้าวข้ามขีดจำกัด (ชาตธรงค์ พรุ่งโรจน์ 2543: 69-70) และสามารถนำประสบการณ์จากการเข้าร่วมกิจกรรมค่ายไปทำประโยชน์ให้แก่สังคม ส่งผลต่อสถาบันการศึกษาและชุมชนที่มีปัญหาเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมและการใช้ทรัพยากรอย่างขาดจิตสำนึก

สภาพสิ่งแวดล้อมในอำเภอนางรองและอำเภอประโคนชัยโดยทั่วไปนักเรียนยังขาดจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมซึ่งสังเกตจากการทิ้งขยะ การไม่รู้จักนำขยะที่สามารถนำมาใช้ซ้ำมาใช้ใหม่ได้ การใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างไม่รู้คุณค่า การไม่ประหยัดพลังงาน และสภาพบริเวณทั่วไปของโรงเรียนและชุมชนยังมีเศษขยะ

จากเหตุผลดังกล่าว การจัดค่ายศิลปะเด็ก จึงเป็นกิจกรรมหนึ่งที่น่าจะมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยใช้กิจกรรมค่ายศิลปะเป็นเครื่องมือในการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผู้วิจัยในฐานะครูศิลปะจึงสนใจที่จะใช้ความรู้และกระบวนการทางด้านศิลปะมาเป็นสื่อกลางในการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดจิตสำนึกที่ดี ส่งเสริมการร่วมกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยจะทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับค่ายศิลปะเด็ก กับการปลูกฝังเจตคติและการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม: กรณีศึกษานักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 อำเภอนางรอง และอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ขึ้นเพื่อเป็นการกระตุ้นจิตสำนึกของนักเรียนในการรักษาสภาพแวดล้อมของโรงเรียนและชุมชน

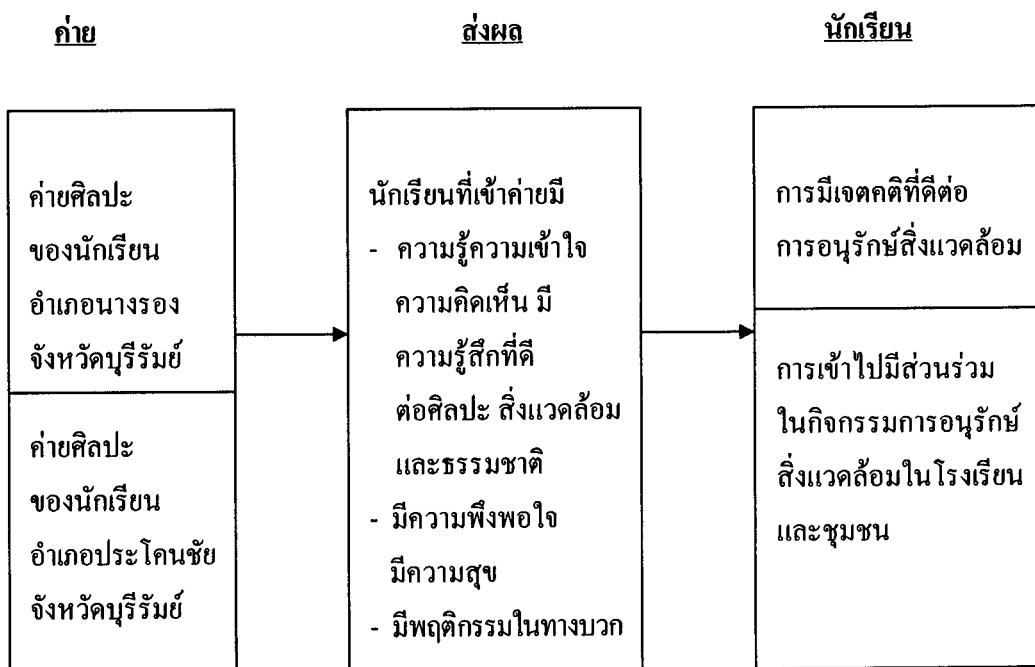
2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอนางรอง และอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์
- 2.2 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กกับเจตคติที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอนางรอง และอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

3. สมมุติฐานของการวิจัย

- 3.1 เจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอนางรอง หลังการเข้าค่ายฯสูงกว่าก่อนการเข้าค่ายฯ
- 3.2 เจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอประโคนชัย หลังการเข้าค่ายฯสูงกว่าก่อนการเข้าค่ายฯ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. ขอบเขตการวิจัย

4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษาพฤติกรรมการมีส่วนร่วมและเจตคติที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

4.2 ขอบเขตด้านประชากร/กลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนนางรองพิทยาคม นักเรียนโรงเรียนแสลงโทนพิทยาคม นักเรียนโรงเรียนบ้านแสลงโทน นักเรียนโรงเรียนประโคนชัยพิทยาคม เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลแสลงโทน อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ครูโรงเรียนนางรองพิทยาคม อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมีกลุ่มตัวอย่างดังนี้

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. นักเรียนชั้น ม.1- ม.6 โรงเรียนนางรองพิทยาคม อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 55 คน จากประชากร จำนวน 811 คน

2. นักเรียนชั้น ม.1-ม.6 โรงเรียนแสงโตนพิทยาคม อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 20 คน จากประชากร จำนวน 640 คน
  3. นักเรียนชั้น ม.1-ม.3 โรงเรียนบ้านแสงโตน อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 20 คน จากประชากร จำนวน 87 คน
  4. นักเรียนชั้น ม.1-ม.6 โรงเรียนประโคนชัยพิทยาคม อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 5 คน จากประชากร จำนวน 3,169 คน
  5. เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลแสงโตน อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 16 คน จากประชากร จำนวน 34 คน
  6. ครูผู้ดูแลค่ายฯ อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 4 คนจากประชากร จำนวน 42 คน
- รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 120 คน

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 ค่ายศิลปะเด็ก หมายถึง การรวมกลุ่มนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ของอำเภอนางรอง และอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ เข้าไปพักแรมใช้ชีวิตร่วมกัน โดยค่ายศิลปะเด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ จัดค่ายที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา และค่ายศิลปะเด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ จัดค่ายที่อุทยานแห่งชาติศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย ซึ่งมีการจัดระบบระเบียบและข้อตกลงของค่ายฯ โดยปลอดจากอบายมุขและสิ่งเสพติด ร่วมมือกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดยใช้ศิลปะเป็นสื่อ

5.2 กิจกรรมค่ายศิลปะ หมายถึง การที่สมาชิกค่ายศิลปะเด็กปฏิบัติการเพื่อเรียนรู้กระบวนการทางด้านศิลปะ ทั้งในด้านเทคนิคและด้านการลงมือปฏิบัติ

5.3 การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม หมายถึง การกระทำต่อสิ่งแวดล้อมด้วยวิธีที่ฉลาด ประหยัด รู้คุณค่า ก่อให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่าต่อมนุษย์มากที่สุด มีระยะเวลาในการใช้งานยาวนานที่สุด

5.4 เจตคติ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด ความคิดเห็น และท่าทีของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอนางรอง และอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ซึ่งจะแสดงออกให้เห็นได้จากคำพูด หรือพฤติกรรมที่สะท้อนในลักษณะด้านบวกหรือด้านลบ

5.5 การมีส่วนร่วม หมายถึง การได้เข้าร่วมกิจกรรมค่ายศิลปะเด็ก โดยวิธีการวาดภาพด้วยสีน้ำ สีโปสเตอร์ สีเทียน การพิมพ์ภาพ รวมทั้งการร่วมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม

5.6 สิ่งแวดล้อม หมายถึง สิ่งแวดล้อมธรรมชาติที่อยู่รอบตัวเราที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติได้แก่ น้ำตก ภูเขา แม่น้ำ ลำธาร ป่าไม้ คน สัตว์ป่า สัตว์น้ำ และรวมถึงสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมที่มีความเกี่ยวข้องกับสิ่งที่มีมนุษย์ได้สร้างหรือกำหนดขึ้นทั้งในอดีตและปัจจุบันที่มีคุณค่าทางศิลปะ วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ โบราณคดี และรวมถึงศิลปกรรมที่เป็นส่วนหนึ่งของสิ่งแวดล้อมด้วย

5.7 นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ หมายถึง นักเรียนโรงเรียนนางรองพิทยาคม และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ หมายถึงนักเรียนโรงเรียนแสงโตนพิทยาคม โรงเรียนบ้านแสงโตน และโรงเรียนประโคนชัยพิทยาคม

5.8 เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลแสงโตน หมายถึง นายกองค้การบริหารส่วนตำบลแสงโตน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลแสงโตน ลูกจ้างองค์การบริหารส่วนตำบลแสงโตน พี่เลี้ยงและผู้ดูแลค่ายในโครงการ “กลุ่มอนุรักษ์ศิลปะและธรรมชาติ เพื่อคืนความรู้สู่บ้านเกิด ตำบลแสงโตน ครั้งที่ 3” อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

5.9 ครูผู้ดูแลค่าย หมายถึง ครูผู้ดูแลค่ายศิลปะเด็กในโครงการ “จุดประกายฝัน สร้างสรรค์งานศิลป์ครั้งที่ 5” อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ทำให้นักเรียนมีจิตอาสาในการเข้าร่วมกิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของโรงเรียนและชุมชน

6.2 เป็นการปลูกฝังเจตคติที่ดี ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียน

6.3 เป็นการส่งเสริมให้เยาวชนเกิดการเรียนรู้ มีส่วนร่วม และดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนและชุมชน

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “ค่ายศิลปะเด็กกับการปลูกฝังเจตคติและการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม : กรณีศึกษานักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 อำเภอนางรองและอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์”

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎี วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับค่ายศิลปะเด็ก
2. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับศิลปะ
3. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับเจตคติ
4. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
5. แนวคิดเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับค่ายศิลปะเด็ก

ความหมายของค่ายศิลปะเด็ก

ความหมายของค่าย (ชาลนรงค์ พรุ่งโรจน์ 2543: 20) กล่าวว่าค่ายพักแรมหรือ “Camp” เป็นคำที่มาจากภาษาละตินว่า “Campas” ซึ่งแปลว่า “Field” ซึ่งหมายถึงที่โล่ง บริเวณในสมัยโบราณคำว่า Camp ใช้เฉพาะทางทหารเท่านั้น ต่อมาได้ใช้ในความหมายทั่วไป โดยหมายถึงการที่บุคคลออกไปพักแรมใช้ชีวิตในป่า หรือหมายรวมถึงการพักแรมนอกบ้านซึ่งปัจจุบันได้มีการจัดค่ายพักแรมในสถานที่ต่าง ๆ ไม่เฉพาะเพียงในป่าเท่านั้น อาจจัดค่ายตามรีสอร์ท หรือค่ายพักแรมถาวร หรือแม้กระทั่งการจัดค่ายโดยใช้สถานที่ในโรงแรมหรือวัด เป็นต้น

ค่ายพักแรมต้องมีการจัดระเบียบ มีการจัดกระบวนการเรียนรู้สำหรับบุคคลเป็นหมู่คณะ เพื่อศึกษาการใช้ชีวิตร่วมกัน โดยมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน

ชาลนรงค์ พรุ่งโรจน์ (2543: 44) ค่ายศิลปะ หมายถึง การจัดคนให้พักแรมร่วมกัน ใช้ชีวิตร่วมกันในสถานที่ที่มีการจัดระเบียบและกระบวนการเรียนรู้ทางด้านศิลปะ ทั้งในด้านเทคนิคและด้านการลงมือปฏิบัติเพื่อให้เกิดการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และความชำนาญในฝีมือ

เลิศ อานันท์ทนะ (2535: 44) ศิลปะเด็กนั้น คือ “ภาษาสากล” เช่นเดียวกับภาษาพูด ภาษาเขียน ภาษาท่าทาง ที่สามารถสื่อความหมายให้เกิดความเข้าใจได้ง่าย เนื่องจากศิลปะมี กิจกรรมหลายรูปแบบและสามารถเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมกับระดับความสามารถเด็กทุกเพศทุกวัยได้เป็นอย่างดี กิจกรรมศิลปะจึงทำหน้าที่เป็นเครื่องมือในการสื่อความเข้าใจระหว่างเด็ก ๆ ทั่วโลก โดยไม่มีการจำกัดในเรื่องเชื้อชาติ ศาสนา ลัทธิทางการเมือง หรือแบ่งชนชั้นใด ๆ ทั้งสิ้น ไม่ว่าเด็กคนนั้นจะมีความเฉลียวฉลาดหรือว่าโง่ มีฐานะร่ำรวยหรือยากจน ร่างกายปกติหรือแม้แต่พิการ เด็ก ๆ ทุกคนจะสามารถแสดงออกทางศิลปะได้ตามระดับความสามารถของแต่ละคน ถ้าหากมีโอกาสได้รับการส่งเสริมด้วยกิจกรรมทางศิลปะที่เหมาะสม ทั้งนี้เพราะเหตุว่ากิจกรรมศิลปะมีคุณลักษณะพิเศษ แตกต่างไปจากกิจกรรมในวิชาอื่น ๆ กล่าวคือ มีธรรมชาติที่ยืดหยุ่นสูงและมี ลักษณะหลายรูปแบบ ตลอดจนสามารถเลือกระดับกิจกรรมตั้งแต่ระดับที่ง่าย ไปจนถึงกิจกรรมที่ยาก เพื่อตอบสนองกับระดับความสามารถของเด็ก ๆ ที่มีความแตกต่างกันได้เป็นอย่างดี ยิ่ง ด้วยเหตุผลดังกล่าว กิจกรรมทางศิลปะจึงนับว่ามีคุณค่ามหาศาลต่อการพัฒนาเด็กในขอบเขตที่กว้างขวางครอบคลุมพัฒนาการด้านต่าง ๆ เช่น ทางด้านสติปัญญา ร่างกาย อารมณ์และสังคม ตลอดจนเป็นเครื่องมือทางด้านจิตเวชบำบัดสำหรับเด็กในรายที่มีปัญหาเก็บกอดต่าง ๆ ด้วย

จากแนวคิดดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า ค่ายศิลปะเด็ก หมายถึง การรวมกลุ่มเด็กนักเรียนเข้าไปพักแรม ใช้ชีวิตร่วมกัน ในสถานที่ที่มีการจัดระบบระเบียบของค่าย โดยปลอดจากอบายมุขและสิ่งเสพติด รวมทั้งการจัดการเรียนรู้ทางด้านศิลปะ เทคนิคการลงมือปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความชำนาญในฝีมือ และเกิดการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของสมาชิกค่าย

ประเภทของค่าย

ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์ (2543: 21-24) อธิบายว่า สังคมที่มีความเจริญทางวัตถุที่พร้อมด้วยเทคโนโลยีมากเพียงใด “ค่าย” ก็จะเป็นกิจกรรมที่สำคัญและจำเป็นสำหรับทุกคนมากขึ้นเท่านั้น สำหรับการจัดประเภทของค่ายอาจจัดแบ่งได้ ดังนี้

1. แบ่งตามผู้จัด ประกอบด้วย

1.1 ค่ายองค์กร เช่น สโมสรหรือสมาคมต่าง ๆ เช่น ค่าย Y.M.C.A. ค่ายสมาคมค่ายเนตรนารี ค่ายสมาคมบ้านเขาวงกต ค่ายลูกเสือ เป็นต้น

1.2 ค่ายเอกชน ดำเนินกิจการโดยบุคคลหรือกลุ่มบุคคลเพื่อหวังประโยชน์ทางธุรกิจ ซึ่งในประเทศไทยยังไม่เป็นที่นิยมนัก

1.3 ค่ายสาธารณะ เช่น ค่ายพักแรมโรงเรียนและค่ายพักแรมในวนอุทยานแห่งชาติ เป็นต้น

2. แบ่งตามจุดมุ่งหมายในการจัด

จุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ เป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดรูปแบบค่าย ตลอดจนกิจกรรมในค่ายซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้ คือ

2.1 ค่ายอาสาพัฒนา เป็นค่ายที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น โดยมีกิจกรรมหลักเป็นการสร้างสิ่งสาธารณประโยชน์ เช่น อ่างเก็บน้ำ โรงเรียน ห้องสมุด ฯลฯ

2.2 ค่ายเพื่อการศึกษา เป็นค่ายที่มุ่งเน้นให้ความรู้ในลักษณะต่าง ๆ โดยแบ่งเป็น

2.2.1 *ค่ายฝึกอบรม* เป็นค่ายที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการฝึกอบรมให้ความรู้ ทั้งเชิงทฤษฎีและปฏิบัติ โดยการใช้ธรรมชาติเป็นห้องเรียน เช่น ค่ายฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ค่ายศิลปะ ค่ายวิทยาศาสตร์ ฯลฯ

2.2.2 *ค่ายทัศนศึกษา* เป็นค่ายที่ใช้ชีวิตเดินทาง โดยมีการวางแผนและกำหนดเส้นทาง สถานที่ ส่วนใหญ่มุ่งศึกษาภูมิประเทศ และธรรมชาติศึกษา โดยมุ่งฝึกฝนการใช้ชีวิตกลางแจ้ง รู้จักการช่วยเหลือตัวเอง และการปรับตัวเข้ากับธรรมชาติ

2.2.3 *ค่ายธรรมชาติ* เป็นค่ายที่ศึกษารวมธรรมชาติแวดล้อม สัตว์ป่า นก และแมลงต่าง ๆ มุ่งเน้นการปลูกฝังนิสัยรักธรรมชาติเพื่อการอนุรักษ์

2.3 ค่ายกักกัน เป็นค่ายที่รวมผู้อพยพเข้าอยู่ร่วมกันเพื่อการจำกัดบริเวณ เพื่อความสะดวกในการควบคุมดูแล เช่น ค่ายผู้อพยพชาวเขมร ที่รัฐประเทส

3. แบ่งตามเพศและวัยผู้เข้าร่วมกิจกรรม

3.1 ค่ายชายล้วน เช่น ค่ายลูกเสือ และค่ายทหาร (ในอดีต) รวมทั้งค่ายนักบวชหรือค่านักบุญ เป็นต้น

3.2 ค่ายหญิงล้วน เช่น ค่ายเนตรนารี ค่ายพยาบาล (ในอดีต) ค่ายนักบวชหญิง เป็นต้น

3.3 ค่ายเยาวชน เป็นการกำหนดโดยระดับการศึกษาหรืออายุ เช่น ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา หรืออุดมศึกษา เป็นต้น

3.4 ค่ายผู้สูงอายุ เป็นการกำหนดโดยระบุเฉพาะผู้สูงอายุ ที่มีลักษณะแนวคิดและความต้องการคล้ายกัน อาจจัดเพื่อการรักษาสุขภาพ การนันทนาการ เป็นต้น

4. แบ่งตามประเภทผู้เข้าร่วม

4.1 *ค่ายเฉพาะกลุ่ม* เป็นค่ายที่กำหนดเฉพาะสมาชิกที่มีคุณลักษณะหรือคุณสมบัติเดียวกัน หรือมีความต้องการหรืออุปสรรคเดียวกัน เป็นต้น เช่น ค่ายสำหรับคนหูหนวก คนตาบอด ค่ายสำหรับนักดนตรี ค่ายแพทย์อาสา ฯลฯ

4.2 *ค่ายที่ไม่จำกัดประเภทผู้เข้าร่วม* โดยมีเงื่อนไขด้านอาชีพ สภาพแวดล้อม

หรือความเชี่ยวชาญเฉพาะ เช่น ถ่ายลูกเสือชาวบ้าน เป็นต้น

5. แบ่งตามลักษณะเนื้อหาวิชา

ถ่ายเพื่อการศึกษาในลักษณะต่าง ๆ เช่น ถ่ายธรรมชาติ หรือถ่ายอนุรักษ์ ถ่ายฝึกรบ และถ่ายทัศนศึกษา จะมีจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน และออกแบบกิจกรรมให้สอดคล้องเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์นั้น อาจแบ่งเป็นประเภทได้ดังนี้

5.1 ถ่ายเฉพาะสาขาวิชา เป็นถ่ายที่มุ่งเน้นการศึกษาอบรมเฉพาะด้านใดด้านหนึ่ง เช่น ถ่ายลูกเสือชาวบ้านที่มุ่งเน้นในการอบรมให้ความรู้เรื่องความรักชาติ ถ่ายดนตรีที่มุ่งเน้นให้ผู้เข้าร่วมเกิดความรู้เกี่ยวกับดนตรีโดยเฉพาะ เป็นต้น

5.2 ถ่ายพหุสาขา เป็นถ่ายที่ให้ความรู้ในลักษณะบูรณาการ โดยการนำเนื้อหาวิชาต่าง ๆ มาจัดฝึกรบไปพร้อมกันอย่างกลมกลืน เช่น การนำเนื้อหาในส่วนของทัศนศิลป์ ดุริยางคศิลป์ และนาฏศิลป์ ซึ่งอยู่ในหมวดวิชามนุษยศาสตร์มาบูรณาการเข้าด้วยกัน อาทิ ถ่ายศิลปะเด็กพิเศษ “Art for All” เป็นต้น

5.3 ถ่ายสหสาขา เป็นถ่ายที่ให้ความรู้โดยการนำศาสตร์สาขาต่าง ๆ มาผสมผสานบูรณาการ กล่าวคือ เนื้อหาด้านวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์เข้าด้วยกัน เพื่อการฝึกรบ เช่น ถ่ายศิลปะ “Art for All” ครั้งที่ 2 ที่เริ่มมีการให้การศึกษาทั้ง 3 สาขาไปพร้อมกัน โดยผู้ร่วมกิจกรรมในถ่ายจะได้รับรู้เนื้อหาเชิงวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ไปพร้อมกัน

การจัดแบ่งประเภทถ่ายนี้สามารถกำหนดได้หลากหลายรูปแบบโดยสามารถจัดแยกเป็นถ่ายระยะสั้น/ระยะยาว ถ่ายเฉพาะกิจ/ถ่ายถาวร หรือรวมถึงถ่ายกลางวัน และถ่ายสุดสัปดาห์ เป็นต้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และข้อจำกัดของผู้เข้าร่วมเป็นองค์ประกอบสำคัญ

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับศิลปะ

1. ความหมายของศิลปะ

เพลโต (Plato) (อ้างถึงในชาณูณรงค์ พรุ่งโรจน์ 2546: 4) นักปรัชญาชาวกรีกให้คำนิยามศิลปะว่า หมายถึง การจำลองแบบ (Art as Imitation) จากธรรมชาติ โดยมีความเห็นว่าสิ่งต่าง ๆ ในโลกนี้ล้วนเป็นการเลียนแบบและเป็นเพียงความเชื่อซึ่งเปลี่ยนแปลงได้ สำหรับความจริงนั้นมีอยู่เพียงในอุดมคติ

อริสโตเติล (Aristotle 384-322 B.C. อ้างถึงในสกนธ์ ภู่งามติ 2543: 17) ให้ความหมายของศิลปะ คือ การถ่ายทอดธรรมชาติที่ไม่ใช่เพียงการเลียนแบบธรรมชาติแต่ศิลปิน

ต้องเข้าใจธรรมชาติด้วยการศึกษาหาความจริงจากธรรมชาติและถ่ายทอดธรรมชาตินั้นออกมาโดยอาศัยการเลือกเฉพาะในส่วนที่เป็นความงามหรือส่วนที่ศิลปินมีความประทับใจ นำมาปรุงแต่งเป็นผลงานศิลปะ นอกจากนี้ แม้ว่าธรรมชาติจะมีความงามและทำให้โลกน่าอยู่ แต่ธรรมชาติจะยังไม่ใช่ผลงานศิลปะหากไม่มีมนุษย์นำมาเสนอความสวยงามเหล่านั้น

ซิกมันด์ ฟรอยด์ (Freud, 1856–1939 อ้างถึงในชาตวรรษที่ ๒๕ ๕)

นักจิตวิทยาอธิบายตามหลักจิตวิทยาว่า ความฝันเป็นจินตนาการชนิดหนึ่งซึ่งได้รับการกระตุ้นจากจิตใต้สำนึก มนุษย์ทุกคนต่างมีความคิดฝัน ซึ่งความฝันหลาย ๆ ครั้งไม่สามารถสมหวังได้ในโลกแห่งความจริง แต่สำหรับศิลปินจะถ่ายทอดความฝัน ผ่านการแสดงออกทางศิลปะ โดยแปลความฝันเป็นรูปทรงหรือสัญลักษณ์ที่ไม่ใช่การแสดงออกโดยตรงไปตรงมา ดังนั้นศิลปะจึงเป็นผลสืบเนื่องของความฝัน ซึ่งเป็นการแสดงออกของความปรารถนาอันถูกเก็บซ่อนไว้ภายในจิตใต้สำนึก

จอห์น ดิวอี้ (Dewey, 1934 อ้างถึงในชาตวรรษที่ ๒๕ ๖) นักปรัชญาชาวอเมริกันมีความเห็นว่า “ศิลปะ” คือประสบการณ์ของศิลปิน (Art as Experience) เพราะศิลปินเป็นบุคคลที่สามารถสัมผัสชีวิต และเหตุการณ์ต่าง ๆ ด้วยความรู้สึกลึกซึ้ง เข้มข้นกว่าคนธรรมดาทั่วไป เรียกว่าเป็นประสบการณ์แท้ คือประสบการณ์ที่ฝึใจมีความหมาย มีความแจ่มชัดของอารมณ์ศิลปินจึงสามารถนำประสบการณ์เหล่านั้นมาถ่ายทอดหรือสื่อไปยังผู้อื่นผ่านงานศิลปะ ดังนั้นศิลปินที่มีประสบการณ์แท้ในชีวิตมากจะสามารถทำงานศิลปะได้ดี และผู้ชมงานศิลปะที่มีประสบการณ์ในชีวิตมาก ก็สามารถรับสารที่ศิลปินสื่อในผลงานได้ลึกซึ้งกว่าผู้ที่มีประสบการณ์ในชีวิตน้อย

ลีโอ ตอลสตอย (Leo Tolstoy: 1963 อ้างถึงในชาตวรรษที่ ๒๕ ๓) ให้ทรรศนะว่าศิลปะเป็นการแสดงออก (Art as Expression) ด้านอารมณ์และความรู้สึก เพื่อสื่อสารไปยังผู้อื่น ให้เกิดการรับรู้ร่วมกับศิลปิน ศิลปะเป็นวิธีการสื่อสารระหว่างมนุษย์ ในขณะที่ภาษาสื่อสารความคิด แต่ศิลปะสื่อสารความรู้สึก

เซอร์เบิร์ต ริด (Read, 1977 อ้างถึงในชาตวรรษที่ ๒๕ ๓) สรุปว่าศิลปะไม่ใช่การเลียนแบบธรรมชาติ (Art is not Imitation of Nature) หากศิลปะเป็นเพียงการเลียนแบบธรรมชาติ ผู้สามารถเขียนภาพได้เหมือนหรือใกล้เคียงธรรมชาติมากที่สุด ก็คงได้รับการยกย่องว่ามีคุณค่ามากที่สุด แต่แท้ที่จริงแล้วเมื่อศิลปินวาดรูปทิวทัศน์ จุดมุ่งหมายของศิลปินไม่ได้ต้องการแสดงภาพท้องฟ้าเหมือนท้องฟ้าที่สุด ภาพทะเลที่เหมือนทะเลมากที่สุด แต่ต้องการสื่อความหมายหรืออารมณ์บางสิ่งบางอย่างที่ศิลปินได้สัมผัสเกี่ยวกับท้องฟ้า หรือท้องทะเลนั้น ท้องฟ้าอาจหมายถึงความปลอดโปร่ง ความเสรีและคลื่นทะเลแสดงถึงความปั่นป่วน บ้าคลั่งของอารมณ์ที่สับสน เป็นต้น

ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี ศิลปะ คือ งานอันเป็นความพากเพียรของมนุษย์ที่ต้องใช้ความพยายามด้วยมือและความคิดของศิลปิน (สกนธ์ ภู่งามดี 2545: 17)

พจนานุกรมฉบับบัณฑิตยสถาน (พ.ศ. 2542) อธิบายความหมายว่า ศิลปะหมายถึง ฝีมือ ฝีมือทางการช่าง การทำให้วิจิตรพิสดาร เช่น เขาทำดอกไม้ประดิษฐ์ประคองอย่างมีศิลปะ รูปสลักไม้เป็นรูปศิลปิน การแสดงออกซึ่งอารมณ์สะท้อนใจให้ประจักษ์ด้วยสื่อต่าง ๆ อย่างเสียง เส้น สี ผิว รูปทรง

ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์ (2543: 37) ศิลปะ คือสุนทรียศาสตร์อันยิ่งใหญ่ คือความงาม ความบริสุทธิ์ คือพลังแห่งความคิดสร้างสรรค์ที่แสดงออกมาได้อย่างน่าพิงใจ ประทับใจและสะท้อนอารมณ์ หรืออีกนัยหนึ่ง (2546: 4) ศิลปะ หมายถึงผลงานสร้างสรรค์ของมนุษย์โดยมีเจตนาในการแสดงออกซึ่งอารมณ์ ความรู้สึก ความคิด ความงาม หรือพุทธิปัญญา โดยผ่านสื่อในรูปลักษณะต่าง ๆ กัน เช่น ทัศนศิลป์ ดุริยางคศิลป์ นาฏศิลป์ และวรรณศิลป์

ช่วง มูลพินิจ (2546: 10) ศิลปะ คือปรากฏการณ์ทางจิตที่งดงามของมนุษย์

ประหยัด พงษ์คำ (2548: 64) ศิลปะคือการทำงานด้านสุนทรียะที่ไม่สิ้นสุด ศิลปะต้องเป็นสิ่งที่จรรโลงและส่งเสริมจิตใจไปในเรื่องของพุทธิปัญญา ศิลปะต้องออกจากความคิดที่เป็นความงาม ความดี ความถูกต้อง มีจริยธรรม วัฒนธรรม ไม่สื่อในทางเสียหาย ที่ทำให้จิตใจมุดลงไปทางต่ำ

พิชญ สุภนิมิตร (2549: 4) ศิลปะเป็นความผ่อนคลายและเป็นความสุขทั้งในเนื้อหาและการทำงาน ศิลปะคือชีวิตและชีวิตคือศิลปะ จะเป็นความรู้สึกที่กลมกลืนกันเป็นเอกภาพที่อยู่ภายในตัวมากขึ้น ทำให้ผมเชื่อมั่นขึ้นว่า คนทำงานศิลปะไม่สามารถแยกศิลปะออกจากตัวเราได้ เพราะชีวิตเป็นอย่างไร ศิลปะก็จะเป็นอย่างนั้น รวมไปถึงหากศิลปะเป็นอย่างไร ชีวิตศิลปินก็เป็นอย่างนั้น

จากความหมายของศิลปะข้างต้นผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า ศิลปะ หมายถึง ผลงาน การแสดงออกของมนุษย์เพื่อสื่อสารระหว่างมนุษย์ในเชิงสร้างสรรค์ จรรโลงใจทางด้านสุนทรียะ ผ่อนคลาย และเป็นสุข อันเกิดจากแรงบันดาลใจ จินตนาการจากสิ่งที่ไฝฝืนถึง ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ทางจิตด้านพุทธิปัญญาของมนุษย์ ที่มีคุณค่าทางความดี ความงาม และความประทับใจ

2. ทฤษฎีของทัศนศิลป์

การที่จะสามารถเข้าใจงานศิลปะได้ จำเป็นต้องมีการศึกษาหาประสบการณ์และความรู้จนเกิดความนิยมเข้าใจศิลปะและทฤษฎีของทัศนศิลป์ ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบ

ที่สำคัญของศิลปะ อันได้แก่ เส้น รูปร่าง มวล คุณค่าของแสงและเงา พื้นผิว และสี (วิรัตน์ พิชญ์ไพบุลย์ 2528: 27)

2.1 องค์ประกอบของทัศนศิลป์ ประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ดังนี้

2.1.1 เส้น (Line) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของโครงสร้างของศิลปะที่แสดงออกอย่างมีความหมาย และให้ความรู้สึกเกี่ยวกับอารมณ์และจิตใจแก่ผู้ดู หรือให้ความหมายถึง ขนาด ความยาว และทิศทาง

ชนิดของเส้น เส้นมีลักษณะเฉพาะ เส้นที่พุ่งตรงไปทิศทางเดียวกันเรียกว่า เส้นตรง เส้นที่มีทิศทางหักโค้ง เรียกว่า เส้นโค้ง ถ้าหักทันทีก็จะเกิดเป็นมุม เส้นที่มีทิศทางยกขึ้น เรียกว่า เส้นทแยง และเส้นที่ไม่มีระเบียบต่างทิศทางกัน เรียกว่า เส้นแตกแยก เส้นที่มีทิศทางพุ่งขึ้นตรง เรียกว่า เส้นตั้ง เส้นที่มีทิศทางพุ่งไปตามนอน เรียกว่า เส้นนอน

2.1.2 รูปร่าง (Shape) เป็นบริเวณของเนื้อที่ของสี เนื้อที่ของแสงและเงา หรือเนื้อที่ของเส้น หรือทั้งหมดรวมกันก็ได้มาสร้างเป็นรูปทรง เป็นรูปร่างของงานศิลปะ รูปร่างมีลักษณะเป็นสองมิติ รูปร่างช่วยในการจัดภาพให้เกิดดุลยภาพ ขนาดของรูปร่าง ลักษณะของรูปร่าง และสี จะให้ความรู้สึกในเรื่องน้ำหนักของภาพ ศิลปินจึงใช้รูปร่างของสีและขนาดให้ถ่วงกัน เพื่อให้เกิดดุลยภาพได้

2.1.3 มวล (Mass) คือ รูปลักษณะสามมิติ มีปริมาตร งานประติมากรรม และงานสถาปัตยกรรม เป็นศิลปวัตถุที่เป็นสามมิติ ในงานจิตรกรรมสามารถสร้างงานศิลปะให้แลดูเป็นมวลได้เหมือนกัน แต่การแสดงออกและกระบวนการแตกต่างกันประติมากรรม จิตรกรจะใช้วิธีเขียนให้แลดูเป็นรูปแท่ง ให้แลดูเป็นกลุ่มก้อน ให้เกิดความตื้นลึกหนาบาง หรือความกลมมน ด้วยการใช้เทคนิคการเขียนให้แลดูเป็นภาพสามมิติ แล้วใช้คุณค่าของแสงและเงา ช่วยส่งเสริมให้แลดูเป็นจริงจังมากขึ้น

2.1.4 คุณค่าของแสงและเงา (Value) แสง ความสว่างและความมืด มีผลต่อความรู้สึกและการรับรู้ จำนวนและชนิดของแสงที่ตกกระทบลงบนวัตถุสามารถทำให้เกิดอารมณ์และความรู้สึก เช่น รู้สึกว่าสิ่งที่อับแสงหรือแสงค่วันนั้นเป็นสิ่งที่ดูหม่นหมอง สงบเงียบ หรือยามเช้าท้องฟ้าสดใสให้ความรู้สึกสดใสมีชีวิต

2.1.5 ที่ว่าง (Space) ที่ว่างจะมีทั้งสองมิติ คือ เป็นพื้นผิวที่แสดงความกว้างและยาว หรือที่ว่างที่เป็นสามมิติ คือ พื้นผิวที่มีความกว้าง ยาว และหนาด้วย ที่ว่างเป็น Negative space ที่ว่างรอบภาพ และ Positive space ส่วนที่เป็นภาพได้มีความสำคัญกับการสร้างสรรค์งานศิลป์ โดยเฉพาะการวาดภาพในงานจิตรกรรม ในการสร้างสรรค์งานศิลปะของศิลปินจึงจำเป็นต้องจัด

รูปร่าง ที่ว่าง หรือระยะทางระหว่างที่ว่าง ให้มีความสัมพันธ์กันได้ส่วนพอเหมาะ มีความงดงาม ทั้งที่เป็นที่ว่างสองมิติ และที่ว่างสามมิติ

2.1.6 พื้นผิว (Texture) พื้นผิวของวัสดุที่ใช้ในงานศิลปะมีความสำคัญต่อ ความงามในด้านสุนทรียภาพ พื้นผิวจะมีความหมายทั้งในด้านการสัมผัสโดยตรง เช่น การใช้มือ ลูบคลำสัมผัสทำให้เกิดความรู้สึก ซึ่งศัพท์ทางวิชาการเรียกว่า Tactile values สำหรับงานเขียน จิตรกรรม จักขุสัมผัสก็มีส่วนช่วยให้รับรู้ในความงามของงานศิลปะนั้นได้เหมือนกัน สำหรับ พื้นผิวในภาพเขียนนั้น อาจจะเป็นพื้นผิวของสี เนื้อสี เนื้อกระดาษ หรือเนื้อผืนผ้าใบที่เขียน ประกอบกับลักษณะของการป้ายสีของศิลปินแต่ละคน ซึ่งสามารถป้ายสีให้เรียบและขรุขระ อย่างไรก็ได้ นอกจากนั้น พื้นผิวในภาพเขียนอาจไม่จำเป็นต้องนูนหรือหยาบตามเนื้อสี และการป้ายพู่กันเพียงเท่านั้น ศิลปินอาจจะเขียนเป็นลวดลาย เป็นรูปร่างต่าง ๆ ประกอบการเขียนภาพ แสดงรายละเอียดก็เป็นการแสดงของพื้นผิวได้เช่นเดียวกัน

2.1.7 สี (Color) เป็นองค์ประกอบหนึ่งของงานศิลปะที่มีความหมายมาก เพราะสีสามารถช่วยให้เกิดคุณค่าในองค์ประกอบอื่น ๆ เช่น การใช้สีป้ายให้เป็นเส้นต่าง ๆ การใช้ สีให้เกิดรูปร่าง การใช้สีให้เกิดจังหวะ การใช้สีแสดงลักษณะของพื้นผิว นอกจากนั้นสียังมีส่วน ส่งเสริมให้เกิดความคิด ความรู้สึก และอารมณ์ การใช้สีที่ถูกต้องและงดงามนั้น ไม่เพียงแต่จะ คำึงถึงความสัมพันธ์ กลมกลืน หรือความเด่นชัดประทับใจอย่างเดียวน แต่ต้องคำนึงถึงความ เหมาะสมและถูกต้องกับสัญลักษณ์ของสีด้วย มนุษย์ได้สร้างสีให้เป็นสัญลักษณ์ของความคิด ความรู้สึก เช่น สีน้ำตาล เหลือง ส้มและแดง ให้ความรู้สึกร้อน สีเขียว ฟ้า ม่วง ช่วยให้ความรู้สึเย็น สีขาวจะแสดงถึงความสะอาด ความบริสุทธิ์ ความจงรักภักดี สีแดงให้ความรู้สึกตื่นเต้น น่ากลัว อันตราย และความแข็งแกร่ง สีทองจะแสดงถึงความยิ่งใหญ่ ความสูงส่ง ฯลฯ

2.1.8 รูปทรงลักษณะ (Form) เป็นรูปทรงของงานศิลปะที่เป็นสามมิติ รูปทรงลักษณะของงานศิลปะวัตถุจึงมีความหมายถึงงานศิลปะทั้งหมด ซึ่งรวมทั้งองค์ประกอบต่าง ๆ ของศิลปะที่มารวมประกอบกันขึ้นเป็นศิลปะวัตถุที่มีความเป็นเอกลักษณ์ องค์ประกอบทั้งหมดที่ รวมกันเกิดเป็นรูปลักษณะ คือ เส้น (line) รูปร่าง (shape) คุณค่าของแสงและเงา (value) พื้นผิว (texture) และสี (color)

รูปทรงลักษณะที่งดงามหรือมีคุณค่าทางสุนทรียภาพนั้น ขึ้นอยู่กับการจัด องค์ประกอบของศิลปะให้เกิดความเป็นเอกภาพ (unity) โดยใช้หลักของการจัดให้เหมาะสมกับ ลักษณะของงานศิลปะนั้น

2.2 หลักของการจัด (Principles of Organization)

หลักเบื้องต้นที่ใช้ในการจัดองค์ประกอบของศิลปะนั้นประกอบด้วย คุลยภาพ

สัดส่วนและการผันแปร ความกลมกลืนและความตัดกัน ช่วงจังหวะและความเป็นเด่น หลักการเหล่านี้เป็นหลักการของการจัดองค์ประกอบทางศิลปะ เพื่อให้ได้งานศิลปะวัตถุที่มีความเป็นเอกภาพ

2.2.1 ดุลยภาพ (Balance) คือการจัดองค์ประกอบของงานศิลปะให้อยู่ในสภาพสมดุลหยุดนิ่ง หรือทรงตัวอยู่ได้ โดยทั่วไปดุลยภาพมีที่ใช้อยู่ 4 ชนิด คือ

1) **ดุลยภาพแบบเหมือนกันสองข้าง (Symmetrical balance หรือ formal balance)** ดุลยภาพแบบนี้จะเหมือนกันสองข้าง เช่น สถูปเจดีย์ โบสถ์ ดุลยภาพชนิดนี้จะให้ความรู้สึกสงบ เกร่งขรม เป็นทางการ

2) **ดุลยภาพแบบไม่เหมือนกันสองข้าง (Asymmetrical balance หรือ occult balance)** เป็นดุลยภาพแบบที่สองข้างไม่เหมือนกันแต่ถ่วงกันอยู่ เช่น กาน้ำ ชนิดด้านหนึ่งเป็นพวยกาอีกด้านหนึ่งเป็นที่จับ ซึ่งให้ความสมดุลกัน

3) **ดุลยภาพแบบคล้ายคลึงกันสองข้าง (Approximate symmetry)** เป็นดุลยภาพที่สองข้างมีลักษณะไม่เหมือนกันเลยทีเดียว แต่มีลักษณะคล้ายคลึงกันและถ่วงกันได้

4) **ดุลยภาพแบบรัศมี (Radial balance)** ดุลยภาพแบบนี้จะมีแนวของทิศทางพุ่งเข้าจุดศูนย์กลาง หรือพุ่งออกจากจุดศูนย์กลางก็ได้

2.2.2 สัดส่วนและความผันแปร (Proportion and Variety)

สัดส่วน (Proportion) เป็นเรขาคณิตของแต่ละส่วนของงานศิลปะที่จะต้องได้ส่วนสัมพันธ์กัน ส่วนสัดส่วนหรือเรขาคณิตหมายถึง การจัดขนาดและที่ว่างของงานศิลปะให้ได้ส่วนสัมพันธ์กัน

ความผันแปร (Variety) การเปลี่ยนแปลงของเรขาคณิตทำให้เกิดขนาดและส่วนสัดส่วนผันแปรไป ซึ่งการผันแปรนี้อาจจะทำได้หลายลักษณะตามความประสงค์ของผู้ออกแบบ และลักษณะของงาน ความผันแปรนี้จัดให้มีความสัมพันธ์กับทิศทางเคลื่อนไหว (Direction and Movement) คือ ให้มีทิศทางสัมพันธ์ต่อเนื่องกันกับส่วนสัดส่วนที่มีความแตกต่างกันออกไป

2.2.3 ความกลมกลืนและความตัดกัน (Harmony and Contrast)

ความกลมกลืน (Harmony) เป็นหลักของการจัดองค์ประกอบที่สำคัญ และมีขอบข่ายกว้างขวาง เช่น ความกลมกลืนในรูปลักษณะ สี พื้นผิวและช่องว่าง การจัดองค์ประกอบของศิลปะให้กลมกลืนกัน จึงช่วยให้งานศิลปะเกิดคุณค่าทางสุนทรียภาพมากขึ้น

การตัดกัน (Contrast) คือ การตัดหรือขัดแย้งกันของเส้น สี ช่องว่าง พื้นผิว แสงและเงา ความตัดกันจะต้องมีความประสานสัมพันธ์กับความกลมกลืนกันเป็นส่วนใหญ่ และให้ความตัดกันในส่วนน้อย เช่น การตกแต่งสีบ้าน ควรใช้สีที่ประสานกลมกลืนกัน

ประมาณ 80 % ของเนื้อที่ และอีก 20 % ของเนื้อที่ที่เหลือให้มีความตัดกัน ความตัดกันนี้จะช่วยให้เกิดความเป็นเด่น และช่วยให้งานศิลปะนั้นและดูมีจุดน่าสนใจยิ่งขึ้น

2.2.4 จังหวะและความเป็นเด่น (Rhythm and Dominance)

จังหวะ (Rhythm) ที่มีความสัมพันธ์กันจะช่วยให้เกิดความเป็นเด่น (Dominance) จังหวะในงานศิลปะมีดังนี้

1) จังหวะที่ซ้ำ ๆ กัน (Repetition rhythm) เป็นการจัดรูปร่างซ้ำ ๆ กันออกไป เช่น การใช้จังหวะของพระศอุปและหน้าตางของโลหะปราสาทเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้าเท่า ๆ กัน ซ้ำ ๆ กันออกไป

2) จังหวะที่ขยายใหญ่่ออกไป (Progression rhythm) เป็นการจัดให้รูปร่างนั้นมีขนาดขยายใหญ่ต่อเนื่องกันออกไป เช่น หลังคามณฑปของไทย และหลังคาโรงอุปรากรของออสเตรเลียที่ซ้อนกันและมีขนาดขยายกันเอียงกันจากยอดลงมา

3) จังหวะที่มีความต่อเนื่องกัน (Continuity rhythm) เป็นการจัดรูปร่าง สี ช่องว่าง เส้น ให้มีจังหวะสัมพันธ์ต่อเนื่องกันเป็นอิสระ แต่มีความงามและมีคุณภาพได้ส่วนสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน

จังหวะที่ใช้ในงานศิลปะนิยมใช้ทั้งแบบซ้ำกัน แบบขยายใหญ่ และแบบต่อเนื่องกัน ในการจัดงานให้มีความเป็นเด่น (Dominance) นั้น อาจจะทำได้ด้วยการใช้โครงสร้างหลักหรือแม่ลาย ซึ่งเป็นลายหลักหรือลายที่เป็นแกนสำคัญ

แม่ลายหรือโครงสร้างหลัก (Motive) คือ ส่วนที่มีความสำคัญเป็นหลัก ถ้าเป็นลวดลายก็เป็นแม่ลาย หรือถ้าเป็นศิลปะก็เป็นโครงสร้างหลัก หรืออาจจะทำได้ด้วยการใช้ช่วงจังหวะซ้ำให้เกิดความสำคัญจนเกิดความเป็นเด่นขึ้น

แบบแผนหลัก (pattern) เป็นกระบวนแบบอย่างซ้ำ ๆ กัน เช่น การออกแบบลวดลายที่ซ้ำกันเป็นชุด ๆ นอกจากนั้นการทำแบบแผนหรือแบบอย่างที่จะใช้สร้างสรรค์งานศิลปะให้เหมือนกันซ้ำ ๆ กันก็เรียกว่า แพทเทอร์นเหมือนกัน เช่น แบบกระดาดตัดเสื้อที่แยกออกเป็นส่วน ๆ การจัดองค์ประกอบที่ซ้ำ ๆ กันเป็นแบบอย่างอย่างต่อเนื่องกัน จะช่วยนำสายตาไปยังจุดที่เป็นเด่นได้อย่างดี

3. ทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์

ทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์ที่จะกล่าวในที่นี้ได้แก่ ทฤษฎีของวัลลิส (Wallas: 1962) ทฤษฎีของเทลเลอร์ (Tayler) และทฤษฎีของซิกมุนด์ ฟรอยด์ (Freud) ดังนี้ (สกนธ์ ภูงามดี 2545: 133-136)

ทฤษฎีของวัลลัส (Wallas: 1962) เน้นว่า การจะเกิดความคิดสร้างสรรค์นั้นต้องใช้สมองทั้งซีกซ้ายและซีกขวาโดยมีขั้นตอนการเกิด 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การเตรียมตัว (Preparation) และรวบรวมข้อมูล

ขั้นที่ 2 การครุ่นคิด (Incubation) เช่นเดียวกับระยะฟักไข่ซึ่งอาจจะฟักเป็นตัวหรือไม่ก็ได้

ขั้นที่ 3 การเกิดประกายความคิด (Illumination or Insight) เป็นระยะที่คิดคำตอบได้ทันที โดยอาจดูเหมือนว่าไม่ได้คิด

ขั้นที่ 4 การพิสูจน์ (Verification) และการทดสอบแนวคิดในการทดลองหลาย ๆ ครั้ง เพื่อให้ได้ผลเป็นข้อสรุป และกฎเกณฑ์ที่แน่นอน

ทฤษฎีของเทลเลอร์ (Tayler) เน้นว่า ผลของความคิดสร้างสรรค์นั้น ไม่จำเป็นจะต้องเป็นขั้นสูงสุด และไม่จำเป็นจะต้องค้นคว้าประดิษฐ์สิ่งใหม่ ๆ โดยที่ยังไม่มีผู้ใดคิดมาก่อน หรือไม่จำเป็นต้องสร้างทฤษฎีที่ใช้ความคิดด้านนามธรรมอย่างสูง แต่ความคิดสร้างสรรค์ของคนเรานั้น อาจจะเป็นขั้นใดขั้นหนึ่งใน 6 ขั้น ต่อไปนี้คือ

ขั้นที่ 1 เป็นความคิดสร้างสรรค์ขั้นต้นสุด หรือเป็นสิ่งธรรมดาสามัญอันหมายถึง เป็นพฤติกรรม หรือการแสดงออกของตนอย่างอิสระ โดยไม่จำเป็นต้องอาศัยความคิดริเริ่มและทักษะอย่างใด อาจเป็นเพียงการแสดงออกอย่างอิสระเท่านั้น

ขั้นที่ 2 เป็นความคิดสร้างสรรค์ที่มีการทดลองสร้างผลงานซึ่งใช้ทักษะเฉพาะทาง โดยไม่จำเป็นต้องเป็นสิ่งใหม่ เช่น การสร้างอุปกรณ์ทำสวนเพื่อการใช้งานในบ้านจากวัสดุเหลือใช้ เป็นต้น

ขั้นที่ 3 เป็นความคิดสร้างสรรค์ผลงานที่แสดงให้เห็นว่าผู้สร้างสรรค์ได้แสดงความคิดสร้างสรรค์ใหม่ของตนเอง ซึ่งไม่ได้ลอกเลียนแบบใคร

ขั้นที่ 4 เป็นความคิดสร้างสรรค์ที่มีการประดิษฐ์สิ่งใหม่ ๆ ซึ่งไม่ซ้ำแบบใคร และแสดงให้เห็นความสามารถที่แตกต่างไปจากผู้อื่น

ขั้นที่ 5 เป็นความคิดสร้างสรรค์ที่สามารถนำสิ่งที่คิดไว้แล้วนั้นนำมาปรับปรุงให้สมบูรณ์

ขั้นที่ 6 เป็นความคิดสร้างสรรค์ขั้นสูงสุด ที่แสดงถึงความสามารถในการคิดเกี่ยวกับสิ่งที่เป็นนามธรรมขั้นสูงสุด เช่น การสร้างทฤษฎีหรือหลักการใหม่ เป็นต้น

ทฤษฎีของฟรอยด์ (Freud) กล่าวว่าไว้ว่าความคิดสร้างสรรค์เริ่มจากความขัดแย้งซึ่งแสดงออกโดยพลังจิตใต้สำนึก และขณะที่มีความขัดแย้งเกิดขึ้นนั้น คนที่มีความคิดสร้างสรรค์จะมีความคิดที่อิสระเกิดขึ้นมากมาย แต่ในคนที่ไม่มีความคิดสร้างสรรค์จะไม่มีสิ่งนี้

4. แนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ

สุชาติ เถาทอง เสนอแนวคิดเกี่ยวกับที่มาของแนวความคิดของการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะไว้ ดังนี้ (สุชาติ เถาทอง อ้างถึงใน จิระศักดิ์ ทองหยวก 2548: 46-47)

การสร้างสรรค์จิตรกรรมหรือภาพเขียนระบายสี มีเหตุผลและเงื่อนไขบางประการที่อยู่เบื้องหลังที่พอประมวลได้ดังต่อไปนี้ ประการแรก มีพื้นฐานมาจากความสวยงามของสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ เป็นเงื่อนไขหนึ่งที่สร้างความรื่นรมย์ ความสุขใจ และความประทับใจให้เกิดขึ้นกับมนุษย์ ความรู้สึกเหล่านี้ย่อมตราตรึงอยู่ในใจ ตราบเท่ามนุษย์จะเก็บไว้ในความทรงจำได้มากน้อยเพียงใด แต่ศิลปินเขาย่อมมีธรรมชาติของอารมณ์และความรู้สึกภายในที่ต้องการถ่ายทอดและแสดงออกเกี่ยวกับการรับรู้ที่ตัวเองมีต่อธรรมชาติ ให้ปรากฏต่อสายตาของผู้อื่นด้วย โดยผ่านสื่อกลางชนิดต่าง ๆ เป็นผลงานศิลปะที่มีสาเหตุแห่งศิลปะอยู่สองสาเหตุ และเฉพาะจากสองสาเหตุนี้เท่านั้นที่ทำให้งานศิลปะเกิดขึ้นในโลก สาเหตุแรก คือ สิ่งเร้าจากวัตถุภายนอก อีกสาเหตุหนึ่งคือ บุคลิกภาพของศิลปิน จิตรกรรมจึงเป็นเครื่องมือของศิลปินที่จะถ่ายทอดประสบการณ์ดังกล่าวให้ปรากฏขึ้น ประการสอง มีผลมาจากความปรารถนาของศิลปินที่จะถ่ายทอดโลกภายในที่เขามีความรู้สึกและเข้าใจออกมาให้ปรากฏเพื่อสร้างความซาบซึ้ง ความประทับใจ และความยินดีต่อผู้ชม การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมในประการนี้ ส่วนใหญ่รูปแบบเป็นการสื่อความหมายทางความคิด การแสดงออกและเทคนิคเป็นสำคัญ โดยแสดงคุณค่าของภาพทางศิลปะ โดยเฉพาะ เช่น เส้น สี รูปร่าง ผิว เป็นต้น

วิรุณ ตั้งเจริญ (2535: 6) ได้เสนอความคิดเห็นไว้ว่า ในการสร้างสรรค์งานศิลปะศิลปินใช้ความพยายามในการแก้ปัญหา โดยใช้สำนึกทั้งหมด รวมทั้งพลังจิตปัญญาของเขาระบวนการสร้างสรรค์เกี่ยวข้องข้องกับการแก้ปัญหภายในตัวสื่อ จิตรกรเกี่ยวข้องกับภาพความคิด (Visual thinking) วิธีทางแก้ปัญหาได้รับการควบคุมโดยความพึงพอใจในรูปแบบ และโดยความต้องการอันสมดุลที่จะแสดงออกซึ่งความหมายเฉพาะหน้า ถ้าความพึงพอใจรูปแบบ คือทุกสิ่งทุกอย่าง ศิลปินจะพยายามค้นหาการรวมตัวของปัจจัยต่าง ๆ ในบริเวณว่างให้ดีที่สุดอย่างที่สุด แต่ความสัมพันธ์ของรูปแบบใหม่ในบริเวณว่าง เป็นเพียงมรรคที่จะนำไปสู่ผล (A means to an end) ซึ่ง “ผล” ก็คือการสร้างความหมายให้มองเห็นได้ ความหมายที่ศิลปินปรารถนาจะแสดงออกทุกตัวเลือกรูปร่าง เส้น สี ได้ทำหน้าที่เป็นสัญลักษณ์ในอันที่จะนำไปสู่ความหมายที่มองเห็น

อารี สุทธิพันธุ์ (2528: 63) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาที่ปรากฏในงานจิตรกรรมไว้ในหนังสือศิลปะกับมนุษย์ ดังนี้

เรื่องราวที่เกี่ยวกับมนุษย์และธรรมชาติของมนุษย์ (Man and his own nature) ซึ่งได้แก่ เรื่องราวความรัก ความโกรธ หลง อิจฉาริษยา ฯลฯ เมื่อเป็นทัศนศิลป์ปรากฏว่า ผู้ดูจะต้อง

นึกถึงตนเองและสังเกตธรรมชาติของตัวเองมากขึ้น

เรื่องราวที่มนุษย์เกี่ยวข้องกับมนุษย์ด้วยกัน (Man and other people) เช่น เรื่องธรรมชาติของครอบครัว เรื่องประวัติศาสตร์ สงคราม การทำมาหากิน ความเห็นอกเห็นใจต่อผู้อื่น ฯลฯ เรื่องราวที่มนุษย์เกี่ยวข้องกับมนุษย์และสิ่งแวดล้อม (Man and the impersonal environment) เป็นเรื่องราวทางเทคโนโลยี การค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์

เรื่องราวต่าง ๆ ที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ ถือว่าเป็นคุณค่าทางเนื้อหา (Content value) ที่ปรากฏบนทัศนศิลป์แขนงจิตรกรรมและประติมากรรมมากที่สุด ส่วนสถาปัตยกรรมนั้นมีน้อย

5. กลวิธีการสร้างสรรค์

กลวิธีการสร้างสรรค์ หมายถึง วิธีหรือเทคนิคที่นำมาใช้หรือพลิกแพลงโดยอาศัยความรู้ ความชำนาญของศิลปินในการสร้างงาน

สุชาติ เถาทอง (2536: 65) ได้ให้ความหมายว่า “คือกลวิธีในการสร้างสรรค์ผลงานแขนงต่าง ๆ ซึ่งต้องใช้ความเชี่ยวชาญเฉพาะงาน เพราะขึ้นอยู่กับการใช้เครื่องมือ วัสดุ และกระบวนการทำงานที่แตกต่าง ศิลปินและช่างจำเป็นต้องเชี่ยวชาญ รู้เทคนิคการทำงานในแขนงใดแขนงหนึ่งโดยเฉพาะ จึงจะสามารถสร้างสรรค์งานได้ดี

สื่อวัสดุที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะมีอยู่หลายชนิด เช่น สี ดิน หิน ไม้ โลหะ สารสังเคราะห์ ฯลฯ ศิลปินจะเป็นผู้เลือกสรรวัสดุแล้วสร้างผลงานตามกลวิธีต่าง ๆ เพื่อให้ผลงานเกิดคุณค่าทางความรู้สึก และความงามตามความต้องการหรือแนวความคิด โดยแยกประเภทในการใช้กลวิธีและสื่อวัสดุตามประเภทของศิลปะได้ดังนี้

โกสมุส สายใจ (2540: 29-44) ได้กล่าวถึงกลวิธีและสื่อวัสดุของจิตรกรรม ในที่นี้จะกล่าวถึงเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับค่ายศิลปะ สรุปได้ดังนี้

5.1 สีดินสอ (Pencil Color) เป็นสีแท่งแบบดินสอมีหลายสี ใช้ระบายเป็นเส้นคล้ายงานวาดเส้น (Drawing) ระบายเรียบได้ยาก ส่วนใหญ่จะใช้ร่างหรือสเก็ตซ์อย่างหยาบ

5.2 สีเมจิก (Magic Color) เป็นสีเคมีเป็นแท่งใส่สีกหลอด สีสดมีหลายขนาด ใช้สเก็ตซ์ภาพและเขียนตัวหนังสือได้

5.3 สีพาสเทล (Pastel) มีลักษณะเป็นแท่งกลมและแท่งเหลี่ยม นิยมเขียนบนกระดาษมีหลายชนิด เช่น สีชอล์ก (Soft Pastel) เวลาเขียนต้องใช้มือเกลี่ยให้เรียบ หรือระบายให้เป็นร่องรอยการสโตรก (Strokes) และปาดให้เป็นรอยตามแท่งเหลี่ยมของสี ส่วนอีกชนิดหนึ่งคือ สีพาสเทลแท่งน้ำมัน (Oil Pastel) เวลาเขียนสามารถผสมสีบนกระดาษหรือแคนวาสได้เลย โดยไม่ต้องใช้มือเกลี่ย จะมีลักษณะคล้ายภาพสีน้ำมัน

5.4 สีน้ำ (Water Color) เป็นสีโปร่งแสงใช้ผสมกับน้ำ ระบายบนกระดาษ การเขียนสีน้ำมีวิธีการหลายอย่าง เช่น ระบายสีเปียกบนพื้นเปียก (Wet on wet) ระบายสีเปียกบนพื้นแห้ง (Wet on dry) ระบายสีน้ำที่ขึ้นบนกระดาษเปียก (Dry on wet) และระบายสีน้ำขึ้นบนพื้นแห้ง (Dry on dry)

5.5 สีโปสเตอร์ (Poster Color) เป็นสีผสมน้ำบรรจุขวด มีคุณสมบัติที่บดแสง ใช้ระบายบนกระดาษ เวลาระบายจะใช้สีชั้นพอดิ

5.6 สีอะคริลิก (Acrylic Color) มีชื่อเรียกเฉพาะว่า สีโพลีเมอร์ (Polymer Paint) ใช้ผสมกับน้ำ มีลักษณะพิเศษคือ สามารถใช้เขียนบาง ๆ แบบสีน้ำ หรือเขียนหนา ๆ แบบสีน้ำมันก็ได้ และเมื่อแห้งแล้วจะไม่ละลายน้ำ เหมาะสำหรับการเขียนภาพสีแบน ๆ มากกว่าการเกลี่ยให้กลมกลืน

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเจตคติ

1. ความหมายของเจตคติ

เจตคติ อาจเรียกอย่างหนึ่งว่าทัศนคติซึ่งมาจากภาษาอังกฤษคำเดียวกัน คือ Attitude มาจากภาษาละตินว่า Aptus ซึ่งตรงกับคำว่า เหมาะเจาะ (Fitness) หรือการปรุงแต่ง (Adaptedness) ซึ่งหมายถึง พฤติกรรมการเตรียมพร้อมทางสมองในการที่จะกระทำ ซึ่งบ่งบอกถึงหน้าที่ของสภาวะจิตใจ หรือสภาพของอารมณ์ที่สลับซับซ้อน ก่อนที่คนเราจะตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่งในการแก้ปัญหา โดยส่วนใหญ่แล้วจะขึ้นอยู่กับเจตคติที่จะคงอยู่ไว้ ซึ่งสิ่งที่ตนเองมีประสบการณ์มาเพื่อที่จะรักษาเจตนาที่ถูกต้องไว้จากประสบการณ์ที่ผ่านมาว่า ความถูกต้องหรือไม่ถูกต้องเป็นอย่างไร ตามระดับความเชื่อถือ หรือระดับความรู้สึกที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (สัคดี สุนทรเสณี 2531: 1 อ้างถึงใน จิตติ รักษาติ 2539: 9)

กู๊ด (Good, 1995: 48 อ้างถึงใน อาทิตย์ อาจหาญ 2547: 68) กล่าวว่า เจตคติคือ ความพร้อมที่จะแสดงออกในลักษณะหนึ่ง อาจเป็นการเข้าหาหรือหนี หรือต่อต้านสถานการณ์บางอย่าง บุคคลหรือสิ่งใด ๆ เช่น รัก เกลียด หรือกลัว หรือไม่พอใจมากน้อยเพียงใดต่อสิ่งนั้น

จิตติ รักษาติ (2539: 5) กล่าวว่า เจตคติ หมายถึง ความรู้สึกที่อยู่ในจิตใจ สภาพอารมณ์ของบุคคลในการสนับสนุน เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย ชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

ชานาญ วงศ์วินิจสร (2545: 25) สรุปว่าเจตคติ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งแสดงออกได้ทางคำพูด หรือพฤติกรรมที่สะท้อนต่อเจตคตินั้น ๆ

เทอร์สโตน (Thurstone, 1946: 39 อ้างถึงในวิทยานิพนธ์ 2 2550: 6-33) เจตคติ มาจากคำภาษาอังกฤษว่า attitude หมายถึง ระดับ หรือความเข้มของความรู้สึกทางบวกหรือทางลบ ในการเห็นด้วยหรือต่อต้านสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และบุคคลจะมีความรู้สึกทางด้านบวกหรือด้านลบ ต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือเรื่องใดเรื่องหนึ่งนั้นต่างกัน

คุณลักษณะของเจตคติมี 5 ประการ

1. เจตคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ของบุคคล เจตคติไม่ใช่สิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิด เช่น บุคคลจะมีเจตคติทางบวกหรือทางลบต่อการศึกษาในระบบทางไกลของ มสธ. ก็ควรเคยเป็นนักศึกษาของ มสธ.
2. เจตคติมีคุณลักษณะของการประเมิน การที่บุคคลจะมีความรู้สึกทางบวกหรือทางลบต่อสิ่งใด ขึ้นอยู่กับผลของการประเมินความรู้ ความคิด หรือความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งนั้น
3. เจตคติมีทิศทาง คือ ชอบ – ไม่ชอบ เห็นด้วย – ไม่เห็นด้วย ชอบ – กลียด
4. เจตคติมีคุณภาพและความเข้ม คุณภาพและความเข้มจะเป็นสิ่งที่บอกถึงความแตกต่างของเจตคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้า บุคคลอาจมีความรู้สึกไปในทิศทางเดียวกัน แต่ระดับมากน้อยต่างกัน เช่น ชอบมาก – ชอบน้อย เห็นด้วยมาก – เห็นด้วยอย่างยิ่ง
5. เจตคติมีความคงทน ไม่เปลี่ยนแปลงง่าย เจตคติของบุคคลเกิดจากผลของการประเมินโดยอาศัยความรู้ ประสบการณ์ที่ตั้งสมมาเป็นเวลานานพอสมควร จึงมีลักษณะคงทน แต่เจตคติของบุคคลอาจเปลี่ยนแปลงได้เมื่อได้รับความรู้ หรือประสบการณ์ใหม่ (สุภมาส อังสุโชติ 6-33-34)

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2521: 206 อ้างถึงใน ชำนาญ วงศ์วินิจจร 2545: 52) กล่าวว่า เจตคติ เป็นเรื่องของความชอบ ความไม่ชอบ ความลำเอียง ความคิดเห็น ความรู้สึก ความพึงใจของเราต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง มักจะเกิดในเมื่อเรารับรู้หรือประเมินผู้คน เหตุการณ์ในสังคมเราจะเกิดอารมณ์ความรู้สึกบางอย่างควบคู่ไปกับการรับรู้ นั่น และมีผลต่อความคิดและปฏิกิริยาในใจของเรา

มาติน ฟิชบายน์ (Martin Fishbien, 1967: 8 อ้างถึงใน จิตติ รักชาติ 2539: 9) ให้ความหมายของ เจตคติว่า หมายถึง สภาพความพร้อมของสมองและประสาท การจัดระบบมวลประสบการณ์อิทธิพลภายนอก หรือภายในที่มีต่อบุคคลในการที่จะตอบสนองต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งต่อสภาพการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งนั้น ๆ

อาทิตย์ อาจหาญ (2547: 68) กล่าวว่า เจตคติ หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง มีลักษณะจดจำและฝังใจต่อเหตุการณ์ ซึ่งสืบเนื่องมาจากประสบการณ์ ให้แสดงถึงพฤติกรรมที่ตอบสนองสิ่งเร้า นั้น ๆ โดยอาจเป็นพฤติกรรมทางบวกหรือทางลบก็ได้

ดังนั้นความหมายของเจตคติผู้วิจัยสรุปได้ว่า เจตคติหมายถึง พฤติกรรมของมนุษย์ที่มีความรู้สึกทางด้านบวกหรือด้านลบ ต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งต่างกัน เช่น ความชอบหรือความไม่ชอบ สนับสนุนหรือต่อต้าน ก็ได้

2. ทฤษฎีเกี่ยวกับเจตคติ

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับเจตคติ มีดังนี้ (ดรรรชนี มหาชานิกะ 2547: 15-17)

Cognitive Dissonance Theory แนวความคิดของทฤษฎีนี้มีพื้นฐานมาจากธรรมชาติ และกลไกการปรับปรุงของมนุษย์ ซึ่งสรุปว่า มนุษย์ไม่สามารถทนต่อสิ่งที่เปลี่ยนแปลงขัดแย้ง หรือไม่ลงรอยกันได้ เมื่อภาวะทางจิตใจอยู่ในภาวะที่ขัดแย้ง หรือไม่ลงรอยกัน ภาวะจิตนี้ จะทำให้เกิดสิ่งสองสิ่งขึ้นในตัวบุคคล คือ กระตุ้นให้บุคคลมีกิจกรรมอย่างหนึ่งเพื่อให้ภาวะความไม่สบาย อันเกิดจากความขัดแย้ง ความเข้าใจ จะมีผลต่อพฤติกรรมการกระทำของบุคคล ภาวะความขัดแย้งระหว่างความคิด ความเข้าใจเกิดขึ้นเมื่อ

1) บุคคลได้รับรู้เหตุการณ์หรือข้อมูลใหม่ซึ่งขัดแย้งกับความรู้สึกของตน อันได้แก่ ความเชื่อ ความคิดเห็นและเจตคติ

2) บุคคลได้พบเห็นเหตุการณ์หรือข้อมูลที่ไม่คาดคิดมาก่อน

3) การไม่เห็นกับบุคคลอื่นในสังคม

4) การบังคับให้ยอมทำตาม ทำให้บุคคลเกิดความขัดแย้งระหว่างความคิดเห็นกับการกระทำ เมื่อเกิดความขัดแย้งขึ้น บุคคลสามารถลดความขัดแย้งลงด้วยการกระทำ ดังนี้

(1) หาข้อมูลใหม่มาสนับสนุนความคิดเห็นหรือพฤติกรรมของตน

(2) ไม่รับหรือหลีกเลี่ยงข้อมูลที่ทำให้เกิดความขัดแย้งขึ้น

(3) เปลี่ยนพฤติกรรมให้สอดคล้องกับความคิด หรือ เปลี่ยนความคิดให้สอดคล้องกับพฤติกรรมของตน

(4) เปลี่ยนความคิดให้สอดคล้องกับสิ่งแวดล้อม

Consistency Theory ทฤษฎีนี้กล่าวไว้ว่า การที่บุคคลมีเจตคติอย่างไรมันเกิดจากความสอดคล้องสัมพันธ์ขององค์ประกอบของเจตคติทางด้านความคิด ความเข้าใจ ความรู้สึก พฤติกรรม และเจตคติจะเปลี่ยนไป

Rosenberg and Abelson, (1958: 546) กล่าวว่าความสอดคล้องเกิดขึ้นในลักษณะที่มีความรู้สึกของบุคคลสอดคล้องกับเจตคติที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ จะคงที่ จนกระทั่งถึงระดับที่บุคคลไม่สามารถจะทนต่อไปได้ บุคคลจะลดความขัดแย้งโดยการ

1) กงเจตคติของคนไว้

- (1) ไม่รับรู้ข้อมูลใด ๆ ที่จะทำให้เกิดความขัดแย้งขึ้น
- (2) แยกแยะและเลือกรับเฉพาะข้อมูลที่สอดคล้องกับความรู้สึกลึก

ความคิดเห็นของคน

2) เปลี่ยนเจตคติไปตามข้อมูลที่ได้รับ

2.1 ปัจจัยที่ทำให้เกิดเจตคติ

เจตคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้มากกว่าเป็นสิ่งที่กำเนิดเอง สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ จึงมีอิทธิพลต่อเจตคติซึ่งได้แก่ ศาสนา ความเชื่อในสังคม ขนบธรรมเนียมประเพณีของสังคม สื่อมวลชนต่าง ๆ ดังนั้นปัจจัยที่กำหนดเจตคติของบุคคลจึงได้แก่

2.1.1 การเรียนรู้ ได้แก่ การอบรมสั่งสอน อันจะเป็นการสะสมและรวบรวม ประสบการณ์เอาไว้เป็นจำนวนมาก เช่น เด็กที่เกิดในครอบครัวที่นับถือศาสนาพุทธ ก็จะมี ความเลื่อมใสในพุทธศาสนา เพราะได้รับอิทธิพลจากการอบรมสั่งสอนประสบการณ์ต่าง ๆ ไว้

2.1.2 ประสบการณ์ส่วนตัวของบุคคลโดยตรง เช่น บุคคลที่เคยรับประทานอาหารทะเลแล้วแพ้ ก็ย่อมจะมีเจตคติที่ไม่ดีต่ออาหารทะเล

2.1.3 เหตุการณ์ประทับใจใน 2 ข้อแรกนั้น จะเป็นการสะสมประสบการณ์ หลาย ๆ ครั้งและเกิดเจตคติ แต่เจตคติก็สามารถเกิดขึ้นได้หากได้รับเหตุการณ์เพียงครั้งเดียว และรู้สึกประทับใจซึ่งอาจจะประทับใจในทางบวกหรือลบก็ได้

2.1.4 การรับเอาแบบเจตคติของผู้อื่นมาเป็นของตน โดยยอมรับเอาเจตคติ ของผู้ที่เหนือกว่ามาปฏิบัติต่อ เช่น รุ่นน้องรับเจตคติบางเรื่องมาจากรุ่นพี่

2.1.5 เกิดจากลักษณะบุคลิกภาพของแต่ละคน เช่น การมองคนในแง่ร้าย ก็จะมีแนวโน้มในทางเจตคติที่ไม่ดีต่อสังคมอยู่เสมอ

2.1.6 เกิดจากอิทธิพลจากสื่อมวลชน สื่อมวลชนเป็นแหล่งให้ข้อมูลที่ก่อให้เกิดทั้งความเข้าใจและอารมณ์ ชักจูงไปสู่การปฏิบัติได้

การเกิดเจตคติมีมูลเหตุ 2 ประการคือ

1) ประสบการณ์ที่บุคคลมีกับสิ่งของ บุคคล หรือสถานการณ์ เจตคติ ซึ่งเกิดขึ้นกับตัวบุคคลจากการได้พบเห็นคุ้นเคย ได้ทดลอง ฯลฯ อันถือเป็นประสบการณ์โดยตรง และจากประสบการณ์โดยอ้อม ได้แก่ การได้ยิน ได้ฟัง ได้เห็นภาพหรือได้อ่านเกี่ยวกับสิ่งนั้น ฯลฯ

2) ค่านิยมและการตัดสินใจค่านิยม เนื่องจากกลุ่มชนแต่ละกลุ่มมีค่านิยม และการตัดสินใจค่านิยมไม่เหมือนกัน คนแต่ละกลุ่มจึงอาจจะมีเจตคติต่อสิ่งเดียวกันแตกต่างกันได้

บุคคลจะมีเจตคติต่อสิ่งใดนั้นมักขึ้นอยู่กับสถานการณ์ของสิ่งแวดล้อม กล่าวคือ บุคคลใดถ้ามีความพอใจในการได้มีประสบการณ์ในสิ่งใดถือได้ว่าบุคคลนั้นมีแนวโน้มที่จะมีเจตคติที่ดีต่อสิ่งนั้น แต่ถ้าตรงกันข้ามก็ถือว่ามีแนวโน้มที่จะมีเจตคติที่ไม่ดีต่อสิ่งนั้นด้วย

2.2 การวัดเจตคติ

วิธีการวัดเจตคติ (สุริพร ภัทรพรานันท์ 2541: 17) อธิบายว่า

เจตคติเป็นสิ่งที่ไม่สามารถสังเกต หรือวัดได้โดยตรง การวัดเจตคติที่บุคคลมีต่อ ผู้คน สิ่งของ หรือสถานการณ์ที่เป็นเป้าหมายของเจตคติ กระทำได้ 2 วิธีคือ วิธีที่ 1 การสังเกต จากการกระทำ คำพูด และสีหน้าท่าทาง หรือสัมผัสความรู้สึคนึกคิดของบุคคล ซึ่งต้องใช้เวลา กำลังคน และค่าใช้จ่ายมาก วิธีที่ 2 การวัดโดยใช้มาตรวัดเจตคติ (Attitude scale) ซึ่งวิธีการนี้ได้ พัฒนาจนเป็นที่นิยมโดยมีหลายแบบ หลายลักษณะที่นิยมใช้คือ

วิธีของลิเคิร์ต (Likert)

มาตรการวัดเจตคติตามวิธีของลิเคิร์ต วัดโดยใช้ข้อความเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง สอบถามความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อเรื่องนั้น การตอบสนองข้อความนั้นอาจเป็นได้ทั้งเห็นด้วย หรือพอใจ (Favorable) หรือไม่เห็นด้วยกับข้อความนั้น (Unfavorable) หรือแสดงความไม่แน่ใจ (Uncertain) กับข้อความนั้น

1) วิธีการสร้าง

(1) เขียนข้อความเกี่ยวกับคุณค่า คุณลักษณะของเรื่องที่จะสอบถามให้ ครอบคลุมลักษณะที่สำคัญ ๆ โดยมีข้อความที่แสดงคุณค่าหรือลักษณะของเรื่องนั้น ทั้งทางด้านบวกและด้านลบ

(2) กำหนดระดับ (Scale) ของการตอบสนองในแต่ละข้อความทั้งเห็นด้วย และไม่เห็นด้วย โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง (Strongly agree) เห็นด้วย (Agree) ไม่แน่ใจ (Uncertain) ไม่เห็นด้วย (Disagree) ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (Strongly disagree)

2) การตรวจให้คะแนน การให้น้ำหนักหรือคะแนน เพื่อแทนระดับเจตคติตามวิธีการของลิเคิร์ต มี 3 วิธี คือ

(1) ใช้วิธีหลักของคะแนนมาตรฐาน (Standard score weighting method)

(2) วิธีกำหนดค่าน้ำหนัก (Arbitrary weighting method)

(3) วิธีหาผลรวมค่าน้ำหนักความเบี่ยงเบน (Sigma deviate weighting method)

การให้น้ำหนักหรือคะแนนความเห็นในแต่ละระดับด้วยวิธีการดังกล่าว ทำให้มาตรการวัดเจตคติตามวิธีของลิเคิร์ตใช้ได้สะดวก เพราะใช้วิธีกำหนดค่าน้ำหนักแบบจงใจ

เพื่อให้เป็นค่าน้ำหนักประจำของแต่ละระดับความคิดเห็นเหมือนกันทุกข้อความ คือกำหนดเป็น 5-4-3-2-1 แต่ถ้าข้อความใดกล่าวในลักษณะลบ การให้น้ำหนักความคิดเห็นข้อความนั้น จะกลับกันเป็น 1-2-3-4-5

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

1. ความหมายของการมีส่วนร่วม (Participation)

การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมต่าง ๆ นั้นเริ่มมีมาตั้งแต่สมัยที่มนุษย์เริ่มอยู่กันเป็นชุมชน ซึ่งเกิดได้หลายลักษณะ หลายรูปแบบ และหลายวัตถุประสงค์ จึงไม่มีนักวิชาการคนใดสามารถให้คำนิยามความหมายของการมีส่วนร่วมได้อย่างครอบคลุมและถูกต้อง นอกจากนี้ขอบข่ายเนื้อหาของการมีส่วนร่วมยังไม่กระจ่างชัดเจนเท่าที่ควร อย่างไรก็ตามนักวิชาการหลายท่านได้ให้คำนิยามคำว่า การมีส่วนร่วม ตามวัตถุประสงค์ของเนื้อหาที่เน้นเฉพาะตามความสนใจของตน ดังนี้

องค์การสหประชาชาติ (United Nations, 1978: 4 อ้างถึงในชานาญ วงศ์วินิจิตร 2545: 13) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ว่า คือ การเข้าร่วมอย่างกระตือรือร้น และมีพลังของประชาชนในกระบวนการตัดสินใจ เพื่อกำหนดเป้าหมายของสังคม จัดทรัพยากรเพื่อบรรลุเป้าหมายนั้น และเป็นการปฏิบัติตามแผนการหรือโครงการต่าง ๆ โดยสมัครใจ แต่การเข้าไปมีส่วนร่วมในทางสังคมด้วยความสมัครใจ ควรเป็นในลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลต่อกับกลุ่มคน และระหว่างกลุ่มต่อกับกลุ่ม ซึ่งถือว่าเป็นส่วนประกอบของกิจกรรมของกลุ่มนั้น ๆ ซึ่งอาจจะเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการก็ได้

โครงการพัฒนาป่าชุมชน สวนป่าชุมชน สำนักส่งเสริมการปลูกป่า กรมป่าไม้ (2538: 102 อ้างถึงใน สุพจน์ กุลประยงค์ 2544: 12) จำแนกรูปแบบการมีส่วนร่วมออกได้ 2 ลักษณะ คือ

1.1 รูปแบบที่เน้นความสำคัญเชิงกระบวนการ คือรูปแบบที่มีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหาการวางแผน การดำเนินงาน การแบ่งปันผลประโยชน์ และการประเมินผล

1.2 รูปแบบที่ให้ความสำคัญเชิงลักษณะความสัมพันธ์ คือ รูปแบบที่เกิดจากความสมัครใจการชักจูงหรือเกิดจากการบังคับซึ่งอาจเป็นแบบในรูปมีตัวแทนหรือไม่มีตัวแทนก็ตาม

จารึก วิไลแก้ว (2544: 14) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ประชาชนในท้องถิ่น นั้น ๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์หรือความต้องการ โดยมีส่วนร่วมในการรับรู้ ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมในผลประโยชน์ ร่วมในการตรวจสอบ และ

ประเมินผล และการแก้ปัญหา ในการดำเนินงานในโครงการต่าง ๆ ของท้องถิ่นนั้น โดยอยู่บนพื้นฐานของความชอบธรรม สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาค

เฉลิมพร ชูศรี (2543: 13) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการแสดงออกของบุคคลหรือกลุ่มในการเข้าร่วมกระทำกิจกรรม หรือโครงการในลักษณะต่าง ๆ ได้แก่ การปฏิบัติ ร่วมแสดงความคิดเห็นร่วมประชุม ร่วมเป็นกรรมการ ร่วมประชาสัมพันธ์ ร่วมชักชวน ร่วมออกวัสดุ รวมถึงการจัดการใช้ทรัพยากรเพื่อให้เกิดการพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ต้องการ ซึ่งจะมีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของตน

ชำนาญ วงศ์วินิจศร (2545: 15) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม เป็นกระบวนการที่เรียนรู้ซึ่งกันและกันของทุกฝ่าย โดยผ่านกระบวนการที่ส่งเสริม ชักนำ สนับสนุน และเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมด้วยความสมัครใจ

ดวงจันทร์ สุทธาโรจน์ (2539: 17) ให้ความหมายการมีส่วนร่วมว่า หมายถึง การที่ประชาชนให้ความร่วมมือและเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการดูแลรักษา การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าไม่เกิดพิษภัยต่อส่วนรวม ดำรงไว้ซึ่งสภาพเดิมของสิ่งแวดล้อมให้อยู่ในสภาพที่สอดคล้องกับธรรมชาติที่มีอยู่รวมทั้งหาทางป้องกันและกำจัดมลภาวะหรือสิ่งแวดล้อมเป็นพิษมิให้เกิดขึ้น

วัชรภรณ์ ศรีเมืองบุญ (2544: 28) ให้ความหมายว่า คือ ความเข้าใจในความสำคัญของการทำกิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และความคิดเห็นเกี่ยวกับครูผู้นำหรือนักเรียนผู้นำกิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การเข้าร่วมกิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมีหลายระดับ เช่น การเตรียมการ การร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมวางแผน ร่วมประชุม ร่วมดำเนินการหรือร่วมปฏิบัติการและร่วมสรุปผล ประเมินผล

วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน (2531: อ้างถึงใน วัชรภรณ์ ศรีเมืองบุญ 2544: 127) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า หมายถึง “การที่ประชาชนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมกันพัฒนาชนบทอย่างเต็มที่ในทุกขั้นตอนและเป็นผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย และได้รับประโยชน์เสมอหน้ากัน การมีส่วนร่วมของประชาชนจึงเริ่มตั้งแต่ การศึกษาและวิเคราะห์ชุมชนเพื่อนำไปสู่การค้นหาคำปัญหา การมีส่วนร่วมในการเลือกวิธีการ และวางแผนในการแก้ปัญหา การดำเนินการตามแผน และการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล”

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2528: 288 อ้างถึงใน จารุวรรณ ชาวศรีทองและนรินยา สุภาพพูล 2546: 27) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า หมายถึง พฤติกรรมอันก่อปรด้วย การร่วมและสมยอมตามพฤติกรรมที่คาดหวังของกลุ่มทางการและไม่ใช้ทางการหรือในความหมาย ก็คือ การที่ประชาชนก่อให้เกิดสิ่งต่าง ๆ ร่วมกันนั่นเอง

สุพจน์ กุลประยงค์ (2544: 11) การมีส่วนร่วมหมายถึง ประชาชนทั้งส่วนบุคคลหรือองค์กรร่วมวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของประชาชน เพื่อกำหนดเป็นเจตนารมณ์ และร่วมกำหนดนโยบายเพื่อสนองตามเจตนารมณ์ โดยประชาชนหรือองค์กรสามารถเข้าร่วมในกิจกรรม และสามารถมีส่วนร่วมในการควบคุมกำกับดูแล ตรวจสอบประเมินผล และเสนอข้อคิดเห็นและการได้รับประโยชน์

เสนอ เถาว์ชาติ (2546: 12) สรุปว่า การมีส่วนร่วม คือกระบวนการต่าง ๆ ที่ส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีบทบาทในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของสถาบัน ทั้งในบางเรื่องและหลายเรื่องเป็นการเปิดโอกาสให้ชุมชนได้มีโอกาสได้พัฒนาศักยภาพในการบริหารจัดการปัญหาของตนเอง และส่วนรวม

เออร์วิน Erwin. (1976: 138 อ้างถึงใน ชำนาญ วงศ์วิจิตร 2545: 15) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมไว้ว่า คือกระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนา ร่วมคิดตัดสินใจ แก้ปัญหาของตนเอง เป็นการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องอย่างแข็งขันของประชาชนใช้ความคิดสร้างสรรค์ และความชำนาญของประชาชน แก้ปัญหาร่วมกับการใช้วิทยาการที่เหมาะสม และสนับสนุน ติดตาม การปฏิบัติงานขององค์กรและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

ดังนั้นความหมายของการมีส่วนร่วมผู้วิจัยสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง พฤติกรรมของกลุ่มคนในการเข้าร่วมกิจกรรมทางด้านศิลปะและการร่วมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เพื่อวางแผนดำเนินกิจกรรม ร่วมปฏิบัติการติดตามและประเมินผลเพื่อให้เกิดการพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ต้องการ

2. ทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

ได้มีผู้ศึกษาทฤษฎีการมีส่วนร่วมไว้หลายทฤษฎี ในที่นี้จะขอกล่าวถึงทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนา (อ้างใน กรรณิกา ประกอบทรัพย์ 2540: 25)

2.1 ทฤษฎีการกระทำทางสังคม (The Theory of Social Action)

รีดเดอร์ (Reeder, 1974: 39-53) ได้กล่าวว่า การกระทำทางสังคม (Social Action) ประกอบด้วยกลุ่มปัจจัยหลายประการ มิได้จำกัดอยู่เพียงปัจจัยหนึ่ง และได้อธิบายถึงเหตุผลในการกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดของบุคคลว่าขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการที่เรียกว่า ความเชื่อหรือความไม่เชื่อ (Believes or Disbelieves) มิได้จำกัดอยู่เพียงปัจจัยใดปัจจัยหนึ่ง แต่ขึ้นอยู่กับปัจจัยดังกล่าวต่อไปนี้

- (1) เป้าหมาย (Goal)

- (2) ความเชื่อที่สืบทอดกันมา (Believes Orientation)
- (3) ค่านิยมมาตรฐาน (Standard Values)
- (4) นิสัยและขนบธรรมเนียมประเพณี (Habit and Custom)
- (5) ความคาดหวัง (Expectation)
- (6) ความผูกพัน (Commitments)
- (7) แรงเสริม (Reinforcement)
- (8) โอกาส (Opportunity)
- (9) ความสามารถ (Ability)
- (10) การสนับสนุน (Support)

และได้อธิบายถึงปัจจัยหรือสาเหตุที่มีผลต่อการกระทำทางสังคมไว้ ดังนี้

- (1) ในสถานการณ์ของการกระทำทางสังคม จะเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางสังคม ซึ่งแต่ละคนก็มีเหตุผลแต่ละอย่างในการตัดสินใจในการกระทำ
  - (2) บุคคลหรือองค์การ จะตัดสินใจหรือแสดงการกระทำบนพื้นฐานของกลุ่มเหตุผล ซึ่งตัดสินใจเองได้ว่าสอดคล้อง หรือตรงกับปัญหาและสถานการณ์นั้น ๆ
  - (3) เหตุผลบางประการอาจสนับสนุนการตัดสินใจ และเหตุผลบางประการอาจต่อต้านการตัดสินใจ
  - (4) เหตุผลนั้นผู้ตัดสินใจให้น้ำหนักที่แตกต่างกัน การเลือกเหตุผลหรือปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ
  - (5) เหตุผลในการตัดสินใจนั้น ไม่ใช่เหตุผลใดเหตุผลหนึ่ง
  - (6) การตัดสินใจกลุ่มของเหตุผลที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์นั้น ๆ จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจทุกโอกาส
  - (7) กลุ่มของปัจจัย หรือเหตุผลที่มีอิทธิพลต่อการกระทำทางสังคมนั้นย่อมจะมีการเปลี่ยนแปลง
  - (8) สำหรับกรณีเฉพาะอย่างภายใต้การกระทำทางสังคม จะมีบ่อยครั้งที่มีการเลือกสองหรือสามทาง เพื่อที่ตอบสนองต่อสถานการณ์นั้น
  - (9) ผู้กระทำหรือผู้ตัดสินใจอาจจะเลือกทางใดทางหนึ่ง
  - (10) เหตุผลที่จะตัดสินใจสามารถที่จะมองเห็นได้จากทางเลือกที่ถูกต้องแล้ว
- จากทฤษฎีดังกล่าวสรุปได้ว่า การเร้าให้เกิดกิจกรรมทางสังคมเพื่อให้คนในสังคมเข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมทางสังคมโดยต้องมีความเข้าใจในวิถีชีวิต ค่านิยม จารีตประเพณี ทัศนคติของบุคคล การพัฒนาโดยใช้สิ่งเร้าที่เหมาะสมนำไปสู่การที่สมาชิกในชุมชนเข้าร่วมกิจกรรม

ของชุมชนในรูปแบบของการมีส่วนร่วมและสมัครใจ

แนวคิดเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ความหมายของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม (2539 อ้างถึงใน วศิน อิงคพัฒนากุล 2548 : 73) ให้ความหมายการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมว่า หมายถึง “การใช้ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้วยความชาญฉลาด และก่อให้เกิดประโยชน์ต่อมวลมนุษยย์ให้มากที่สุด และมีระยะเวลาในการใช้งานยาวนานที่สุด”

สิ่งแวดล้อมที่ควรอนุรักษ์ ได้แก่ (วัชรภรณ์ ศรีเมืองบุญ 2544: 28)

1. ทรัพยากรธรรมชาติ หมายถึง สิ่งที่มีหรือเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ได้แก่ ป่าไม้ พืชหญ้า สัตว์ป่า น้ำ ดิน อากาศ มนุษย์ และพื้นที่ธรรมชาติต่าง ๆ

2. ธรรมชาติที่ควรอนุรักษ์ หมายถึง ธรรมชาติที่มีคุณค่าทางวิชาการและสุนทรียภาพที่เกี่ยวข้องเป็นฐานที่สำคัญทางธรณีวิทยาและภูมิศาสตร์อันเป็นเอกลักษณ์หรือสัญลักษณ์ของท้องถิ่นนั้น ๆ มีลักษณะพิเศษเฉพาะ กล่าวคือ เมื่อถูกทำลายก็จะหมดสภาพไป ไม่ฟื้นฟูคืนสภาพเดิมเหมือนธรรมชาติอื่นได้ ซึ่งจำแนกได้ดังนี้

- 2.1 เกาะและแก่ง
- 2.2 ภูเขา ถ้ำ น้ำตก และน้ำพุร้อน
- 2.3 ทะเลสาบ หนอง และบึง
- 2.4 หาดทราย และหาดหิน
- 2.5 แหล่งที่มีซากดึกดำบรรพ์
- 2.6 ฐานอื่น ๆ เช่น เขาพิงกัน แพะเมืองผี

3. สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี และระบบสังคมต่าง ๆ เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ตกทอดมายังลูกหลานและสืบทอดไปในอนาคต

สุวรรณี ยูวชาติ (2532: 15) การอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม หมายถึง ยุทธวิธีการใช้ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมด้วยความฉลาด และก่อให้เกิดประโยชน์ต่อมวลมนุษยย์ให้มากที่สุด และพยายามที่จะใช้ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมนั้นให้มีอายุยืนยาวที่สุด โดยให้มีการสูญเสียทรัพยากรน้อยที่สุด

วิชาญ มณีโชติ (2535: 11) สรุปว่า การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม หมายถึง การป้องกัน รักษา ปรับปรุง สงวน รวมทั้งการรู้จักใช้สิ่งแวดล้อมอย่างประหยัดและได้ประโยชน์สูงสุด เกี่ยวกับน้ำและการรักษาความสะอาด

ดวงจันทร์ สุทธาโรจน์ (2539: 17) ให้ความหมายการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมว่า หมายถึง การใช้สิ่งแวดล้อมอย่างฉลาด ไม่เกิดผลกระทบต่อสังคมโดยรวม ดำรงไว้ซึ่งสภาพเดิมของ สภาพแวดล้อมตามธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น รวมทั้งการหาทางกำจัดและป้องกัน มลภาวะหรือสิ่งแวดล้อมเป็นพิษไม่ให้เกิดขึ้นต่อสังคมมนุษย์

สำเร็จ บุรชัย (2539 อ้างถึงใน วัชรภรณ์ ศรีเมืองบุญ 2544: 34) ให้ความหมายการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมว่า หมายถึง “การใช้สิ่งแวดล้อมอย่างฉลาด ให้ได้ประโยชน์และคุ้มค่ามากที่สุด โดยคำนึงถึงความคงอยู่ของสภาพแวดล้อม และการป้องกันมลพิษที่อาจจะเกิดขึ้นได้”

วัชรภรณ์ ศรีเมืองบุญ (2544: 34) สรุปว่า กิจกรรมที่โรงเรียนจัดให้นักเรียนปฏิบัติ เพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโรงเรียนและชุมชน โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมตั้งแต่การร่วมคิด ร่วมประชุม ร่วมวางแผนหรือตัดสินใจ ร่วมจัดเตรียม ร่วมเป็นผู้ปฏิบัติ และร่วมสรุปประเมินผล ครู ต้องสอนให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ เห็นความสำคัญ และเกิดทักษะในการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม จึงจะได้รับความร่วมมือที่ดีและมีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์

ศิริพร อ้วนคำ (2544: 32) การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (Environment Conservation) หมายถึงการใช้สิ่งแวดล้อมอย่างฉลาดไม่เกิดผลกระทบต่อสังคมโดยรวม ดำรงไว้ซึ่งสภาพเดิมของ สิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น รวมทั้งการหาทางกำจัดและป้องกัน มลภาวะหรือสิ่งแวดล้อมเป็นพิษไม่ให้เกิดต่อสังคมมนุษย์

วศิน อิงคพัฒนากุล (2548: 73-75) ได้อธิบายเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม สรุป ได้ว่า สิ่งแวดล้อมมีส่วนเกี่ยวข้องทั้งโดยตรงและทางอ้อมกับทุกสิ่งทุกอย่างที่มีความสัมพันธ์ ระหว่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความเปลี่ยนแปลงใด ๆ ที่เกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อมย่อมส่งผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิตของมนุษย์ในรูปแบบ ลักษณะ และระดับที่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม เพื่อให้มนุษย์ และสังคมมนุษย์สามารถมีชีวิตอยู่อย่างผาสุกในสิ่งแวดล้อมที่มี คุณภาพดี หลักการอนุรักษ์จึงสามารถประยุกต์ให้สอดคล้องกับสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ หลักการโดยทั่วไป ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมประกอบด้วย

จากแนวคิด ดังกล่าวผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม หมายถึง การใช้ ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมด้วยความชาญฉลาดอย่างรู้คุณค่า เกิดประโยชน์สูงสุดต่อมวลมนุษย์และไม่ เกิดผลกระทบต่อสังคมโดยรวมซึ่งรวมถึงทรัพยากรแวดล้อมทางธรรมชาติและทรัพยากรที่มนุษย์ สร้างขึ้น เช่น สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม โบราณสถาน ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี

3.1 การให้การศึกษาเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

จากการที่มนุษย์เป็นตัวละครสำคัญในการทำลาย หรือดำรงไว้ซึ่งคุณภาพสิ่งแวดล้อม ดังนั้น หากมนุษย์ได้รับการปลูกฝังความรู้ความเข้าใจที่ดีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม รวมทั้งมีความตระหนักและเล็งเห็นความสำคัญ และความจำเป็นในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแล้ว นอกจากจะเป็นการลดความรุนแรงจากการทำลายสิ่งแวดล้อมแล้ว ยังเป็นการเพิ่มศักยภาพของสังคม ให้มีความสามารถในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมด้วย โดยสามารถดำเนินการได้หลายรูปแบบ ทั้งในระบบการศึกษา และนอกระบบการศึกษา การให้ความรู้ผ่านสื่อประเภทต่าง ๆ กิจกรรมการรณรงค์

3.2 การปรับปรุงคุณภาพ

ในสถานการณ์ที่สิ่งแวดล้อมมีคุณภาพด้อยลงไป การดำเนินการที่สำคัญประการหนึ่งคือ การปรับปรุงคุณภาพสิ่งแวดล้อมนั้น ๆ ให้มีคุณภาพดีขึ้น ซึ่งเมื่อสิ่งแวดล้อมได้รับการปรับปรุงคุณภาพจนฟื้นคืนสู่สถานการณ์ที่ดีขึ้นจนถึงจุดหนึ่งแล้ว สิ่งแวดล้อมจะสามารถตอบสนองความต้องการของมนุษย์ได้อีกครั้งหนึ่ง เช่น ความเสื่อมโทรมของหาดทรายชายทะเล อันเนื่องมาจากการท่องเที่ยว โดยปราศจากการวางแผนดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพนั้น ย่อมทำให้ศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยวลดลง ดังนั้น จึงต้องมีการปรับปรุงคุณภาพของหาดทรายชายทะเล รวมทั้งกำหนดนโยบาย และแผนการดำเนินการปรับปรุงแก้ไข

3.3 การลดอัตราการเสื่อมสูญ

ในการบริโภคทรัพยากรธรรมชาติแต่ละครั้ง หากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในทุกกระบวนการ ตั้งแต่การผลิต การจัดจำหน่าย การขนส่ง การตลาด จนถึงการบริโภค ได้ดำเนินการโดยอาศัยหลักการอนุรักษ์โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้ประโยชน์ต้องให้เป็นไปอย่างประหยัด ลดอัตราการสูญเปล่าแล้วย่อมนำมาซึ่งการลดอัตราการเสื่อมสูญของทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม และจะส่งผลให้มีทรัพยากรธรรมชาติสำรองไว้ใช้ประโยชน์ได้อย่างยาวนานขึ้น

3.4 การเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้ประโยชน์

ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมหลายประเภทมีคุณสมบัติที่มนุษย์สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับลักษณะประจำตัวของสิ่งแวดล้อมแต่ละชนิด เช่น การหมุนเวียนใช้ขวน้ำอัดลม ทำให้ลดปริมาณการผลิตขวด และลดปริมาณขยะมูลฝอย การนำกระป๋องโลหะกลับมาหลอม และหมุนเวียนใช้ใหม่ การใช้วัสดุกระเบื้องแทนวัสดุสังกะสี การใช้ฉนวนกันความร้อนในอาคาร การปิดไฟเมื่อเลิกใช้

3.5 การสำรวจหาแหล่งทรัพยากรใหม่ และการพัฒนาเทคโนโลยี

การเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรโลก ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญในการเพิ่มปริมาณความต้องการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ดังนั้น การเสาะแสวงหา และสำรวจ

ทรัพยากรธรรมชาติ รวมทั้งการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีเพื่อการใช้ประโยชน์ และลดมลพิษ อันเกิดจากการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพจะเป็น มาตรการที่สำคัญอย่างยิ่งในการเพิ่มประสิทธิภาพการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

3.6 การป้องกัน

เป็นมาตรการทางด้านการอนุรักษ์ที่มีความจำเป็นต้องดำเนินการควบคู่กัน ไปด้วยมาตรการอื่น ๆ โดยการป้องกันนี้เป็นมาตรการที่สามารถช่วยในการประหยัดการใช้ ทรัพยากรธรรมชาติ ประหยัดค่าใช้จ่าย และเวลาในการแก้ไขความเสียหายต่าง ๆ รวมทั้งป้องกัน ความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นกับสุขภาพอนามัยของสมาชิกในสังคมได้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับค่ายศิลปะเด็กกับการปลูกฝังเจตคติและการมีส่วนร่วมในการ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ: กรณีศึกษานักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 อำเภอนางรอง และอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ โดยตรงยังไม่มีผู้วิจัย จึงได้นำงานวิจัยใกล้เคียงกันมาเป็น แนวทางในการศึกษาดังนี้

สุภรัฐ ผ่องพันธุ์งาม (2539) ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการจัดค่ายเยาวชน อนุรักษ์ธรรมชาติ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับรูปแบบการจัดค่ายเยาวชนอนุรักษ์ ธรรมชาติและเพื่อพัฒนาการจัดค่ายเยาวชนอนุรักษ์ธรรมชาติ รูปแบบที่ได้พัฒนาขึ้นได้รับการ รับรองโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 4 คนจาก 4 สาขาวิชา คือ การจัดค่ายเยาวชน การฝึกอบรม นันทนาการและการพักผ่อน การออกแบบระบบและสิ่งแวดล้อม ผลการตรวจสอบและรับรองอยู่ ในเกณฑ์ดีมาก

จารึก วิไลแก้ว (2544) ศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการอุทยาน ประวัติศาสตร์สุโขทัย ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการอุทยาน ประวัติศาสตร์สุโขทัยโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อยมาก, เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนตาม ความคิดเห็นของกลุ่มผู้ดำเนินงาน กลุ่มผู้นำชุมชน กลุ่มชุมชนที่เกี่ยวข้องพบว่า มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ, การสังเคราะห์แนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการอุทยาน ประวัติศาสตร์สุโขทัยพบว่า ด้านการวางแผนควรให้ชุมชนมีส่วนร่วมกำหนดนโยบาย และ เป้าหมายในการจัดการอุทยานประวัติศาสตร์ ด้านการดำเนินงาน ควรให้ชุมชนมีส่วนร่วม บำรุงรักษาพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์ ด้านการประเมินผล ควรให้ชุมชนประเมินลักษณะ

การดำเนินงานของอุทยานประวัติศาสตร์ และด้านผลประโยชน์ ควรให้ชุมชนใช้ประโยชน์พื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์

วัชรภรณ์ ศรีเมืองบุญ (2544) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ของนักเรียนโรงเรียนวงน้อยศึกษา อำเภอวงน้อย จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วม ในกิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียน โรงเรียนวงน้อยศึกษา อำเภอวงน้อย จังหวัดขอนแก่น พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในกิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของโรงเรียน เพศ ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียน ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยทางสถิติกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียน วิธีการกำจัดขยะของชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่ ไม่มีมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียน ลักษณะครอบครัวของนักเรียน ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียน

ศิริพร อ้วนคำ (2544) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสิ่งแวดล้อมของนักเรียน ในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมดีเด่นเฉลิมพระเกียรติ พบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมดีเด่นเฉลิมพระเกียรติ ที่มีอายุ และระดับการศึกษาต่างกัน มีการเปิดรับข่าวสารเรื่องสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ, นักเรียนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมดีเด่นเฉลิมพระเกียรติ ที่มีอายุ และระดับการศึกษาต่างกัน มีความรู้เรื่องสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ, นักเรียนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมดีเด่นเฉลิมพระเกียรติ ที่มีอายุ และระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ, การเปิดรับข่าวสารเรื่องสิ่งแวดล้อมของนักเรียนในโรงเรียน ที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมดีเด่นเฉลิมพระเกียรติ ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้เรื่องสิ่งแวดล้อมของนักเรียน, การเปิดรับข่าวสารเรื่องสิ่งแวดล้อมของนักเรียนในโรงเรียน ที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมดีเด่นเฉลิมพระเกียรติ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมเพื่อสิ่งแวดล้อมของนักเรียน, ความรู้เรื่องสิ่งแวดล้อมของนักเรียนในโรงเรียน ที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมดีเด่นเฉลิมพระเกียรติ ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมเพื่อสิ่งแวดล้อมของนักเรียน

สุพจน์ ภูประยองศ์ (2544) ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาความเป็นไปได้ การจัดการป่าชุมชนโดยการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบล : กรณีศึกษาอำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่าการจัดการป่าชุมชน โดยการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในอนาคต จะประสบผลสำเร็จเนื่องจากมีความพร้อมด้านสภาพแวดล้อมภายนอกขององค์การบริหารส่วนตำบล เป็นปัจจัยสนับสนุนให้โอกาสคือด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ยกเว้นการเงิน โดยมีเงื่อนไขขอรับการสนับสนุนจากภายนอก

ชำนาญ วงศ์วินิจสร (2545) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความรู้ เจตคติ และการมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเขาหินปูน : กรณีศึกษาอำเภอนิคมประจักษ์ จังหวัดพิษณุโลก ผลการวิจัยพบว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนใหญ่มีความรู้ระดับปานกลาง ร้อยละ 67.9 มีระดับ เจตคติที่ระดับปานกลาง ร้อยละ 75 มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ร้อยละ 62.1 สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน มีความรู้ เจตคติ และการมีส่วนร่วม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 การรับรู้ข่าวสารจากป้ายประกาศ ทำให้มีความรู้และเจตคติสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 การเข้ารับการอบรมและการเข้าร่วมกิจกรรมทำให้ระดับการมีส่วนร่วมสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เสนอ เถาว์ชาติ (2546) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดภูเก็ต พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพศชายมีส่วนร่วมมากกว่าเพศหญิง กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีส่วนร่วมมากที่สุดคือกลุ่มอายุ 51 – 60 ปี กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีการศึกษาระดับปริญญาโท มีส่วนร่วมมากที่สุด

ปฏิภาณ ทับประยูร (2547) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมกับพฤติกรรมของนักเรียน โรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก พฤติกรรมของนักเรียนในโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน กับพฤติกรรมของนักเรียนโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับ มาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

บรรเลง รักษ์มณี (2549) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม กรณีศึกษาความรอบรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาเกี่ยวกับโบราณสถานในท้องถิ่น ปราสาทหินพิมาย อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาโรงเรียนพิมายวิทยา ส่วนใหญ่มีความรอบรู้

เกี่ยวกับโบราณสถานในท้องถิ่นอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ เพศชายและเพศหญิง มีความรอบรู้เกี่ยวกับโบราณสถานในท้องถิ่นอยู่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 มีความรอบรู้เกี่ยวกับโบราณสถานในท้องถิ่นอยู่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

2. งานวิจัยต่างประเทศ

ครีล (Creel, 2005) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สวนแกะสลักชนิดที่เป็นภัย : หลักสูตรการศึกษาศิลปะสิ่งแวดล้อมสำหรับเด็กกลุ่มเสี่ยง ปฏิบัติการมีส่วนร่วมพบว่า เหมือนเด็ก ๆ จะสร้างสรรค์พื้นที่ที่ขึ้นชอบความงามทางศิลปะร่วมกันมากกว่าศักยภาพทางสังคม นิทรรศการสำคัญกว่าปฏิสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้ เนื่องจากเป้าหมายปกติและคู่กัน และมากกว่าการเรียนรู้ที่ปรากฏชัดเจนในการให้ความช่วยเหลือพฤติกรรมกรรมการแสดงออก ในโครงการนี้ศิลปะมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาความคิด เพราะนักเรียนมีส่วนร่วมในโครงการศิลปะเป็นอย่างมากมากที่สุดคือ ความชื่นชอบ การฝึกและพฤติกรรมระหว่างมีปฏิสัมพันธ์กัน อย่างไรก็ตามความสัมพันธ์ของฉันทคือ เต็มไปด้วยความหมายมากที่สุด รองลงมาคือความสัมพันธ์

สิ่งสำคัญหลักที่ปรากฏให้เห็น ประการแรก เครื่องมือที่ใช้ในโครงการนี้ หลังเรียนจะมีประสิทธิภาพมากกว่าระหว่างเรียน ประการที่สอง ระบบโครงสร้างของโรงเรียนไม่อำนวยความสะดวก ประการที่สาม การทดสอบมาตรฐานชีวิตตามจินตนาการของเด็ก ๆ ไม่ได้รับการเอาใจใส่ ประการที่สี่ การศึกษาชี้ชัดว่าเด็ก ๆ ต้องการโอกาสที่จะพัฒนาความสัมพันธ์กับธรรมชาติ สิ่งที่เกี่ยวข้องจากการศึกษานี้ สรุปว่า หลักสูตรศิลปะสำหรับเด็ก ส่งเสริมให้เด็กซาบซึ้งกับศิลปะและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

เอ็คฮอฟ (Eckhoff, 2006) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง อิทธิพลที่มีผลต่อความชื่นชอบความงามทางสุนทรียศาสตร์ของเด็ก : บทบาทและประสบการณ์ทางสังคมระหว่างปฏิบัติกับศิลปะทางสายตา การวิจัยนี้ศึกษาความซาบซึ้งในศิลปะการประเมินค่าเกี่ยวกับความงามทางสุนทรียศาสตร์ของเยาวชน ภายในโครงการการศึกษาพิพิธภัณฑสถาน เพื่อทดสอบค่ายศิลปะเด็ก เป็นเวลา 4 สัปดาห์ ประชากรในการศึกษาประกอบด้วย เด็กจำนวน 63 คน เรียงลำดับอายุจาก 4-11 ปี รวมถึงจำนวนประชากรที่เป็นเจ้าหน้าที่พิพิธภัณฑสถานผู้ที่ออกแบบและคิดค้นค่ายศิลปะ จำนวน 3 คน สรุปว่า อิทธิพลทางสังคมและวัฒนธรรมมีผลต่อการวิจัยในโครงการนี้ ความพึงพอใจทางศิลปะมีอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรม ข้อกำหนดเกี่ยวกับทฤษฎี และวิธีการทำความเข้าใจ และการอธิบายศิลปะทางสายตาของเด็ก การใช้ห้องเรียนเป็นฐานนี้จะศึกษาถึงความเข้าใจในศิลปะของเด็ก ซึ่งเป็นทางสายกลางที่จะพัฒนาความรู้ ความเข้าใจในอนาคตต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเรื่อง ค่ายศิลปะเด็กกับการปลูกฝังเจตคติและการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม: กรณีศึกษานักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 อำเภอนางรอง และอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอนางรอง และอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กกับเจตคติที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอนางรองและอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากตำราเอกสาร วารสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย และกำหนดรูปแบบการวิจัย โดยมีรูปแบบการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ ซึ่งใช้วิธีการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรในการศึกษา ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนนางรองพิทยาคม 811 คน นักเรียนโรงเรียนแสงโตนพิทยาคม 640 คน นักเรียนโรงเรียนบ้านแสงโตน 87 คน นักเรียนโรงเรียนประโคนชัยพิทยาคม 3,169 คน เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลแสงโตน อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 34 คน ครูโรงเรียนนางรองพิทยาคม อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 42 คน รวมทั้งหมด 4,783 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีผลการคัดเลือกดังนี้

1.2.1 นักเรียนชั้น ม.1-ม.6 โรงเรียนนางรองพิทยาคม อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 55 คน

1.2.2 นักเรียนชั้น ม.1-ม.6 โรงเรียนแสงโตนพิทยาคม อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 20 คน

1.2.3 นักเรียนชั้น ม.1-ม.3 โรงเรียนบ้านแสงโตน อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 20 คน

1.2.4 นักเรียนชั้น ม.1-ม.6 โรงเรียนประโคนชัยพิทยาคม อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 5 คน

1.2.5 เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลแสงโตน อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 16 คน

1.2.6 ครูผู้ดูแลค่ายฯ อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 4 คน รวมทั้งสิ้น 120 คน

2. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปริมาณและวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

การวิจัยเชิงปริมาณในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Social Survey Research) เพื่อหาการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และเจตคติที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอนางรอง และอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรม แนวคิด ทฤษฎี ผลงานวิจัยและเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้มี 2 ฉบับ ได้แก่

1. แบบสอบถามฉบับที่ 1 เป็นแบบสอบถามสำหรับสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอนางรอง และอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของนักเรียนและบุคลากรในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ตอนที่ 3 พฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียน

ตอนที่ 4 เจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ก่อนการเข้าค่าย ฯ

ตอนที่ 5 เจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม หลังการเข้าค่าย ฯ

2. แบบสอบถามฉบับที่ 2 เป็นแบบสอบถามสำหรับสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอนางรอง และอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียน

ตอนที่ 3 เจตคติต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา บทความ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ เพื่อนำผลที่ได้มาใช้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย และใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. สร้างแบบสอบถาม โดยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 3 ระดับ และ 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert)
3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของข้อคำถาม ความเหมาะสมของปริมาณข้อคำถาม ความชัดเจนของภาษา และรูปแบบของแบบสอบถาม แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์
4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม โดยการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะที่ศึกษา ความครอบคลุมของข้อคำถาม และความชัดเจนของภาษา โดยมีผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ดังนี้
  - 4.1 อาจารย์นาวาโท ดร.อนุชา ม่วงใหญ่ เจ้าหน้าที่ประสานงานและประชาสัมพันธ์โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กองอำนาจการรักษามันคงภายใน
  - 4.2 นาวาเอกอากาศ สุขตระกูล อาจารย์กองวิชาพุทธศาสตร์และนโยบาย ฝ่ายวิชาการ
  - 4.3 นายสมพุด เกตขจร ครูโรงเรียนนางรองพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3
  - 4.4 นางวนิตยา สุภามิต ครูโรงเรียนพิมพ์รัฐประชาสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3

4.5 นางศุภรัตน์ วงศ์เฉลิมมั่ง ครู โรงเรียนถนนหักพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3

5. พิจารณาค่าเฉลี่ยของความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ ถ้าได้ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ .50-1.00 แสดงว่าข้อคำถามนั้นมีความเที่ยงตรงเข้าเกณฑ์นำไปใช้ได้ (มสธ. 2550: 6-46) ซึ่งผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า แบบสอบถามเข้าเกณฑ์ทุกข้อ โดยมีค่าสอดคล้องตั้งแต่ .80-1.00

6. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้ (Try Out) โดยแบบสอบถามฉบับที่ 1 ทดลองใช้กับนักเรียน จำนวน 60 คน และแบบสอบถามฉบับที่ 2 ทดลองใช้กับครู จำนวน 20 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม

7. หาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ ด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามฉบับที่ 1 ทั้งฉบับ เท่ากับ .82 และค่าความเที่ยงของแบบสอบถามฉบับที่ 2 ทั้งฉบับ เท่ากับ .75

8. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับจริง เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขออนุญาตจากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เสนอต่อผู้อำนวยการโรงเรียนและนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

2. ส่งแบบสอบถามด้วยตนเองให้กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยแบบสอบถามฉบับที่ 1 จำนวน 100 ชุด เก็บแบบสอบถามด้วยตนเองได้ จำนวน 100 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 และแบบสอบถามฉบับที่ 2 จำนวน 20 ชุด เก็บแบบสอบถามด้วยตนเองได้ จำนวน 20 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

3. นำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ และทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ต่อไปนี้

1. นำแบบสอบถามทั้งหมดที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล
2. แยกข้อมูลเป็นกลุ่ม ๆ ตามสถานภาพและโรงเรียน

3. กำหนดรหัสสำหรับข้อมูล และตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด ดังนี้

3.1 แบบสอบถามการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมก่อนและหลังเข้าค่ายฯ เกณฑ์ที่ใช้ตอบแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยมีการแปลความหมายค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ดังนี้ (อ้างถึงใน ฎาดา มุมบ้านเช่า 2546: 108)

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.50-5.00 หมายถึง มีส่วนร่วมระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50-4.49 หมายถึง มีส่วนร่วมระดับมาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50-3.49 หมายถึง มีส่วนร่วมระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.50-2.49 หมายถึง มีส่วนร่วมระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00-1.49 หมายถึง มีส่วนร่วมระดับน้อยที่สุด

3.2 แบบสอบถามเรื่องพฤติกรรมการณ์การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียน

เกณฑ์ที่ใช้ตอบแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ โดยมีการแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้ (อ้างถึงใน ฎาดา มุมบ้านเช่า 2546: 108)

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50-3.00 หมายถึง มีพฤติกรรมการณ์การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมบ่อยครั้ง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.50-2.49 หมายถึง มีพฤติกรรมการณ์การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมบางครั้ง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00-1.49 หมายถึง ไม่เคยมีพฤติกรรมการณ์การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้ค่าสถิติ ดังนี้

1. สถิติในการหาคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัย

1.1 หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม โดยการหาค่าเฉลี่ยของความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (IOC : Index of Item-Objective Consistency) (มสธ. 2550: 6-45) ใช้สูตรดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

R แทน ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

1 = แน่ใจว่าข้อความเที่ยงตรงตามวัตถุประสงค์และสอดคล้องกัน

-1 = แน่ใจว่าข้อคำถามไม่ตรงกับวัตถุประสงค์หรือไม่สอดคล้องกัน

0 = ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามไม่ตรงกันกับวัตถุประสงค์หรือไม่สอดคล้องกัน

ข้อความที่มีค่า *IOC* ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป แสดงค่าข้อความนั้นตรงตามตารางกำหนด
ประเด็นหลักประเด็นย่อยหรือมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

1.2 หาความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สัมประสิทธิ์
แอลฟาของคอนบราซ (Cronbach α - Coefficient) (มสธ. 2546: 30) ใช้สูตรดังนี้

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_i^2} \right\}$$

เมื่อ α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเที่ยง
n	แทน	จำนวนของข้อคำถาม
S_i^2	แทน	กำลังสองของค่าความแปรปรวนแต่ละข้อ
S_i^2	แทน	กำลังสองของค่าความแปรปรวนทั้งฉบับ

2. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

2.1 ร้อยละ (Percentage) (บุญชม ศรีสะอาด 2535: 102) ใช้สูตรดังนี้

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ P	แทน	ร้อยละ
f	แทน	ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
N	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

2.2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) (สมบัติ ท้ายเรือคำ 2546: 102) ใช้สูตรดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
-----------------	-----	-----------

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
 N แทน จำนวนคนในกลุ่ม

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) (สมบัติ ท้ายเรือค่า 2546: 103) ใช้สูตรดังนี้

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ $S.D.$ แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 X แทน คะแนนแต่ละตัว
 N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม
 $\sum$ แทน ผลรวม

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน

สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐานใช้สูตร t-test (Dependent Samples)

(บุญชม ศรีสะอาด 2545: 112)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{(N-1)}}}$$

(ค่า Degrees of Freedom (df) เท่ากับ $N-1$)

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่จะใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤติ เพื่อทราบความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
 D แทน ค่าผลต่างระหว่างคู่คะแนน
 N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างหรือจำนวนคู่คะแนน

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

การศึกษาจากเอกสาร (Documentary Research) เป็นการรวบรวมข้อมูลและการค้นคว้าจากเอกสาร ได้แก่

1. เอกสารทางวิชาการ ได้แก่ ตำรา บทความ วารสารหรือเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและค่ายศิลปะเด็กกับเจตคติที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
2. การสนทนากลุ่ม (Focus Group Interview) เป็นวิธีการจัดกลุ่มสมาชิกต่างๆ ให้มีการสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นตามประเด็นที่กำหนดไว้ เพื่อให้ได้ข้อมูลในด้านการมีส่วนร่วมและเจตคติที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
3. การสังเกต (Observation) เป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้รวบรวมข้อมูล จะเข้าไปสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมายในการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และความสัมพันธ์ของกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กกับเจตคติที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยใช้การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-Participant Observation) ที่กำหนดขึ้น เพื่อแสวงหาความรู้ หรือข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยโดยตรง การสังเกตแบบมีส่วนร่วม และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม ผู้วิจัยได้เข้าไปมีส่วนร่วมในโครงการ “จุดประกายฝันสร้างสรรค์งานศิลป์ ครั้งที่ 5” และโครงการ “กลุ่มอนุรักษ์ศิลปะและธรรมชาติเพื่อคืนความรู้สู่บ้านเกิด ตำบลแสงโสม ครั้งที่ 3”
4. การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลแสงโสม ครูผู้ดูแลค่ายในโครงการศิลปะเด็กทั้งอำเภอนางรอง และอำเภอประโคนชัย รวมทั้งสิ้น 20 คน การสัมภาษณ์ (Interview) เป็นการสัมภาษณ์ตามข้อคำถามที่กำหนดไว้ในการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกโดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง (Structured Interview)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเองเป็นหลัก ตามวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อจะสัมภาษณ์ข้อมูลด้วยตนเอง และอาศัยเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ มี 3 ประเภท ได้แก่ การสนทนากลุ่ม การสังเกต และการสัมภาษณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับงานวิจัยเชิงคุณภาพนี้ ได้แก่ การปฏิบัติการภาคสนาม และการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Research) ทั้งนี้โดยดำเนินการเพื่อให้ได้ข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากภาคสนาม ทั้งหมดคือ ได้จากการสัมภาษณ์ ทั้งการสัมภาษณ์แบบเดี่ยวและการสัมภาษณ์แบบกลุ่ม โดยการบันทึกคำสัมภาษณ์ลงในเครื่องบันทึกเสียง และหรือโดยการจดบันทึกตามความเหมาะสม ส่วนการสังเกต ใช้การจดบันทึกและการถ่ายภาพประกอบ ซึ่งรวมทั้งการสำรวจชุมชนตามแนวทางการสำรวจที่ผู้วิจัยได้กำหนดขึ้น
2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้ เพื่อนำมาศึกษาตามขอบเขตด้านเนื้อหา

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล โดยมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เป็นผู้ออกหนังสือถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ
  - 1.1 โรงเรียนนางรองพิทยาคม เพื่อขอข้อมูลและสัมภาษณ์
  - 1.2 โรงเรียนแสงทองพิทยาคม เพื่อขอข้อมูลและสัมภาษณ์
  - 1.3 โรงเรียนบ้านแสงทอง เพื่อขอข้อมูลและสัมภาษณ์
  - 1.4 โรงเรียนประโคนชัยพิทยาคม เพื่อขอข้อมูลและสัมภาษณ์
  - 1.5 องค์การบริหารส่วนตำบลแสงทอง เพื่อขอข้อมูลและสัมภาษณ์
2. การสนทนากลุ่ม เป็นการจัดกลุ่มสมาชิกค่ายฯ ให้มีการสนทนาตามประเด็นที่กำหนดไว้ เพื่อให้ได้ข้อมูลในด้านการมีส่วนร่วมและเจตคติที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยจัดให้มีการสนทนากลุ่มดังนี้
  - 2.1 นักเรียนชั้น ม.1-ม.6 ในอำเภอนางรอง จำนวน 10 กลุ่ม ๆ ละ 3-9 คน
  - 2.2 นักเรียนชั้น ม.1-ม.6 ในอำเภอประโคนชัย จำนวน 10 กลุ่ม ๆ ละ 3-7 คน
3. การสังเกต ใช้การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม โดยเน้นสังเกตพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและเจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของสมาชิกค่ายฯ

และความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของผู้สังเกต

4. การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) โดยมีการเตรียมคำถามไว้ อย่างแน่นอน มีรูปแบบการถามเป็นขั้นตอน ตามแบบฟอร์มตั้งแต่ต้นจนจบ เพื่อให้ทราบข้อมูล ในเชิงลึกเกี่ยวกับความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ อบต. จำนวน 16 คน และครูผู้ดูแลค่าย จำนวน 4 คน รวมทั้งหมด 20 คน ที่มีต่อการมีส่วนร่วมและเจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของสมาชิก ค่ายฯ

การตรวจสอบข้อมูล

การตรวจสอบเพื่อหาความเชื่อถือได้ของข้อมูล และตรวจสอบความครบถ้วน และคุณภาพของข้อมูล ดำเนินการโดยการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (triangulation) ตามวิธีการ ตรวจสอบข้อมูลเชิงคุณภาพ (มสธ. 2546: 180) ดำเนินการ 2 วิธีการ คือ 1) การตรวจสอบสามเส้า ด้านข้อมูล (data triangulation) เป็นการตรวจสอบแหล่งที่มาของข้อมูล ในเรื่องของเวลา สถานที่ และบุคคลที่แตกต่างกัน ได้แก่ การสังเกตในช่วงเวลาหรือสถานที่ที่ต่างกัน การสัมภาษณ์บุคคลกลุ่ม ต่าง ๆ ที่แตกต่างกัน 2) การตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีการรวบรวมข้อมูล (methodological triangulation) เป็นการใช่วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ด้วยวิธีการต่างกันในเรื่องเดียวกัน ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลโดย การสนทนากลุ่ม การสังเกต และการสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนการวิเคราะห์ โดยมีการตรวจสอบและตีความข้อมูล ตลอดเวลาขณะที่ปฏิบัติการภาคสนาม มีการจดบันทึกไว้อย่างละเอียดและเป็นระบบ พร้อมทั้งได้มี การทำดัชนี (Index) ตามกรอบแนวคิดการวิจัยที่ได้กำหนดไว้อย่างกว้างเพื่อตอบปัญหาการวิจัย สำหรับวิธีวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากเอกสารผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ข้อมูล ที่ได้จากการสนทนากลุ่ม การสังเกต และการสัมภาษณ์ ใช้วิธีการจำแนกประเภทข้อมูล (Typological Analysis) การเปรียบเทียบข้อมูล (Comparison) และการสร้างข้อมูลสรุปแบบอุปนัย (Analytic Induction)

การสังเคราะห์ผลการศึกษา

การสังเคราะห์ผลการศึกษาเป็นการนำข้อค้นพบจากการศึกษาทั้ง 2 ส่วน มาสังเคราะห์ เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่เป็นข้อความตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยนำข้อสรุปต่าง ๆ มาเชื่อมโยงจนเป็นโครงสร้างของข้อสรุปที่สามารถตอบคำถามการวิจัยได้ โดยกำหนดเกณฑ์ การพิจารณายอมรับข้อค้นพบทั้ง 2 ส่วน ให้เป็นผลการสังเคราะห์ ดังนี้

1. ข้อค้นพบจากการศึกษาทั้ง 2 ส่วน ที่ตรงกันหรือมีความเชื่อมโยงกัน สามารถอธิบายในเชิงสาเหตุต่อกันได้
2. ข้อค้นพบจากการศึกษาเชิงปริมาณที่ระบุว่าอยู่ในระดับมาก แม้ข้อค้นพบเชิงคุณภาพไม่ได้ระบุไว้
3. ข้อค้นพบเชิงคุณภาพที่มีข้อมูลหลักฐานปรากฏชัดเจน แม้ข้อค้นพบเชิงปริมาณไม่ได้ระบุไว้

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ค่ายศิลปะเด็กกับการปลูกฝังเจตคติ และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม: กรณีศึกษานักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 อำเภอนางรอง และอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 4 กลุ่ม คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลแสงโตน อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ และครูผู้ดูแลค่าย อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับชั้นที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความสะดวกในการสื่อความหมายเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
$S.D.$	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	แทน	จำนวนสมาชิกของกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณา t -distribution

ลำดับชั้นที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพตามวัตถุประสงค์

ตอนที่ 3 ข้อเสนอที่ได้จากการค้นพบ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง

เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่างแยกเป็นนักเรียนชั้น ม.1-ม.6 โรงเรียนนางรองพิทยาคม อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 55 คน
นักเรียนชั้น ม.1-ม.6 โรงเรียนแสงโตนพิทยาคม อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 20 คน
นักเรียนชั้น ม.1-ม.3 โรงเรียนบ้านแสงโตน อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 20 คน
นักเรียนชั้น ม.1-ม. 6 โรงเรียนประโคนชัยพิทยาคม อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 5 คน
เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลแสงโตน อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 16 คน
และครูผู้ดูแลค่าย อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 4 คน รวม 120 คน ประกอบด้วย เพศ
อายุ วุฒิการศึกษา โดยใช้ร้อยละ ดังแสดงในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ และวุฒิการศึกษา

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (N = 100)	ร้อยละ
นักเรียน		
เพศ		
ชาย	29	29
หญิง	71	71
อายุ		
11 – 15 ปี	48	48
16 – 20 ปี	52	52
21 – 25 ปี	-	-
ระดับการศึกษาสูงสุด		
มัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3	48	48
มัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6	52	52
ครูผู้ดูแลค่าย – เจ้าหน้าที่ อบต.		
(N = 20)		
เพศ		
ชาย	16	80
หญิง	4	20
อายุ		
16 – 25 ปี	2	10
26 – 35 ปี	5	25
36 – 45 ปี	8	40
46 ปี ขึ้นไป	5	25
วุฒิการศึกษา		
ประถมศึกษา (ป. 6)	5	25
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3	-	-
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6	2	10
ปริญญาตรี	13	65

จากตารางที่ 4.1 พบว่า สมาชิกค่ายฯ ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็น ร้อยละ 71 มีอายุระหว่าง 16-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 52 และศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 คิดเป็นร้อยละ 52

เจ้าหน้าที่ อบต. ครูผู้ดูแลค่าย ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็น ร้อยละ 80 มีอายุระหว่าง 36-45 ปี คิดเป็นร้อยละ 40 และมีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 65

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ประกอบด้วย

1.1 เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอนางรองและอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

1.2 เป็นการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องศึกษาความสัมพันธ์ของกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กกับเจตคติที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอนางรอง และอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมีผลการศึกษาดังนี้

1.3 ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ อบต. ครูผู้ดูแลค่าย ต่อการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอนางรองและอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6
 ในอำเภอนางรองและอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ผลปรากฏดังตารางที่ 4.2-4.5

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของลักษณะการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอนางรอง

ลักษณะการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมปลูกต้นไม้ในที่ดินสาธารณะประโยชน์	3.02	.85	ปานกลาง
2. การชักชวนเพื่อน ผู้ปกครองให้เข้าร่วมกิจกรรมสิ่งแวดล้อมของหน่วยงานที่เป็นผู้นำและริเริ่มในการดำเนินกิจกรรม	3.00	.88	ปานกลาง
3. การช่วยหัวหน้าโครงการในการเผยแพร่ข่าวสารในการดำเนินกิจกรรมสิ่งแวดล้อมของหน่วยงาน	2.60	1.01	ปานกลาง
4. การเข้าร่วมกิจกรรมสิ่งแวดล้อมที่หน่วยงานจัดขึ้น	3.18	1.04	ปานกลาง
5. การร่วมทำกิจกรรมสิ่งแวดล้อมของหน่วยงานอย่างต่อเนื่อง	3.31	1.20	ปานกลาง
6. การค้นหา ศึกษาข้อมูลตามแหล่งความรู้ต่างๆเพื่อนำมาปรับใช้กับกิจกรรมสิ่งแวดล้อมของหน่วยงาน	2.89	.90	ปานกลาง
7. การเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการรณรงค์อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ทางการจัดขึ้น	3.20	.91	ปานกลาง
8. การชักชวนเพื่อนให้ช่วยกันดูแลความสะอาดบริเวณโรงเรียนและชุมชน	3.42	.85	ปานกลาง
9. การปรึกษา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน ๆ เกี่ยวกับกิจกรรมสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนหรือชุมชน	3.13	.92	ปานกลาง
10. การปรึกษา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับครอบครัว เกี่ยวกับกิจกรรมสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนหรือชุมชน	2.96	1.00	ปานกลาง
11. การเสนอความคิดเห็นในการดำเนินกิจกรรมสิ่งแวดล้อมของหน่วยงาน	2.87	1.12	ปานกลาง
12. การเตือนเมื่อเห็นคนทิ้งขยะ ไม่ถูกที่	1.69	.77	น้อย

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ลักษณะการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
13. การทิ้งขยะลงในแม่น้ำลำคลอง	3.04	.84	ปานกลาง
14. การกำจัดหญ้าที่รกรุงรังด้วยวิธีเผาหรือใช้ยาฆ่าหญ้า	2.04	1.09	น้อย
15. การเตรียมกระเป๋าผ้าเพื่อใส่ของ เมื่อไปซื้อของ	2.07	1.05	น้อย
16. การเผาตอซังข้าวเพื่อให้หญ้าออกเพื่อใช้เลี้ยงสัตว์	1.53	.94	น้อย
17. การเข้าร่วมกิจกรรมวาดภาพการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ที่หน่วยงานอื่นจัดขึ้น	3.44	1.03	ปานกลาง
18. การเป็นสมาชิกของกลุ่มที่ดำเนินกิจกรรมเพื่อสิ่งแวดล้อม ในโรงเรียนหรือชุมชน	2.91	.87	ปานกลาง
19. การใช้รถจักรยานเมื่อต้องเดินทางในระยะใกล้	3.60	1.24	มาก
20. พบเศษกระดาษตามบริเวณโรงเรียนหรือที่สาธารณะ จะเดินผ่านไปเลย ๆ	2.24	.77	น้อย
21. การทิ้งขยะโดยไม่แยกประเภท	2.85	1.03	ปานกลาง
22. การตัดไม้ในป่าชุมชนเพื่อนำมาใช้ประโยชน์	1.55	.77	น้อย
รวม	2.75	.49	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ลักษณะการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนในอำเภอนางรองโดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 2.75$) พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ข้อ ระดับปานกลาง 15 ข้อ และระดับน้อย 6 ข้อ เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ใช้รถจักรยานเมื่อต้องเดินทางในระยะใกล้ ($\bar{X} = 3.60$) เข้าร่วมกิจกรรมวาดภาพการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ที่หน่วยงานอื่นจัดขึ้น ($\bar{X} = 3.44$) ชักชวนเพื่อนให้ช่วยกันดูแลความสะอาดบริเวณโรงเรียนและชุมชน ($\bar{X} = 3.42$)

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของลักษณะการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอประโคนชัย

ลักษณะการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมปลูกต้นไม้ในที่ดินสาธารณะประโยชน์	3.33	.91	ปานกลาง
2. การชักชวนเพื่อน ผู้ปกครองให้เข้าร่วมกิจกรรมสิ่งแวดล้อมของหน่วยงานที่เป็นผู้นำและริเริ่มในการดำเนินกิจกรรม	3.13	1.00	ปานกลาง
3. การช่วยหัวหน้าโครงการในการเผยแพร่ข่าวสารในการดำเนินกิจกรรมสิ่งแวดล้อมของหน่วยงาน	2.98	1.14	ปานกลาง
4. การเข้าร่วมกิจกรรมสิ่งแวดล้อมที่หน่วยงานจัดขึ้น	3.89	1.01	มาก
5. การร่วมทำกิจกรรมสิ่งแวดล้อมของหน่วยงานอย่างต่อเนื่อง	3.93	.84	มาก
6. การค้นหา ศึกษาข้อมูลตามแหล่งความรู้ต่างๆเพื่อนำมาปรับใช้กับกิจกรรมสิ่งแวดล้อมของหน่วยงาน	3.42	.99	ปานกลาง
7. การเข้าร่วมกิจกรรมใน โครงการรณรงค์อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ทางการจัดขึ้น	3.67	.95	มาก
8. การชักชวนเพื่อน ให้ช่วยกันดูแลความสะอาดบริเวณโรงเรียนและชุมชน	3.47	.94	ปานกลาง
9. การปรึกษา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน ๆ เกี่ยวกับกิจกรรมสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนหรือชุมชน	3.27	1.01	ปานกลาง
10. การปรึกษา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับครอบครัว เกี่ยวกับกิจกรรมสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนหรือชุมชน	2.89	1.10	ปานกลาง
11. การเสนอความคิดเห็นในการดำเนินกิจกรรมสิ่งแวดล้อมของหน่วยงาน	2.60	.78	ปานกลาง
12. การเตือนเมื่อเห็นคนทิ้งขยะไม่ถูกที่	3.31	.93	ปานกลาง
13. การทิ้งขยะลงในแม่น้ำลำคลอง	1.98	1.18	น้อย
14. การกำจัดหญ้าที่กรูกรังด้วยวิธีเผาหรือใช้ยาฆ่าหญ้า	1.96	1.02	น้อย
15. การเตรียมกระเป๋าผ้าเพื่อใส่ของ เมื่อไปซื้อของ	2.38	1.19	น้อย
16. การเผาตอซังข้าวเพื่อให้หญ้าออกเพื่อใช้เลี้ยงสัตว์	1.84	1.04	น้อย

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ลักษณะการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
17. การเข้าร่วมกิจกรรมวาดภาพการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่หน่วยงานอื่นจัดขึ้น	3.64	1.23	มาก
18. การเป็นสมาชิกของกลุ่มที่ดำเนินกิจกรรมเพื่อสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนหรือชุมชน	3.53	.84	มาก
19. การใช้รถจักรยานเมื่อต้องเดินทางในระยะใกล้	3.96	1.21	มาก
20. พบเศษกระดาษตามบริเวณโรงเรียนหรือที่สาธารณะจะเดินผ่านไปเฉย ๆ	2.22	.93	น้อย
21. การทิ้งขยะโดยไม่แยกประเภท	3.04	1.02	ปานกลาง
22. การตัดไม้ในป่าชุมชนเพื่อนำมาใช้ประโยชน์	1.67	.91	น้อย
รวม	3.01	.43	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ลักษณะการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนในอำเภอประโคนชัย โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.01$) พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 6 ข้อ ระดับปานกลาง 10 ข้อ และระดับน้อย 6 ข้อ เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ใช้รถจักรยานเมื่อต้องเดินทางในระยะใกล้ ($\bar{X} = 3.96$) ร่วมทำกิจกรรมสิ่งแวดล้อมของหน่วยงานอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.93$) เคยร่วมกิจกรรมสิ่งแวดล้อมที่หน่วยงานจัดขึ้น ($\bar{X} = 3.89$)

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอนางรอง

พฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การปลูกต้นไม้ในที่ดินสาธารณะประโยชน์	2.04	.43	ปานกลาง
2. การเข้าร่วมรณรงค์อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ทางการจัดขึ้น	2.16	.54	ปานกลาง
3. การชักชวนเพื่อนให้ช่วยกันดูแลความสะอาดบริเวณโรงเรียนและชุมชน	2.07	.50	ปานกลาง
4. ให้ความร่วมมือทำความสะอาด เก็บกวาดขยะในชุมชน	2.38	.53	ปานกลาง
5. การเข้าร่วมพัฒนา ทำความสะอาด บริเวณ โบราณสถาน	1.98	.53	ปานกลาง
6. ร่วมดูแลป่าชุมชน	2.27	.49	ปานกลาง
7. เช็ดถูผนังห้องเรียน โต๊ะ เก้าอี้ ที่เพื่อนขีดเขียนไว้	2.20	.40	ปานกลาง
8. ทิ้งขยะลงในถัง	2.71	.50	มาก
9. เก็บขยะที่ร่วงหล่นในขณะที่น่าขยะไปทิ้ง	2.53	.50	มาก
10. ทิ้งขยะในที่ต่าง ๆ ในกรณีที่ไม่มีถังขยะ	1.80	.49	ปานกลาง
11. ทิ้งขยะลงบนรถหรือบนถนนในขณะนั่งรถ	1.60	.53	ปานกลาง
12. เก็บขยะที่ตกหล่นอยู่บริเวณอาคารเรียนหรือสำนักงาน	2.07	.47	ปานกลาง
13. เก็บขยะในโรงเรียนหรือสำนักงานโดยไม่มีใครบอกให้ทำ	2.24	.54	ปานกลาง
14. ทิ้งขยะไว้ในโต๊ะเรียนหรือโต๊ะทำงาน	1.47	.57	น้อย
15. แยกขยะเปียกและขยะแห้งออกจากกันก่อนนำไปทิ้ง	1.98	.56	ปานกลาง
16. แยกกล่องกระดาษ กระจกหรือถุงพลาสติกที่ใช้ประโยชน์ได้ออกก่อนนำไปกำจัด	2.15	.52	ปานกลาง
17. กำจัดถ่านไฟฉายที่เสื่อมแล้ว โดยห่อให้มีฉิดฉิดแล้วนำไปฝังดิน	1.65	.55	ปานกลาง
18. แยกภาชนะที่ทำด้วยโลหะที่เสื่อมแล้วไปใช้ประโยชน์หรือขาย	2.31	.64	ปานกลาง
19. นำเศษพืชและวัชพืชไปกองโคนต้นไม้หรือทำปุ๋ยหมัก	2.36	.59	ปานกลาง
20. นำสมุดที่เหลือใช้บางส่วนมาเย็บเล่มทำสมุดใหม่	1.87	.51	ปานกลาง
21. เก็บหนังสือเรียนที่ใช้แล้วไว้ให้รุ่นน้องหรือไว้ใช้ประโยชน์ต่อ	2.60	.50	มาก

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

พฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
22. ชีดเขียน ฟ่นภาพหรือตัวหนังสือบริเวณผนัง	1.18	.39	น้อย
23. เปิดทีวีทิ้งไว้เมื่อทำธุระอย่างอื่น	1.98	.62	ปานกลาง
24. การปิดก๊อกน้ำเมื่อพบว่ามีคนเปิดทิ้งไว้	2.60	.60	มาก
25. การแจ้งเจ้าหน้าที่ประปา หรือนักการภารโรง เมื่อเห็น ก๊อกน้ำรั่วหรือท่อประปาแตก	2.00	.67	ปานกลาง
26. ทิ้งขยะลงในแหล่งน้ำ	1.22	.42	น้อย
27. ตักเตือนเมื่อเห็นคนทิ้งขยะหรือสิ่งปฏิกูลลงในแหล่งน้ำ	1.93	.50	ปานกลาง
28. ล้างหน้าแปรงฟันโดยเปิดน้ำไหลจากก๊อกน้ำตลอดเวลา	1.49	.57	น้อย
29. รองรับน้ำฝนไว้ใช้ประโยชน์	2.85	.36	มาก
30. ปิดก๊อกน้ำสนิทหลังการเปิดใช้น้ำ	2.93	.26	มาก
31. ใช้น้ำมาก ๆ ในการอาบน้ำหรือทำความสะอาดร่างกาย	2.24	.47	ปานกลาง
32. เข้าร่วมกิจกรรมขุดลอกหรือพัฒนาแหล่งน้ำ	1.75	.75	ปานกลาง
รวม	2.08	.15	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.4 พบว่า พฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนในอำเภอนางรอง โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 2.08$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 6 ข้อ ระดับปานกลาง 22 ข้อ และระดับน้อย 4 ข้อ เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ปิดก๊อกน้ำสนิทหลังการเปิดใช้น้ำ ($\bar{X} = 2.93$) รองรับน้ำฝนไว้ใช้ประโยชน์ ($\bar{X} = 2.85$) และทิ้งขยะลงในถัง ($\bar{X} = 2.71$)

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอประโคนชัย

พฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การปลูกต้นไม้ในที่ดินสาธารณะประโยชน์	2.04	.42	ปานกลาง
2. การเข้าร่วมชมรมรณรงค์อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ทางการจัดขึ้น	2.24	.53	ปานกลาง
3. การชักชวนเพื่อนให้ช่วยกันดูแลความสะอาดบริเวณโรงเรียนและชุมชน	2.40	.58	ปานกลาง
4. ให้ความร่วมมือทำความสะอาด เก็บกวาดขยะในชุมชน	2.24	.68	ปานกลาง
5. การเข้าร่วมพัฒนา ทำความสะอาด บริเวณ โบราณสถาน	2.11	.61	ปานกลาง
6. ร่วมดูแลป่าชุมชน	2.33	.67	ปานกลาง
7. เช็ดถูผนังห้องเรียน โต๊ะ เก้าอี้ ที่เพื่อนขีดเขียนไว้	1.91	.51	ปานกลาง
8. ทิ้งขยะลงในถัง	2.62	.58	มาก
9. เก็บขยะที่ร่วงหล่นในขณะที่นำขยะไปทิ้ง	2.47	.66	ปานกลาง
10. ทิ้งขยะในที่ต่าง ๆ ในกรณีที่ไม่มีถังขยะ	1.84	.64	ปานกลาง
11. ทิ้งขยะลงบนรถหรือบนถนนในขณะที่นั่งรถ	1.73	.62	ปานกลาง
12. เก็บขยะที่ตกหล่นอยู่บริเวณอาคารเรียนหรือสำนักงาน	2.18	.58	ปานกลาง
13. เก็บขยะในโรงเรียนหรือสำนักงานโดยไม่มีใครบอกให้ทำ	2.27	.58	ปานกลาง
14. ทิ้งขยะไว้ใน โต๊ะเรียนหรือ โต๊ะทำงาน	1.93	.58	ปานกลาง
15. แยกขยะเปียกและขยะแห้งออกจากกันก่อนนำไปทิ้ง	1.78	.60	ปานกลาง
16. แยกกล่องกระดาษ กระจกหรือถุงพลาสติกที่ใช้ประโยชน์ได้ออกก่อนนำไปกำจัด	2.18	.61	ปานกลาง
17. กำจัดถ่านไฟฉายที่เสื่อมแล้วโดยห่อให้มิดชิดแล้วนำไปฝังดิน	1.49	.55	น้อย
18. แยกภาชนะที่ทำด้วยโลหะที่เสื่อมแล้วไปใช้ประโยชน์หรือขาย	2.20	.76	ปานกลาง
19. นำเศษพืชและวัชพืชไปกองโคนต้นไม้หรือทำปุ๋ยหมัก	2.11	.71	ปานกลาง
20. นำสมุดที่เหลือใช้บางส่วนมาเย็บเล่มทำสมุดใหม่	1.96	.74	ปานกลาง
21. เก็บหนังสือเรียนที่ใช้แล้วไว้ให้รุ่นน้องหรือไว้ใช้ประโยชน์ต่อ	2.51	.63	มาก

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

พฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
22. ชีดเขียน ฟ่นภาพหรือตัวหนังสือบริเวณผนัง	1.58	.62	ปานกลาง
23. เปิดทีวีทิ้งไว้เมื่อทำธุระอย่างอื่น	1.98	.66	ปานกลาง
24. การปิดก๊อกน้ำเมื่อพบว่ามีคนเปิดทิ้งไว้	2.51	.59	มาก
25. การแจ้งเจ้าหน้าที่ประปา หรือนักการภารโรง เมื่อเห็น ก๊อกน้ำรั่วหรือท่อประปาแตก	2.04	.56	ปานกลาง
26. ทิ้งขยะลงในแหล่งน้ำ	1.09	.42	น้อย
27. ตักเตือนเมื่อเห็นคนทิ้งขยะหรือสิ่งปฏิกูลลงในแหล่งน้ำ	1.93	.65	ปานกลาง
28. ล้างหน้าแปรงฟันโดยเปิดน้ำไหลจากก๊อกน้ำตลอดเวลา	1.87	.73	ปานกลาง
29. รองรับน้ำฝนไว้ใช้ประโยชน์	2.56	.66	มาก
30. ปิดก๊อกน้ำสนิทหลังการเปิดใช้น้ำ	2.80	.51	มาก
31. ใช้น้ำมาก ๆ ในการอาบน้ำหรือทำความสะอาดร่างกาย	2.31	.60	ปานกลาง
32. เข้าร่วมกิจกรรมขุดลอกหรือพัฒนาแหล่งน้ำ	1.76	.68	ปานกลาง
รวม	2.09	.18	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.5 พบว่า พฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนในอำเภอ
ประโคนชัยโดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 2.09$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ใน
ระดับมาก 5 ข้อ ระดับปานกลาง 25 ข้อ และระดับน้อย 2 ข้อ เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย
3 อันดับแรก คือ ปิดก๊อกน้ำสนิทหลังการเปิดใช้น้ำ ($\bar{X} = 2.80$) ทิ้งขยะลงในถัง ($\bar{X} = 2.62$)
รองรับน้ำฝนไว้ใช้ประโยชน์ ($\bar{X} = 2.56$)

ความสัมพันธ์ของกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กกับเจตคติที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอนางรองและอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ทั้งก่อนและหลังการเข้าค่ายฯ โดยมีผลปรากฏดังตารางที่ 4.6-4.9

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของเจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอนางรอง ก่อนการเข้าค่ายฯ

เจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การรักษาความสะอาดบริเวณอุทยานแห่งชาติเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่อุทยานฯ	2.85	1.31	ปานกลาง
2. การที่บริเวณที่สาธารณะมีขยะ ถือเป็นเรื่องปกติ	2.42	1.08	น้อย
3. การรักษาความสะอาดบริเวณ โรงเรียนเป็นประจำ	3.75	.95	มาก
4. การร่วมอนุรักษ์ป่าชุมชน/โรงเรียน	3.69	.90	มาก
5. คิดว่าเมื่อต้นไม้โตแล้วก็ควรตัดมาใช้ประโยชน์	1.75	.97	น้อย
6. การรักษาความสะอาด แหล่งท่องเที่ยวและพื้นที่สาธารณะเป็นหน้าที่ของทุกคน	4.65	.62	มากที่สุด
7. ในกรณีที่ไม้พบถึงขยะนักเรียนทิ้งขยะในที่ต่าง ๆ	1.82	1.02	น้อย
8. การไปตามแหล่งท่องเที่ยวที่นักเรียนทิ้งขยะในที่ที่จัดไว้ให้	4.31	.96	มาก
9. การมีสิ่งแวดล้อมที่ดีเป็นสิ่งจำเป็นต่อการดำรงชีวิต	4.60	.66	มากที่สุด
10. น้ำเป็นทรัพยากรที่มีการหมุนเวียนดังนั้นเราจึงมีน้ำใช้ตลอดไม่ต้องกลัวว่าจะเกิดปัญหาการขาดแคลนน้ำ	2.82	1.30	ปานกลาง
รวม	3.27	.33	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.6 พบว่า เจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนในอำเภอนางรองก่อนการเข้าค่ายฯ โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.27$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ ระดับมาก 3 ข้อ ระดับปานกลาง 2 ข้อ และระดับน้อย 3 ข้อ เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ การรักษาความสะอาดแหล่งท่องเที่ยวและพื้นที่สาธารณะเป็นหน้าที่ของทุกคน ($\bar{X} = 4.65$) การมีสิ่งแวดล้อมที่ดีเป็นสิ่งจำเป็นต่อการดำรงชีวิต ($\bar{X} = 4.60$) และเมื่อนักเรียนไปตามแหล่งท่องเที่ยวที่นักเรียนทิ้งขยะในที่ที่จัดไว้ให้ ($\bar{X} = 4.31$)

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของเจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอนางรอง หลังการเข้าค่ายฯ

เจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การมีส่วนร่วมในการรักษาความสะอาดขณะทำกิจกรรมในค่ายศิลปะฯ	4.56	.66	มากที่สุด
2. การนำอุปกรณ์การสร้างงานศิลปะไปทำความสะอาดในแหล่งน้ำธรรมชาติ (น้ำตก) หลังเสร็จกิจกรรม	2.36	1.37	ปานกลาง
3. การร่วมปลูกต้นไม้ที่โรงเรียน / ป่าชุมชนในวันสำคัญ	3.62	1.00	มาก
4. การชักชวนเพื่อนเข้าชมนิทรรศการศิลปะเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	4.09	.78	มาก
5. นำต้นไม้ในป่าชุมชนมาแปรรูปเพื่อใช้ประโยชน์มากกว่าปล่อยให้กรงร้าง	2.44	1.41	น้อย
6. ระหว่างเดินทางนักเรียนทิ้งขยะลงบนรถ	1.91	.99	น้อย
7. เมื่อเสร็จกิจกรรมค่ายศิลปะฯ นักเรียนแนะนำสมาชิกในครอบครัว และเพื่อนให้ช่วยกันรักษาความสะอาด	3.78	.94	มาก
8. หลังเสร็จกิจกรรมค่ายศิลปะฯ นักเรียนเกิดความรักความหวงแหนสิ่งแวดล้อมและศิลปกรรม	4.42	.74	มาก
9. การเก็บวัสดุ-อุปกรณ์ที่เหลือจากการสร้างงานศิลปะไว้ใช้ประโยชน์ในการสร้างงานครั้งต่อไป	4.22	.94	มาก
10. การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นขณะปฏิบัติงานกลุ่มในหัวข้อเรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	4.22	.76	มาก
11. การเข้าร่วมกิจกรรมวาดภาพสิ่งแวดล้อมในค่ายศิลปะทำให้นักเรียนมีจิตสำนึกที่ดีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	4.40	.83	มาก
12. การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมเช่นงานวันสิ่งแวดล้อมโลกเป็นการตื่นปลื้มองงบประมาณ และไม่สามารถแก้ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมให้หมดไปได้	2.47	1.14	น้อย
รวม	3.54	.39	มาก

จากตารางที่ 4.7 พบว่า เจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนในอำเภอนางรอง หลังการเข้าค่ายฯ โดยรวม อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.54$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ใน ระดับมากที่สุด 1 ข้อ ระดับมาก 7 ข้อ ระดับปานกลาง 1 ข้อ และระดับน้อย 3 ข้อ เรียงค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ นักเรียนมีส่วนร่วมในการรักษาความสะอาดขณะทำกิจกรรม ในค่ายศิลปะฯ ($\bar{X} = 4.56$) หลังเสร็จกิจกรรมค่ายศิลปะฯ นักเรียนเกิดความรักความหวงแหน สิ่งแวดล้อมและศิลปกรรม ($\bar{X} = 4.42$) และการเข้าร่วมกิจกรรมวาดภาพสิ่งแวดล้อมในค่ายศิลปะฯ ทำให้นักเรียนมีจิตสำนึกที่ดีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 4.40$)

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของเจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอประโคนชัย ก่อนการเข้าค่ายฯ

เจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การรักษาความสะอาดบริเวณอุทยานแห่งชาติเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่อุทยานฯ	3.13	1.60	ปานกลาง
2. คิดว่าการที่บริเวณที่สาธารณะมีขยะ ถือเป็นเรื่องปกติ	2.64	1.33	ปานกลาง
3. การรักษาความสะอาดบริเวณโรงเรียนเป็นประจำ	4.24	.86	มาก
4. การร่วมอนุรักษ์ป่าชุมชน/โรงเรียน	4.24	.77	มาก
5. คิดว่าเมื่อต้นไม้โตแล้วก็ควรตัดมาใช้ประโยชน์	2.20	1.20	น้อย
6. การรักษาความสะอาด แหล่งท่องเที่ยวและพื้นที่สาธารณะเป็นหน้าที่ของทุกคน	4.44	.90	มาก
7. ในกรณีที่ไม่พบถังขยะนักเรียนทิ้งขยะในที่ต่าง ๆ	2.20	1.27	น้อย
8. เมื่อไปตามแหล่งท่องเที่ยวนักเรียนทิ้งขยะในที่ที่จัดไว้ให้	4.40	.81	มาก
9. การมีสิ่งแวดล้อมที่ดีเป็นสิ่งจำเป็นต่อการดำรงชีวิต	4.71	.66	มากที่สุด
10. น้ำเป็นทรัพยากรที่มีการหมุนเวียนดังนั้นเราจึงมีน้ำใช้ตลอดไม่ต้องกลัวว่าจะเกิดปัญหาการขาดแคลนน้ำ	3.33	1.35	ปานกลาง
รวม	3.56	.41	มาก

จากตารางที่ 4.8 พบว่า เจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอประโคนชัย ก่อนการเข้าค่ายฯ โดยรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.56$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ ระดับมาก 4 ข้อ ระดับปานกลาง 3 ข้อ และระดับน้อย 2 ข้อ เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ การมีสิ่งแวดล้อมที่ดีเป็นสิ่งจำเป็นต่อการดำรงชีวิต ($\bar{X} = 4.71$) การรักษาความสะอาดแหล่งท่องเที่ยวและพื้นที่สาธารณะเป็นหน้าที่ของทุกคน ($\bar{X} = 4.44$) และเมื่อนักเรียนไปตามแหล่งท่องเที่ยวนักเรียนทิ้งขยะในที่ที่จัดไว้ให้ ($\bar{X} = 4.40$)

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของเจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอประโคนชัย หลังการเข้าค่ายฯ

เจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การมีส่วนร่วมในการรักษาความสะอาดขณะทำกิจกรรมในค่ายศิลปะฯ	4.49	.82	มาก
2. การนำอุปกรณ์การสร้างงานศิลปะไปทำความสะอาดในแหล่งน้ำธรรมชาติ (น้ำตก) หลังเสร็จกิจกรรม	2.24	1.33	น้อย
3. การร่วมปลูกต้นไม้ที่โรงเรียน / ป่าชุมชนในวันสำคัญ	4.24	.88	มาก
4. การชักชวนเพื่อนเข้าชมนิทรรศการศิลปะเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	4.13	.82	มาก
5. ควรนำต้นไม้ในป่าชุมชนมาแปรรูปเพื่อใช้ประโยชน์มากกว่าปล่อยให้กรงร้าง	3.04	1.46	ปานกลาง
6. ระหว่างเดินทางนักเรียนทิ้งขยะลงบนรถ	2.04	1.24	น้อย
7. เมื่อเสร็จกิจกรรมค่ายศิลปะฯ นักเรียนแนะนำสมาชิกในครอบครัว และเพื่อนให้ช่วยกันรักษาความสะอาด	4.16	.80	มาก
8. หลังเสร็จกิจกรรมค่ายศิลปะฯ นักเรียนเกิดความรักความหวงแหนสิ่งแวดล้อมและศิลปกรรม	4.38	.91	มาก
9. การเก็บวัสดุ-อุปกรณ์ที่เหลือจากการสร้างงานศิลปะไว้ใช้ประโยชน์ในการสร้างงานครั้งต่อไป	4.33	.85	มาก
10. การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นขณะปฏิบัติงานกลุ่มในหัวข้อเรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	4.04	.98	มาก
11. การเข้าร่วมกิจกรรมวาดภาพสิ่งแวดล้อมในค่ายศิลปะทำให้นักเรียนมีจิตสำนึกที่ดีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	4.67	.56	มากที่สุด
12. การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมเช่นงานวันสิ่งแวดล้อมโลกเป็นการเปลี่ยนแปลงงบประมาณ และไม่สามารถแก้ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมให้หมดไปได้	2.69	1.55	ปานกลาง
รวม	3.71	.36	มาก

จากตารางที่ 4.9 พบว่า เจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอประโคนชัย หลังการเข้าค่ายฯ โดยรวม อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.71$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ ระดับมาก 6 ข้อ ระดับปานกลาง 2 ข้อ ระดับน้อย 2 ข้อ และระดับน้อยที่สุด 1 ข้อ เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ การเข้าร่วมกิจกรรมวาดภาพสิ่งแวดล้อมในค่ายศิลปะฯ ทำให้นักเรียนมีจิตสำนึกที่ต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 4.67$) นักเรียนมีส่วนร่วมในการรักษาความสะอาดขณะทำกิจกรรมในค่ายศิลปะฯ ($\bar{X} = 4.49$) และหลังเสร็จกิจกรรมค่ายศิลปะฯ นักเรียนเกิดความรักความหวงแหนสิ่งแวดล้อมและศิลปกรรม ($\bar{X} = 4.38$)

การพิสูจน์สมมติฐาน

สมมติฐานการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือ

1. เจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอนางรองหลังการเข้าค่ายฯ สูงกว่าก่อนการเข้าค่ายฯ
2. เจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอประโคนชัยหลังการเข้าค่ายฯ สูงกว่าก่อนการเข้าค่ายฯ โดยมีผลการการพิสูจน์สมมติฐานการวิจัย ดังตารางที่ 4.10-4.11

ตารางที่ 4.10 เปรียบเทียบเจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

คะแนน	<i>N</i>	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	<i>S.D.</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
ก่อนการเข้าค่าย	55	50	3.27	0.33	5.14	.000*
หลังการเข้าค่าย	55	60	3.54	0.39		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.10 พบว่า เจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ หลังการเข้าค่ายฯ สูงกว่าก่อนการเข้าค่ายฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ซึ่งแสดงว่าการเข้าค่ายศิลปะฯ ทำให้นักเรียนมีเจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม)

ตารางที่ 4.11 เปรียบเทียบเจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6
ในอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

คะแนน	<i>N</i>	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	<i>S.D.</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
ก่อนการเข้าค่าย	45	50	3.56	0.41	2.41	.020*
หลังการเข้าค่าย	45	60	3.71	0.36		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.11 พบว่า เจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ หลังการเข้าค่ายฯ สูงกว่าก่อนการเข้าค่ายฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ซึ่งแสดงว่าการเข้าค่ายฯ ทำให้ให้นักเรียนมีเจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม)

ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ อบต. ครูผู้ดูแลค่าย ต่อการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอนางรองและอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมีผลปรากฏดังตารางที่ 4.12-4.13

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของครูผู้ดูแลค่ายในอำเภอนางรองต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

พฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. นักเรียนในโครงการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	4.25	.50	มาก
2. ถ่ายศิลปะเด็กปลูกฝังเจตคติที่ดีในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	4.00	.00	มาก
3. ถ่ายศิลปะเด็กส่งเสริมให้นักเรียนได้ศึกษาธรรมชาติจากสถานที่จริง	4.50	.58	มาก
4. การปฏิบัติงานศิลปะที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติส่งผลให้นักเรียนเกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	4.50	.58	มาก
5. ถ่ายศิลปะเด็กส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความรักความสามัคคีและได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกัน	4.75	.50	มากที่สุด
6. การได้นำศิลปะมาสร้างสรรค์ท้องถิ่นของตนเอง	3.75	.50	มาก
7. ถ่ายศิลปะเด็กส่งผลให้นักเรียนห่างไกลยาเสพติด	3.75	1.26	มาก
8. การเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการรณรงค์อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ทางการจัด	4.00	.82	มาก
9. การช่วยกันดูแลความสะอาดบริเวณโรงเรียน และชุมชน	3.75	.50	มาก
10. การเข้าร่วมกิจกรรมวาดภาพการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่หน่วยงานอื่นจัดขึ้น	4.00	.82	มาก
11. การเดินหรือใช้รถจักรยานเมื่อต้องเดินทางในระยะใกล้	4.00	.82	มาก
12. ถ้าพบเศษกระดาษตามบริเวณโรงเรียนหรือที่สาธารณะนักเรียนเดินผ่านไปเฉยๆ	3.00	.82	ปานกลาง

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

พฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
13. การเก็บขยะในโรงเรียนหรือสำนักงานโดยไม่มีใครบอกให้ทำ	3.00	.82	ปานกลาง
14. นักเรียนในโครงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น	4.50	.58	มาก
15. การทิ้งขยะในที่ต่าง ๆ ในกรณีที่ไม่มิดังขยะ	2.75	.96	ปานกลาง
16. การทิ้งขยะลงบนรถหรือบนถนนในขณะที่นั่งรถ	2.50	1.00	น้อย
17. การเก็บขยะที่ตกหล่นอยู่บริเวณอาคารเรียน หรือสำนักงาน	3.25	.96	ปานกลาง
18. การทิ้งขยะไว้ในโต๊ะเรียนหรือโต๊ะทำงาน	3.00	.82	ปานกลาง
19. การให้ความร่วมมือทำความสะอาด เก็บกวาดขยะในชุมชน	3.75	.50	มาก
20. การขีดเขียน พ่นภาพหรือตัวหนังสือบริเวณผนัง	2.50	.58	น้อย
21. การขีดครูดผนังห้องเรียน โต๊ะ เก้าอี้ ที่เพื่อนขีดเขียนไว้	3.00	.00	ปานกลาง
22. การร่วมดูแลป่าชุมชนหรือสวนป่าในโรงเรียน	3.50	.58	ปานกลาง
รวม	3.64	.17	มาก

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ความพึงพอใจของครูผู้ดูแลค่าย ในอำเภอนางรองต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 ในอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.64$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ ระดับมาก 12 ข้อ ระดับปานกลาง 7 ข้อ และระดับน้อย 2 ข้อ เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ค่ายศิลปะเด็กส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความรักความสามัคคีและได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกัน ($\bar{X} = 4.75$) ค่ายศิลปะเด็กส่งเสริมให้นักเรียนได้ศึกษาธรรมชาติจากสถานที่จริง ($\bar{X} = 4.50$) การปฏิบัติงานศิลปะที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติส่งผลให้นักเรียนเกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 4.50$)

ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ อบต.

ในอำเภอประโคนชัยต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของ
นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 ในอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

พฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. นักเรียนในโครงการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	4.00	.63	มาก
2. ถ่ายศิลปะเด็กปลูกฝังเจตคติที่ดีในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	4.19	.91	มาก
3. ถ่ายศิลปะเด็กส่งเสริมให้นักเรียนได้ศึกษาธรรมชาติ จากสถานที่จริง	4.88	.34	มากที่สุด
4. การปฏิบัติงานศิลปะที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติส่งผล ให้นักเรียนเกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	4.12	.50	มาก
5. ถ่ายศิลปะเด็กส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความรักความสามัคคี และได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกัน	4.25	.68	มาก
6. การได้นำศิลปะมาสร้างสรรค์ท้องถิ่นของตนเอง	3.44	.89	ปานกลาง
7. ถ่ายศิลปะเด็กส่งผลให้นักเรียนห่างไกลยาเสพติด	4.06	.85	มาก
8. การเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการรณรงค์อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ที่ทางการจัด	3.69	.60	มาก
9. การช่วยกันดูแลความสะอาดบริเวณ โรงเรียน และชุมชน	3.31	.79	ปานกลาง
10. การเคยเข้าร่วมกิจกรรมวาดภาพการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ หน่วยงานอื่นจัดขึ้น	3.06	.93	ปานกลาง
11. การเดินหรือใช้รถจักรยานเมื่อต้องเดินทางในระยะใกล้	3.00	1.16	ปานกลาง
12. ถ้าพบเศษกระดาษตามบริเวณ โรงเรียนหรือที่สาธารณะ นักเรียนเดินผ่านไปเฉยๆ	2.38	1.03	น้อย

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

พฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
13. การเก็บขยะในโรงเรียนหรือสำนักงานโดยไม่มีใครบอกให้ทำ	3.38	1.09	ปานกลาง
14. นักเรียนในโครงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น	4.38	.62	มาก
15. การทิ้งขยะในที่ต่าง ๆ ในกรณีที่ไม่มีถังขยะ	2.06	.85	น้อย
16. การทิ้งขยะลงบนรถหรือบนถนนในขณะที่นั่งรถ	2.44	1.10	น้อย
17. การเก็บขยะที่ตกหล่นอยู่บริเวณอาคารเรียน หรือสำนักงาน	3.50	.82	ปานกลาง
18. การทิ้งขยะไว้ในโต๊ะเรียนหรือโต๊ะทำงาน	2.25	1.00	น้อย
19. การให้ความร่วมมือทำความสะอาด เก็บกวาดขยะในชุมชน	3.44	.81	ปานกลาง
20. การขีดเขียน พ่นภาพหรือตัวหนังสือบริเวณผนัง	1.94	1.18	น้อย
21. การเช็ดถูผนังห้องเรียน โต๊ะ เก้าอี้ ที่เพื่อนขีดเขียนไว้	3.00	.82	ปานกลาง
22. การร่วมดูแลป่าชุมชนหรือสวนป่าในโรงเรียน	3.69	.87	มาก
รวม	3.69	.87	มาก

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ อบต. ในอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ต่อพฤติกรรมมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 ในอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.69$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ ระดับมาก 8 ข้อ ระดับปานกลาง 8 ข้อ และระดับน้อย 5 ข้อ เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ค่าเฉลี่ยของเด็กส่งเสริมให้นักเรียนได้ศึกษาธรรมชาติจากสถานที่จริง ($\bar{X} = 4.88$) นักเรียนในโครงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น ($\bar{X} = 4.38$) ค่าเฉลี่ยของเด็กส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความรักความสามัคคีและได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกัน ($\bar{X} = 4.25$)

ตารางที่ 4.14 สรุปการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 ระดับมากในอำเภอนางรองและอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

ลักษณะการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในระดับมากของนักเรียนในอำเภอนางรอง	ลักษณะการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในระดับมากของนักเรียนในอำเภอประโคนชัย
1. การใช้รถจักรยานเมื่อต้องเดินทางในระยะใกล้	1. การใช้รถจักรยานเมื่อต้องเดินทางในระยะใกล้
2. การเข้าร่วมกิจกรรมวาดภาพการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่หน่วยงานอื่นจัดขึ้น	2. การร่วมทำกิจกรรมสิ่งแวดล้อมของหน่วยงานอย่างต่อเนื่อง
3. การชักชวนเพื่อนให้ช่วยกันดูแลความสะอาดบริเวณโรงเรียนและชุมชน	3. การเข้าร่วมกิจกรรมสิ่งแวดล้อมที่หน่วยงานจัดขึ้น
4. การร่วมทำกิจกรรมสิ่งแวดล้อมของหน่วยงานอย่างต่อเนื่อง	4. การเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการรณรงค์อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ทางการจัดขึ้น
5. การเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการรณรงค์อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ทางการจัดขึ้น	5. การเข้าร่วมกิจกรรมวาดภาพการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่หน่วยงานอื่นจัดขึ้น
6. การเข้าร่วมกิจกรรมสิ่งแวดล้อมที่หน่วยงานจัดขึ้น	6. การเป็นสมาชิกของกลุ่มที่ดำเนินกิจกรรมเพื่อสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนหรือชุมชน
7. การปรึกษา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน ๆ เกี่ยวกับกิจกรรมสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนหรือชุมชน	7. การชักชวนเพื่อนให้ช่วยกันดูแลความสะอาดบริเวณโรงเรียนและชุมชน
8. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมปลูกต้นไม้ในที่ดินสาธารณประโยชน์	8. การค้นหา ศึกษาข้อมูลตามแหล่งความรู้ต่างๆ เพื่อนำมาปรับใช้กับกิจกรรมสิ่งแวดล้อมของหน่วยงาน
9. การชักชวนเพื่อน ผู้ปกครองให้เข้าร่วมกิจกรรมสิ่งแวดล้อมของหน่วยงานที่เป็นผู้นำและริเริ่มในการ ดำเนินกิจกรรม	9. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมปลูกต้นไม้ในที่ดินสาธารณประโยชน์
	10. การเตือนเมื่อเห็นคนทิ้งขยะ ไม่ถูกที่
	11. การปรึกษา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน ๆ เกี่ยวกับกิจกรรมสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนหรือชุมชน
	12. การชักชวนเพื่อน ผู้ปกครองให้เข้าร่วมกิจกรรมสิ่งแวดล้อมของหน่วยงานที่เป็นผู้นำและริเริ่มในการดำเนินกิจกรรม

ตารางที่ 4.15 สรุปการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 ระดับน้อยในอำเภอนางรองและอำเภอประโคนชัย จังหวัด
บุรีรัมย์

ลักษณะการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ในระดับน้อยของนักเรียนในอำเภอนางรอง	ลักษณะการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ในระดับน้อยของนักเรียนในอำเภอประโคนชัย
1. การเผาตอซังข้าวเพื่อให้หญ้าออกเพื่อใช้ เลี้ยงสัตว์	1. การตัดไม้ในป่าชุมชนเพื่อนำมาใช้ ประโยชน์
2. การเคยตัด ไม้ในป่าชุมชนเพื่อนำมาใช้ ประโยชน์	2. การเผาตอซังข้าวเพื่อให้หญ้าออกเพื่อใช้ เลี้ยงสัตว์
3. การทิ้งขยะลงในแม่น้ำลำคลอง	3. การกำจัดหญ้าที่รกรุงรังด้วยวิธีเผาหรือใช้ ยาฆ่าหญ้า
4. การเคยกำจัดหญ้าที่รกรุงรังด้วยวิธีเผาหรือ ใช้ยาฆ่าหญ้า	4. การทิ้งขยะลงในแม่น้ำลำคลอง
5. การเตรียมกระเป๋าผ้าเพื่อใส่ของ เมื่อไป ซื้อของ	5. ถ้าพบเศษกระดาษตามบริเวณ โรงเรียน หรือที่สาธารณะจะเดินผ่านไปเฉย ๆ
6. ถ้าพบเศษกระดาษตามบริเวณ โรงเรียน หรือที่สาธารณะจะเดินผ่านไปเฉย ๆ	6. การเตรียมกระเป๋าผ้าเพื่อใส่ของ เมื่อไปซื้อ ของ

ตารางที่ 4.16 สรุปการเปรียบเทียบพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 ระดับมากในอำเภอนางรองและอำเภอประโคนชัย จังหวัด
บุรีรัมย์

พฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียน ในระดับมากในระดับมากในอำเภอนางรอง	พฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียน ในระดับมากในระดับมากในอำเภอประโคนชัย
1. ปิดก๊อกน้ำสนิทหลังการเปิดใช้น้ำ	1. ปิดก๊อกน้ำสนิทหลังการเปิดใช้น้ำ
2. รองรับน้ำฝนไว้ใช้ประโยชน์	2. ทิ้งขยะลงในถัง
3. ทิ้งขยะลงในถัง	3. รองรับน้ำฝนไว้ใช้ประโยชน์
4. ปิดก๊อกน้ำเมื่อพบว่ามีคนเปิดทิ้งไว้	4. ปิดก๊อกน้ำเมื่อพบว่ามีคนเปิดทิ้งไว้
5. เก็บหนังสือเรียนที่ใช่แล้วไว้ให้รุ่นน้อง หรือไว้ใช้ประโยชน์ต่อ	5. เก็บหนังสือเรียนที่ใช่แล้วไว้ให้รุ่นน้อง หรือไว้ใช้ประโยชน์ต่อ
6. เก็บขยะที่ร่วงหล่นในขณะที่นำขยะไปทิ้ง	6. เก็บขยะที่ร่วงหล่นในขณะที่นำขยะไปทิ้ง
7. ให้ความร่วมมือทำความสะอาด เก็บกวาด ขยะในชุมชน	7. การชักชวนเพื่อนให้ช่วยกันดูแลความ สะอาดบริเวณ โรงเรียนและชุมชน
8. นำเศษพืชและวัชพืชไปกองโคนต้นไม้ หรือทำปุ๋ยหมัก	8. ร่วมดูแลป่าชุมชน
9. แยกภาชนะที่ทำด้วยโลหะที่เสื่อมแล้วไป ใช้ประโยชน์ หรือขาย	9. เก็บขยะในโรงเรียนหรือสำนักงานโดย ไม่มีใครบอกให้ทำ
10. ร่วมดูแลป่าชุมชน	10. การเข้าร่วมรณรงค์อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ ทางการจัดขึ้น
11. เก็บขยะในโรงเรียนหรือสำนักงาน โดย ไม่มีใครบอกให้ทำ	11. ให้ความร่วมมือทำความสะอาด เก็บ กวาดขยะในชุมชน

ตารางที่ 4.17 สรุปการเปรียบเทียบพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 ระดับน้อย ในอำเภอนางรองและอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

พฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนในระดับน้อยในอำเภอนางรอง	พฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนในระดับน้อยในอำเภอประโคนชัย
1. ชีดเขียน ฟ่นภาพหรือตัวหนังสือบริเวณผนัง	1. ทิ้งขยะลงในแหล่งน้ำ
2. ทิ้งขยะลงในแหล่งน้ำ	2. กำจัดถ่านไฟฉายที่เสื่อมแล้วโดยห่อให้มิดชิดแล้วนำไปฝังดิน
3. ทิ้งขยะไว้ในโต๊ะเรียนหรือโต๊ะทำงาน	3. ชีดเขียน ฟ่นภาพหรือตัวหนังสือบริเวณผนัง
4. ล้างหน้าแปรงฟันโดยเปิดน้ำไหลจากก๊อกน้ำตลอดเวลา	

ตารางที่ 4.18 สรุปการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กกับเจตคติที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1—6 ระดับมากที่สุดและมากในอำเภอนางรองและอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ก่อนการเข้าค่ายฯ

เจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนในระดับมากที่สุดและมากในอำเภอนางรองก่อนการเข้าค่ายฯ	เจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนในระดับมากที่สุดและมากในอำเภอประโคนชัยก่อนการเข้าค่ายฯ
1. การรักษาความสะอาดแหล่งท่องเที่ยวและพื้นที่สาธารณะเป็นหน้าที่ของทุกคน	1. การมีสิ่งแวดล้อมที่ดีเป็นสิ่งจำเป็นต่อการดำรงชีวิต
2. การมีสิ่งแวดล้อมที่ดีเป็นสิ่งจำเป็นต่อการดำรงชีวิต	2. การรักษาความสะอาดแหล่งท่องเที่ยวและพื้นที่สาธารณะเป็นหน้าที่ของทุกคน
3. เมื่อนักเรียนไปตามแหล่งท่องเที่ยว นักเรียนทิ้งขยะในที่ที่จัดไว้ให้	3. เมื่อนักเรียนไปตามแหล่งท่องเที่ยว นักเรียนทิ้งขยะในที่ที่จัดไว้ให้
4. การรักษาความสะอาดบริเวณโรงเรียนเป็นประจำ	4. การรักษาความสะอาดบริเวณโรงเรียนเป็นประจำ
5. การร่วมอนุรักษ์ป่าชุมชน/โรงเรียน	5. การร่วมอนุรักษ์ป่าชุมชน/โรงเรียน

ตารางที่ 4.19 สรุปการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กกับเจตคติที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1–6 ระดับน้อย ในอำเภอนางรองและอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ก่อนการเข้าค่ายฯ

เจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียน ในระดับน้อยในอำเภอนางรอง ก่อนการเข้าค่ายฯ	เจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียน ในระดับน้อยในอำเภอประโคนชัย ก่อนการเข้าค่ายฯ
1. การคิดว่าเมื่อต้นไม้โตแล้วก็ควรตัดมาใช้ประโยชน์	1. การคิดว่าเมื่อต้นไม้โตแล้วก็ควรตัดมาใช้ประโยชน์
2. ในกรณีที่ไม่พบถังขยะนักเรียนทิ้งขยะในที่ต่าง ๆ	2. ในกรณีที่ไม่พบถังขยะนักเรียนทิ้งขยะในที่ต่าง ๆ
3. การคิดว่าการที่บริเวณที่สาธารณะมีขยะถือเป็นเรื่องปกติ	

ตารางที่ 4.20 สรุปการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กกับเจตคติที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 ระดับมากที่สุดและมากในอำเภอนางรองและอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ หลังการเข้าค่ายฯ

เจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนในระดับมากที่สุดและมากในอำเภอนางรอง หลังการเข้าค่ายฯ	เจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนในระดับมากที่สุดและมากในอำเภอประโคนชัย หลังการเข้าค่ายฯ
1. การมีส่วนร่วมในการรักษาความสะอาดขณะทำกิจกรรมในค่ายศิลปะฯ	1. การเข้าร่วมกิจกรรมวาดภาพสิ่งแวดล้อมในค่ายศิลปะทำให้นักเรียนมีจิตสำนึกที่ดีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
2. หลังเสร็จกิจกรรมค่ายศิลปะฯ นักเรียนเกิดความรัก – ความหวงแหนสิ่งแวดล้อมและศิลปกรรม	2. การมีส่วนร่วมในการรักษาความสะอาดขณะทำกิจกรรมในค่ายศิลปะฯ
3. การเข้าร่วมกิจกรรมวาดภาพสิ่งแวดล้อมในค่ายศิลปะทำให้นักเรียนมีจิตสำนึกที่ดีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	3. หลังเสร็จกิจกรรมค่ายศิลปะฯ นักเรียนเกิดความรัก – ความหวงแหนสิ่งแวดล้อมและศิลปกรรม
4. การเก็บวัสดุ-อุปกรณ์ที่เหลือจากการสร้างงานศิลปะไว้ใช้ประโยชน์ในการสร้างงานครั้งต่อไป	4. การเก็บวัสดุ-อุปกรณ์ที่เหลือจากการสร้างงานศิลปะไว้ใช้ประโยชน์ในการสร้างงานครั้งต่อไป
5. การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นขณะปฏิบัติงานกลุ่มในหัวข้อเรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	5. การร่วมปลูกต้นไม้ที่โรงเรียน / ป่าชุมชนในวันสำคัญ
6. การชักชวนเพื่อนเข้าชมนิทรรศการศิลปะเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	6. เมื่อเสร็จกิจกรรมค่ายศิลปะฯ นักเรียนแนะนำสมาชิกในครอบครัว และเพื่อนให้ช่วยกันรักษาความสะอาด
7. เมื่อเสร็จกิจกรรมค่ายศิลปะฯ นักเรียนแนะนำสมาชิกในครอบครัว และเพื่อนให้ช่วยกันรักษาความสะอาด	7. การชักชวนเพื่อนเข้าชมนิทรรศการศิลปะเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
8. การร่วมปลูกต้นไม้ที่โรงเรียน / ป่าชุมชนในวันสำคัญ	8. การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นขณะปฏิบัติงานกลุ่มในหัวข้อเรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ตารางที่ 4.21 สรุปการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กกับเจตคติที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1–6 ระดับน้อยในอำเภอนางรองและอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ หลังการเข้าค่ายฯ

เจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียน ในระดับน้อยในอำเภอนางรอง หลังการเข้าค่ายฯ	เจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียน ในระดับน้อยในอำเภอประโคนชัย หลังการเข้าค่ายฯ
<ol style="list-style-type: none"> 1. ระหว่างเดินทางนักเรียนทิ้งขยะลงบนรถ 2. ควรรำต้นไม้ในป่าชุมชนมาแปรรูปเพื่อใช้ประโยชน์มากกว่าปล่อยให้กรงร้าง 3. การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมเช่นงานวันสิ่งแวดล้อมโลกเป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณและไม่สามารถแก้ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมให้หมดไปได้ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ระหว่างเดินทางนักเรียนทิ้งขยะลงบนรถ 2. การนำอุปกรณ์การสร้างงานศิลปะไปทำความสะอาดในแหล่งน้ำธรรมชาติ (น้ำตก) หลังเสร็จกิจกรรม

ตารางที่ 4.22 สรุปการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูผู้ดูแลค่าย เจ้าหน้าที่ อบต. ต่อพฤติกรรม การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 ระดับมากที่สุดและมาก ในอำเภอนางรองและอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

ความพึงพอใจของครูผู้ดูแลค่าย ต่อพฤติกรรม การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ในระดับมากที่สุดและมาก ของนักเรียน ในอำเภอนางรอง	ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ อบต. ต่อพฤติกรรม การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ในระดับมากที่สุดและมาก ของนักเรียนในอำเภอประโคนชัย
1. ถ่ายศิลปะเด็กส่งเสริมให้นักเรียนเกิด ความรักความสามัคคีและได้เรียนรู้การ อยู่ร่วมกัน	1. ถ่ายศิลปะเด็กส่งเสริมให้นักเรียนได้ ศึกษาธรรมชาติจากสถานที่จริง
2. นักเรียนใน โครงการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น	2. นักเรียนใน โครงการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น
3. ถ่ายศิลปะเด็กส่งเสริมให้นักเรียนได้ ศึกษาธรรมชาติจากสถานที่จริง	3. ถ่ายศิลปะเด็กส่งเสริมให้นักเรียนเกิด ความรักความสามัคคีและได้เรียนรู้การ อยู่ร่วมกัน
4. การปฏิบัติงานศิลปะที่เกี่ยวข้องกับ ธรรมชาติส่งผลให้นักเรียนเกิดจิตสำนึก ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	4. ถ่ายศิลปะเด็กปลูกฝังเจตคติที่ดีในการ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
5. นักเรียนในโครงการมีส่วนร่วมในการ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	5. การปฏิบัติงานศิลปะที่เกี่ยวข้องกับ ธรรมชาติส่งผลให้นักเรียนเกิดจิตสำนึก ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
6. ถ่ายศิลปะเด็กปลูกฝังเจตคติที่ดีในการ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	6. ถ่ายศิลปะเด็กส่งผลให้นักเรียนห่างไกล ยาเสพติด
7. การเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการรณรงค์ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ทางการจัด	7. นักเรียนในโครงการมีส่วนร่วมในการ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
8. การเข้าร่วมกิจกรรมวาดภาพการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมที่หน่วยงานอื่นจัดขึ้น	8. การเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการรณรงค์ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ทางการจัด
9. การเดินหรือใช้รถจักรยานเมื่อต้อง เดินทางในระยะใกล้	9. การร่วมดูแลป่าชุมชนหรือสวนป่าใน โรงเรียน
10. การได้นำศิลปะมาสร้างสรรค์ท้องถิ่น ของตนเอง	

ตารางที่ 4.22 (ต่อ)

ความพึงพอใจของครูผู้ดูแลฯ ต่อพฤติกรรม การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ในระดับมากที่สุดและมาก ของนักเรียนในอำเภอนางรอง	ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ อบต. ต่อพฤติกรรม การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ในระดับมากที่สุดและมาก ของนักเรียนในอำเภอประโคนชัย
11. ถ่ายศิลปะเด็กส่งผลให้นักเรียนห่างไกล ยาเสพติด	
12. การช่วยกันดูแลความสะอาดบริเวณ โรงเรียนและชุมชน	
13. การให้ความร่วมมือทำความสะอาด เก็บ กวาดขยะในชุมชน	

ตารางที่ 4.23 สรุปการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูผู้ดูแลฯ เจ้าหน้าที่ อบต. ต่อ พฤติกรรม
การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6
ระดับน้อย ในอำเภอนางรองและอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

ความพึงพอใจของครูผู้ดูแลฯ ต่อพฤติกรรม การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ในระดับน้อยของนักเรียนในอำเภอนางรอง	ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ อบต. ต่อพฤติกรรม การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ในระดับน้อยของนักเรียนในอำเภอประโคนชัย
1. การทิ้งขยะลงบนรถหรือบนถนน ในขณะนั่งรถ	1. การขีดเขียน พ่นภาพหรือตัวหนังสือ บริเวณผนัง
2. การขีดเขียน พ่นภาพหรือตัวหนังสือ บริเวณผนัง	2. การทิ้งขยะในที่ต่าง ๆ ในกรณีที่ไม่มี ถังขยะ
	3. การทิ้งขยะไว้ในโต๊ะเรียนหรือโต๊ะ ทำงาน
	4. ถ้าพบเศษกระดาษตามบริเวณ โรงเรียน หรือที่สาธารณะนักเรียนเดินผ่านไปเลย ๆ
	5. การทิ้งขยะลงบนรถหรือบนถนน ในขณะนั่งรถ

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย

การสนทนากลุ่ม

การสังเกต

การสัมภาษณ์

การสนทนากลุ่ม

สรุปการสนทนากลุ่มนักเรียนในค่ายศิลปะเด็ก ตาม“โครงการจุดประกายฝันสร้างสรรค์งานศิลป์ ครั้งที่ 5” อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

1. การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

นักเรียนร่วมกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ดูแลความสะอาดต่างๆ เมื่อทำกิจกรรมเสร็จแล้ว ช่วยกันเก็บขยะทำความสะอาดบริเวณที่ทำกิจกรรมและทิ้งขยะลงถัง ไม่ล้างอุปกรณ์ศิลปะในแหล่งน้ำธรรมชาติ ไม่ให้อาหารสัตว์ป่า นำวัสดุเหลือใช้กลับมาใช้ซ้ำอีกและร่วมมือกันปลูกป่าในวันสำคัญ

2. ความสัมพันธ์ของกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กกับเจตคติที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

นักเรียนมีความสุขและอบอุ่นเมื่อได้ร่วมกิจกรรมศิลปะได้ใช้ชีวิตร่วมกันกับสมาชิกค่ายฯ ได้ระบายอารมณ์กับการเขียนภาพ รู้สึกทำหายและรักธรรมชาติ มีความสบายใจที่ได้เขียนภาพจากธรรมชาติจริง ๆ ได้เทคนิคการเขียนรูปและเพิ่มสีสันที่เราต้องการลงไปในภาพตามจินตนาการของแต่ละคน เกิดความรักความสามัคคีในหมู่คณะ มีความเสียสละ มีระเบียบวินัย และการวาดรูปในด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทำให้มีความคิดเป็นผู้ใหญ่ ฝึกให้ดูแลสิ่งแวดล้อม และไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม เห็นว่าการรักษาความสะอาดเป็นหน้าที่ เกิดจิตอาสาเรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ชักชวนเพื่อนนักเรียนและผู้ปกครองปลูกต้นไม้โดยขอความร่วมมือจากผู้ใหญ่บ้าน นำกิจกรรมค่ายฯ ไปสานต่อเรื่องความสะอาดที่โรงเรียน สามารถบอกกล่าวคนที่ทิ้งขยะไม่ถูกที่ นำวัสดุที่ใช้แล้วมาใช้ อีก กิจกรรมค่ายฯ ไ้มน้ำวจิตใจของสมาชิกค่ายฯ ให้เกิดความรักธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรียนรู้การอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม ทำงานเป็นกลุ่ม การเข้าร่วมกิจกรรมทำให้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น ได้เรียนรู้เทคนิคการวาดภาพเพิ่มขึ้นและได้มีการเข้าร่วมแข่งขันวาดภาพการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ไม่ตัดไม้ทำลายป่า ไม่ทิ้งขยะลงในแหล่งน้ำ ในอนาคตจะร่วมกิจกรรมต่อไป

สรุปการสนทนากลุ่มนักเรียนในค่ายศิลปะเด็ก ตามโครงการ “กลุ่มอนุรักษ์ศิลปะและธรรมชาติ เพื่อคืนความรู้สู่บ้านเกิด ตำบลแสงโตน ครั้งที่ 3” อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

1. การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

นักเรียนร่วมมือกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดยเมื่อเสร็จกิจกรรมก็ช่วยกันรักษาความสะอาด ทั้งในองค์การบริหารส่วนตำบลแสงโตน อุทยานแห่งชาติศรีสัชนาลัย อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย ร่วมปลูกป่ากับชุมชนและโรงเรียน

2. ความสัมพันธ์ของกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กกับเจตคติที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

ประทับใจกิจกรรมค่ายเพราะการร่วมกิจกรรมค่ายทำให้มีความสุข จิตใจสงบเยือกเย็น มีสมาธิ มีวินัย เกิดความรู้ใหม่ๆ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เกิดความรักความสามัคคีในหมู่คณะ ฝึกการอยู่และทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เคารพซึ่งกันและกัน สามารถดักเตือนสมาชิกค่ายๆ ด้วยกันได้ สมาชิกค่ายๆ เกิดจิตสำนึกที่ดีต่อสิ่งแวดล้อมและถิ่นเกิด โดยนำความรู้ที่ได้จากค่ายไปช่วยพัฒนาศูนย์เด็กก่อนเกณฑ์ โรงเรียนบ้านหนองบอน ตระหนักถึงปัญหาและความสำคัญของสิ่งแวดล้อม นำความรู้ไปถ่ายทอดให้กับเพื่อนๆ เขาชวนควรช่วยอนุรักษ์ป่าและปลูกป่าทดแทน

การสังเกต

สรุปการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนในค่ายศิลปะเด็ก ตามโครงการจุดประกายฝันสร้างสรรค์งานศิลป์ ครั้งที่ 5” อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

1. การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

เมื่อทำกิจกรรมเสร็จก็ช่วยกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมรักษาความสะอาดของบริเวณที่ทำกิจกรรมโดยการเก็บขยะและนำขยะมาทิ้งที่ถุงดำที่เตรียมเอาไว้ ล้างทำความสะอาดอุปกรณ์ศิลปะในที่ที่เหมาะสม เมื่อรับประทานอาหารเสร็จก็นำเศษอาหารไปทิ้งที่ถังขยะ ในระหว่างเดินทางก็ช่วยกันรักษาความสะอาด ไม่ให้อาหารลงในป่าธรรมชาติ และเตือนเมื่อเห็นสมาชิกค่ายๆ ทิ้งขยะไม่ถูกที่

2. ความสัมพันธ์ของกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กกับเจตคติที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

นักเรียนมีความสุข สนุกสนานกับการทำกิจกรรมค่ายฯ มีความสามัคคีรักใคร่
กลมเกลียวกันในหมู่คณะ มีความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัย มีน้ำใจ ไม่เห็นแก่ตัว เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
ช่วยเหลือผู้อื่น อยากให้ทุกคนช่วยกันรักษาความสะอาดและนำพฤติกรรมที่ได้จากค่ายฯ มาใช้ใน
ชีวิตประจำวัน ลงมือทำความสะอาดโดยไม่ต้องมีคนบอกและยังบอกให้เพื่อน ๆ น้อง ๆ ช่วยกันรักษา
ความสะอาดด้วย อยากให้ลดเสียงในการทำกิจกรรมรอบกองไฟลงเพราะจะเป็นการรบกวนสัตว์
มากเกินไป อยากให้ทุกคนร่วมกันปลูกต้นไม้และช่วยกันรักษาธรรมชาติ เมื่อเข้าไปใช้พื้นที่อุทยาน
แห่งชาติ เห็นความสมบูรณ์ของป่าก็ควรช่วยกันอนุรักษ์ไว้ให้คนรุ่นหลัง

สรุปการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนในค่ายศิลปะเด็ก ตามโครงการ “กลุ่มอนุรักษ์ศิลปะและธรรมชาติ
เพื่อคืนความรู้สู่บ้านเกิด ตำบลแสลงโทน ครั้งที่ 3” อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

1. การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6
ในอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

เมื่อเสร็จกิจกรรมในทุกครั้งสมาชิกค่ายฯ ก็ร่วมมือกันทำความสะอาดบริเวณที่ใช้ทำ
กิจกรรม มีสมาชิกค่ายฯ ปิดก๊อกน้ำที่มีคนเปิดทิ้งไว้ ช่วยกันเก็บขยะบริเวณอุทยานแห่งชาติ
ศรีสัชนาลัย อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย เก็บอุปกรณ์ที่สามารถ
นำมาใช้ได้ อีก รับประทานอาหารเสร็จก็นำเศษอาหารไปทิ้งที่ถังขยะ เมื่อเดินทางก็มีการรักษาความ
สะอาดโดยนำขยะไปทิ้งที่ถังขยะเมื่อรถจอด เมื่อเสร็จกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กแล้วสมาชิกค่ายฯ ก็มี
การร่วมกิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมปลูกป่าชุมชน โดยร่วมกับโรงเรียนและองค์การบริหารส่วนตำบล
ช่วยครูและเพื่อน ๆ เก็บขยะ แต่มีข้อสังเกต ระหว่างการเดินทางยังมีผู้ทิ้งขยะบนรถ เมื่อทำกิจกรรม
ที่น้ำตกตาดเดือนมีสมาชิกค่ายฯ บางคนนำอุปกรณ์การวาดภาพไปล้างในน้ำตกและมีน้องสมาชิก
ค่ายฯ แกล้งปวย ปวดท้องทุกครั้งที่ต้องร่วมกิจกรรม

2. ความสัมพันธ์ของกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กกับเจตคติที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

กิจกรรมค่ายศิลปะเด็กสร้างจิตสำนึกที่ดีให้กับสมาชิกค่ายฯ ทำให้เกิดความรัก ความ
สามัคคี มีความรับผิดชอบ เสียสละ คอยช่วยเหลือผู้อื่นอย่างมีน้ำใจ สมาชิกค่ายฯ มีความรับผิดชอบ
จริงจังกับงาน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน หลังจากการทำกิจกรรมละลายพฤติกรรมทำ
ให้สมาชิกค่ายฯ มีพฤติกรรมที่ดีขึ้น ตั้งใจฟังวิทยากรที่มาให้ความรู้ น้อง ๆ เชื้อฟงรุ่นพี่ สมาชิกค่ายฯ

ที่เข้าร่วมกิจกรรมมีพฤติกรรมและเกิดจิตสำนึกที่จะร่วมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เช่น การใช้แหล่งน้ำธรรมชาติ การประหยัดพลังงาน เห็นขยะก็จะเดินไปเก็บและนำไปทิ้งลงถังขยะโดยไม่ต้องมีครูบอก มีพัฒนาการด้านการทิ้งขยะดีขึ้น แต่ยังคงขาดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเรียนรู้ร่วมกันกับบุคคลอื่นในโรงเรียน กิจกรรมค่ายฯ ฝึกการเป็นผู้นำในการพัฒนาโรงเรียน ร่วมปลูกป่า ดูแลต้นไม้ อาสาเข้าร่วมกิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของโรงเรียนและของ อบต. อยากให้ร่วมอนุรักษ์ผืนป่าและสิ่งแวดล้อมให้เป็นนิสัย สมาชิกค่ายฯ สามารถนำประสบการณ์จากค่ายฯ ไปใช้กับครอบครัวและชุมชน ข้อเสนอแนะ ควรประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับค่ายศิลปะเด็กให้ชุมชนได้เห็นความสำคัญของโครงการฯ

สรุป การสัมภาษณ์ครูผู้ดูแลค่าย ตามโครงการ”จุดประกายฝันสร้างสรรค์งานศิลป์ครั้งที่ 5”
อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

1. การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6
ในอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

ครูผู้ดูแลค่ายและสมาชิกค่ายฯ มีความสุขกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดยการช่วยกันเก็บขยะ รักษาต้นไม้ไม่ให้สกปรก สมาชิกค่ายฯ ส่วนใหญ่มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ดี ร่วมดูแลรักษาความสะอาดเมื่อใช้พื้นที่สาธารณะร่วมกับคณะอื่น และไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ที่บริเวณโรงเรียนนักเรียนส่วนมากจะเก็บกวาดทำความสะอาด มีบางคนเท่านั้นที่ยังต้องให้ครูสั่ง

2. ความสัมพันธ์ของกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กกับเจตคติที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

นักเรียนมีความสุขในการทำงาน มีสมาธิ สนุกสนานกับการสร้างสรรค์ผลงาน ได้เทคนิคการเขียนรูป การวาดภาพตามมโนภาพที่ใช้เทคนิคแตกต่างจากการเรียนในห้องเรียน แต่ผลงานออกมาดูสวยงามแทบทุกภาพ ทุกคนมีความภาคภูมิใจกับผลงานศิลปะของตน มีพัฒนาการด้านฝีมือที่ดีขึ้น กิจกรรมค่ายฯ ได้แทรกคุณธรรมจริยธรรม เกิดความรักความสามัคคีในหมู่คณะ สามารถทำงานแบบเดี่ยวและแบบกลุ่มอย่างมีความสุข ห่างไกลยาเสพติด มีวินัยในการทิ้งขยะ ค่ายศิลปะเด็กสร้างความยั่งยืนในการปลูกฝังเจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีการจัดนิทรรศการภาพวาดที่โรงเรียนเป็นการขยายผลกิจกรรมค่ายฯ ให้เพื่อนนักเรียน ได้ชมผลงานจากโครงการฯ มีการเข้าร่วมแข่งขันวาดภาพการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ร่วมแข่งขันตอบปัญหาสิ่งแวดล้อมของกรมอุทยานฯ เสร็จกิจกรรมค่ายศิลปะเด็ก นักเรียนนำความสามารถไปช่วยสร้างสรรค์ชุมชนได้

สรุป การสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลแสงโตน ตามโครงการ “กลุ่มอนุรักษ์ศิลปะ และธรรมชาติเพื่อคืนความรู้สู่บ้านเกิด ตำบลแสงโตน ครั้งที่ 3” อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

1. การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

นักเรียนมีความสุข สนุกสนานในการทำกิจกรรมโดยเฉพาะการวาดภาพจากมโนภาพ และการวาดภาพจากใจ สมาชิกค่ายฯ ยอมรับกติกาของค่ายฯ เชื่อฟังที่เลี้ยง ร่วมมือกันรับผิดชอบ เก็บขยะทำความสะอาด และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมด้วยความเต็มใจถึงแม้ไม่มีคะแนนให้ ไม่ทิ้งขยะลงในแหล่งน้ำ ลงมือเก็บขยะดูแลทำความสะอาดโดยไม่ต้องมีใครบอก

ข้อสังเกต มีบางกลุ่มที่มีพฤติกรรมต่อต้านการให้ช่วยกันทำความสะอาดบริเวณทำกิจกรรมแต่เมื่อพี่เลี้ยงเข้าไปดูแลก็ให้ความร่วมมือ

2. ความสัมพันธ์ของกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กกับเจตคติที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

นักเรียนปฏิบัติงานอย่างมีความสุข มีระเบียบวินัย มีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น กิจกรรมค่ายฯ ปลุกจิตสำนึกรักบ้านเกิด มีความสามัคคีในหมู่คณะ มีสมาธิ ใจเย็น เข้าใจการอยู่ร่วมกัน ทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข กลุ่มเด็กคือในค่ายฯ มีพัฒนาการที่ดีขึ้น ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางสร้างสรรค์ สมาชิกค่ายสามารถตักเตือนกันได้เมื่อมีคนนำพู่กันไปล้างในน้ำตก ทั้งเศษขยะไม่ถูกทิ้ง หรือรับประทานอาหารไม่หมด กิจกรรมค่ายฯ เป็นสิ่งท้าทายได้ลงมือปฏิบัติในสิ่งที่ไม่เคยทำมาก่อน การได้ลงมือปฏิบัติงานในสถานที่จริงทั้งในสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ศิลปกรรมทำให้เกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม สมาชิกค่ายฯ มีการพัฒนาฝีมือนำความรู้จากค่ายฯ ช่วยเหลือสังคม ร่วมคิด ออกแบบสร้างสรรค์เกี่ยวกับงานวัฒนธรรมประเพณีของชุมชน เช่น อาสาทำเทียนในขบวนรดน้ำเตียนเข้าพรรษา ขบวนรดประเพณีข้าวมะลิหอม ปลาย้อมกุ่ม ชมทุ่งนกประโคนชัย ของอำเภอประโคนชัย ช่วยออกแบบวาดภาพตกแต่งจัดบรรยากาศการเรียนของโรงเรียนที่โรงเรียนน้อง ศูนย์เด็กก่อนเกณฑ์ และร่วมกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและป่าชุมชน

ข้อสังเกต จิตสำนึกในบางเรื่องของสมาชิกค่ายฯ ยังน้อยไป เช่นมีสมาชิกบางคนล้างอุปกรณ์วาดภาพในน้ำตก บางกิจกรรมหากไม่ใช้ก็ไม่ทำ เจตคติจะยังยึดคนผู้ปกครองและครูต้องช่วยสนับสนุน

ตอนที่ 3 ข้อสรุปที่ได้จากการค้นพบ

ข้อสรุปที่ได้จากการค้นพบในส่วนที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอนางรองและอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ และส่วนที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ของกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กกับเจตคติที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอนางรองและอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมีข้อสรุปในแต่ละเรื่องดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอนางรองและอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งมีผลการศึกษาพบว่า

1.1 การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอนางรอง อยู่ในระดับ ปานกลาง โดยมีลักษณะและพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมดังนี้

1.1.1 ลักษณะการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ดังนี้

การใช้รถจักรยานเมื่อต้องเดินทางในระยะใกล้ การเข้าร่วมกิจกรรมวาดภาพการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่หน่วยงานอื่นจัดขึ้น การชักชวนเพื่อนให้ช่วยกันดูแลความสะอาดบริเวณโรงเรียนและชุมชน การร่วมทำกิจกรรมสิ่งแวดล้อมของหน่วยงานอย่างต่อเนื่อง การเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการรณรงค์อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ทางการจัดขึ้น การเข้าร่วมกิจกรรมสิ่งแวดล้อมที่หน่วยงานจัดขึ้น การปรึกษา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน ๆ เกี่ยวกับกิจกรรมสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนหรือชุมชน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมปลูกต้นไม้ในที่ดินสาธารณะประโยชน์ การชักชวนเพื่อน ผู้ปกครองให้เข้าร่วมกิจกรรมสิ่งแวดล้อมของหน่วยงานที่เป็นผู้นำและริเริ่มในการดำเนินกิจกรรม นักเรียนมีความสุขและมีจิตสำนึกที่ดีกับการร่วมกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีวินัยในการรับประทานอาหารและการทิ้งขยะ รักษาต้นไม้ให้สกปรกโดยไม่ล้างอุปกรณ์ศิลปะในแหล่งน้ำธรรมชาติ ช่วยตัดเดือนเมื่อเห็นสมาชิกค่ายฯ ทิ้งขยะไม่ถูกที่

1.1.2 พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ดังนี้

ปิดก๊อกน้ำสนิทหลังการเปิดใช้น้ำ รองรับน้ำฝนไว้ใช้ประโยชน์ ทิ้งขยะลงในถัง ปิดก๊อกน้ำเมื่อพบว่ามีคนเปิดทิ้งไว้ เก็บหนังสือเรียนที่ใช่แล้วไว้ให้รุ่นน้องหรือไว้ใช้ประโยชน์ต่อ เก็บขยะที่ร่วงหล่นในขณะที่นำขยะไปทิ้ง ให้ความร่วมมือทำความสะอาด เก็บกวาดขยะในชุมชน นำเศษพืชและวัชพืชไปกองโคนต้นไม้หรือทำปุ๋ยหมัก แยกภาชนะที่ทำด้วยโลหะที่เสื่อมแล้วไปใช้ประโยชน์ หรือขาย ร่วมดูแลป่าชุมชน เก็บขยะในโรงเรียนหรือสำนักงานโดยไม่มีใครบอกให้ทำ ดูแลความสะอาดค่ายฯ ทั้งในระหว่างการเดินทางและบริเวณที่ทำกิจกรรม

เมื่อต้องใช้พื้นที่สาธารณะร่วมกับคนอื่น ช่วยกันดูแลรักษาความสะอาดบริเวณโรงเรียน ชุมชน มีจิตสำนึกในการประหยัดพลังงานและการใช้ทรัพยากร นำความรู้ที่ได้จากค่ายฯ มาสร้างสรรค์ท้องถิ่นของตนเอง

1.2 การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอประโคนชัย อยู่ในระดับ ปานกลาง โดยมีลักษณะและพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมดังนี้

1.2.1 ลักษณะการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ดังนี้

การใช้รถจักรยานเมื่อต้องเดินทางในระยะใกล้ การร่วมทำกิจกรรมสิ่งแวดล้อมของหน่วยงานอย่างต่อเนื่อง การเข้าร่วมกิจกรรมสิ่งแวดล้อมที่หน่วยงานจัดขึ้น การเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการรณรงค์อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ทางการจัดขึ้น การเข้าร่วมกิจกรรมวาดภาพการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่หน่วยงานอื่นจัดขึ้น การเป็นสมาชิกของกลุ่มที่ดำเนินกิจกรรมเพื่อสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนหรือชุมชน การชักชวนเพื่อนให้ช่วยกันดูแลความสะอาดบริเวณโรงเรียนและชุมชน การค้นหา ศึกษาข้อมูลตามแหล่งความรู้ต่างๆ เพื่อนำมาปรับใช้กับกิจกรรมสิ่งแวดล้อมของหน่วยงาน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมปลูกต้นไม้ในที่ดินสาธารณประโยชน์ การเตือนเมื่อเห็นคนทิ้งขยะไม่ถูกที่ การปรึกษา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน ๆ เกี่ยวกับกิจกรรมสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนหรือชุมชน การชักชวนเพื่อน ผู้ปกครองให้เข้าร่วมกิจกรรมสิ่งแวดล้อมของหน่วยงานที่เป็นผู้นำและริเริ่มในการดำเนินกิจกรรม

1.2.2 พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ดังนี้

ปิดก๊อกน้ำสนิทหลังการเปิดใช้น้ำ ทิ้งขยะลงในถัง รongรับน้ำฝนไว้ใช้ประโยชน์ ปิดก๊อกน้ำเมื่อพบว่ามีคนเปิดทิ้งไว้ เก็บหนังสือเรียนที่ใช้แล้วไว้ให้รุ่นน้องหรือไว้ใช้ประโยชน์ต่อ เก็บขยะที่ร่วงหล่นในขณะที่นำขยะไปทิ้ง การชักชวนเพื่อนให้ช่วยกันดูแลความสะอาดบริเวณโรงเรียนและชุมชน ร่วมดูแลป่าชุมชน เก็บขยะในโรงเรียนหรือสำนักงาน โดยไม่มีใครบอกให้ทำ การเข้าร่วมรณรงค์อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ทางการจัดขึ้น ให้ความร่วมมือทำความสะอาด เก็บกวาดขยะในชุมชน

2. ความสัมพันธ์ของกิจกรรมค่ายคิดปะเต็กกับเจตคติที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอนางรองและอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งมีผลการศึกษาพบว่า

2.1 ผลการพิสูจน์สมมติฐานพบว่า เจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอนางรองและอำเภอประโคนชัยหลังการเข้าค่ายฯ สูงกว่าก่อนการเข้าค่ายฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งสองอำเภอ แสดงว่าการเข้าค่ายศิลปะฯ ทำให้นักเรียนทั้งสองอำเภอมิเจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมดังนี้

2.2 ความสัมพันธ์ของกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กกับเจตคติที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ อยู่ในระดับ ปานกลาง โดยมีเจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมก่อนและหลังการเข้าค่ายฯ ดังนี้

2.2.1 เจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมก่อนการเข้าค่ายฯ ดังนี้

การรักษาความสะอาดแหล่งท่องเที่ยวและพื้นที่สาธารณะเป็นหน้าที่ของทุกคน การมีสิ่งแวดล้อมที่ดีเป็นสิ่งจำเป็นต่อการดำรงชีวิต เมื่อนักเรียนไปตามแหล่งท่องเที่ยว นักเรียนทิ้งขยะในที่ที่จัดไว้ให้ การรักษาความสะอาดบริเวณโรงเรียนเป็นประจำ การร่วมอนุรักษ์ป่าชุมชน/โรงเรียน

2.2.2 เจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมหลังการเข้าค่ายฯ มีดังนี้

การมีส่วนร่วมในการรักษาความสะอาดขณะทำกิจกรรมในค่ายศิลปะฯ หลังเสร็จกิจกรรมค่ายศิลปะฯ นักเรียนเกิดความรัก – ความหวงแหนสิ่งแวดล้อมและศิลปกรรม การเข้าร่วมกิจกรรมวาดภาพสิ่งแวดล้อมในค่ายศิลปะฯ ทำให้นักเรียนมีจิตสำนึกที่ดีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การเก็บวัสดุ-อุปกรณ์ที่เหลือจากการสร้างงานศิลปะไว้ใช้ประโยชน์ในการสร้างงานครั้งต่อไป การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นขณะปฏิบัติงานกลุ่มในหัวข้อเรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การชักชวนเพื่อนเข้าชมนิทรรศการศิลปะเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม นักเรียนมีความสุขและอบอุ่นเมื่อได้ร่วมกิจกรรมศิลปะได้ใช้ชีวิตร่วมกันกับสมาชิกค่ายฯ ได้ระบายอารมณ์กับการเขียนภาพ รู้สึกทำทนายและรักธรรมชาติ มีความสบายใจที่ได้เขียนภาพจากธรรมชาติจริง ๆ ได้เทคนิคการเขียนรูปและเพิ่มสีสันที่เราต้องการลงไปในภาพตามจินตนาการของแต่ละคน เกิดความรักความสามัคคีในหมู่คณะ เมื่อเสร็จกิจกรรมค่ายศิลปะฯ นักเรียนแนะนำสมาชิกในครอบครัว และเพื่อนให้ช่วยกันรักษาความสะอาด การร่วมปลูกต้นไม้ที่โรงเรียน / ป่าชุมชนในวันสำคัญ

2.3 ความสัมพันธ์ของกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กกับเจตคติที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ อยู่ในระดับ ปานกลาง โดยมีเจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมก่อนและหลังการเข้าค่ายฯ ดังนี้

2.3.1 เจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมก่อนการเข้าค่ายฯ มีดังนี้

การมีสิ่งแวดล้อมที่ดีเป็นสิ่งจำเป็นต่อการดำรงชีวิต การรักษาความสะอาดแหล่งท่องเที่ยวและพื้นที่สาธารณะเป็นหน้าที่ของทุกคน เมื่อนักเรียนไปตามแหล่งท่องเที่ยว นักเรียนทิ้งขยะในที่ที่จัดไว้ให้ การรักษาความสะอาดบริเวณโรงเรียนเป็นประจำ การร่วมอนุรักษ์ป่าชุมชน/โรงเรียน

2.3.2 เจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมหลังการเข้าค่ายฯ ดังนี้

การเข้าร่วมกิจกรรมวาดภาพสิ่งแวดล้อมในค่ายศิลปะฯ ทำให้นักเรียนมีจิตสำนึกที่ดีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การมีส่วนร่วมในการรักษาความสะอาดขณะทำกิจกรรมในค่ายศิลปะฯ หลังเสร็จกิจกรรมค่ายศิลปะฯ นักเรียนเกิดความรักความหวงแหนสิ่งแวดล้อมและศิลปกรรม การเก็บวัสดุ-อุปกรณ์ที่เหลือจากการสร้างงานศิลปะไว้ใช้ประโยชน์ในการสร้างงานครั้งต่อไป การร่วมปลูกต้นไม้ที่โรงเรียน / ป่าชุมชนในวันสำคัญ เมื่อเสร็จกิจกรรมค่ายศิลปะฯ นักเรียนแนะนำสมาชิกในครอบครัว และเพื่อนให้ช่วยกันรักษาความสะอาด การชักชวนเพื่อนเข้าชมนิทรรศการศิลปะเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นขณะปฏิบัติงานกลุ่มในหัวข้อเรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

3. ความพึงพอใจของครูผู้ดูแลค่าย เจ้าหน้าที่ อบต. ต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 ในอำเภอนางรองและอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งผลการศึกษาพบว่า

3.1 ความพึงพอใจของครูผู้ดูแลค่าย ต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 ในอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ อยู่ในระดับ มาก โดยมีความพึงพอใจต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ดังนี้

ค่ายศิลปะเด็กส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความรักความสามัคคีและได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกัน นักเรียนในโครงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น ค่ายศิลปะเด็กส่งเสริมให้นักเรียนได้ศึกษาธรรมชาติจากสถานที่จริง การปฏิบัติงานศิลปะที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติส่งผลให้นักเรียนเกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม นักเรียนในโครงการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ค่ายศิลปะเด็กปลูกฝังเจตคติที่ดีในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการรณรงค์อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ทางการจัด การเข้าร่วมกิจกรรมวาดภาพการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่หน่วยงานอื่นจัดขึ้น การเดินหรือใช้รถจักรยานเมื่อต้องเดินทางในระยะใกล้ การได้นำศิลปะมาสร้างสรรค์ท้องถิ่นของตนเอง ค่ายศิลปะเด็กส่งผลให้นักเรียนห่างไกลยาเสพติด การช่วยกันดูแลความสะอาดบริเวณโรงเรียนและชุมชน การให้ความร่วมมือทำความสะอาด เก็บกวาดขยะในชุมชน

3.2 ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ อบต. ต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 ในอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ อยู่ในระดับ มาก โดยมีความพึงพอใจต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ดังนี้

ค่ายศิลปะเด็กส่งเสริมให้นักเรียนได้ศึกษาธรรมชาติจากสถานที่จริง นักเรียนในโครงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น ค่ายศิลปะเด็กส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความรักความสามัคคีและได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกัน ค่ายศิลปะเด็กปลูกฝังเจตคติที่ดีในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

การปฏิบัติงานศิลปะที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติส่งผลให้นักเรียนเกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
ค่ายศิลปะเด็กส่งผลให้นักเรียนห่างไกลยาเสพติด นักเรียนในโครงการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์
สิ่งแวดล้อม การเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการรณรงค์อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ทางการจัด การร่วมดูแลป่า
ชุมชนหรือสวนป่าในโรงเรียน นักเรียนมีการพัฒนาฝีมือนำความรู้จากค่ายฯ ช่วยเหลือสังคม ร่วมคิด
ออกแบบสร้างสรรค์เกี่ยวกับงานวัฒนธรรมประเพณีของชุมชน เช่น อาสาทำเทียนในขบวนรดน้ำ
เทียนเข้าพรรษา ขบวนรดน้ำประเพณีข้าวมะลิหอมๆ ของอำเภอ ช่วยออกแบบวาดภาพตกแต่งจัด
บรรยากาศการเรียนของโรงเรียนที่โรงเรียนน้อง ศูนย์เด็กก่อนเกณฑ์ และร่วมกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
และป่าชุมชน

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “ค่ายศิลปะเด็กกับการปลูกฝังเจตคติและการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม: กรณีศึกษานักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 อำเภอนางรอง และอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์” สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ มีรายละเอียดดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอนางรอง และอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

1.1.2 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กกับเจตคติที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอนางรอง และอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.2.1 ประชากรในการศึกษา ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนนางรองพิทยาคม จำนวน 811 คน นักเรียนโรงเรียนแสลงโทนพิทยาคม จำนวน 640 คน นักเรียนโรงเรียนบ้านแสลงโทน จำนวน 87 คน นักเรียนโรงเรียนประโคนชัยพิทยาคม จำนวน 3,169 คน เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลแสลงโทน อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 34 คน ครูโรงเรียนนางรองพิทยาคม อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 42 คน รวมทั้งหมด 4,783 คน

1.2.2 กลุ่มตัวอย่าง การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีผลการคัดเลือกดังนี้

1) นักเรียนชั้น ม.1- ม.6 โรงเรียนนางรองพิทยาคม อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 55 คน

- 2) นักเรียนชั้น ม.1-ม.6 โรงเรียนแสงโสมพิทยาคม อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 20 คน
  - 3) นักเรียนชั้น ม.1-ม.3 โรงเรียนบ้านแสงโสม อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 20 คน
  - 4) นักเรียนชั้น ม.1-ม.6 โรงเรียนประโคนชัยพิทยาคม อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 5 คน
  - 5) เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลแสงโสม อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 16 คน
  - 6) ครูผู้ดูแลค่าย อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 4 คน
- รวมทั้งสิ้น 120 คน

1.2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 4 ประเภท ได้แก่

1. แบบสอบถาม มี 2 ฉบับ คือ แบบสอบถามสำหรับสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียน แบบสอบถามสำหรับสอบถามความพึงพอใจของครูผู้ดูแลค่ายและเจ้าหน้าที่ อบต. เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียน 2. การสนทนากลุ่ม 3. การสังเกต แบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม 4. การสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้าง

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการตามขั้นตอนการวิเคราะห์ โดยมีการตรวจสอบและตีความข้อมูลตลอดเวลาขณะที่ปฏิบัติการภาคสนาม มีการจดบันทึกไว้อย่างละเอียดและเป็นระบบ พร้อมทั้งได้มีการทำดัชนี (Index) ตามกรอบแนวคิดการวิจัยที่ได้กำหนดไว้อย่างกว้างเพื่อตอบปัญหาการวิจัย สำหรับวิธีวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากเอกสารผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม การสังเกต และการสัมภาษณ์ ใช้วิธีการจำแนกประเภทข้อมูล (Typological Analysis) การเปรียบเทียบข้อมูล (Comparison) และการสร้างข้อมูลสรุปแบบอุปนัย (Analytic Induction)

สรุปผลการวิจัย

1. การศึกษาการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอนางรองและอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการศึกษาพบว่า

1.1 การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอนางรอง อยู่ในระดับ ปานกลาง โดยมีลักษณะและพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมดังนี้

1.1.1 ลักษณะการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

การใช้รถจักรยานเมื่อต้องเดินทางในระยะใกล้ การเข้าร่วมกิจกรรมวาดภาพการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่หน่วยงานอื่นจัดขึ้น การชักชวนเพื่อนให้ช่วยกันดูแลความสะอาดบริเวณโรงเรียนและชุมชน การร่วมทำกิจกรรมสิ่งแวดล้อมของหน่วยงานอย่างต่อเนื่อง การเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการรณรงค์อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ทางการจัดขึ้น การเข้าร่วมกิจกรรมสิ่งแวดล้อมที่หน่วยงานอื่นจัดขึ้น การปรึกษา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน ๆ เกี่ยวกับกิจกรรมสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนหรือชุมชน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมปลูกต้นไม้ในที่ดินสาธารณะประโยชน์ ชักชวนเพื่อน ผู้ปกครองให้เข้าร่วมกิจกรรมสิ่งแวดล้อมของหน่วยงาน ฯลฯ

1.1.2 พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ปิดก๊อกน้ำสนิทหลังการเปิดใช้น้ำ รองรับน้ำฝนไว้ใช้ประโยชน์ ทิ้งขยะลงในถัง ปิดก๊อกน้ำเมื่อพบว่ามีคนเปิดทิ้งไว้ เก็บหนังสือเรียนที่ใช้แล้วไว้ให้รุ่นน้องหรือไว้ใช้ประโยชน์ต่อ เก็บขยะที่ร่วงหล่นในขณะที่นำขยะไปทิ้ง ให้ความร่วมมือทำความสะอาด เก็บกวาดขยะในชุมชน นำเศษพืชและวัชพืชไปกองโคนต้นไม้หรือทำปุ๋ยหมัก แยกภาชนะที่ทำด้วยโลหะที่เสื่อมแล้วไปใช้ประโยชน์ หรือขาย ร่วมดูแลป่าชุมชน เก็บขยะในโรงเรียนหรือสำนักงาน โดยไม่มีใครบอกให้ทำ ฯลฯ

1.2 การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอประโคนชัย อยู่ในระดับ ปานกลาง

1.2.1 ลักษณะการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

การใช้รถจักรยานเมื่อต้องเดินทางในระยะใกล้ การร่วมทำกิจกรรมสิ่งแวดล้อมของหน่วยงานอย่างต่อเนื่อง การเข้าร่วมกิจกรรมสิ่งแวดล้อมที่หน่วยงานจัดขึ้น การเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการรณรงค์อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ทางการจัดขึ้น การเข้าร่วมกิจกรรมวาดภาพ

การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่หน่วยงานอื่นจัดขึ้น การเป็นสมาชิกของกลุ่มที่ดำเนินกิจกรรมเพื่อสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนหรือชุมชน การชักชวนเพื่อนให้ช่วยกันดูแลความสะอาดบริเวณโรงเรียนและชุมชน การค้นหาศึกษาข้อมูลตามแหล่งความรู้ต่าง ๆ เพื่อนำมาปรับใช้กับกิจกรรมสิ่งแวดล้อมของหน่วยงาน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมปลูกต้นไม้ในที่ดินสาธารณะประโยชน์ การเตือนเมื่อเห็นคนทิ้งขยะไม่ถูกที่ ฯลฯ

1.2.2 พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ปิดก๊อกน้ำสนิทหลังการเปิดใช้น้ำ ทิ้งขยะลงในถัง รองรับน้ำฝนไว้ใช้ประโยชน์ ปิดก๊อกน้ำเมื่อพบว่ามีคนเปิดทิ้งไว้ เก็บหนังสือเรียนที่ใช้แล้วไว้ให้รุ่นน้องหรือไว้ใช้ประโยชน์ต่อ เก็บขยะที่ร่วงหล่นในขณะที่นำขยะไปทิ้ง การชักชวนเพื่อนให้ช่วยกันดูแลความสะอาดบริเวณโรงเรียนและชุมชน ร่วมดูแลป่าชุมชน ฯลฯ

2. ความสัมพันธ์ของกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กกับเจตคติที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอนางรองและอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการศึกษาพบว่า

2.1 การพิสูจน์สมมติฐานพบว่า เจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอนางรอง หลังการเข้าค่ายฯ สูงกว่าก่อนการเข้าค่ายฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าการเข้าค่ายศิลปะฯ ทำให้นักเรียนมีเจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

2.2 ความสัมพันธ์ของกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กกับเจตคติที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ อยู่ในระดับ ปานกลาง

2.2.1 เจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมก่อนการเข้าค่ายฯ

การรักษาความสะอาดแหล่งท่องเที่ยวและพื้นที่สาธารณะเป็นหน้าที่ของทุกคน การมีสิ่งแวดล้อมที่ดีเป็นสิ่งจำเป็นต่อการดำรงชีวิต เมื่อนักเรียนไปตามแหล่งท่องเที่ยว นักเรียนทิ้งขยะในที่ที่จัดไว้ให้ การรักษาความสะอาดบริเวณโรงเรียนเป็นประจำ การร่วมอนุรักษ์ป่าชุมชน/โรงเรียน

2.2.2 เจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมหลังการเข้าค่ายฯ

นักเรียนมีความสุข อบอุ่น ที่ได้ใช้ชีวิตร่วมกันกับสมาชิกค่ายฯ และสนุกกับการได้ร่วมทำกิจกรรมค่ายฯ ได้ระบอบอารมณ์กับการเขียนภาพ รู้สึกทำทนายและรักธรรมชาติ มีความสบายใจที่ได้เขียนภาพจากธรรมชาติจริง ๆ ได้เทคนิคการเขียนรูปและเพิ่มสีสัน

ที่เราต้องการลงไปในภาพตามจินตนาการของแต่ละคน เกิดความรักความสามัคคีรักใคร่กลมเกลียว ในหมู่คณะ เรียนรู้การอยู่ร่วมกันและทำงานเป็นกลุ่ม มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นขณะ ปฏิบัติงานกลุ่มในหัวข้อเรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ห่างไกลยาเสพติด มีสมาธิ มีความ รับผิดชอบ มีระเบียบวินัย มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ ช่วยเหลือผู้อื่น ค่ายศิลปะเด็กได้แทรก คุณธรรมจริยธรรมปลูกฝังเจตคติและเกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การเข้าร่วมกิจกรรม ค่ายฯ ทำให้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น โน้มน้าวจิตใจของสมาชิกค่ายฯ ให้เกิดความรัก ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีวินัยในการทิ้งขยะ ลงมือทำความสะอาดโดยไม่ต้องมีคนบอกและ แนะนำสมาชิกค่ายฯ ให้ช่วยกันรักษาความสะอาด ฯลฯ

2.3 การพิสูจน์สมมติฐานพบว่า เจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอประโคนชัย หลังการเข้าค่ายฯ สูงกว่าก่อนการเข้าค่ายฯ อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าการเข้าค่ายศิลปะฯ ทำให้นักเรียนมีเจตคติในการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม

2.4 ความสัมพันธ์ของกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กกับเจตคติที่มีต่อการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ อยู่ในระดับปานกลาง

2.4.1 เจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมก่อนการเข้าค่ายฯ

การมีสิ่งแวดล้อมที่ดีเป็นสิ่งจำเป็นต่อการดำรงชีวิต การรักษาความ สะอาดแหล่งท่องเที่ยวและพื้นที่สาธารณะเป็นหน้าที่ของทุกคน เมื่อนักเรียนไปตามแหล่ง ท่องเที่ยวนักเรียนทิ้งขยะในที่ที่จัดไว้ให้ การรักษาความสะอาดบริเวณโรงเรียนเป็นประจำ การร่วมอนุรักษ์ป่าชุมชน/โรงเรียน

2.4.2 เจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมหลังการเข้าค่ายฯ

การเข้าร่วมกิจกรรมวาดภาพสิ่งแวดล้อมในค่ายศิลปะฯ ทำให้นักเรียน มีจิตสำนึกที่ดีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การมีส่วนร่วมในการรักษาความสะอาดขณะทำกิจกรรม ในค่ายศิลปะฯ หลังเสร็จกิจกรรมค่ายศิลปะฯ นักเรียนเกิดความรักความหวงแหนสิ่งแวดล้อมและ ศิลปกรรม การเก็บวัสดุ-อุปกรณ์ที่เหลือจากการสร้างงานศิลปะไว้ใช้ประโยชน์ในการสร้างงาน ครั้งต่อไป การร่วมปลูกต้นไม้ที่โรงเรียน / ป่าชุมชนในวันสำคัญ

2.5 ความพึงพอใจของครูผู้ดูแลค่ายต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 ในอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ อยู่ในระดับ มาก

ค่ายศิลปะเด็กปลูกฝังเจตคติที่ดีต่อการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้นักเรียน

เกิดความรักความสามัคคีและได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกัน เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น ส่งผลให้นักเรียนห่างไกลยาเสพติด ร่วมกิจกรรมวาดภาพการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ทางการจัดขึ้น มีจิตสำนึกในการใช้พลังงาน ให้ความร่วมมือดูแลทำความสะอาด เก็บกวาดขยะในชุมชนและโรงเรียน กิจกรรมค่ายได้แทรกคุณธรรมจริยธรรม นักเรียนมีความสุขในการทำงาน มีสมาธิ สนุกสนานกับการสร้างสรรค์ผลงานได้เทคนิคการเขียนรูป การวาดภาพตามมโนภาพที่ใช้เทคนิคแตกต่างจากการเรียนในห้องเรียน แต่ผลงานออกมาดูสวยงามแทบทุกภาพ มีพัฒนาการด้านฝีมือที่ดีขึ้น ทุกคนมีความภาคภูมิใจกับผลงานศิลปะของตน ค่ายศิลปะเด็กสร้างความยั่งยืนในการปลูกฝังเจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การปฏิบัติงานศิลปะที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติส่งผลให้นักเรียนเกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและนำศิลปะมาสร้างสรรค์ท้องถิ่นของตนเอง

2.6 ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ อบต. ต่อพฤติกรรมกรรมกรมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 ในอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ อยู่ในระดับ มาก

ค่ายศิลปะเด็กปลูกฝังเจตคติที่ดีต่อการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความรักความสามัคคีและได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกัน เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น ส่งผลให้นักเรียนห่างไกลยาเสพติด นักเรียนปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข มีระเบียบวินัย กิจกรรมค่าย ปลูกจิตสำนึกรักบ้านเกิด มีความสามัคคีในหมู่คณะ มีสมาธิ ร่วมกิจกรรมในโครงการรณรงค์อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ทางการจัดขึ้น การปฏิบัติงานศิลปะที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติ ส่งผลให้นักเรียนเกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ร่วมดูแลป่าชุมชนและสวนป่าในโรงเรียน นักเรียนมีการพัฒนาฝีมือนำความรู้จากค่ายฯ ช่วยเหลือสังคม ร่วมคิด ออกแบบสร้างสรรค์เกี่ยวกับงานวัฒนธรรมประเพณีของชุมชน เช่น อาสาทำเทียนในขบวนรดน้ำเตียนเข้าพรรษา ขบวนรดประเพณีข้าวมะลิหอมๆ ของอำเภอ ช่วยออกแบบวาดภาพตกแต่งผนังอาคาร เพื่อสร้างบรรยากาศการเรียนของศูนย์เด็กก่อนเกณฑ์ ซึ่งเป็นโรงเรียนในชุมชน ร่วมกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ป่าชุมชน

อภิปรายผล

ในการศึกษาเปรียบเทียบค่ายศิลปะเด็กกับการปลูกฝังเจตคติและการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอนางรองกับอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การศึกษาการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

1.1 การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 1-6 ในอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ อยู่ในระดับปานกลาง

1.1.1 ลักษณะการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

การใช้รถจักรยานเมื่อต้องเดินทางในระยะใกล้ การเข้าร่วมกิจกรรม
วาดภาพการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่หน่วยงานอื่นจัดขึ้น การชักชวนเพื่อนให้ช่วยกันดูแลความสะอาด
บริเวณโรงเรียนและชุมชน การร่วมทำกิจกรรมสิ่งแวดล้อมของหน่วยงานอย่างต่อเนื่อง การเข้าร่วม
กิจกรรมในโครงการรณรงค์อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ทางการจัดขึ้น การเข้าร่วมกิจกรรมสิ่งแวดล้อม
ที่หน่วยงานจัดขึ้น การปรึกษา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน ๆ เกี่ยวกับกิจกรรมสิ่งแวดล้อม
ของโรงเรียนหรือชุมชน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมปลูกต้นไม้ในที่ดินสาธารณประโยชน์ การ
ชักชวนเพื่อน ผู้ปกครองให้เข้าร่วมกิจกรรมสิ่งแวดล้อมของหน่วยงานที่เป็นผู้นำและริเริ่มในการ
ดำเนินกิจกรรม สอดคล้องกับการให้ความหมายขององค์การสหประชาชาติ (United Nations,
1978: 4 อ้างถึงในชานาญ วงศ์วินิจศร 2545: 13) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน
ไว้ว่า คือ การเข้าร่วมอย่างกระตือรือร้น และมีพลังของประชาชนในกระบวนการตัดสินใจ เพื่อ
กำหนดเป้าหมายของสังคม จัดทรัพยากรเพื่อบรรลุเป้าหมายนั้น และเป็นการปฏิบัติตามแผนการ
หรือโครงการต่าง ๆ โดยสมัครใจ แต่การเข้าไปมีส่วนร่วมในทางสังคมด้วยความสมัครใจ ควรเป็นใน
ลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลต่อกัน และระหว่างกลุ่มต่อกัน ซึ่งถือว่าเป็น
ส่วนประกอบของกิจกรรมของกลุ่มนั้น ๆ ซึ่งอาจจะเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการก็ได้ และ
สอดคล้องกับข้อสรุปของชานาญ วงศ์วินิจศร ที่กล่าวว่า การมีส่วนร่วม เป็นกระบวนการที่เรียนรู้
ซึ่งกันและกันของทุกฝ่าย โดยผ่านกระบวนการที่ส่งเสริม ชักนำ สนับสนุน และเปิดโอกาสให้
ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมด้วยความสมัครใจ นักเรียนมีความสุขและมี
จิตสำนึกที่ดีกับการร่วมกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ครีล (Creel, 2005)
ที่สรุปว่าหลักสูตรศิลปะสำหรับเด็กส่งเสริมให้เด็กซาบซึ้งกับศิลปะและอยู่กับสังคมได้อย่างมี
ความสุข มีวินัยในการรับประทานอาหารและการทิ้งขยะ รักษาต้นไม้ไม่ให้สกปรกโดยไม่ล้าง
อุปกรณ์ศิลปะในแหล่งน้ำธรรมชาติ ช่วยตัดเดือนเมื่อเห็นสมาชิกค่ายๆ ทิ้งขยะไม่ถูกที่

1.1.2 พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ปิดก๊อกน้ำสนิทหลังการเปิดใช้น้ำ รองรับน้ำฝนไว้ใช้ประโยชน์ ทิ้งขยะ
ลงในถัง ปิดก๊อกน้ำเมื่อพบว่ามีคนเปิดทิ้งไว้ เก็บหนังสือเรียนที่ใช้แล้วไว้ให้รุ่นน้องหรือไว้ใช้
ประโยชน์ต่อ เก็บขยะที่ร่วงหล่นในขณะที่นำขยะไปทิ้ง ให้ความร่วมมือทำความสะอาด เก็บ
กวาดขยะในชุมชน นำเศษพืชและวัชพืชไปกองโคนต้นไม้หรือทำปุ๋ยหมัก แยกภาชนะที่ทำด้วย

โลหะที่เสื่อมแล้วไปใช้ประโยชน์ หรือขาย สอดคล้องกับการให้ความหมายการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของ วิชาญ มณีโชติ (2535: 11) สรุปว่า การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม หมายถึง การป้องกัน รักษา ปรับปรุง สงวน รวมทั้งการรู้จักใช้สิ่งแวดล้อมอย่างประหยัดและได้ประโยชน์สูงสุด เกี่ยวกับน้ำและการรักษาความสะอาด ร่วมดูแลป่าชุมชน เก็บขยะในโรงเรียนหรือสำนักงานโดยไม่มีใครบอกให้ทำ ดูแลความสะอาดค่ายฯ ทั้งในระหว่างการเดินทางและบริเวณที่ ทำกิจกรรมเมื่อต้องใช้พื้นที่สาธารณะร่วมกับคณะอื่น ช่วยกันดูแลรักษาความสะอาดบริเวณ โรงเรียน ชุมชน มีจิตสำนึกในการประหยัดพลังงานและการใช้ทรัพยากร นำความรู้ที่ได้จากค่ายฯ มาสร้างสรรค์ท้องถิ่นของตนเอง สอดคล้องกับการให้ความหมายการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของผู้วิจัย ซึ่ง หมายถึง การใช้ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมด้วยความชาญฉลาดอย่างรู้คุณค่า เกิดประโยชน์สูงสุด ต่อมวลมนุษยชาติ และไม่เกิดผลกระทบต่อสังคมโดยรวมซึ่งรวมถึงทรัพยากรแวดล้อมทางธรรมชาติ และทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม โบราณสถาน ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี สอดคล้องกับการให้ความหมายการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของ ศิริพร อ้วนคำ (2544: 32) การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (Environment Conservation) หมายถึงการใช้สิ่งแวดล้อมอย่างฉลาด ไม่เกิดผลกระทบต่อสังคมโดยรวม ดำรงไว้ซึ่งสภาพเดิมของสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น รวมทั้งการหาทางกำจัดและป้องกันมลภาวะหรือสิ่งแวดล้อมเป็นพิษไม่ให้เกิดต่อสังคมมนุษย์

1.2 การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอประโคนชัย อยู่ในระดับ ปานกลาง

1.2.1 ลักษณะการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

การใช้รถจักรยานเมื่อต้องเดินทางในระยะใกล้ การร่วมทำกิจกรรมสิ่งแวดล้อมของหน่วยงานอย่างต่อเนื่อง การเข้าร่วมกิจกรรมสิ่งแวดล้อมที่หน่วยงานจัดขึ้น การเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการรณรงค์อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ทางการจัดขึ้น การเข้าร่วมกิจกรรมวาดภาพการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่หน่วยงานอื่นจัดขึ้น การเป็นสมาชิกของกลุ่มที่ดำเนินกิจกรรมเพื่อสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนหรือชุมชน การชักชวนเพื่อนให้ช่วยกันดูแลความสะอาดบริเวณโรงเรียนและชุมชน การค้นหา ศึกษาข้อมูลตามแหล่งความรู้ต่างๆเพื่อนำมาปรับใช้กับกิจกรรมสิ่งแวดล้อมของหน่วยงาน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมปลูกต้นไม้ในที่ดินสาธารณประโยชน์ การเตือนเมื่อเห็นคนทิ้งขยะไม่ถูกที่ การปรึกษา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน ๆ เกี่ยวกับกิจกรรมสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนหรือชุมชน การชักชวนเพื่อน ผู้ปกครองให้เข้าร่วมกิจกรรมสิ่งแวดล้อมของหน่วยงานที่เป็นผู้นำและริเริ่มในการดำเนินกิจกรรม สอดคล้องกับการให้ความหมายการมีส่วนร่วมของผู้วิจัย ซึ่งหมายถึง พฤติกรรมของกลุ่มคนในการเข้าร่วมกิจกรรมทางด้านศิลปะและการร่วม

อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เพื่อวางแผนดำเนินกิจกรรม ร่วมปฏิบัติการติดตามและประเมินผลเพื่อให้เกิดการพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ต้องการ และสอดคล้องกับการให้ความหมายขององค์การสหประชาชาติ (United Nations, 1978: 4 อ้างถึงในชำนาญ วงศ์วินิจสร 2545: 13) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ว่า คือ การเข้าร่วมอย่างกระตือรือร้น และมีพลังของประชาชนในกระบวนการตัดสินใจ เพื่อกำหนดเป้าหมายของสังคม จัดทรัพยากรเพื่อบรรลุเป้าหมายนั้น และเป็นการปฏิบัติตามแผนการหรือโครงการต่าง ๆ โดยสมัครใจ แต่การเข้าไปมีส่วนร่วมในทางสังคมด้วยความสมัครใจ ควรเป็นในลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลต่อกัน และระหว่างกลุ่มต่อกัน ซึ่งถือว่าเป็นส่วนประกอบของกิจกรรมของกลุ่มนั้น ๆ ซึ่งอาจจะเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการก็ได้ และสอดคล้องกับข้อสรุปของชำนาญ วงศ์วินิจสร (2545) ที่กล่าวว่า การมีส่วนร่วม เป็นกระบวนการที่เรียนรู้ซึ่งกันและกันของทุกฝ่าย โดยผ่านกระบวนการที่ส่งเสริม ชักนำ สนับสนุน และเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการดำเนินกิจกรรมด้วยความสมัครใจ

1.2.2 พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ปิดก๊อกน้ำสนิทหลังการใช้ น้ำ ทิ้งขยะลงในถัง รองรับน้ำฝนไว้ใช้ ประโยชน์ ปิดก๊อกน้ำเมื่อพบว่ามีคนเปิดทิ้งไว้ เก็บหนังสือเรียนที่ใช้แล้วไว้ให้รุ่นน้องหรือไว้ใช้ประโยชน์ต่อ เก็บขยะที่ร่วงหล่นในขณะที่นำขยะไปทิ้ง การชักชวนเพื่อนให้ช่วยกันดูแลความสะอาดบริเวณโรงเรียนและชุมชน ร่วมดูแลป่าชุมชน เก็บขยะในโรงเรียนหรือสำนักงานโดยไม่มีใครบอกให้ทำ การเข้าร่วมรณรงค์อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ทางการจัดขึ้น ให้ความร่วมมือทำความสะอาด เก็บกวาดขยะในชุมชน นักเรียนมีความสุข สนุกกับการทำกิจกรรม ขอมรับกติกาของค่ายฯ เชื้อเพลิงที่เลี้ยง มีวินัยในการรับประทานอาหาร และการทิ้งขยะ ร่วมมือกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ไม่ทิ้งขยะลงในแหล่งน้ำ ลงมือเก็บขยะดูแลทำความสะอาดทั้งในระหว่างการเดินทางและในค่ายฯ ด้วยความเต็มใจ ช่วยกันรักษาความสะอาดในองค์การบริหารส่วนตำบลแสงทอง อุทยานแห่งชาติศรีสังขาลย์ อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสังขาลย์ และอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมร่วมกับชุมชนและโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปฏิภาณ ทัฬหประยูร (2547) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมกับพฤติกรรมของนักเรียนโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี ผลการวิจัยพบว่าการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก พฤติกรรมของนักเรียนในโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน กับพฤติกรรมของนักเรียนโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับ มาก

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ปิดกั้นน้ำเมื่อพบว่ามีคนเปิดทิ้งไว้หรือหลังการใช้งาน รองรับน้ำฝนไว้ใช้ประโยชน์ เก็บอุปกรณ์ และหนังสือเรียนที่ใช้แล้วไว้ใช้ประโยชน์ต่อ ใช้รถจักรยานเมื่อต้องเดินทางในระยะใกล้ เป็นสมาชิกของกลุ่มที่ดำเนินกิจกรรมเพื่อสิ่งแวดล้อม ร่วมทำกิจกรรมวาดภาพและการรณรงค์อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของหน่วยงานอย่างต่อเนื่อง เมื่อเสร็จกิจกรรมค่ายศิลปะแล้วนักเรียนร่วมกิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดยร่วมปลูกป่าชุมชนกับโรงเรียนและองค์การบริหารส่วนตำบล

2. ความสัมพันธ์ของกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กกับเจตคติที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอนางรองและอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการศึกษาพบว่า

2.1 เจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอนางรอง และอำเภอประโคนชัย หลังการเข้าค่ายฯ สูงกว่าก่อนการเข้าค่ายฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งสองอำเภอ สอดคล้องกับงานวิจัยของชานาญ วงศ์วินิจสร (2545) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความรู้ เจตคติ และการมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเขาหินปูน : กรณีศึกษาอำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก พบว่าการรับรู้ข่าวสารจากป้ายประกาศ ทำให้มีความรู้และเจตคติสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การเข้ารับการอบรมและการเข้าร่วมกิจกรรมทำให้ระดับการมีส่วนร่วมสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 ความสัมพันธ์ของกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กกับเจตคติที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในอำเภอนางรอง และอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ อยู่ในระดับ ปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของชานาญ วงศ์วินิจสร (2545) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความรู้ เจตคติ และการมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเขาหินปูน : กรณีศึกษาอำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก ผลการวิจัยพบว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนใหญ่มีความรู้ระดับปานกลาง ร้อยละ 67.9 มีระดับ เจตคติที่ระดับปานกลาง ร้อยละ 75 มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ร้อยละ 62.1

2.2.1 เจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมก่อนการเข้าค่ายฯ ในอำเภอนางรอง และอำเภอประโคนชัย

การมีสิ่งแวดล้อมที่ดีเป็นสิ่งจำเป็นต่อการดำรงชีวิต การรักษาความสะอาดแหล่งท่องเที่ยวและพื้นที่สาธารณะเป็นหน้าที่ของทุกคน เมื่อนักเรียนไปตามแหล่งท่องเที่ยว นักเรียนทิ้งขยะในที่ที่จัดไว้ให้ การรักษาความสะอาดบริเวณโรงเรียนเป็นประจำ

การร่วมอนุรักษ์ป่าชุมชน/โรงเรียน สอดคล้องกับทฤษฎี **Consistency Theory** ที่กล่าวไว้ว่า การที่บุคคลมีเจตคติอย่างไรมันเกิดจากความสอดคล้องสม่ำเสมอขององค์ประกอบของเจตคติ ทางด้านความคิด ความเข้าใจ ความรู้สึก พฤติกรรม และเจตคติจะเปลี่ยนไป

2.2.2 เจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมหลังการเข้าค่ายฯ ในอำเภอนางรอง และอำเภอประโคนชัย

นักเรียนมีความสุข มีความอบอุ่นที่ได้ใช้ชีวิตร่วมกันและเรียนรู้การทำงานเป็นกลุ่ม เกิดความสามัคคีรักใคร่กลมเกลียวกันในหมู่คณะ สมาชิกค่ายฯ ยอมรับกติกาของค่ายฯ เคารพซึ่งกันและกัน เชื่อฟังพี่เลี้ยง รู้สึกทำทนายและรักธรรมชาติ สนุกกับการได้ร่วมทำกิจกรรมร่วมกัน ได้ระบายอารมณ์กับการเขียนภาพ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความสบายใจที่ได้เขียนภาพจากธรรมชาติจริง ๆ ได้เทคนิคใหม่ ๆ ในการเขียนรูป ได้ลงมือวาดภาพตามจินตนาการของแต่ละคน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของอริสโตเติล (Aristotle 384-322 B.C. อ้างถึงในสกนธ์ ภู่งามดี 2543: 17) ที่ให้ความหมายของศิลปะว่า คือ การถ่ายทอดธรรมชาติที่ไม่ใช่เพียงการเลียนแบบธรรมชาติแต่ ศิลปินต้องเข้าใจธรรมชาติด้วยการศึกษาหาความจริงจากธรรมชาติและถ่ายทอดธรรมชาตินั้น ออกมาโดยอาศัยการเลือกเฉพาะในส่วนที่เป็นความงามหรือส่วนที่ศิลปินมีความประทับใจ นำมาปรุงแต่งเป็นผลงานศิลปะ นอกจากนี้ แม้ว่าธรรมชาติจะมีความงามและทำให้โลกน่าอยู่ แต่ธรรมชาติจะยังไม่ใช่ผลงานศิลปะหากไม่มีมนุษย์นำมาเสนอความสวยงามเหล่านั้น และสอดคล้องกับแนวคิดของซิกมันด์ ฟรอยด์ (Freud, 1856-1939 อ้างถึงในชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์ 2546: 5) นักจิตวิทยาอธิบายตามหลักจิตวิทยาว่า ความฝันเป็นจินตนาการชนิดหนึ่งซึ่งได้รับการกระตุ้นจากจิตใต้สำนึก มนุษย์ทุกคนต่างมีความคิดฝัน ซึ่งความฝันหลาย ๆ ครั้งไม่สามารถสมหวังได้ในโลกแห่งความจริง แต่สำหรับศิลปินจะถ่ายทอดความฝัน ผ่านการแสดงออกทางศิลปะ โดยแปลความฝันเป็นรูปทรงหรือสัญลักษณ์ที่ไม่ใช่การแสดงออกโดยตรงไปตรงมา ดังนั้นศิลปะจึงเป็นผลสืบเนื่องของความฝัน ซึ่งเป็นการแสดงออกของความปรารถนาอันถูกเก็บซ่อนไว้ภายในจิตใต้สำนึก มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นขณะปฏิบัติงานกลุ่มในหัวข้อเรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีส่วนร่วมในการรักษาความสะอาดขณะทำกิจกรรมในค่ายศิลปะ ร่วมปลูกต้นไม้ที่โรงเรียนและป่าชุมชนในวันสำคัญ อาสาเข้าร่วมกิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของโรงเรียนและของ อบต. ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการกระทำทางสังคมของ รีคเตอร์ (Reeder, 1974: 39-53) ได้กล่าวสรุปว่า การเร้าให้เกิดกิจกรรมทางสังคมเพื่อให้คนในสังคมเข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมทางสังคม โดยต้องมีความเข้าใจในวิถีชีวิต ค่านิยม จารีตประเพณี ทัศนคติของบุคคล การพัฒนาโดยใช้สิ่งเร้าที่เหมาะสม นำไปสู่การที่สมาชิกในชุมชนเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนในรูปแบบของการมีส่วนร่วม

และสมัครใจ ค่ายศิลปะเด็กได้แทรกคุณธรรมจริยธรรมปลูกฝังเจตคติและเกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โน้มน้ำวจิตใจของสมาชิกค่ายฯ ให้เกิดความรักธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การเข้าร่วมกิจกรรมวาดภาพสิ่งแวดล้อมในค่ายศิลปะฯ ทำให้นักเรียนมีจิตสำนึกที่ดีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับการให้ความหมายของ เลิศ อานันทนะ (2535: 44) ศิลปะเด็กนั้น คือ “ภาษาสากล” เช่นเดียวกับภาษาพูด ภาษาเขียน ภาษาท่าทาง ที่สามารถสื่อความหมายให้เกิดความเข้าใจได้ง่าย เนื่องจากศิลปะมีกิจกรรมหลายรูปแบบและสามารถเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมกับระดับความสามารถเด็กทุกเพศทุกวัยได้เป็นอย่างดี กิจกรรมศิลปะจึงทำหน้าที่เป็นเครื่องมือในการสื่อความเข้าใจระหว่างเด็ก ๆ ทั่วโลก โดยไม่มีการจำกัดในเรื่องเชื้อชาติ ศาสนา ลัทธิทางการเมือง หรือแบ่งชนชั้นใด ๆ ทั้งสิ้น ไม่ว่าเด็กคนนั้นจะมีความเฉลียวฉลาดหรือว่าโง่ มีฐานะร่ำรวยหรือยากจน ร่างกายปกติหรือแม้แต่พิการ เด็ก ๆ ทุกคนจะสามารถแสดงออกทางศิลปะได้ตามระดับความสามารถของแต่ละคน ถ้าหากมีโอกาสได้รับการส่งเสริมด้วยกิจกรรมทางศิลปะที่เหมาะสม ทั้งนี้เพราะเหตุว่ากิจกรรมศิลปะมีคุณลักษณะพิเศษ แตกต่างไปจากกิจกรรมในวิชาอื่น ๆ กล่าวคือ มีธรรมชาติที่ยืดหยุ่นสูงและมีลักษณะหลายรูปแบบ ตลอดจนสามารถเลือกระดับกิจกรรมตั้งแต่ระดับที่ง่าย ไปจนถึงกิจกรรมที่ยาก เพื่อตอบสนองกับระดับความสามารถของเด็ก ๆ ที่มีความแตกต่างกันได้เป็นอย่างดี ด้วยเหตุผลดังกล่าว กิจกรรมทางศิลปะจึงนับว่ามีคุณค่ามหาศาลต่อการพัฒนาเด็กในขอบเขตที่กว้างขวางครอบคลุมพัฒนาการด้านต่าง ๆ เช่น ทางด้านสติปัญญา ร่างกาย อารมณ์และสังคม ตลอดจนเป็นเครื่องมือทางด้านจิตเวชบำบัดสำหรับเด็ก ในรายที่มีปัญหาเก็บกดต่าง ๆ ด้วย

เมื่อเสร็จกิจกรรมค่ายศิลปะฯ นักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น มีความรับผิดชอบ เกิดความรักความห่วงใยสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมตระหนักถึงปัญหาและความสำคัญของสิ่งแวดล้อม มีวินัยในการทิ้งขยะ ใช้ทรัพยากรธรรมชาติและพลังงานอย่างรู้คุณค่า นำวัสดุที่ใช้แล้วมาใช้ซ้ำ ถือว่าการรักษาความสะอาดแหล่งท่องเที่ยวและพื้นที่สาธารณะเป็นหน้าที่ของทุกคน เก็บหนังสือเรียนที่ใช้แล้วไว้ให้รุ่นน้องไว้ใช้ประโยชน์ต่อ เก็บวัสดุอุปกรณ์ที่เหลือจากการสร้างงานศิลปะไว้ใช้ประโยชน์ในการสร้างงานครั้งต่อไป มีระเบียบวินัย มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ ช่วยเหลือผู้อื่น มีสมาธิ ห่างไกลยาเสพติดแนะนำเพื่อนและสมาชิกในครอบครัวให้ช่วยกันรักษาความสะอาด ชักชวนเพื่อนเข้าชมนิทรรศการศิลปะเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การได้ลงมือปฏิบัติงานในสถานที่จริงในสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมทำให้เกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เกิดจิตอาสาเรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม นำพฤติกรรมที่ได้จากกิจกรรมค่ายฯ มาใช้ในชีวิตประจำวันและนำไปสานต่อ

เรื่องการรักษาความสะอาดที่โรงเรียน สอดคล้องกับทฤษฎีเกี่ยวกับเจตคติ Rosenberg and Abelson, (1958: 546) กล่าวว่าความสอดคล้องเกิดขึ้นในลักษณะที่มีความรู้สึกของบุคคล สอดคล้องกับเจตคติที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ จะคงที่ จนกระทั่งถึงระดับที่บุคคลไม่สามารถจะทนต่อไปได้ บุคคลจะลดความขัดแย้งโดยการ 1. ลงเจตคติของคนไว้ ไม่รับรู้ข้อมูลใด ๆ ที่จะทำให้เกิดความขัดแย้งขึ้น แยกแยะและเลือกรับเฉพาะข้อมูลที่สอดคล้องกับความรู้สึก ความคิดเห็นของตน 2. เปลี่ยนเจตคติไปตามข้อมูลที่ได้รับ ลงมือทำความสะอาดโดยไม่ต้องมีคนบอก แนะนำสมาชิก ค่ายฯ และสมาชิกในครอบครัวให้ช่วยกันรักษาความสะอาด นักเรียนนำความรู้ความสามารถและ ประสบการณ์ที่ได้จากค่ายฯ ไปถ่ายทอดให้กับเพื่อน เป็นผู้นำในการพัฒนาโรงเรียน พัฒนาศูนย์ เด็กก่อนเกณฑ์ และสร้างสรรค์งานวัฒนธรรมประเพณีของชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุกมาต อังสุโชติ (2550 : 6-33-34) เจตคติมีความคงทนไม่เปลี่ยนแปลงง่าย เจตคติของบุคคลเกิด จากผลของการประเมินโดยอาศัยความรู้ ประสบการณ์ที่สั่งสมมาเป็นเวลานานพอสมควร จึงมี ลักษณะคงทน แต่เจตคติของบุคคลอาจเปลี่ยนแปลงได้เมื่อได้รับความรู้ หรือประสบการณ์ใหม่

3. ความพึงพอใจของครูผู้ดูแลค่ายศิลปะเด็กต่อพฤติกรรมกรรมกรมีส่วนร่วมในการ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 ในอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ อยู่ในระดับ มาก

ค่ายศิลปะเด็กปลูกฝังเจตคติที่ดีต่อการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ส่งเสริม ให้นักเรียนเกิดความรักความสามัคคีและได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกัน เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทาง ที่ดีขึ้น ส่งผลให้นักเรียนห่างไกลยาเสพติด ร่วมกิจกรรมวาดภาพการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ทางการ จัดขึ้น มีจิตสำนึกในการใช้พลังงาน ให้ความร่วมมือดูแลทำความสะอาด เก็บกวาดขยะในชุมชน และโรงเรียน กิจกรรมค่ายฯ ได้แทรกคุณธรรมจริยธรรม นักเรียนมีความสุขในการทำงาน มีสมาธิ สนุกสนานกับการสร้างสรรค์ผลงานได้เทคนิคการเขียนรูป สอดคล้องกับแนวคิดของ พิษณุ สุภนิมิตร (2549: 4) ศิลปะเป็นความผ่อนคลายและเป็นความสุขทั้งในเนื้อหาและการทำงาน ศิลปะ คือชีวิตและชีวิตคือศิลปะ ดูจะเป็นความรู้สึกที่กลมกลืนกันเป็นเอกภาพที่อยู่ภายในตัวมากขึ้น ทำให้ผมเชื่อมั่นขึ้นว่า คนทำงานศิลปะไม่สามารถแยกศิลปะออกจากตัวเราได้ เพราะชีวิตเป็นอย่างไร ศิลปะก็จะเป็นอย่างนั้น รวมไปถึงหากศิลปะเป็นอย่างไร ชีวิตศิลปินก็เป็นอย่างนั้น การวาดภาพ ตามมโนภาพที่ใช้เทคนิคแตกต่างจากการเรียนในห้องเรียน แต่ผลงานออกมาดูสวยงามแทบทุก ภาพ มีพัฒนาการด้านฝีมือที่ดีขึ้น ทุกคนมีความภาคภูมิใจกับผลงานศิลปะของตน ซึ่งสอดคล้อง กับแนวคิดของ ประหยัด พงษ์ดำ (2548: 64) ศิลปะคือการทำงานด้านสุนทรียะที่ไม่สิ้นสุด ศิลปะต้องเป็นสิ่งที่จรรโลงและส่งเสริมจิตใจไปในเรื่องของพุทธิปัญญา ศิลปะต้องออกจาก

ความคิดที่เป็นความงาม ความดี ความถูกต้อง มีจริยธรรม วัฒนธรรม ไม่สื้อในทางเสียหาย ที่ทำให้จิตใจมุดลงไปทางต่ำ

ค่ายศิลปะเด็กสร้างความยั่งยืนในการปลูกฝังเจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การปฏิบัติงานศิลปะที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติส่งผลให้นักเรียนเกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และนำศิลปะมาสร้างสรรค์ท้องถิ่นของตนเอง

4. ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ อบต. ต่อพฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 ในอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ อยู่ในระดับ มาก

ค่ายศิลปะเด็กปลูกฝังเจตคติที่ดีต่อการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความรักความสามัคคี และได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกัน เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น ส่งผลให้นักเรียนห่างไกลยาเสพติด นักเรียนปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับการให้ความหมายของศิลปะของผู้วิจัยสรุปว่า ศิลปะ หมายถึง ผลงานการแสดงออกของมนุษย์เพื่อสื่อสารระหว่างมนุษย์ในเชิงสร้างสรรค์ จรรโลงใจทางด้านสุนทรียะ ผ่อนคลาย และเป็นสุข อันเกิดจากแรงบันดาลใจ จินตนาการจากสิ่งที่ใฝ่ฝันถึง ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ทางจิต ด้านพุทธิปัญญาของมนุษย์ ที่มีคุณค่าทางความดี ความงาม และความประทับใจ มีระเบียบวินัย กิจกรรมค่ายฯ ปลูกจิตสำนึกรักบ้านเกิด มีความสามัคคีในหมู่คณะ มีสมาธิ ร่วมกิจกรรมในโครงการรณรงค์อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ทางการจัดขึ้น การปฏิบัติงานศิลปะที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติส่งผลให้นักเรียนเกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ร่วมดูแลป่าชุมชนและสวนป่าในโรงเรียน นักเรียนมีการพัฒนาฝีมือนำความรู้จากค่ายฯ ช่วยเหลือสังคม ร่วมคิด ออกแบบสร้างสรรค์เกี่ยวกับงานวัฒนธรรมประเพณีของชุมชน เช่น อาสาทำเทียนในขบวนรดน้ำเตียนเข้าพรรษา ขบวนรดประเพณีข้าวมะลิหอมๆ ของอำเภอ ช่วยออกแบบวาดภาพตกแต่งจัดบรรยากาศการเรียนของโรงเรียนที่โรงเรียนน้อง ศูนย์เด็กก่อนเกณฑ์ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์ของวัลลัส (Wallas: 1962) เน้นว่า การจะเกิดความคิดสร้างสรรค์นั้นต้องใช้สมองทั้งซีกซ้ายและซีกขวาโดยมีขั้นตอนการเกิด 4 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 การเตรียมตัว (Preparation) และรวบรวมข้อมูล ขั้นที่ 2 การครุ่นคิด (Incubation) เช่นเดียวกับระยะฟักไข่ซึ่งอาจจะฟักเป็นตัวหรือไม่ก็ได้ ขั้นที่ 3 การเกิดประกายความคิด (Illumination or Insight) เป็นระยะที่คิดคำตอบได้ทันที โดยอาจดูเหมือนว่าไม่ได้คิด และขั้นที่ 4 การพิสูจน์ (Verification) และการทดสอบแนวคิดในการทดลองหลายๆ ครั้ง เพื่อให้ได้ผลเป็นข้อสรุป และกฎเกณฑ์ที่แน่นอนและสอดคล้องกับแนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะของ วิรุณ ตั้งเจริญ (2535: 6) ได้เสนอความคิดเห็นไว้ว่า ในการสร้างสรรค์งานศิลปะ ศิลปินใช้ความพยายามในการแก้ปัญหาโดยใช้สำนึกทั้งหมด รวมทั้ง

พลังจิตปัญญาของเขา กระบวนการสร้างสรรค์ก็เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาภายในตัวสื่อ จิตรกรเกี่ยวข้องกับการภาพความคิด (Visual thinking) วิธีทางแก้ปัญหาได้รับการควบคุมโดยความพึงพอใจในรูปแบบ และโดยความต้องการอันสมดุลที่จะแสดงออกซึ่งความหมายเฉพาะหน้า ถ้าความพึงพอใจในรูปแบบ คือทุกสิ่งทุกอย่าง ศิลปินจะพยายามค้นหาการรวมตัวของปัจจัยต่าง ๆ ในบริเวณว่างให้ดีที่สุด เชื่อมอย่างที่สุด แต่ความสัมพันธ์ของรูปแบบใหม่ในบริเวณว่าง เป็นเพียงมรรคที่จะนำไปสู่ผล (A means to an end) ซึ่ง “ผล” ก็คือการสร้างความหมายให้มองเห็นได้ ความหมายที่ศิลปินปรารถนาจะแสดงออก ทุกตัวเลือกของรูปร่าง เส้น สี ได้ทำหน้าที่เป็นสัญลักษณ์ในอันที่จะนำไปสู่ความหมายที่มองเห็น และสอดคล้องกับการให้ความหมายกลวิธีการสร้างสรรค์ของสุชาติ เถาทอง (2536: 65) ได้ให้ความหมายว่า “คือกลวิธีในการสร้างสรรค์ผลงานแขนงต่าง ๆ ซึ่งต้องใช้ความเชี่ยวชาญเฉพาะงาน เพราะขึ้นอยู่กับการใช้เครื่องมือ วัสดุ และกระบวนการทำงานที่แตกต่างกัน ศิลปินและช่างจำเป็นต้องเชี่ยวชาญ รู้เทคนิคการทำงานในแขนงใดแขนงหนึ่งโดยเฉพาะ จึงจะสามารถสร้างสรรค์งานได้ดี และร่วมกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและป่าชุมชน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยค่ายศิลปะเด็กกับการปลูกฝังเจตคติและการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม: กรณีศึกษานักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 อำเภอนางรอง และอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ได้ข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลการวิจัยนี้เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนทั้งอำเภอนางรองและอำเภอประโคนชัย ที่เยาวชนกำลังศึกษาอยู่ เป็นการปลูกฝังการมีส่วนร่วมและเจตคติที่ดีในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างรู้คุณค่าทั้งยังฝึกให้เกิดความรักความสามัคคีในหมู่คณะรวมทั้งสามารถนำศักยภาพด้านต่าง ๆ ของสมาชิกค่ายฯ ไปใช้กับชุมชนทั้งด้านศิลปวัฒนธรรมและประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นของตน

1.2 หน่วยงานองค์กรที่เกี่ยวข้องควรให้ความรู้เรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแก่เยาวชนทุกระดับชั้น เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของชุมชน

1.3 หน่วยงานท้องถิ่นทั้งภาครัฐและเอกชนควรสนับสนุนงบประมาณและบุคลากรในการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะให้กับเด็กและผู้ปกครองเพื่อให้เกิดความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมและสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของชุมชนอย่างยั่งยืนต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยค่ายศิลปะเด็กกับการปลูกฝังเจตคติและการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าชุมชน

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยค่ายดนตรี-ศิลปะ ครอบครัวสร้างสุขกับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- โกสุม สายใจ (2540) *สีและการใช้สี* กรุงเทพมหานคร อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง
- จารึก วิลแก้ว (2544) “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย”
 วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชา
 ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- จิตติ รักษาติ (2539) “เจตคติของผู้ใช้ทางต่อการบังคับใช้มาตรการการควบคุมมลพิษทางอากาศ
 และเสียงอันเกิดจากการใช้รถของเจ้าหน้าที่ตำรวจกองบังคับการตำรวจจราจร: ศึกษา
 เฉพาะในเขตสถานีตำรวจนครบาลบางนา” วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมศาสตร
 มหาบัณฑิต สาขาวิชาอาชญวิทยาและงานยุติธรรม มหาวิทยาลัยมหิดล
- จิระศักดิ์ ทองหยวก (2548) “ศิลปะสื่อผสม : กรณีศึกษาแนวคิดและเทคนิคการสร้างสรรค์ผลงาน
 ศิลปะสื่อผสมของริชาร์ด แฮมิลตัน และโรเบิร์ต แรตส์เซนเบิร์ก” วิทยานิพนธ์
 ปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- จूरีย์ สุขราษฎร์ (2542) “ค่านิยมในด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นของนักเรียน
 ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 ของจังหวัดพังงา” กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- เฉลิมพร ชูศรี (2543) “การมีส่วนร่วมของชาวประมงพื้นบ้านในการอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่ง
 กรณีศึกษาอ่าวปัตตานี จังหวัดปัตตานี” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยมหิดล
- ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์ (2542) *ศิลปะเด็กพิเศษ* กรุงเทพมหานคร โอเอส พริ้นติ้งเฮาส์
- _____ (2543 ก) *กระบวนการสร้างค่ายศิลปะ* กรุงเทพมหานคร แม่ทาส์ปอยท์
- _____ (2543 ข) *การวิจัยทางศิลปะ* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- _____ (2008) “ประวัติความเป็นมา Art for All” ค้นคืนวันที่ 23 พฤษภาคม 2551 จาก
<http://www.artforall.or.th>
- ช่วง มูลพินิจ (2546) “ผลงานศิลปะ ช่วง มูลพินิจ” กรุงเทพมหานคร จีเอ็ม แม็กมีเดีย
- ชาติชาย อ่อนเจริญ (2533) “ความรู้และความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัด
 สมุทรปราการเกี่ยวกับมลพิษทางสิ่งแวดล้อม”
- ชำนาญ วงศ์วินิจสร (2545) “ความรู้ เจตคติและการมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล
 ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเขาหินปูน : กรณีศึกษาอำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก”
 วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหาร
 สิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยมหิดล

- ญาติ มุมบ้านเช่า (2546) “การพัฒนาระบบควบคุมคุณภาพมหัพัตต วิชากการประเมิน การศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช” วิทยานิพนธ์ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการวัดผลและประเมินผลการศึกษา สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ครรรชนี มหาษานิกะ (2547) “การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กในการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กน้าอยู่ดีเด่น ระดับเขต ปี 2547” วิทยานิพนธ์ปริญญาสาทรณสุขศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชา สาทรณสุขศาสตร์ สาขาวิชาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ดวงจันทร์ สุทธาโรจน์ (2539) การเปิดรับข่าวสารความรู้ ความตระหนักและการมีส่วนร่วมใน การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของประชาชน ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าบึงบอระเพ็ด จังหวัด นครสวรรค์ วิทยานิพนธ์ปริญญาวารสารศาสตรมหาบัณฑิต (สื่อสารมวลชน) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- เต็มดวง รัตนทัศนีย์ (2535) *มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม* มหาวิทยาลัยมหิดล
- นวรรตน์ พรหมอุปลัมภ์ (2542) “การเคลื่อนไหวขององค์กรอิสระในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทาง ธรรมชาติ : กรณีศึกษาชมรมนักนิยมธรรมชาติ” การค้นคว้าอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- นิภา เกียรติเทอดกล้า (2537) “ความรู้ทัศนคติและการปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของนักศึกษา ในมหาวิทยาลัยกรุงเทพฯ” กรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- นิวัตติ เรืองพานิช (2523) *หลักการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และสัตว์ป่า* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ฝ่ายแผนที่ถ่ายภาพทางอากาศและดาวเทียม กองจัดการไม้ กรมป่าไม้
- _____ (2533) *การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม* กรุงเทพมหานคร อักษรสยาม
- _____ (2539) “การอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม” ใน *การอนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติสำหรับเยาวชน* คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ประจวบจิตร คำจตุรัส (2531) *โรงเรียนกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ* มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สุภมาส อังสุโชติ (2550) “การพัฒนาเครื่องมือวิจัย” ใน *ประมวลสาระชุดวิชา วิทยานิพนธ์ 2 หน่วยที่ 6* หน้า 6-33 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศิลปศาสตร์

- ประหัด พงษ์คำ (2548) บทสัมภาษณ์เรื่อง “Guest of Fine Art” สัมภาษณ์โดย อุทัย อาสนะ
วารสาร *Fine Art* 2, 15 (มิถุนายน-กรกฎาคม): 85
- ปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์ (2538) *สิ่งแวดล้อมกับการพัฒนา* กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย
- ปรีชา วิหกโต (2532) “จิตวิทยากับพฤติกรรมวัยรุ่น” ใน *เอกสารประกอบการสอนชุดวิชา
พฤติกรรมวัยรุ่น* หน่วยที่ 1-8 สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ปัทมาวดี วงศ์ปี่ (2533) “ความรู้และความตั้งใจในการปฏิบัติเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมของ
นักเรียน ม.ปลายในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา” กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยมหิดล
- “พจนานุกรมฉบับบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542” (2546) กรุงเทพมหานคร นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์
- พิษณุ สุกนิมิต (2549) *คีนส์ธรรมชาติ 2549* กรุงเทพมหานคร อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง
- บรรเลง รักษ์มณี (2549) “การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม : กรณีศึกษาความรอบรู้ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาเกี่ยวกับโบราณสถานในท้องถิ่น” วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล
- บุญชม ศรีสะอาด (2535) *การวิจัยเบื้องต้น* พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์สุวีริยาสาส์น
- _____ (2545) *การวิจัยเบื้องต้น* พิมพ์ครั้งที่ 7 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์สุวีริยาสาส์น
- ปฎิภาณ ทับประยูร (2547) “ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมกับพฤติกรรมของนักเรียน
โรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี” วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร
- “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐” สำนักงานกฏหมายนิติรัฐ (2550) ขอนแก่น
- เลขา ปิยะอัจฉริยะ (2532) “การพัฒนาพฤติกรรมเด็ก” ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาพฤติกรรม
วัยรุ่น* หน่วยที่ 8-15 สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- เลิศ อำนันทนะ (2535) *เทคนิควิธีสอนศิลปะเด็ก* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย
- วศิน อิงคพัฒนากุล (2548) *การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและมรดกทางวัฒนธรรม* พิมพ์ครั้งที่ 2
นครปฐม โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร
- วัชรภรณ์ ศรีเมืองบุญ (2544) “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมอนุรักษ์
สิ่งแวดล้อมของนักเรียนโรงเรียนเวียงน้อยศึกษา อำเภอเวียงน้อย จังหวัดขอนแก่น”
วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น

- วิชาญ มณีโชติ (2535) “พฤติกรรมการณ์การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดสงขลา” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล
- วิบูลย์ สุรินทร์ธรรม (2538) “ความตระหนักและพฤติกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในอำเภอเมืองลำพูน” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- วิรัตน์ พิชญ์ไพบูลย์ (2528) ความเข้าใจศิลปะ กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช
- วิรุณ ตั้งเจริญ (2535) *ทฤษฎีศิลปะเพื่อการสร้างสรรค์ศิลปะ* กรุงเทพมหานคร โอเดียนสโตร์
- ศิริพร อ้วนคำ (2544) “การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสิ่งแวดล้อมของนักเรียนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมดีเด่นเฉลิมพระเกียรติ” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาโทศึกษาศาสตร์ การพัฒนาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สกนธ์ ภู่งามดี (2545) *จิตรกรรมสร้างสรรค์* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์วาดศิลป์
- สนิ นัยวินิจ (2539) “ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการณ์การเปิดรับข่าวสาร การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมกับความรู้ทัศนคติ และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอันเกี่ยวเนื่องกับธุรกิจแพท่องเที่ยว ของประชาชนในเขตเทศบาลเมือง จ.กาญจนบุรี” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สมบัติ ท้ายเรือคำ (2546) *เอกสารประกอบการสอนเรื่อง การวิจัยการศึกษาเบื้องต้น ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา* มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2533) *ทฤษฎีสังคมวิทยา* กรุงเทพมหานคร เจ้าพระยาการพิมพ์
- สุโขทัยธรรมาราช, มหาวิทยาลัย (2546) “การหาค่าความเที่ยงของแบบสอบถามหรือสัมภาษณ์ สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาวิทยานิพนธ์ 2* หน้าที่ 6 หน้า 30 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช สาขาวิชาศิลปศาสตร์
- _____. (2546) “แนวคิดเบื้องต้นในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพ” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาวิทยานิพนธ์ 2* หน้าที่ 6 หน้า 180 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช สาขาวิชาศิลปศาสตร์
- _____. (2550) “การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาวิทยานิพนธ์ 2* *แขนงวิชาไทยคดีศึกษา* หน้าที่ 6 หน้า 6-45 และ 6-46 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช สาขาวิชาศิลปศาสตร์
- สุชาติ เกาทอง (2536) *หลักการทัศนศิลป์* กรุงเทพมหานคร นำอักษร

- สุดใจ บุญฤทธิ์ (2543) “การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองขาม ต.ป่าหวาย อ.สวนผึ้ง จ.ราชบุรี” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิตสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- สุพจน์ กุลประยงค์ (2544) “กรณีศึกษาความเป็นไปได้การจัดการป่าชุมชนโดยการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบล : กรณีศึกษาอำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี” วิทยานิพนธ์ปริญญา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยบูรพา
- สุภรัฐ ผ่องพันธุ์งาม (2539) “การพัฒนารูปแบบการจัดค่ายเยาวชนอนุรักษ์ธรรมชาติ” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาโสตทัศนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุริพร ภัทรพรนันท์ (2541) “ทัศนคติของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ : กรณีศึกษาอุทยานแห่งชาติในจังหวัดกาญจนบุรี” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังแวดล้อมศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล
- สุริย์ ตันท์ศรีสุโรจน์ (2531) “การมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อมของผู้นำเยาวชนในชุมชนคลองจั่น เขตบางกระปิ” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิตสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- สุวรรณิ ยูชาติ (2532) “การศึกษาพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนอาชีวศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังแวดล้อมศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล
- เสนอ เถาว์ชาติ (2546) “การมีส่วนร่วมของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดภูเก็ต” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- อรุณ รักรธรรม (2540) *ทฤษฎีองค์การศึกษาเชิงมนุษยสัมพันธ์* กรุงเทพมหานคร สกยบสื่อการพิมพ์
- อาทิตย์ อาจหาญ (2547) “ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดสร้างสรรค์ทางคณิตศาสตร์ ความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา ความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรค และความสามารถในการแก้ปัญหา กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ประยุกต์ 2 และเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ช่วงอุตสาหกรรมสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 4 : การวิเคราะห์สหสัมพันธ์คาโนนิคอลล” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิจัยการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- อารี สุทธิพันธุ์ (2528) *ศิลปะกับมนุษย์* กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช

Creel, Michelle S. (2005). "The endangered species sculpture garden : An interdisciplinary environmental art education curriculum for at-risk children" Thesis (Ph.D.) Florida State University. Abstract online. Pub. No. AAT 3183052 Abstracts Online <http://proquest.umi.com>

Eckhoff, Angela. (2006). "Influences on children's aesthetic responses : The role of prior knowledge, contexts, an social experiences during interactions with the visual arts" Thesis (Ph.D.) University of Colorado at Boulder. Abstract online. Pub. No. AAT 3239402 Abstracts Online <http://proquest.umi.com>

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย
- แบบประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

1. นาวาเอกอาคม สุขตระกูล
ตำแหน่ง อาจารย์กองวิชายุทธศาสตร์และนโยบาย ฝ่ายวิชาการ
สถาบันวิชาการทหารเรือชั้นสูง
จ.นครปฐม
2. อาจารย์นาวาโท ดร.อนุชา ม่วงใหญ่
เจ้าหน้าที่ประสานงานและประชาสัมพันธ์
โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน
3. คุณครูสมพุด เกตขจร
ครูโรงเรียนนางรองพิทยาคม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานุริรัมย์ เขต 3
4. คุณครูวนิตยา สุภามิต
ครูโรงเรียนพิมพ์รัฐประชาสรรค์
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานุริรัมย์ เขต 3
5. คุณครูศุภรัตน์ วงศ์เฉลิมมั่ง
ครูโรงเรียนถนนหักพิทยาคม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานุริรัมย์ เขต 3

**แบบประเมินความสอดคล้อง
ระหว่างข้อความกับนิยามศัพท์เฉพาะ**

คำชี้แจง ให้ท่านพิจารณาว่าข้อความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะหรือไม่ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง +1, 0, หรือ -1 ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน ดังนี้

- +1 หมายถึง ข้อความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ
- 1 หมายถึง ข้อความไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

นิยามศัพท์เฉพาะ	ลักษณะการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	ความสอดคล้องระหว่างข้อความกับนิยามศัพท์เฉพาะ		
		+1	0	-1
<p>การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม หมายถึง การได้เข้าร่วมกิจกรรมค่าย ศิลปะอย่างปลอดภัย อดทน และเสียสละ ร่วมกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม รวมถึงการป้องกันปัญหาสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นได้</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ในวันสำคัญ ๆ เช่น วันเข้าพรรษา ท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมปลูกต้นไม้ในที่ดินสาธารณะประโยชน์ 2. ท่านเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการรณรงค์อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ทางการจัดขึ้น 3. ท่านชักชวนเพื่อนให้ช่วยกันดูแลความสะอาดบริเวณ โรงเรียนและชุมชน 4. ท่านเคยเสนอความคิดเห็นเพื่อให้มีการดำเนินกิจกรรมเพื่อสิ่งแวดล้อมของหน่วยงาน 5. ท่านเคยชักชวนเพื่อน ผู้ปกครองให้เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสิ่งแวดล้อมของหน่วยงานเป็นผู้นำ และริเริ่มในการดำเนินกิจกรรม 6. ท่านเคยช่วยหัวหน้าโครงการในการเผยแพร่ข่าวสารในการดำเนินกิจกรรมเพื่อสิ่งแวดล้อมของหน่วยงาน 			

นิยามศัพท์เฉพาะ	ลักษณะการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	ความสอดคล้อง ระหว่างข้อคำถาม กับนิยามศัพท์เฉพาะ		
		+1	0	-1
	<p>7. ท่านเคยเข้าร่วมกิจกรรมสิ่งแวดล้อมที่หน่วยงานของท่านจัดขึ้น</p> <p>8. ท่านร่วมทำกิจกรรมเพื่อสิ่งแวดล้อมของหน่วยงานของท่านอย่างต่อเนื่องและคิดจะทำต่อไป</p> <p>9. ท่านเคยค้นหา ศึกษาข้อมูลตามแหล่งความรู้ต่างๆ เพื่อนำมาปรับ ใช้กับกิจกรรมเพื่อสิ่งแวดล้อมของหน่วยงาน</p> <p>10. ท่านเคยเข้าร่วมกิจกรรมวาดภาพการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่หน่วยงานอื่นจัดขึ้น</p> <p>11. ท่านเป็นสมาชิกของกลุ่มที่ดำเนินกิจกรรมเพื่อสิ่งแวดล้อมใน โรงเรียนหรือชุมชน</p> <p>12. ท่านเคยปรึกษา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน ๆ เกี่ยวกับกิจกรรมเพื่อสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนหรือชุมชน</p> <p>13. ท่านเคยปรึกษา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับครอบครัว เกี่ยวกับกิจกรรมเพื่อสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนหรือชุมชน</p> <p>14. ท่านเคยทิ้งขยะลงในแม่น้ำลำคลอง</p> <p>15. ท่านเคยเตือนว่าไม่ควรทำเมื่อเห็นคนทิ้งขยะไม่ถูกที่</p> <p>16. ท่านเคยกำจัดหญ้าที่รกรุงรังด้วยวิธีเผาหรือใช้ยาฆ่าหญ้า</p> <p>17. ท่านเตรียมกระเป๋าผ้าเพื่อใส่ของ เมื่อ ไปซื้อของ</p>			

นิยามศัพท์เฉพาะ	ลักษณะการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	ความสอดคล้อง ระหว่างข้อกำหนด กับนิยามศัพท์เฉพาะ		
		+1	0	-1
	18. ท่านใช้รถจักรยานเมื่อต้องเดินทางในระยะใกล้ 19. ท่านทิ้งขยะโดยไม่แยกประเภท 20. ท่านเผื่อถังข้าวเพื่อให้อ่างอกเพื่อใช้เลี้ยง สัตว์ 21. ถ้าพบเศษกระดาษตามบริเวณ โรงเรียนหรือที่ สาธารณะท่านเดินผ่านไปเฉย ๆ 22. ท่านเคยตัดไม้ในป่าชุมชนเพื่อนำมาใช้ ประโยชน์			

ตอนที่ 3 พฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ	ลักษณะการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ		
		+1	0	-1
<p>พฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม หมายถึง การแสดงออก หรือ การเข้าร่วมกิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม รวมถึง การชักชวน หรือ ดักเตือนบุคคลอื่น เกี่ยวกับพฤติกรรม การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ในวันสำคัญ ๆ เช่น วันเข้าพรรษา ท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมปลูกต้นไม้ในที่ดินสาธารณะประโยชน์ 2. ท่านเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการรณรงค์อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ทางการจัดขึ้น 3. ท่านชักชวนเพื่อนให้ช่วยกันดูแลความสะอาดบริเวณ โรงเรียนและชุมชน 4. ปิดก๊อกน้ำเมื่อพบว่ามีคนเปิดทิ้งไว้ 5. แจ้งเจ้าหน้าที่ประปา หรือนักการภารโรง เมื่อเห็นก๊อกน้ำรั่วหรือท่อประปาแตก 6. ทิ้งขยะลงในแหล่งน้ำ 7. ดักเตือนเมื่อเห็นคนทิ้งขยะหรือสิ่งปฏิกูลลงในแหล่งน้ำ 8. ล้างหน้าแปรงฟัน โดยเปิดน้ำไหลจากก๊อกน้ำตลอดเวลา 9. รองรับน้ำฝนไว้ใช้ประโยชน์ 10. ปิดก๊อกน้ำสนิทหลังการเปิดใช้น้ำ 11. ใช้น้ำมาก ๆ ในการอาบน้ำหรือทำความสะอาดร่างกาย 12. เข้าร่วมกิจกรรมขุดลอกหรือพัฒนาแหล่งน้ำ 13. ทิ้งขยะลงในถัง 14. เก็บขยะที่ร่วงหล่นในขณะที่นำขยะไปทิ้ง 15. ทิ้งขยะในที่ต่าง ๆ ในกรณีที่ไม่มีถังขยะ 16. ทิ้งขยะลงบนรถหรือบนถนนในขณะที่นั่งรถ 17. เก็บขยะที่ตกหล่นอยู่บริเวณอาคารเรียนหรือสำนักงาน 			

นิยามศัพท์เฉพาะ	ลักษณะการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	ความสอดคล้อง ระหว่างข้อคำถาม กับนิยามศัพท์เฉพาะ		
		+1	0	-1
	18. เก็บขยะในโรงเรียนหรือสำนักงานโดยไม่มีใครบอกให้ทำ 19. ทิ้งขยะไว้ในโถะเรียนหรือโถะทำงาน 20. ให้ความร่วมมือทำความสะอาด เก็บกวาดขยะในชุมชน 21. แยกขยะเปียกและขยะแห้งออกจากกันก่อนนำไปทิ้ง 22. แยกกล่องกระดาษ กระป๋องหรือถุงพลาสติกที่ใช้ประโยชน์ได้ออกก่อนนำไปกำจัด 23. กำจัดถ่านไฟฉายที่เสื่อมแล้วโดยห่อให้มีฉีดยแล้วนำไปฝังดิน 24. แยกภาชนะที่ทำด้วยโลหะที่เสื่อมแล้วไปใช้ประโยชน์หรือขาย 25. นำเศษพืชและวัชพืชไปกองโคนต้นไม้หรือทำปุ๋ยหมัก 26. นำสมุดที่เหลือใช้บางส่วนมาเย็บเล่มทำสมุดใหม่ 27. เก็บหนังสือเรียนที่ใช้แล้วไว้ให้รุ่นน้องหรือไว้ใช้ประโยชน์ต่อ 28. ชีดยเขียน ฟ่นภาพหรือตัวหนังสือบริเวณผนัง 29. เช็ดถูผนังห้องเรียน โถะ แก้วที่เพื่อนชียเขียนไว้ 30. เข้าร่วมพัฒนา ทำความสะอาด บริเวณโบราณสถาน 31. เปิดทีวีทิ้งไว้เมื่อทำธุระอย่างอื่น 32. ร่วมดูแลป่าชุมชน			

ตอนที่ 4 เจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ก่อนการเข้าค่าย ฯ

นิยามศัพท์เฉพาะ	ลักษณะการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	ความสอดคล้อง ระหว่างข้อความ กับนิยามศัพท์เฉพาะ		
		+1	0	-1
เจตคติในการ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ก่อนการเข้าค่ายฯ หมายถึง ความรู้สึก นึกคิด หรือ พฤติกรรมที่สะท้อน ในลักษณะด้านบวก หรือ ด้านลบของ บุคคลที่มีต่อ สิ่งแวดล้อมก่อน การใช้ชีวิตร่วมกัน ในค่ายศิลปะ	<ol style="list-style-type: none"> 1. การรักษาความสะอาดบริเวณอุทยานแห่งชาติ เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่อุทยานฯ 2. นักเรียนคิดว่ากรณีที่บริเวณที่สาธารณะมีขยะถือเป็นเรื่องปกติ 3. นักเรียนรักษาความสะอาดบริเวณโรงเรียนเป็นประจำ 4. นักเรียนร่วมอนุรักษ์ป่าชุมชน/โรงเรียน 5. นักเรียนคิดว่าเมื่อต้นไม้โตแล้วก็ควรตัดมาใช้ประโยชน์ 6. การรักษาความสะอาด แหล่งท่องเที่ยวและพื้นที่สาธารณะเป็นหน้าที่ของทุกคน 7. ในกรณีที่ไม่พบถังขยะนักเรียนทิ้งขยะในที่ต่าง ๆ 8. เมื่อนักเรียน ไปตามแหล่งท่องเที่ยวที่นักเรียนทิ้งขยะในที่ที่จัดไว้ให้ 9. การมีสิ่งแวดล้อมที่ดีเป็นสิ่งจำเป็นต่อการดำรงชีวิต 10. น้ำเป็นทรัพยากรที่มีการหมุนเวียนดังนั้นเราจึงมีน้ำใช้ตลอดไม่ต้องกลัวว่าจะเกิดปัญหาการขาดแคลนน้ำ 			

ตอนที่ 5 เจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม หลังการเข้าค่าย ฯ

นิยามศัพท์เฉพาะ	ลักษณะการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	ความสอดคล้อง ระหว่างข้อความ กับนิยามศัพท์เฉพาะ		
		+1	0	-1
เจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม หลังการเข้าค่ายฯ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด หรือ พฤติกรรมที่สะท้อน ในลักษณะด้านบวก หรือ ด้านลบของบุคคลที่มีต่อสิ่งแวดล้อมหลังการใช้ชีวิตร่วมกันในค่ายศิลปะ	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนมีส่วนร่วมในการรักษาความสะอาดขณะทำกิจกรรมในค่ายศิลปะฯ 2. นักเรียนนำอุปกรณ์การสร้างงานศิลปะไปทำ ความสะอาดในแหล่งน้ำธรรมชาติ (น้ำตก) หลังเสร็จกิจกรรม 3. นักเรียนร่วมปลูกต้นไม้ที่โรงเรียน / ป่าชุมชน ในวันสำคัญ 4. นักเรียนชักชวนเพื่อนเข้าชมนิทรรศการศิลปะเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม 5. คำนวณต้นไม้ในป่าชุมชนมาแปรรูปเพื่อใช้ประโยชน์มากกว่าปล่อยให้รกร้าง 6. ระหว่างเดินทางนักเรียนทิ้งขยะลงบนรถ 7. เมื่อเสร็จกิจกรรมค่ายศิลปะฯ นักเรียนแนะนำสมาชิกในครอบครัว และเพื่อนให้ช่วยกันรักษาความสะอาด 8. หลังเสร็จกิจกรรมค่ายศิลปะฯนักเรียนเกิดความรัก ความหวงแหนสิ่งแวดล้อมและศิลปกรรม 9. นักเรียนเก็บวัสดุ-อุปกรณ์ที่เหลือจากการสร้างงานศิลปะไว้ใช้ประโยชน์ในการสร้างงานครั้งต่อไป 10. นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นขณะปฏิบัติงานกลุ่มในหัวข้อเรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม 			

นิยามศัพท์เฉพาะ	ลักษณะการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	ความสอดคล้อง ระหว่างข้อความ กับนิยามศัพท์เฉพาะ		
		+1	0	-1
	11. การเข้าร่วมกิจกรรมวาดภาพสิ่งแวดล้อมในค่าย ศิลปะทำให้นักเรียนมีจิตสำนึกที่ดีต่อการ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม 12. การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมเช่นงานวัน สิ่งแวดล้อมโลกเป็นการตื่นปลื้งงบประมาณ และไม่สามารถแก้ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมให้ หหมดไปได้			

ลงชื่อ.....ผู้เชี่ยวชาญ

(.....)

ตำแหน่ง.....

**แบบประเมินความสอดคล้อง
ระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ**

คำชี้แจง ให้ท่านพิจารณาว่าข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะหรือไม่ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง +1, 0, หรือ -1 ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน ดังนี้

+1 หมายถึง ข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

-1 หมายถึง ข้อคำถามไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

นิยามศัพท์เฉพาะ	ลักษณะการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ		
		+1	0	-1
การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม หมายถึง การได้เข้าร่วมกิจกรรมค่ายศิลปะอย่างปลอดภัย ออบายมุขและสิ่งเสพติด และได้ร่วมกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม รวมถึงการป้องกันปัญหาสิ่งแวดล้อมที่อาจจะเกิดขึ้นได้	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนในโครงการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม 2. ค่ายศิลปะเด็กปลูกฝังเจตคติที่ดีในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม 3. ค่ายศิลปะเด็กส่งเสริมให้นักเรียนได้ศึกษาธรรมชาติจากสถานที่จริง 4. การปฏิบัติงานศิลปะที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติส่งผลให้นักเรียนเกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม 5. ค่ายศิลปะเด็กส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความรักความสามัคคีและได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกัน 6. นักเรียนได้นำศิลปะมาสร้างสรรค์ท้องถิ่นของตนเอง 7. ค่ายศิลปะเด็กส่งผลให้นักเรียนห่างไกลยาเสพติด 			

นิยามศัพท์เฉพาะ	ลักษณะการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	ความสอดคล้อง ระหว่างข้อคำถาม กับนิยามศัพท์เฉพาะ		
		+1	0	-1
	<p>8. นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการรณรงค์อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ทางการจัดขึ้น -</p> <p>9. นักเรียนช่วยกันดูแลความสะอาดบริเวณโรงเรียนและชุมชน</p> <p>10. นักเรียนเคยเข้าร่วมกิจกรรมวาดภาพการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่หน่วยงานอื่นจัดขึ้น</p> <p>11. นักเรียนเดินหรือใช้รถจักรยานเมื่อต้องเดินทางในระยะใกล้</p> <p>12. ถ้าพบเศษกระดาษตามบริเวณโรงเรียนหรือที่สาธารณะนักเรียนเดินผ่านไปเฉย ๆ</p> <p>13. นักเรียนเก็บขยะในโรงเรียนหรือสำนักงานโดยไม่มีใครบอกให้ทำ</p> <p>14. นักเรียนในโครงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น</p> <p>15. นักเรียนทิ้งขยะในที่ต่าง ๆ ในกรณีที่ไม่มีถังขยะ</p> <p>16. นักเรียนทิ้งขยะลงบนรถหรือบนถนนในขณะที่นั่งรถ</p> <p>17. นักเรียนเก็บขยะที่ตกหล่นอยู่บริเวณอาคารเรียนหรือสำนักงาน</p> <p>18. นักเรียนทิ้งขยะไว้ในโถะเรียนหรือโถะทำงาน</p> <p>19. นักเรียนให้ความร่วมมือทำความสะอาด เก็บกวาดขยะในชุมชน</p> <p>20. นักเรียนขีดเขียน ป่นภาพหรือตัวหนังสือบริเวณผนัง</p> <p>21. นักเรียนเช็ดถูผนังห้องเรียน โถะ แก้ว ที่เพื่อนขีดเขียนไว้</p> <p>22. นักเรียนร่วมดูแลป่าชุมชนหรือสวนป่าในโรงเรียน</p>			

ลงชื่อ.....ผู้เชี่ยวชาญ
(.....)

ตำแหน่ง.....

ภาคผนวก ข

สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

โรงเรียนนารองพิทยาคม
วันที่ 4/2/51
วันที่ 13/3/51
เลข 10/50 น.

ที่ ศช 0522.15 (1) 70

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

6 มีนาคม 2551

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนนารองพิทยาคม

เนื่องด้วยนายกิตติภูมิ พลวิเศษสิทธิ์ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาไทยคดีศึกษา สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ค่ายศิลปะเด็กกับการปลูกฝังเจตคติและการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม : กรณีศึกษานักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 อำเภอนางรอง และอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์” โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.จิตรา วีรบุรินทร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุจิต เจนนพกาญจน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ในการนี้นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้านการวิจัยจากโรงเรียนนารองพิทยาคม ในช่วงระยะเวลาวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2551 ถึง 31 มีนาคม 2551 สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช จึงขอกความอนุเคราะห์จากท่าน อนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ตามวันเวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์และความสะดวกจากท่าน จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงล่วงหน้า มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนนารองพิทยาคม

ขอแสดงความนับถือ
นายธเนศวร์ พิเศษธรรม วิชาศิลปะ 6 ขอดความ
อยู่(ตรงหน้า) ศ.กิตติภูมิ เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เพื่อโปรดทราบ
ดร. ส.ก.

13/3-051
(อาจารย์ ดร.สมเกียรติ วัฒนพวงษากุล)
รองประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศิลปศาสตร์

รักษาราชการแทนประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศิลปศาสตร์

สาขาวิชาศิลปศาสตร์
โทร. 0-2504-8516-7
โทรสาร 0-2503-3564

March 2011
สมเกียรติ
วพ.ศ. 2551

ที่ ศธ 0522.15 (1) / ๗๖

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

๗ มีนาคม 2551

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน นายกองค้การบริหารส่วนตำบลแสงโตน

เนื่องด้วยนายกิตติภูมิ พลวิเศษสิทธิ์ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาไทยคดีศึกษา สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ค่ายศิลปะเด็กกับการปลูกฝังจตคติและการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม : กรณีศึกษานักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 อำเภอนางรอง และอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์” โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.จิตรา วีรบุรินทร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุจิต เจนนพกาญจน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้านการวิจัยจากนายกองค้การบริหารส่วนตำบลแสงโตนช่วงระยะเวลาวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2551 ถึง 31 มีนาคม 2551 สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน อนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยตามวันเวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์และความสะดวกจากท่าน จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงล่วงหน้า มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.สมเกียรติ วัฒนาพงษากุล)

รองประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศิลปศาสตร์
รักษาราชการแทนประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศิลปศาสตร์

สาขาวิชาศิลปศาสตร์

โทร. 0-2504-8516-7

โทรสาร 0-2503-3564

ที่ ศษ 0522.15 (1) 72

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

6 มีนาคม 2551

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนแสดงโชนพิทยาคม

เนื่องด้วยนายกิตติภูมิ พลวิเศษสิทธิ์ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาไทยคดีศึกษา สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ค่ายศิลปะเด็กกับการปลูกฝังจิตสำนึกและการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม : กรณีศึกษานักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 อำเภอหางระง และอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์” โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.จิตรา วีรบุรินทร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุจิต เจนนพกาญจน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้านการวิจัยจากโรงเรียนแสดงโชนพิทยาคม ในช่วงระยะเวลาวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2551 ถึง 31 มีนาคม 2551 สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน อนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยตามวันเวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์และความสะดวกจากท่าน จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงล่วงหน้า มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.สมเกียรติ วิวัฒนาพงษากุล)

รองประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศิลปศาสตร์
รักษาราชการแทนประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศิลปศาสตร์

สาขาวิชาศิลปศาสตร์

โทร. 0-2504-8516-7

โทรสาร 0-2503-3564

๐ : รับต้นฉบับเอกสารขอการะให้ข้อมูลเก็บข้อมูลเด็ก 1๕๐ ม.พ.๒๕๕๑ (๑๖๖)

ที่ ศษ 0522.15 (1)/ ๒๙

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

๒ มีนาคม 2551

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนประโคนชัยพิทยาคม

เนื่องด้วยนายภคดิภูมิ ผลวิเศษสิทธิ์ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาไทยคดีศึกษา สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ค่ายศิลปะเด็กกับการปลูกฝังเจตคติและการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม : กรณีศึกษานักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 อำเภอนางรอง และอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์” โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.จิรา วิบุรินทร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุจิต เจนนพกาญจน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ในการนี้นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้านการวิจัยจากโรงเรียนประโคนชัยพิทยาคม ในช่วงระยะเวลาวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2551 ถึง 31 มีนาคม 2551 สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน อนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยตามวันเวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์และความสะดวกจากท่าน จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงล่วงหน้า มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.สมเกียรติ วิฒนาพงษากุล)

รองประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศิลปศาสตร์
รักษาราชการแทนประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศิลปศาสตร์

สาขาวิชาศิลปศาสตร์

โทร. 0-2504-8516-7

โทรสาร 0-2503-3564

D: บันทึกขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย นชคดิภูมิ สุระน

ที่ ศธ 0522.15 (1) ๗1

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

๕ มีนาคม 2551

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแสงทอง

เนื่องด้วยนายกิตติภูมิ พลวิเศษสิทธิ์ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาไทยคดีศึกษา สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ค่ายคิดประดิษฐ์กับการปลูกฝังเจตคติและการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม : กรณีศึกษานักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 อำเภอนางรอง และอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์” โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.จิตรา วิจารณ์นที เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุตจิต เจนนพกาญจน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้านการวิจัยจากโรงเรียนบ้านแสงทอง ในช่วงระยะเวลาวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2551 ถึง 31 มีนาคม 2551 สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน อนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ตามวันเวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์และความสะดวกจากท่าน จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงล่วงหน้า มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.สมเกียรติ วิสนาพงษากุล)

รองประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศิลปศาสตร์

รักษาราชการแทนประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศิลปศาสตร์

สาขาวิชาศิลปศาสตร์

โทร. 0-2504 -8516-7

โทรสาร 0-2503 -3564

ภาคผนวก ค

เครื่องมือวิจัย

- แบบสอบถาม
- ประเด็นในการสนทนากลุ่ม
- แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรม
- ประเด็นในการสัมภาษณ์

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

“ท้ายศิลปะเด็กกับการปลูกฝังเจตคติและการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม: กรณีศึกษานักเรียน
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 อำเภอนางรอง และอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์”

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
2. สารในแบบสอบถามนี้จำแนกออกเป็น 6 ตอน 9 หน้า คือ
  - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม
  - ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของนักเรียนและบุคลากรในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
  - ตอนที่ 3 พฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียน
  - ตอนที่ 4 เจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ก่อนการเข้าค่าย ฯ
  - ตอนที่ 5 เจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม หลังการเข้าค่าย ฯ
  - ตอนที่ 6 การสนทนากลุ่ม
3. ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ และให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด เพื่อความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ในการนำผลวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป และขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี ข้อมูลทุกอย่างจะเก็บเป็นความลับไม่มีการเผยแพร่หรือระบุชื่อเป็นรายบุคคล และจะไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อท่าน โดยจะใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และร่วม
สนทนากลุ่มมา ณ โอกาสนี้

นายกิตติภูมิ พลวิเศษสิทธิ์

นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงไทยคดีศึกษา
คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน ( ) ที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับท่าน

1. ข้อมูลทั่วไป

1.1 เพศ	( )	ชาย
	( )	หญิง
1.2 อายุ	( )	11 – 15 ปี
	( )	16 – 20 ปี
	( )	21 – 25 ปี
1.3 ระดับการศึกษาสูงสุด	( )	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3
	( )	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ลักษณะการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมปลูกต้นไม้ในที่ดินสาธารณประโยชน์	.....	.....	.....	.....	.....
2. นักเรียนชักชวนเพื่อน ผู้ปกครองให้เข้าร่วมกิจกรรมสิ่งแวดล้อมของหน่วยงานที่เป็นผู้นำและริเริ่มในการ ดำเนินกิจกรรม	.....	.....	.....	.....	.....
3. นักเรียนช่วยหัวหน้าโครงการในการเผยแพร่ข่าวสารในการดำเนินกิจกรรมสิ่งแวดล้อมของหน่วยงาน	.....	.....	.....	.....	.....
4. นักเรียนเคยเข้าร่วมกิจกรรมสิ่งแวดล้อมที่หน่วยงานจัดขึ้น	.....	.....	.....	.....	.....
5. นักเรียนร่วมทำกิจกรรมสิ่งแวดล้อมของหน่วยงานอย่างต่อเนื่อง	.....	.....	.....	.....	.....
6. นักเรียนเคยค้นหา ศึกษาข้อมูลตามแหล่งความรู้ต่างๆ เพื่อนำมาปรับใช้กับกิจกรรมสิ่งแวดล้อมของหน่วยงาน	.....	.....	.....	.....	.....
7. นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการรณรงค์อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ทางการจัดขึ้น	.....	.....	.....	.....	.....
8. นักเรียนชักชวนเพื่อน ให้ช่วยกันดูแลความสะอาดบริเวณ โรงเรียนและชุมชน	.....	.....	.....	.....	.....
9. นักเรียนเคยปรึกษา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน ๆ เกี่ยวกับกิจกรรมสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนหรือชุมชน	.....	.....	.....	.....	.....
10. นักเรียนเคยปรึกษา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับครอบครัว เกี่ยวกับกิจกรรมสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนหรือชุมชน	.....	.....	.....	.....	.....
11. นักเรียนเคยเสนอความคิดเห็นในการดำเนินกิจกรรมสิ่งแวดล้อมของหน่วยงาน	.....	.....	.....	.....	.....

ลักษณะการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
12. นักเรียนเคยเตือนเมื่อเห็นคนทิ้งขยะไม่ถูก ที่	.....	.....	.....	.....	.....
13. นักเรียนเคยทิ้งขยะลงในแม่น้ำลำคลอง	.....	.....	.....	.....	.....
14. นักเรียนเคยกำจัดหญ้าที่รกรุงรังด้วยวิธีเผา หรือใช้ยาฆ่าหญ้า	.....	.....	.....	.....	.....
15. นักเรียนเตรียมกระเป๋าผ้าเพื่อใส่ของ เมื่อ ไปซื้อของ	.....	.....	.....	.....	.....
16. นักเรียนเผดอซังข้าวเพื่อให้แห้งออกเพื่อ ใช้เลี้ยงสัตว์	.....	.....	.....	.....	.....
17. นักเรียนเคยเข้าร่วมกิจกรรมวาดภาพการ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่หน่วยงานอื่นจัดขึ้น	.....	.....	.....	.....	.....
18. นักเรียนเป็นสมาชิกของกลุ่มที่ดำเนิน กิจกรรมเพื่อสิ่งแวดล้อมใน โรงเรียนหรือ ชุมชน	.....	.....	.....	.....	.....
19. นักเรียนใช้รถจักรยานเมื่อต้องเดินทางใน ระยะใกล้	.....	.....	.....	.....	.....
20. ถ้าพบเศษกระดาษตามบริเวณ โรงเรียน หรือที่สาธารณะนักเรียนเดินผ่านไปเฉย ๆ	.....	.....	.....	.....	.....
21. นักเรียนทิ้งขยะ โดยไม่แยกประเภท	.....	.....	.....	.....	.....
22. นักเรียนเคยตัดไม้ในป่าชุมชนเพื่อนำมาใช้ ประโยชน์	.....	.....	.....	.....	.....

ตอนที่ 3 พฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียน

พฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	ระดับการมีส่วนร่วม		
	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	ไม่เคย
1. นักเรียนมีส่วนร่วมปลูกต้นไม้ในที่ดินสาธารณะประโยชน์	.....	.....	.....
2. นักเรียนเข้าร่วมชมรมรณรงค์อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ทางการจัดขึ้น	.....	.....	.....
3. นักเรียนชักชวนเพื่อนให้ช่วยกันดูแลความสะอาดบริเวณโรงเรียนและชุมชน	.....	.....	.....
4. ให้ความร่วมมือทำความสะอาด เก็บกวาดขยะในชุมชน	.....	.....	.....
5. เข้าร่วมพัฒนา ทำความสะอาด บริเวณโบราณสถาน	.....	.....	.....
6. ร่วมดูแลป่าชุมชน	.....	.....	.....
7. เช็ดถูผนังห้องเรียน โต๊ะ เก้าอี้ ที่เพื่อนขีดเขียนไว้	.....	.....	.....
8. ทิ้งขยะลงในถัง	.....	.....	.....
9. เก็บขยะที่ร่วงหล่นในขณะที่นำขยะไปทิ้ง	.....	.....	.....
10. ทิ้งขยะในที่ต่าง ๆ ในกรณีที่ไม่มีถังขยะ	.....	.....	.....
11. ทิ้งขยะลงบนรถหรือบนถนนในขณะที่นั่งรถ	.....	.....	.....
12. เก็บขยะที่ตกหล่นอยู่บริเวณอาคารเรียนหรือสำนักงาน	.....	.....	.....
13. เก็บขยะในโรงเรียนหรือสำนักงาน โดยไม่มีใครบอกให้ทำ	.....	.....	.....
14. ทิ้งขยะไว้ในโต๊ะเรียนหรือโต๊ะทำงาน	.....	.....	.....
15. แยกขยะเปียกและขยะแห้งออกจากกันก่อนนำไปทิ้ง	.....	.....	.....
16. แยกกล่องกระดาษ กระป๋องหรือถุงพลาสติกที่ใช้ประโยชน์ได้ออกก่อนนำไปกำจัด	.....	.....	.....
17. กำจัดถ่านไฟฉายที่เสื่อมแล้วโดยห่อให้มิดชิดแล้วนำไปฝังดิน	.....	.....	.....
18. แยกภาชนะที่ทำด้วยโลหะที่เสื่อมแล้วไปใช้ประโยชน์หรือขาย	.....	.....	.....
19. นำเศษพืชและวัชพืชไปกองโคนต้นไม้หรือทำปุ๋ยหมัก	.....	.....	.....
20. นำสมุดที่เหลือใช้บางส่วนมาเย็บเล่มทำสมุดใหม่	.....	.....	.....
21. เก็บหนังสือเรียนที่ใช้แล้วไว้ให้รุ่นน้องหรือไว้ใช้ประโยชน์ต่อ	.....	.....	.....

ตอนที่ 4 เจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ก่อนการเข้าค่าย ฯ

เจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
1. การรักษาความสะอาดบริเวณอุทยานแห่งชาติเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่อุทยานฯ	.....	.....	.....	.....	.....
2. นักเรียนคิดว่ากรณีที่บริเวณที่สาธารณะมีขยะถือเป็นเรื่องปกติ	.....	.....	.....	.....	.....
3. นักเรียนรักษาความสะอาดบริเวณโรงเรียนเป็นประจำ	.....	.....	.....	.....	.....
4. นักเรียนร่วมอนุรักษ์ป่าชุมชน/โรงเรียน	.....	.....	.....	.....	.....
5. นักเรียนคิดว่าเมื่อต้นไม้โตแล้วก็ควรตัดมาใช้ประโยชน์	.....	.....	.....	.....	.....
6. การรักษาความสะอาด แหล่งท่องเที่ยว และพื้นที่สาธารณะเป็นหน้าที่ของทุกคน	.....	.....	.....	.....	.....
7. ในกรณีที่ไม่พบถังขยะนักเรียนทิ้งขยะในที่ต่าง ๆ	.....	.....	.....	.....	.....
8. เมื่อนักเรียนไปตามแหล่งท่องเที่ยว นักเรียนทิ้งขยะในที่ที่จัดไว้ให้	.....	.....	.....	.....	.....
9. การมีสิ่งแวดล้อมที่ดีเป็นสิ่งจำเป็นต่อการดำรงชีวิต	.....	.....	.....	.....	.....
10. น้ำเป็นทรัพยากรที่มีการหมุนเวียน ดังนั้นเราจึงมีน้ำใช้ตลอดไม่ต้องกลัวว่าจะเกิดปัญหาการขาดแคลนน้ำ	.....	.....	.....	.....	.....

ตอนที่ 5 เจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม หลังการเข้าค่าย ฯ

เจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด (5)	เห็นด้วยมาก (4)	เห็นด้วยปานกลาง (3)	เห็นด้วยน้อย (2)	เห็นด้วยน้อยที่สุด (1)
1. นักเรียนมีส่วนร่วมในการรักษาความสะอาดขณะทำกิจกรรมในค่ายศิลปะฯ	.....	.....	.....	.....	.....
2. นักเรียนนำอุปกรณ์การสร้างงานศิลปะไปทำความสะอาดในแหล่งน้ำธรรมชาติ (น้ำตก) หลังเสร็จกิจกรรม	.....	.....	.....	.....	.....
3. นักเรียนร่วมปลูกต้นไม้ที่โรงเรียน / ป่าชุมชนในวันสำคัญ	.....	.....	.....	.....	.....
4. นักเรียนชักชวนเพื่อนเข้าชมนิทรรศการศิลปะเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	.....	.....	.....	.....	.....
5. ควรนำต้นไม้ในป่าชุมชนมาแปรรูปเพื่อใช้ประโยชน์มากกว่าปล่อยให้รกรุงรัง	.....	.....	.....	.....	.....
6. ระหว่างเดินทางนักเรียนทิ้งขยะลงบนรถ	.....	.....	.....	.....	.....
7. เมื่อเสร็จกิจกรรมค่ายศิลปะฯ นักเรียนแนะนำสมาชิกในครอบครัว และเพื่อนให้ช่วยกันรักษาความสะอาด	.....	.....	.....	.....	.....
8. หลังเสร็จกิจกรรมค่ายศิลปะฯ นักเรียนเกิดความรัก - ความหวงแหนสิ่งแวดล้อมและศิลปกรรม	.....	.....	.....	.....	.....
9. นักเรียนเก็บวัสดุ-อุปกรณ์ที่เหลือจากการสร้างงานศิลปะไว้ใช้ประโยชน์ในการสร้างงานครั้งต่อไป	.....	.....	.....	.....	.....
10. นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นขณะปฏิบัติงานกลุ่มในหัวข้อเรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	.....	.....	.....	.....	.....

ตอนที่ 6 การสนทนากลุ่ม

ถ่ายศิลปะเด็กกับการปลูกฝังเจตคติและการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม: กรณีศึกษานักเรียนระดับชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1-6 อำเภอนางรอง และอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

1. ความรู้สึก- ความพอใจ-ความรู้ที่ได้จากการเข้าค่ายฯ
2. กิจกรรมศิลปะ
3. กิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
4. เจตคติของนักเรียนที่มีต่อศิลปะ ,การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
5. ผลงานของนักเรียนที่มีต่อศิลปะและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
6. การดูแลสิ่งแวดล้อมของสมาชิกในค่าย
7. ความตั้งใจของนักเรียนในอนาคตต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

คำชี้แจงแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

“ค่ายศิลปะเด็กกับการปลูกฝังเจตคติและการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม: กรณีศึกษานักเรียน
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 อำเภอนางรอง และอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์”

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
2. สาระในแบบสอบถามนี้จำแนกออกเป็น 4 ตอน 6 หน้า คือ
  - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม
  - ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียน
  - ตอนที่ 3 เจตคติต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
  - ตอนที่ 4 การสัมภาษณ์
3. ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ และให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด เพื่อความสมบูรณ์ของแบบสอบถามในการนำผลวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป ข้อมูลทุกอย่างจะเก็บเป็นความลับไม่มีการเผยแพร่ หรือระบุชื่อเป็นรายบุคคล และจะไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อท่าน โดยจะใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และตอบคำถามในการสัมภาษณ์เป็นอย่างดีมา ณ โอกาสนี้

นายกิตติภูมิ ผลวิเศษสิทธิ์

นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงไทยคดีศึกษา

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน ( ) ที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับท่าน

2. ข้อมูลทั่วไป

2.1 เพศ

( ) ชาย

( ) หญิง

2.2 อายุ

( ) 16 – 25 ปี

( ) 26 – 35 ปี

( ) 36 – 45 ปี

( ) 46 ปี ขึ้นไป

2.3 ระดับการศึกษาสูงสุด

( ) ประถมศึกษา

( ) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

( ) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

( ) อนุปริญญา

( ) ปริญญาตรี

( ) ปริญญาโท

( ) ปริญญาเอก

( ) อื่น ๆ (ระบุ).....

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียน

ลักษณะการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. นักเรียนในโครงการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	.....	.....	.....	.....	.....
2. ถ่ายศิลปะเด็กปลูกฝังเจตคติที่ดีในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	.....	.....	.....	.....	.....
3. ถ่ายศิลปะเด็กส่งเสริมให้นักเรียนได้ศึกษาธรรมชาติจากสถานที่จริง	.....	.....	.....	.....	.....
4. การปฏิบัติงานศิลปะที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติส่งผลให้นักเรียนเกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	.....	.....	.....	.....	.....
5. ถ่ายศิลปะเด็กส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความรักความสามัคคีและได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกัน	.....	.....	.....	.....	.....
6. นักเรียนได้นำศิลปะมาสร้างสรรค์ท้องถิ่นของตนเอง	.....	.....	.....	.....	.....
7. ถ่ายศิลปะเด็กส่งผลให้นักเรียนห่างไกลยาเสพติด	.....	.....	.....	.....	.....
8. นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการรณรงค์อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ทางการจัดขึ้น	.....	.....	.....	.....	.....
9. นักเรียนช่วยกันดูแลความสะอาดบริเวณโรงเรียนและชุมชน	.....	.....	.....	.....	.....
10. นักเรียนเคยเข้าร่วมกิจกรรมวาดภาพการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่หน่วยงานอื่นจัดขึ้น	.....	.....	.....	.....	.....

ลักษณะการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
11. นักเรียนเดินหรือใช้รถจักรยานเมื่อ ต้องเดินทางในระยะใกล้	.....	.....	.....	.....	.....
12. ถ้าพบเศษกระดาษตามบริเวณโรงเรียน หรือที่สาธารณะนักเรียนเดินผ่านไป เฉย ๆ	.....	.....	.....	.....	.....
13. นักเรียนเก็บขยะใน โรงเรียนหรือ สำนักงาน โดยไม่มีใครบอกให้ทำ	.....	.....	.....	.....	.....
14. นักเรียนใน โครงการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น	.....	.....	.....	.....	.....
15. นักเรียนทิ้งขยะในที่ต่าง ๆ ในกรณี ที่ไม่มีถังขยะ	.....	.....	.....	.....	.....
16. นักเรียนทิ้งขยะลงบนรถหรือบนถนน ในขณะที่นั่งรถ	.....	.....	.....	.....	.....
17. นักเรียนเก็บขยะที่ตกหล่นอยู่บริเวณ อาคารเรียนหรือสำนักงาน	.....	.....	.....	.....	.....
18. นักเรียนทิ้งขยะไว้ใน โต๊ะเรียนหรือ โต๊ะทำงาน	.....	.....	.....	.....	.....
19. นักเรียนให้ความร่วมมือทำความ สะอาด เก็บกวาดขยะในชุมชน	.....	.....	.....	.....	.....
20. นักเรียนขีดเขียน ป่นภาพหรือ ตัวหนังสือบริเวณผนัง	.....	.....	.....	.....	.....
21. นักเรียนเช็ดถูผนังห้องเรียน โต๊ะ เก้าอี้ ที่เพื่อนขีดเขียนไว้	.....	.....	.....	.....	.....
22. นักเรียนร่วมดูแลป่าชุมชนหรือสวนป่า ในโรงเรียน	.....	.....	.....	.....	.....

ตอนที่ 4 การสัมภาษณ์

ถ่ายศิลปะเด็กกับการปลูกฝังเจตคติและการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม: กรณีศึกษานักเรียนระดับ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 อำเภอนางรอง และอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

1. ความรู้สึกรัก- ความพอใจจากการจัดกิจกรรมต่างๆ
2. กิจกรรมศิลปะ
3. กิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
4. เจตคติของนักเรียนที่มีต่อศิลปะ, การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
5. ผลงานของนักเรียนที่มีต่อศิลปะและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
6. การดูแลสิ่งแวดล้อมของสมาชิกในค่ายฯ
7. ความตั้งใจของท่านในอนาคตต่อการจัดค่ายอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

การสนทนากลุ่ม

การสนทนากลุ่มนักเรียนในค่ายศิลปะตามโครงการ “เข้าค่ายจุดประกายฝันสร้างสรรค์งานศิลป์ ครั้งที่ 5” โรงเรียนนางรองพิทยาคม อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

การสนทนากลุ่มนักเรียนในค่ายศิลปะตามโครงการ “กลุ่มอนุรักษ์ศิลปะและธรรมชาติ เพื่อคืนความรู้สู่บ้านเกิด ตำบลแสงโตน ครั้งที่ 3” อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

การสังเกต

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมสมาชิกค่ายศิลปะเด็ก อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมสมาชิกค่ายศิลปะเด็ก อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

การสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์ครูผู้ดูแลค่ายศิลปะตามโครงการ “เข้าค่ายจุดประกายฝันสร้างสรรค์งานศิลป์ ครั้งที่ 5” อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

การสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลแสงโตนตามโครงการ “กลุ่มอนุรักษ์ศิลปะและธรรมชาติ เพื่อคืนความรู้สู่บ้านเกิด ตำบลแสงโตน ครั้งที่ 3” อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

ประเด็นในการสนทนากลุ่ม

ค่ายศิลปะเด็กกับการปลูกฝังเจตคติและการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม: กรณีศึกษานักเรียนระดับชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1-6 อำเภอนางรอง และอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

2. ความรู้สึก- ความพอใจ-ความรู้ที่ได้จากการเข้าค่ายฯ
2. กิจกรรมศิลปะ
3. กิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
4. เจตคติของนักเรียนที่มีต่อศิลปะ, การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
5. ผลงานของนักเรียนที่มีต่อศิลปะและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
6. การดูแลสิ่งแวดล้อมของสมาชิกในค่ายฯ
7. ความตั้งใจของนักเรียนในอนาคตต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมสมาชิกค่ายศิลปะเด็ก

ผู้สังเกต .....

ผู้ถูกสังเกต .....

วัน – เวลา – สถานที่สังเกต

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .... เวลา ..... - ..... น.

สถานที่ .....

พฤติกรรมที่สังเกต .....

การบรรยายพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
.....	ความคิดเห็น
.....	.....
.....	.....
.....	ข้อเสนอแนะ
.....	.....
.....	.....
.....	.....

ประเด็นในการสัมภาษณ์

ถ่ายศิลปะเด็กกับการปลูกฝังเจตคติและการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม: กรณีศึกษานักเรียนระดับชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1-6 อำเภอนางรองและอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

2. ความรู้สึก- ความพอใจจากการจัดกิจกรรมต่างๆ
2. กิจกรรมศิลปะ
3. กิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
4. เจตคติของนักเรียนที่มีต่อศิลปะ, การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
5. ผลงานของนักเรียนที่มีต่อศิลปะและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
6. การดูแลสิ่งแวดล้อมของสมาชิกในค่ายฯ
7. ความตั้งใจของท่านในอนาคตต่อการจัดค่ายอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ภาคผนวก ง

- ผลการสนทนากลุ่ม
- ผลการสังเกตพฤติกรรม
- ผลการสัมภาษณ์

ผลการสนทนากลุ่มนักเรียนในค่ายศิลปะเด็กตามโครงการ “เข้าค่ายจุดประกายฝันสร้างสรรค์งานศิลป์
ครั้งที่ 5” อำเภอหนอง จังหวัดบุรีรัมย์

กลุ่มที่ 1 นางสาววิภาพร สวัสดิ์, นางสาวพรวิณี บุญฤกษ์, นางสาวทาริก ทวีพูน
นางสาวสุปราณี วิเชียร

7 มกราคม 2551

รู้สึกทำท่ายและรักธรรมชาติ มีความสบายใจที่ได้เขียนภาพจากธรรมชาติจริง ๆ ได้
เทคนิคการเขียนรูป ฝึกการทำงานเป็นกลุ่ม สร้างความสามัคคี รับฟังความคิดเห็นคนอื่น เกรมรอบ
กองไฟสนุกสนาน เกิดความกลมเกลียวในหมู่คณะ สังกัดจากการเดินทางจะมีชยะอยู่ทั่วไป และ
อากาศร้อนโดยเฉพาะข้างล่าง แต่บนอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่สภาพอากาศดี เมื่อทำกิจกรรมเสร็จ
ก็ช่วยกันดูแลสิ่งแวดล้อมไม่ทิ้งขยะ น้อย ๆ ในโครงการสามารถบอกได้ แต่เมื่อมาที่โรงเรียน
ไม่สามารถบอกน้อง ๆ ในกลุ่มอื่นได้ อยากนำสภาพแวดล้อมที่ดีกลับมาจัดในโรงเรียน ศิลปะสอน
ให้มีระเบียบมีความคิดเป็นผู้ใหญ่ฝึกให้ดูแลสิ่งแวดล้อม การนำเสนอผลงานสะท้อนธรรมชาติที่
สวยงาม อุปสรรคในการจัดกิจกรรมค่ายฯ มีผลกระทบต่อเวลาเรียน ขาดการสนับสนุนเรื่อง
งบประมาณ

กลุ่มที่ 2 นายปิยะวัฒน์ วรรณุช, นายธีรพล รักซ้อน, นายบุญล คำจันทราช
นางสาวอุทัยวรรณ น้อยมะโน, นางสาวสุปราณี ปรัชญา, นางสาวนงเยาว์ สิงหวงศ์
นางสาวพุทธรักษ์ ชุมรัมย์, นางสาวกฤตยา ขอดอาหาร

7 มกราคม 2551

มีความพอใจที่ได้ร่วมกิจกรรมกับเพื่อน ๆ ได้สร้างจิตสำนึกร่วมกับรุ่นพี่รุ่นน้อง ถึงแม้
ระยะเวลาจะน้อยแต่เราก็มีความสุขในการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับสมาชิกค่ายฯ เกิดความรักความสามัคคี
ในหมู่คณะ ได้ระบายอารมณ์กับการเขียนภาพ มีความภาคภูมิใจในการสร้างงาน เรื่องการรักษาความ
สะอาด ก่อนนั้นเห็นแล้วรู้สึกเฉย ๆ หลังเสร็จกิจกรรมเห็นว่าเป็นหน้าที่ ภูมิใจมาก ๆ ที่ครูนำผลงาน
มาจัดนิทรรศการเพื่อเผยแพร่ ข้อจำกัดของโรงเรียนคือ บอกน้อง ๆ ไม่ได้เนื่องจากเด็กส่วนใหญ่
ในโรงเรียนไม่ได้ร่วมกิจกรรม อยากฝากบอกน้อง ๆ ที่เข้าร่วมกิจกรรมให้สานต่อเรื่องการอนุรักษ์
สิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะเรื่องความสะอาดของโรงเรียน

กลุ่มที่ 3 นายสุเมธ คงสุข, นางสาวพนิดา ทิพย์กระโทก, นางสาวอัจฉรา สวงรัมย์

นางสาวศุภลักษณ์ โภยชัย

9 มกราคม 2551

บรรยากาศในค่ายดี มีประสบการณ์ในการวาดภาพ มีความรู้ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จากเจ้าหน้าที่อุทยานได้สัมผัสกับสิ่งใหม่ๆ ควรเพิ่มเวลาในการจัดกิจกรรมให้มากขึ้น กิจกรรมค่าย ได้สร้างให้สมาชิกในค่ายฯ เกิดความรักสามัคคีในหมู่คณะ ร่วมอนุรักษ์ธรรมชาติโดยการไม่ทิ้งขยะ เพราะจะทำให้ระบบนิเวศน์เสีย เมื่อได้เขียนรูปแล้วรู้สึกผ่อนคลายไม่ซีเรียส สมาชิกในค่ายฯ ได้ร่วมดูแลความสะอาดของค่ายฯ เมื่อกินแล้วไม่ทิ้งเลอะเทอะ และเมื่อมีคนทิ้งไม่ถูกที่ก็บอกกล่าวกันได้ และก็เชื่อฟังกันดี ในอนาคตจะช่วยรักษาสิ่งแวดล้อม ปลูกต้นไม้เพิ่มขึ้น และก่อนที่จะรณรงค์คนอื่น เราต้องทำเป็นตัวอย่าง ประหยัดพลังงาน ในอนาคตจะดีถ้าทุกคนให้ความร่วมมือ

กลุ่มที่ 4 เด็กชายชนะชัย มาสันเทียะ, เด็กหญิงสมฤทัย แมลงผึ้ง, เด็กหญิงชิตชนก กลางจันทิก
เด็กหญิงสุนทรี ทองแก้ว

10 มกราคม 2551

จิตใจที่ได้เข้าร่วมค่ายศิลปะฯ เพราะค่ายศิลปะฯทำให้รู้จักเพื่อน ๆ มากยิ่งขึ้นมีสัมพันธภาพระหว่างพี่ เพื่อน น้อง ปลูกฝังการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมได้ดีและการวาดรูปในด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมคิดว่าจะรักษาป่าไม้ต่อไป รุ่นพี่สนุกสานเป็นกันเองและดูแลน้อง ๆ ดี กิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมพวกเราไม่ทิ้งขยะนำวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้แล้วมาใช้อีกและไม่ทำลายธรรมชาติ อยากให้มีค่ายศิลปะฯ ต่อไปเพราะทำให้ผู้ร่วมค่ายฯ เกิดความรักธรรมชาติเรียนรู้การอยู่เป็นกลุ่มมีความเสียสละได้ร่วมแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ กล้าแสดงออกมากขึ้นค่ายฯ ให้โอกาสแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ ในเรื่องผลงานศิลปะมีความตั้งใจวาดเพราะเกิดแรงบันดาลใจที่ได้วาดจากสถานที่จริง เห็นภาพจริง อยากวาดมากขึ้น ได้ศึกษาธรรมชาติไปในตัว ไม่เครียด ภาพออกมามีทำเต็มที่ การดูแลสมาชิกในค่ายรุ่นพี่แนะนำน้องไม่ทิ้งขยะ เวลาเห็นขยะก็เก็บ เมื่อไปวาดภาพที่น้ำตกเหวนรก มีลุงข้าว ลุงขนม ก็เก็บกลับมาไม่ทิ้งไว้ที่นั่น

ตั้งใจไว้ในอนาคตต่อไปจะร่วมกิจกรรมต่อไป เมื่อจบไปเหมือนรุ่นพี่ก็กลับมาช่วยดูแลน้อง ๆ มาแนะนำเล่นกิจกรรมต่าง ๆ จะเข้าร่วมกิจกรรมนี้ทุกครั้ง กิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมไม่ทำลายแต่พัฒนา ประหยัดทรัพยากรธรรมชาติ ทุกคนต้องช่วยกัน

กลุ่มที่ 5 นายนิรุฒ ทูลฉลอง, นายศราวดี ก่องดี, นายศราวธ แซ่ขอ
นางสาวสุนต โกฎะโทก, นางสาวอำภพร วิเศษพันธ์, นางสาวสายฝน ทิพย์กุล
นางสาวนิสากร ดีจั้งหรีด, นางสาวอนุสรรา ดีคพิมาย, นางสาวจินตนา อ่างสกุล

11 มกราคม 2551

สมาชิกค่ายฯ รุ่นน้อง รุ่นพี่ มีความเสียสละ เป็นห่วง และดูแลซึ่งกันและกัน มีความรัก
สามัคคีไม่เกี่ยงงานเช่นมีสมาชิกจมน้ำที่น้ำตกเหวสุวัตก็มีคนเสียสละลงไปช่วยจนปลอดภัย รุ่นพี่
เสียสละมาก ๆ ในการรับประทานอาหาร กิจกรรมศิลปะฝึกให้ช่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมซึ่งต่างจาก
การอยู่โรงเรียน เมื่อเสร็จกิจกรรมวาดภาพแล้วก็ไม่ล้างอุปกรณ์ในแหล่งน้ำตกกิจกรรมค่ายฯ
สนุกสนานและมีสาระ กิจกรรมวาดภาพได้ใช้เทคนิคหลากหลาย ได้ทำในสิ่งที่ไม่เคยทำ ได้ทำงาน
ด้วยกันทั้งรุ่นพี่รุ่นน้อง อยู่ในค่ายทำให้ได้เรียนรู้ลักษณะนิสัยของสมาชิกค่าย และได้ใช้ประสบการณ์
จากกิจกรรมค่ายไปช่วยปรับปรุงวัดและชุมชน อยากให้สภาพโรงเรียนเป็นเหมือนสภาพค่าย ซึ่งมี
ธรรมชาติที่ดี อยากให้นักเรียนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เมื่อได้เข้าร่วมกิจกรรมศิลปะ
ทำให้พฤติกรรมเปลี่ยนไปในทางที่ดี เกิดความสามัคคี หากมีกิจกรรมค่ายศิลปะก็จะเข้าร่วมอีก และ
อยากให้มีค่ายศิลปะต่อเนื่อง เพราะทำให้คลายเครียด ได้ศึกษาสิ่งแวดล้อม ฝึกให้รู้จักสามัคคีในหมู่
คณะ

กลุ่มที่ 6 นายคมกฤษณ์ ปรีชาพุด, นางสาวนฤมล คำเสนา, นางสาวฉัตรดาว จินฉา
นางสาวลลิตา จิตโชติ, นางสาวอุไรพร กชศักดิ์, นางสาวรุ่งทิพย์ หวังดี
นางสาววรรณิการ์ ออบโคกสูง

14 มกราคม 2551

รู้สึกมีความอบอุ่นเมื่อได้ร่วมกิจกรรมศิลปะ แต่เวลาในค่ายน้อยเกินไป ทำให้ปฏิบัติ
กิจกรรมแบบรีบเร่ง เป็นกิจกรรมที่ดี อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เกิดความรักธรรมชาติ ได้ร่วมมือรักษา
ความสะอาด โดยเฉพาะไม่ทิ้ง เห็นเก็บ ได้ใช้กิจกรรมศิลปะมาบูรณาการ โนม่น้ำวจิตใจให้เกิด
จิตสำนึกอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม รวมทั้งเกิดความรักสามัคคีในหมู่คณะ การดูแลสิ่งแวดล้อมที่น้ำตก
เหวสุวัต ไม่ทิ้งขยะลงในน้ำ กินอาหารเสร็จแล้วก็เก็บขึ้นมาทิ้งที่ถังขยะ แรก ๆ ไม่ช่วยกัน พอทำไป
ได้ระยะหนึ่งก็ช่วยกัน ในอนาคตน่าจะจัดค่ายศิลปะเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมากขึ้น น่าจะมีเวลา
เพิ่มขึ้น เพราะค่ายศิลปะได้เปลี่ยนเจตคติ และ โนม่น้ำวจิตใจของสมาชิกค่าย ให้เป็นคนรัก
สิ่งแวดล้อม เปลี่ยนความมักง่ายให้เป็นคนรับผิดชอบ ฝึกการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์เกิด
ความสามัคคี สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวัน ฝึกให้สมาชิกค่ายกล้าแสดงออก และ
อยากให้มีการค่ายต่อไป

กลุ่มที่ 7 เด็กชายวิรัตน์ ปรามภัย, เด็กหญิงวิศรา อร่าม, เด็กหญิงสุปราณี เณรธรรม
เด็กหญิงสำรวย สิงห์วงศ์, เด็กหญิงปวีณา ขำเอนก

14 มกราคม 2551

อยากให้ช่วยกันรักษาความสะอาด ถ้าเห็นขยะก็ช่วยกันเก็บ อยากให้จัดกิจกรรมทุก ๆ ปี
อยากให้ช่วยกันปลูกต้นไม้โดยขอความร่วมมือจากผู้ใหญ่บ้านแล้วนำเสนอให้ชุมชนจัดกิจกรรม
อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ไม่ตัดไม้ทำลายป่า ไม่ทิ้งขยะลงในแม่น้ำลำธาร นำขยะที่สามารถใช้ซ้ำได้
มารีไซเคิลอีก อยากให้เกิดความสามัคคีร่วมมือกันปลูกต้นไม้ในวันสำคัญทางศาสนา อยากชวน
เพื่อน ๆ รวมทั้งผู้ปกครองได้ร่วมกิจกรรมเพื่อสิ่งแวดล้อม ในอนาคตอยากให้รุ่นพี่ รุ่นน้องช่วยกัน
อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมตลอดไป

กลุ่มที่ 8 เด็กหญิงพรรณนิภา อุธิรัมย์, เด็กหญิงวรรณิษา ชัยกระโทก
เด็กหญิงทัศนีย์ หาญสุวรรณ, เด็กหญิงณัฐพร ศรีสุข

15 มกราคม 2551

รู้สึกสนุก ได้เรียนรู้การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมฝึกการทำงานเป็นกลุ่ม ช่วยเหลือซึ่งกัน
และกันมีความสามัคคี พี่ดูแลน้อง น้องเชื่อฟังพี่ ได้ความรู้เพิ่มเติมทั้งทางด้านศิลปะและสิ่งแวดล้อม
รู้จักการใช้ชีวิตร่วมกันทำกิจกรรมร่วมกัน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ได้เรียนรู้เทคนิคการวาดรูปเพิ่มขึ้น เช่น ได้
วาดรูปร่วมกันในกิจกรรมงานกลุ่ม เมื่อเสร็จกิจกรรมวาดภาพแล้วก็ไม่ล้างอุปกรณ์ในน้ำตักและนำ
ขยะกลับมาทิ้งในที่ ๆ จัดให้ กิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมคือไม่ทิ้ง เห็นเก็บ เห็นล้างข้างทางก็ไม่ให้
อาหาร และไม่รังแกสัตว์ มีความอยากเรียนรู้ศิลปะไปพร้อมกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ใช้พลังงาน
อย่างประหยัดและเวลาทำงานศิลปะก็ไม่ทิ้งขยะเลอะเทอะ มีความภูมิใจในผลงานศิลปะและอยาก
พัฒนาฝีมือไปเรื่อย ๆ การดูแลความสะอาดของสมาชิกในค่ายฯ ก็ช่วยกันดี เมื่อเสร็จกิจกรรมแต่ละ
ฐานก็ช่วยกันเก็บอุปกรณ์และเมื่อรับประทานอาหารเสร็จก็ช่วยกันรักษาความสะอาด ในอนาคตอยาก
ให้ช่วยกันรักษาสิ่งแวดล้อม ร่วมกันปลูกต้นไม้ เก็บขยะ ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมช่วยกันเพิ่มพื้นที่ป่า
และทรัพยากรสิ่งแวดล้อม

กลุ่มที่ 9 เด็กชายสิทธิศักดิ์ ศรีสุวรรณ, เด็กชายยุทธพงษ์ ไกรฤต, เด็กหญิงศิริโสภา สนมรัมย์
เด็กหญิงสุชานี ทรัพย์สมบัติ, เด็กหญิงอวิศา สอนหาญ, เด็กหญิงจันจิรา แชรรัมย์
เด็กหญิงลดารัตน์ นุชนารถ

18 มกราคม 2551

มีความสุขที่ได้ร่วมกิจกรรมค่ายศิลปะฯ อยากอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมต่อไป หวังขะให้ถูกที่ไม่เทสีลงในน้ำตกร่วมมือกันปลูกป่า มีความภูมิใจในผลงานศิลปะของตนเอง ในอนาคตอยากให้
ชานางรองพิทยาคมรักศิลปะและช่วยกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

กลุ่มที่ 10 นางสาวนุชิตา อางปานกลาง, นางสาวมยุรา พันนุรัตน์, นางสาวสุกัญญา ดิยัง

18 มกราคม 2551

ค่ายศิลปะฯจัดในสถานที่ ๆ มีธรรมชาติดี เห็นธรรมชาติที่สวยงาม รู้สึกสนุก และถ้ามี
กิจกรรมค่ายศิลปะฯก็จะไปร่วมกิจกรรมอีก กิจกรรมค่ายศิลปะฯดีไม่ทำร้ายสิ่งแวดล้อม เราควรรหา
โอกาสปลูกต้นไม้ทดแทน ในค่ายฯได้ทำกิจกรรมศิลปะที่หลากหลายและได้ความรู้ ศิลปะเป็น
การปลดปล่อย ไม่ทำความเดือดร้อนให้คนอื่นและไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม

ผลการสนทนากลุ่มนักเรียนในค่ายศิลปะเด็กตามโครงการ “กลุ่มอนุรักษ์ศิลปะและธรรมชาติ
เพื่อคืนความรู้สู่บ้านเกิด ตำบลแสงโตน ครั้งที่ 3” อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

กลุ่มที่ 1 นางสาวผกามาศ เอ็มประโคน, นางสาวจันทิณี พรรัมย์, นางสาวเดือนเต็ม โสมประโคน
นายอนุวัฒน์ อานประโคน

10 มีนาคม 2551

ภูมิใจที่น้องให้ความร่วมมือช่วยเหลือกัน มีความรู้ในการอนุรักษ์ธรรมชาติ ดีใจที่น้อง
ให้ความเคารพกัน มีการสำรวจป่าชุมชน แต่ป่าเหลือน้อย สัตว์ป่าหายไป มีความรู้เรื่องประวัติของ
หมู่บ้านแสงโตน เมื่อเทียบกับสุโขทัย มีความคล้ายคลึงกันทางภาษา สามารถประยุกต์ศิลปะมาใช้
ในชีวิตประจำวันได้ มีความรู้เรื่องอุทยานแห่งชาติศรีสขนาลัย มีความชอบศิลปะเป็นการส่วนตัว
นำมาสร้างงานเป็นงานอดิเรก ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ผ่อนคลาย มีสมาธิในการทำงาน มี
รสนิยม เพิ่มประสบการณ์จากการประกวดวาดภาพ เกิดความรู้จากการแข่งขัน เรียนรู้จากเพื่อน เมื่อ
เป็นแกนนำควรพัฒนาตนเองเป็นแบบอย่างที่ดี ช่วยกันพัฒนาเรื่อย ๆ มีสำนึกรักบ้านเกิด เป็นประโยชน์
ต่อโลกสืบไป อยากให้น้อง ๆ เป็นเหมือนเรา อยากให้ธรรมชาติคงอยู่ต่อไป ได้นำความรู้มาพัฒนา
ให้กับโรงเรียนหนองบอนซึ่งเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

กลุ่มที่ 2 เด็กหญิงศศิวิมล กลั่นประโคน, เด็กหญิงภูษา ภู่อนนอก เด็กหญิงกฤษฎา ขาวศรีบุญกุล
เด็กหญิงนิดาบุษ แพ้วพลสงสง, เด็กหญิงจันทิณี พรรัมย์

10 มีนาคม 2551

รู้สึกพอใจในงานที่ทำ กิจกรรมศิลปะสามารถปรับใช้ในชีวิตประจำวัน ควรปลูกต้นไม้
ทดแทนป่าที่หายไป ร่วมอนุรักษ์ธรรมชาติ กิจกรรมค่ายทำให้กลุ่มมีจิตสำนึกที่ดีต่อถิ่นเกิด ค่ายศิลปะ
นำไปพัฒนาชุมชนได้

กลุ่มที่ 3 เด็กหญิงจิตอารีย์ สุขประโคน, เด็กหญิงธัญญา สุขประโคน, นางสาวลูกน้ำ อินทราม
10 มีนาคม 2551

มีความพอใจที่ได้ร่วมกิจกรรมค่ายฯ ได้ช่วยเก็บขยะทำความสะอาด ได้ร่วมมืออนุรักษ์
สิ่งแวดล้อม ควรทิ้งขยะให้ถูกที่ แยกขยะที่ย่อยได้เอง เคยร่วมกิจกรรมปลูกต้นไม้ในงานปลูกป่า
เฉลิมพระเกียรติ ในอนาคตอยากให้ป่าไม้มีปริมาณใกล้เคียงแต่ก่อน อยากร่วมปลูกต้นไม้ และ
ไม่ทำลายป่า

- กลุ่มที่ 4 นางสาวจิตอารีย์ เรื่องประโคน, นางสาวจันทิมา สวัสดิ์, นางสาวสายชล เกษาโร
15 มีนาคม 2551
 ติงใจที่ได้ร่วมค่ายศิลปะฯ ทำให้เกิดความสามัคคีกัน ได้อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ช่วยเก็บขยะ
 ทำให้รักศิลปะอยากวาดรูป เพราะทำให้จิตใจสงบ หลังจากเข้าค่ายเราจะปลูกต้นไม้ ช่วยดูแล
 สิ่งแวดล้อม เมื่อไปซื้อของจะเตรียมกระเป๋าผ้าไปใส่ของ อยากให้คนทั่วประเทศช่วยปลูกต้นไม้
 อย่างน้อยคนละ 1 ต้น อยากให้คนรุ่นหลังอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เพื่อลดภาวะโลกร้อน
- กลุ่มที่ 5 เด็กชายอุระคินทร์ เอ็มประโคน, เด็กชายวันชัย เล็กประโคน, เด็กชายอาจณรงค์ นุเรศรัมย์
29 มีนาคม 2551
 รู้สึกดี อยากให้จัดค่ายศิลปะฯ ไปเรื่อยๆ สมาชิกค่ายมีวินัย สนุก ประทับใจ อยากไป
 อีก ชอบกิจกรรมค่ายศิลปะฯ ทุกฐานโดยเฉพาะฐานภาพพิมพ์ ชอบน้ำตก ค่ายศิลปะฯ ฝึกไม่ให้เป็น
 คนมักง่าย ไม่ทิ้งขยะ อยากให้สิ่งแวดล้อมดีขึ้นอยากให้ทุกคนรณรงค์เรื่องป่าไม้และจะช่วยกันรักษา
 ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตลอดไป
- กลุ่มที่ 6 เด็กหญิงสุภาวดี นินประโคน, เด็กหญิงพรจิรา กงประโคน
เด็กหญิงธาวินี ลีประโคน, เด็กหญิงฝ้าย ทับประโคน, เด็กหญิงอาริษา รอบแคว้น
29 มีนาคม 2551
 การเข้าค่ายศิลปะฯ ทำให้เกิดความสามัคคี สนุก อยากร่วมกิจกรรมอีก ชอบกิจกรรม
 วาดภาพ ชอบเล่นน้ำตก ได้ช่วยอนุรักษ์ป่าไม้ เก็บขยะ รู้สึกดีที่ได้ช่วยเหลือกันเมื่อเสร็จกิจกรรม
 ก่อนกลับที่พ่อกต้องช่วยกันเก็บขยะ ช่วยกันพัฒนา ไม่ตัดไม้ทำลายป่าอยากให้ป่าอุดมสมบูรณ์ อยาก
 ช่วยลดภาวะโลกร้อน ช่วยอนุรักษ์ป่าไม้ หากมีโอกาสก็จะร่วมกิจกรรมอีก
- กลุ่มที่ 7 นางสาวอมรรัตน์ เกษาโร, เด็กหญิงอรรณา เหลืองเดชาอนุรักษ์, นายวิศรุต เสาวโค
เด็กชายอนันทนันทน์ วณมา
3 เมษายน 2551
 การเข้าค่ายศิลปะฯ ทำให้ได้ความรู้ใหม่ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ได้ไปสถานที่ใหม่
 มีมิตรภาพใหม่จากชีวิตจริงที่เราไม่สามารถเรียนรู้จากในหนังสือได้ อยากให้เราทุกคนได้ช่วยดูแลป่า
 เพื่อส่วนรวม ติงใจที่ได้มีส่วนร่วมกับการค่ายศิลปะมิตรภาพเกิดจากกิจกรรมค่ายฯ เกิดความรัก
 ความสามัคคีกัน เขาชวนได้ประยุกต์กิจกรรมศิลปะเข้ากับการดูแลธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพราะ
 ต้นกำเนิดของศิลปะก็คือธรรมชาติ ได้ปิดตาวาดรูปผลงานที่ดีเกิดจากใจจริงของเขาชวน ถึงแม้จะเป็น
 การฝึกแต่ผลงานอยู่ในเกณฑ์ดี ควรเพิ่มเทคนิคการวาดภาพควรเพิ่มสถานที่ในการไปศึกษา กิจกรรม

ค่ายฯ สร้างวินัยในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ช่วยกันเก็บขยะ กินแล้วทิ้งให้ถูกที่ นื่อง ๆ ให้ความร่วมมือดีมากถึงแม้จะชนแต่น่ารักและบอกกล่าวได้ ผลงานที่ทำคิดว่าดีที่ได้ทำร่วมกันช่วยกันรณรงค์และให้ความรู้เรื่องสิ่งแวดล้อมให้กับนื่อง ๆ เยาวชนรุ่นต่อ ๆ ไป

กลุ่มที่ 8 นางสาวพรพรรณ พวงแสง, เด็กหญิงน้ำค้าง ชัยศรีณะนวงษ์
นางสาววรรณิภา ทองประโคน, เด็กหญิงอุไรพร โสมประโคน
นายอภิสิทธิ์ โสมประโคน

15 พฤษภาคม 2551

ค่ายศิลปะฯ ทำให้เกิดความภูมิใจ มีความรับผิดชอบมากขึ้นรู้เทคนิคการวาดภาพมากขึ้น ได้รับการฝึกการอยู่ร่วมกัน กล้าแสดงออก ปรับตัวให้เข้ากับสังคมภายนอก เกิดความรัก ความสามัคคีในหมู่คณะ ด้านกิจกรรมทางศิลปะโดยเฉพาะเทคนิคการปะติดเป็นการฝึกรวมความคิดของกลุ่มให้เป็นหนึ่งเดียว ใช้ไหวพริบใช้สิ่งที่อยู่รอบตัวมาสร้างสรรค์ผลงานถึงแม้ว่าจะไม่สวยแต่ก็ถูกใจสมาชิกในกลุ่มของเรา การปิดตาวาดภาพและการวาดภาพบนกระดาษสีถือเป็นประสบการณ์ใหม่ที่ดีมากเพราะเป็นสิ่งท้าทายและทำให้จิตใจเราสงบขึ้น แต่มีเพื่อนบางคนที่น่าพู่กันไปล้างกับน้ำตกร้างเป็นสิ่งที่ไม่ดีซึ่งกลุ่มของเราก็ได้ตักเตือนกันว่าควรปรับปรุงในครั้งต่อไป

ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในค่ายฯ ที่ อบต. แสงโตน เราได้ไปสำรวจป่าชุมชนที่ทางเข้าบ้านตะโกรี ลุงกลซึ่งเป็นวิทยากรท้องถิ่นได้ให้ความรู้เรื่องป่าธรรมชาติของชุมชน ก่อนนั้นป่าชุมชนยังอุดมสมบูรณ์มีสัตว์ป่ามา ๆ ชนิด เช่น กุ้ง กวาง เสือ แต่ ปัจจุบันได้สูญหายไปหมดแล้ว เยาวชนควรคิดได้เองร่วมปลูกป่าทดแทนและช่วยอนุรักษ์ป่าที่ยังคงเหลืออยู่ไม่มากให้กลับคืนมา ทุกคนต้องช่วยกันเรียกป่ากลับคืนมาและต้องช่วยกันปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมกับเด็กรุ่นหลัง เจตคติของพวกเขาที่มีต่อศิลปะและสิ่งแวดล้อม เราถือว่าศิลปะเป็นสิ่งสวยงาม ทำให้ใจเย็น สงบ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในสิ่งใหม่ ๆ ภาคภูมิใจในผลงาน เราสามารถใช้ศิลปะเป็นสื่อกลางซึ่งทำให้เราสามารถทำงานที่ยากให้สำเร็จไปได้ ทั้งยังสามารถผ่อนคลายและบำบัดความเครียดไปในตัว ประทับใจในผลงานการวาดรูปอย่างที่ไม่เคยทำมาก่อน ภูมิใจอย่างยิ่งที่สามารถทำงานศิลปะจนประสบผลสำเร็จและเป็นผลงานที่ทำสุดฝีมือของเรา ที่อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติมีท่าทางฉงนและคงประทับใจกับการร่วมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในการเดินเก็บขยะของเยาวชนค่ายศิลปะฯ ซึ่งทำให้สถานที่ท่องเที่ยวสะอาดขึ้นและเรายังได้รับความรู้ในเนื้อหาวิชาเรียนด้านประวัติศาสตร์ชาติไทยจากวิทยากรของอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยด้วย การดูแลสิ่งแวดล้อมในค่ายฯ ถือเป็นประโยชน์แก่สังคมส่วนรวมถึงแม้จะเป็นสิ่งเล็กน้อยแต่เมื่อทุกคนได้ลงมือช่วยกันก็ทำให้มีความสุข

เราในฐานะเป็นตัวแทนของเยาวชนที่มาเข้าค่ายฯ ในครั้งนี้จะนำความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ในค่าย กลับไปให้ความรู้กับชุมชนและน้อง ๆ ว่าศิลปะมีความสำคัญอย่างไร น่าสนใจอย่างไร น่าสิ่งดี ๆ มาสานต่อในชุมชนพร้อมทั้งร่วมรณรงค์ปลูกจิตสำนึกการปลูกป่ารักษาป่า อยากให้โครงการนี้คงอยู่ต่อไป อยากให้น้อง ๆ ได้สัมผัสกับโครงการจะรู้ว่าเป็นโครงการที่คุ้มค่างบเงินงบประมาณที่ อบต. ได้ลงทุนสนับสนุน

กลุ่มที่ 9 นางสาวจุฑาทิณี ปรีชารัมย์, เด็กชายสันติ พรหมเอะ, เด็กชายสมยศ โกรรัมย์
เด็กชายพิทยา ลีประโคน, เด็กชายพิริยพงษ์ กฤษรัมย์, เด็กชายคณิศร์ โกรรัมย์
เด็กชายปรัชญา รอบแคว้น

15 พฤษภาคม 2551

ค่ายศิลปะฯ ทำให้คนเกิดวิสัยทัศน์ รักธรรมชาติ มีอารมณ์ดี มีสมาธิและมีความสุข รู้เทคนิคการวาดรูป การลงสี เป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์รวมทั้งเกิดความสามัคคีในหมู่คณะ ชอบกิจกรรมการวาดภาพจากมโนภาพ การวาดภาพที่น้ำตกตาดเดือนเป็นการทำงานในรูปแบบใหม่ที่ฝึกการทำงานศิลปะเป็นกลุ่ม เราชอบสิ่งใด ชอบอย่างไรเราก็ทำอย่างนั้น จากการสำรวจป่าชุมชนที่นำโดยลุงกล กงประโคน ทำให้เราได้รู้ว่าป่าชุมชนก่อนหน้านั้นมีกวางเดินอยู่ในละแวกป่าชุมชนของเรา ในการเข้าค่ายศิลปะฯ ในครั้งนี้ทำให้พวกเราได้สร้างงานชิ้นแรกที่ยิ่งใหญ่ที่สุด สนุกภาคภูมิใจและประทับใจมาก พี่ ๆ ในค่ายมีความเป็นกันเองปลูกฝังให้ร่วมกันอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมถึงแม้จะมีข้อเสียเรื่องเพื่อนเอาอุปกรณ์ไปล้างในน้ำตกอาจจะมาจากการรู้เท่าไม่ถึงการณ์เสร็จจากกิจกรรมค่ายเราได้ร่วมโครงการปลูกป่ากับชุมชนคนละหลายต้นและจะปลูกไปเรื่อย ๆ ความตั้งใจในอนาคตจะเอาความรู้ที่ได้ไปถ่ายทอดต่อกับน้อง ๆ ให้ช่วยกันรักษาความสะอาดทั้งขยะให้ถูกที่ร่วมมือกันอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กลุ่มที่ 10 เด็กชายนพรัตน์ วิชัยรัมย์, เด็กหญิงสิริยะ เจริญรัมย์, เด็กชายพิทยะ เล็กประโคน
เด็กชายเด็กชายกิตติรงค์ สุขประโคน, เด็กชายสรายุทธ สุขประโคน
นางสาวศศิมาภรณ์ ทศนศาสตร์

15 พฤษภาคม 2551

รู้สึกดีใจ สนุก ภูมิใจ มีความรู้ ที่ได้ทำกิจกรรมใหม่ ๆ ทำให้เกิดสมาธิ ใจเย็น และได้รู้จักเพื่อนใหม่ ได้เรียนรู้ประวัติศาสตร์จากการเข้าศึกษาเมืองโบราณ กิจกรรมศิลปะชอบการวาดภาพจากมโนภาพลงบนกระดาษสีได้ระบายสิ่งที่อยู่ในใจ ชอบการระบายสี การปิดตาวาดภาพซึ่งเป็นครั้งแรกเรารู้สึกตื่นเต้นระคนมีความสุข ได้รับความรู้ถึงจิตใจของคนตาบอด

การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมได้ร่วมโครงการของโรงเรียนร่วมปลูกป่าและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้นช่วยรักษาความสะอาดและปลูกต้นไม้ทดแทนเพื่อช่วยลดภาวะโลกร้อน มี การปลูกฝังให้เยาวชนมีจิตสำนึกอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ทำให้เกิดความรักศิลปะมากขึ้นมีความคิดสร้างสรรค์กล้าแสดงออกในสิ่งใหม่ๆ มองโลกในแง่ดี มีสมาธิและใช้ศิลปะเป็นสื่อในการมี ส่วนร่วมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ได้ร่วมกิจกรรมประกวดวาดภาพของทั้งโรงเรียนและ อบต. รวมทั้งได้ร่วมปลูกป่าด้วย มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการดูแลสิ่งแวดล้อมในทางที่ดีขึ้นเรื่อย ๆ ได้ช่วยเตือนเพื่อนเวลาที่เขาทิ้งขยะไม่เป็นที่ร่วมกันห่วงใยสิ่งแวดล้อมช่วยดูแลรอบ ๆ บ้านของตนเอง

ในอนาคตจะร่วมปลูกป่าทดแทน ปลูกฝังจิตสำนึกให้น้อง ๆ จะร่วมปลูกป่าไปเรื่อย ๆ ช่วยดูแลสิ่งแวดล้อมช่วยกันคนละไม้คนละมือจะนำความรู้จากค่ายฯ ไปบอกน้องบอกเพื่อนให้ตระหนักถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อม

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมสมาชิกค่ายศิลปะเด็ก อ. นางรอง

ผู้สังเกต นางสาวสายฝน ทิพย์กุล, นางสาวอนุสรฯ ดิศพิมาย, นางสาวอำภพร วิเศษพันธ์

ผู้ถูกสังเกต เด็กหญิงณัฐพร ศรีสุข

สถานที่สังเกต น้ำตกเหวสุวัต, ลานทำกิจกรรมค่ายฯ

วัน – เวลาที่สังเกต 21 ธันวาคม 2550 เวลา 16.00 น. – 21.00 น.

พฤติกรรมที่สังเกต การวาดภาพกลุ่มและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม, การรับประทานอาหาร

การเล่นรอบกองไฟ

การบรรยายพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
<p>- คุณ้องมีความสุขในการทำกิจกรรมกลุ่มมาก บรรยากาศที่น้ำตกเย็นสบาย น้อง ๆ อิ่มแ่ม แจ่มใสเมื่อน้อง ๆ วาดภาพเสร็จก็ตักน้ำมาล้าง อุปกรณ์โดยที่เขาไม่ได้ล้างอุปกรณ์ในน้ำตก เมื่อ ขึ้นจากน้ำตกน้องณัฐพรและเพื่อน ๆ ก็ช่วยกัน อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดยการเก็บขยะบริเวณน้ำตก เหวสุวัตแล้วนำมาทิ้งในที่ ๆ อุทยานจัดไว้ให้ - การรับประทานอาหารรุ่นพี่ก็ตักข้าวตักแกงให้ เมื่อรับประทานอาหารเสร็จก็ช่วยกันเก็บเศษขยะ รักษาความสะอาดบริเวณลานกิจกรรมค่าย - การเล่นรอบกองไฟมีการร้องเพลงและมีเสียง รบกวนบ้างแต่เล่นไปได้ระยะหนึ่งเราก็เข้านอน</p>	<p>ความคิดเห็น</p> <p>- จากการไปออกค่ายครั้งนี้พวกเราทุกคนต่าง ร่วมมือร่วมใจกันทำกิจกรรมเป็นอย่างดีและมี ความสุขกับการทำกิจกรรมมาก - อยากให้ทุก ๆ คนช่วยกันดูแลรักษา สิ่งแวดล้อมร่วมกันอยากให้น้อง ๆ นำ พฤติกรรมที่ได้ปฏิบัติในค่ายฯ นี้มาใช้ใน ชีวิตประจำวัน</p> <p>ข้อเสนอแนะ</p> <p>- กิจกรรมรอบกองไฟอยากให้ลดเสียงลงและ เล่นพอสนุกพอประมาณจะได้ไม่รบกวนสัตว์ มากเกินไป</p>

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมสมาชิกค่ายศิลปะเด็ก อ. นางรอง

ผู้สังเกต นางสาวอนุสรรา ดิศพิมาย, นางสาวจินตนา อ่างสกุล, เด็กหญิงชิดชนก กลางจันทัก
ผู้ถูกสังเกต เด็กชายสิทธิศักดิ์ ศรีสุวรรณ, นางสาวสายฝน ทิพย์กุล, นางสาวนิสากร ดีจังหวัด
วัน - เวลา - สถานที่สังเกต

21 ธันวาคม 2550 เวลา 16.00 - 18.00 น. น้ำตกเหวสุวัต

22 ธันวาคม 2550 เวลา 10.00 - 13.00 น. น้ำตกเหวนรก

พฤติกรรมที่สังเกต

การรับประทานอาหาร, การปฏิบัติงานเดี่ยวและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

การรักษาสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ, พฤติกรรมในการอยู่ร่วมกัน

การบรรยายพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
<p>- เมื่อน้องรับประทานอาหารเสร็จเขาก็เก็บรวบรวมไม่ทิ้งเกลื่อนกลาดไม่ว่าจะเป็นถุงพลาสติกหรือแม้แต่ข้าวที่เหลือก็เก็บรวบรวมมาใส่ในถุงพลาสติกที่เตรียมไว้ จากการสังเกตน้องเขาวาดภาพอย่างสนุกสนานและเมื่อวาดเสร็จก็เก็บอุปกรณ์ทำความสะอาดเรียบร้อย</p> <p>- ทุก ๆ คนช่วยเหลือซึ่งกันและกันดี เช่นถือของและเก็บเศษขยะ ไม่ทิ้งขยะเกลื่อนกลาดและสมาชิกค่ายทุกคน ก็สนุกสนานกับการทำงานและเพลิดเพลินกับธรรมชาติ</p> <p>- มีการรักษาความสะอาดในบริเวณที่นั่งวาดภาพทิ้งขยะลงถุงดำที่เตรียมไว้ ให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างเต็มที่</p> <p>- นิสากรเป็นคนที่รู้จักช่วยเหลือผู้อื่น ทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้ดี ไม่เอาัดเอาเปรียบผู้อื่น รักษาธรรมชาติ ไม่ทิ้งขยะเกลื่อนกลาด มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ดูแลน้อง ๆ ดี รักษาความสะอาดบริเวณวาดภาพ มีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดยการเก็บขยะบริเวณน้ำตก</p>	<p>ความคิดเห็น</p> <p>- การที่เรามีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมธรรมชาติเป็นเรื่องที่ดีเพราะนอกจากจะลงมือทำเองแล้วยังช่วยบอกให้น้อง ๆ เพื่อน ๆ ช่วยกันรักษาความสะอาดและเป็นแบบอย่างที่ดีถือเป็นเรื่องที่น่าชื่นชม</p> <p>ข้อเสนอแนะ</p> <p>- อยากให้สมาชิกค่ายฯปฏิบัติเหมือนอยู่ในค่ายไม่ว่าจะไปที่ไหนและนำพฤติกรรมดี ๆ แบบนี้ติดตัวตลอดไป</p> <p>- อยากให้การมาเข้าค่ายครั้งนี้แล้วเกิดเป็นนิสัยที่ดีเพราะเป็นการฝึกสร้างนิสัยในการรักษาความสะอาดและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและควรจัดค่ายศิลปะฯต่อไปอีกทุก ๆ ปี</p>

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมสมาชิกค่ายศิลปะเด็ก อ. นางรอง

ผู้สังเกต นางสาวบุรธา พันนุรัตน์, นางสาวอนุสรรา คีตพิมาย

เด็กหญิงชิดชนก กลางจันทิก, เด็กหญิงสมฤทัย แผลงผึ้ง

ผู้ถูกสังเกต นางสาวนุริศา อาจปานกลาง

เด็กหญิงปวีณา ขำเอนก

นางสาวฉัตรดาว จินฉา

สถานที่สังเกต หอศิลป์โรงเรียนเสิงสาง, น้ำตกเหวสุวัต

วัน-เวลาที่สังเกต 21 ธันวาคม 2550 เวลา 10.00 น. - 17.00 น.

พฤติกรรมที่สังเกต การเข้าชมนิทรรศการศิลปะและการรักษาความสะอาด

การวาดภาพกลุ่มและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

การบรรยายพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
<p>เข้าชมงานนิทรรศการ เดินดูงานภาพวาดอย่างสนใจและฟังคุณครูที่มาบรรยายให้ความรู้ มีการซื้อขนมเข้าไปกินด้วยเมื่อกินกันเสร็จเรียบร้อย นุริศาเป็นคนอาสาเอาถุงขนมไปทิ้งที่ถังขยะ</p> <p>- เห็นน้องเขาช่วยกันทำกิจกรรมอย่างเต็มที่โดยการวาดรูปเป็นกลุ่มอย่างสนุกสนาน มีความสามัคคีกันในหมู่คณะ เมื่อวาดภาพเสร็จก็ช่วยกันทำความสะอาดอุปกรณ์โดยดักน้ำขึ้นมาล้างข้างบนและช่วยกันรักษาความสะอาดบริเวณที่ใช้ทำกิจกรรมด้วยหลังจากนั้นก็ลงเล่นน้ำตก</p> <p>- พี่ฉัตรดาวให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่าง ๆ และมีระเบียบวินัย รักษาความสะอาดไม่ทิ้งขยะเกลื่อนกลาดและเมื่อเห็นก็จะเก็บ</p> <p>- พี่ฉัตรดาวได้ช่วยกันเก็บขยะขณะที่เดินศึกษาป่าก่อนถึงน้ำตกและเมื่อเห็นขยะอยู่ข้างทางมีบางคนที่เดินผ่านเฉย ๆ แต่ว่าพี่ฉัตรดาวได้หยุดเก็บขยะชิ้นนั้นและนำไปทิ้งถังขยะให้ถูกที่</p>	<p>ความคิดเห็น</p> <p>- เห็นถึงความสามัคคีของหมู่คณะของแต่ละกลุ่มต่างคนต่างช่วยเหลือทำกิจกรรมต่าง ๆ อย่างดีมากรวมถึงการรักษาความสะอาดบริเวณอุทยานฯ ด้วย</p> <p>- พี่ฉัตรดาว มีความรับผิดชอบในการทำงานสนใจในการทำกิจกรรมและมีระเบียบวินัย มีการรักษาความสะอาด รู้จักการรักษาสิ่งแวดล้อมและให้ความร่วมมือดีมาก</p> <p>- พี่ฉัตรดาว ได้ทำตัวอย่างให้เห็นได้อย่างดีเยี่ยมและอยากให้พี่ฉัตรดาวได้ปฏิบัติอย่างนี้ตลอดไป</p>

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมสมาชิกค่ายศิลปะเด็ก อ. นางรอง

ผู้สังเกต นางสาวฉัตรดาว จินฉา, เด็กหญิงสมฤทัย แมลงผึ้ง, นางสาวสายฝน ทิพย์กุล

ผู้ถูกสังเกต เด็กหญิงอวิศดา สอนหาญ, นางสาวสุนทร โกฏกระโทก

วัน - เวลา - สถานที่สังเกต

21 ธันวาคม 2550 เวลา 20.00 น. - 21.00 น. ที่พัก

22 ธันวาคม 2550 เวลา 10.00 น. - 13.00 น. น้ำตกเหวนรก

พฤติกรรมที่สังเกต การศึกษาธรรมชาติและ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม, การรักษาความสะอาด

การบรรยายพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
<p>- หลังจากที่เสร็จกิจกรรมทุกอย่างแล้วทุกคนก็แยกย้ายกันเก็บขยะรอบบริเวณที่พักซึ่งน้องเขาก็ให้ความร่วมมือในการเก็บขยะเป็นอย่างดี</p> <p>- พี่เขาได้ช่วยเก็บขยะตามบริเวณที่พักและพี่เขาก็ให้ความร่วมมือในทุกกิจกรรม</p> <p>- ในระหว่างทางที่เดินไปน้ำตกเหวนรกสังเกตเห็นน้องเก็บเศษขยะที่อยู่บริเวณทางเดินน้องเขาก็นำกลับมาทิ้งถังขยะที่ข้างล่าง</p> <p>- ระหว่างที่เดินทางไปน้ำตกเหวนรกสังเกตเห็นว่าเขาได้ช่วยกันถือของไปที่น้ำตกและยังช่วยเพื่อน ๆ เก็บขยะบริเวณที่นั่งทำงานที่น้ำตกเหวนรกด้วย</p>	<p>ความคิดเห็น</p> <p>- ช่วยรักษาธรรมชาติได้ดีเพราะธรรมชาติที่ดีไม่ควรให้มีขยะ น้องอวิศดาให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีให้ความร่วมมือในทุกกิจกรรมและลงมือทำความสะอาดโดยไม่ต้องมีคนบอก เป็นคนมีน้ำใจช่วยเพื่อน ๆ เก็บขยะและมีความรักใคร่กลมเกลียวในหมู่คณะ สามารถทำงานร่วมกับเพื่อน ๆ ได้เป็นอย่างดีและหลังจากที่เสร็จกิจกรรมทุกอย่างแล้วทุกคนก็แยกย้ายกันเก็บขยะรอบบริเวณที่พักซึ่งน้องเขาก็ให้ความร่วมมือในการเก็บขยะเป็นอย่างดี</p> <p>- พี่สุนทรได้ช่วยเก็บขยะตามบริเวณที่พักและพี่เขาก็ให้ความร่วมมือในทุกกิจกรรม</p> <p>ขอให้รักษาความดีนี้ไว้ตลอดไป</p>

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมสมาชิกค่ายศิลปะเด็ก อ. นางรอง

ผู้สังเกต นางสาวนิสากร คีจิงหรีด, นางสาวจิราพร ไทยกลาง, นางสาวสายฝน ทิพย์กุล

ผู้ถูกสังเกต เด็กหญิงลดารัตน์ นุชนารถ, เด็กหญิงจันจิรา แชร้มย์

สถานที่สังเกต น้ำตกเหวสุวัต, ลานทำกิจกรรมต่างๆและที่พัก

วัน-เวลาที่สังเกต 21 ธันวาคม 2550 เวลา 16.00 น.-21.00 น.

พฤติกรรมที่สังเกต การวาดภาพกลุ่มและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม, การรับประทานอาหาร

การบรรยายพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
<ul style="list-style-type: none"> - น้องลดารัตน์เขาวาดรูปโดยใช้มือในการป้ายสี - น้องกับเพื่อน ๆ ก็ช่วยกันวาดจนเสร็จพอภาพเสร็จก็เดินลงไปตักน้ำในน้ำตกขึ้นมาล้างมือและอุปกรณ์จนเรียบร้อยแล้วก็พากันเล่นน้ำกันทั้งกลุ่ม - น้องช่วยกันรักษาความสะอาดดี เช่น ตอนกินข้าวด้วยกันแล้วมีเศษอาหารเหลือก็ไม่ทิ้งขยะที่อื่นแต่นำมาใส่ถุงขยะอย่างเดียว เมื่อกินข้าวเสร็จก็เก็บจานเข้าที่ ไม่ทิ้งให้เป็นภาระของรุ่นพี่ - น้องจันจิราให้ความร่วมมือในการวาดภาพกลุ่มเป็นอย่างดีเมื่อวาดภาพเสร็จก็พากันลงเล่นน้ำอย่างสนุกสนาน - ไม่ส่งเสียงดังในบริเวณที่พักและช่วยกันเก็บเศษขยะในบริเวณที่พัก ตอนรับประทานอาหารก็ต่อแถวกันเมื่อรับประทานอาหารเสร็จก็นำจานชามไปล้างเก็บเป็นที่ 	<p>ความคิดเห็น</p> <ul style="list-style-type: none"> - เห็นถึงความสามัคคีกันในกลุ่ม ลดารัตน์กับจันจิราอาสาช่วยงานรุ่นพี่ถึงแม้กลุ่มของน้องเขาจะไม่ค่อยสนิทกันเท่าไรแต่น้องก็ช่วยกันอย่างเต็มที่ - ควรนำประสบการณ์ต่าง ๆ เช่น ความกล้าแสดงออกนำมาปรับใช้ในห้องเรียนและก็นำไปใช้ได้ทุกที่ด้วย <p>ข้อเสนอแนะ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ความดีเหล่านี้ควรนำมาใช้ในชีวิตประจำวันและอยากให้เขารักษาความดีนี้ตลอดไป - ควรจัดกิจกรรมต่างๆ ต่อไปเพราะทำให้เกิดความสามัคคีกันในกลุ่ม

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมสมาชิกค่ายศิลปะเด็ก อ. นางรอง

ผู้สังเกต นางสาวนิสากร ดีจังหวัด, นางสาวอุไรพร กษศักดิ์

ผู้ถูกสังเกต เด็กหญิงสมฤทัย แผลงผึ่ง

สถานที่สังเกต น้ำตกเหวสุวัต

วัน - เวลาที่สังเกต 21 ธันวาคม 2550 เวลา 16.00 น. -18.00 น.

พฤติกรรมที่สังเกต การวาดภาพกลุ่มและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

การบรรยายพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
<p>- ดูน้องมีความสุขในการทำกิจกรรมกลุ่ม บรรยากาศที่น้ำตกเย็นสบาย น้อง ๆ ยิ้มแย้ม แจ่มใสเมื่อน้อง ๆ วาดภาพเสร็จก็ตักน้ำมาล้าง อุปกรณ์โดยที่เขาไม่ได้ล้างอุปกรณ์ในน้ำตกเมื่อ ขึ้นจากน้ำตกพวกน้องก็พากันเก็บเศษขยะที่อยู่ ตามทางและนำมาทิ้งในที่ ๆ อุทยานจัดไว้ให้ - เมื่อพวกเราทำกิจกรรมกลุ่มเสร็จครูก็ปล่อยให้ทำ ภารกิจส่วนตัวสังเกตเห็นน้องสมฤทัยกับเพื่อนไป เดินเก็บขยะบริเวณหน้าที่พักเป็นเศษเปลือกขนม นำมาทิ้งในถังขยะ</p>	<p>ความคิดเห็น จากการไปออกค่ายครั้งนี้พวกเราทุกคนต่าง ร่วมมือร่วมใจกันทำกิจกรรมเป็นอย่างดีและมี ความสุขกับการทำกิจกรรมมาก - อยากให้ทุกคนใช้กรณีสมฤทัยเป็นตัวอย่าง เพราะเป็นการรักษาสภาพแวดล้อมที่ตนเองอยู่ และทำให้บริเวณที่พักสะอาดรวมทั้งไม่เป็น อันตรายต่อสัตว์ด้วย</p>

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมสมาชิกค่ายศิลปะเด็ก อ. นางรอง

ผู้สังเกต นางสาวสายฝน ทิพย์กุล, เด็กหญิงสมฤทัย แผลงผึ้ง

ผู้ถูกสังเกต เด็กหญิงสุนทรี ทองแก้ว

สถานที่สังเกต น้ำตกเหวสุวัต, ที่พัก

วัน-เวลาที่สังเกต 21-22 ธันวาคม 2550 เวลา 16.00 น., 07.00 น.

พฤติกรรมที่สังเกต การรักษาความสะอาดและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

การบรรยายพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
<ul style="list-style-type: none"> - สุนทรี ได้ช่วยกันเก็บขยะขณะกำลังเดินไปที่น้ำตก ตลอดทางพอเห็นขยะก็ช่วยกันเก็บเพื่อช่วยรักษาสภาพแวดล้อม - ในเวลาตอนเช้าก็ช่วยกันเก็บขยะในบริเวณที่พักให้สะอาดเรียบร้อยสุนทรีและเพื่อน ๆ ก็ร่วมมือกันทำงานตามที่ ๆ บอก 	<p>ความคิดเห็น</p> <ul style="list-style-type: none"> - เราควรเก็บเศษขยะและทำความสะอาดบริเวณที่ ๆ เราเข้าไปใช้ประโยชน์ไม่ทิ้งขยะลงในน้ำตกหรือพื้นที่สาธารณะด้วย - เขามีความเต็มใจที่จะช่วยกันรักษาความสะอาดพื้นที่สาธารณะถือเป็นเรื่องดี

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมสมาชิกค่ายศิลปะเด็ก อ. นางรอง

ผู้สังเกต เด็กหญิงสุนทรี ทองแก้ว, นายศราวุธ ก้องดี

เด็กหญิงสมฤทัย แมลงผึ้ง, นางสาวฉัตรดาว จินฉา

ผู้ถูกสังเกต เด็กชายชนะชัย มาสันเทียะ, นางสาวรุ่งทิพย์ หวังดี

สถานที่สังเกต น้ำตกเหวสุวัต, ลานทำกิจกรรมค่ายฯ

วัน-เวลาที่สังเกต 21-22 ธันวาคม 2550 เวลา 16.00 น., 08.00 น.

พฤติกรรมที่สังเกต การรักษาความสะอาดการวาดภาพกลุ่มและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

การรับประทานอาหาร

การบรรยายพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
<p>- เมื่อมีขยะหรือพบเห็นขยะบริเวณต่าง ๆ ชนะชัยก็จะเก็บหรือนำมาใส่กระเป๋านำไปทิ้งที่ถังขยะสำหรับการวาดภาพกลุ่มเมื่อมีการใช้สีหลังเสร็จจากการวาดแล้วก็ทำความสะอาดอุปกรณ์โดยการค้กน้ำจากน้ำตกมาล้างทำความสะอาดข้างบนถือว่าชนะชัยได้ช่วยอนุรักษ์ธรรมชาติอย่างหนึ่ง</p> <p>- ในเวลาที่น้องเขารับประทานอาหารก็มีพูดคุยกันบ้าง พอกินเสร็จพวกเขาก็เก็บจานชามไปล้างแล้วก็เก็บเศษขยะที่ตกตามพื้นไปทิ้งถังขยะ</p> <p>- อยู่ในกลุ่มก็คอยช่วยเหลือเพื่อนในกลุ่มเมื่อเห็นเศษขยะก็จะเก็บ เป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่้อง ๆ ร่วมรักษาความสะอาดบริเวณน้ำตกเหวสุวัตและบริเวณอื่น ๆ สนุกกับการทำกิจกรรมทุกกิจกรรม</p> <p>- เห็นเขาเก็บเศษขยะบริเวณที่พักและเก็บออกน้อง ๆ ให้ช่วยเก็บ รู้จักรักษาความสะอาดเก็บขยะในที่ต่าง ๆ รวมทั้งบนรถไปทิ้งถังขยะ</p>	<p>ความคิดเห็น</p> <p>- การกระทำของเพื่อนถือว่าเหมาะสมเพราะเป็นการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติอีกทางหนึ่ง ถ้าเราทุกคนเป็นคนมีระเบียบวินัยและรู้จักรับผิดชอบก็จะเป็นการดี</p> <p>- มีความสนุกกับการทำกิจกรรมและชอบรักษาความสะอาดสถานที่อื่น ๆ ด้วย</p> <p>- ให้ความร่วมมือและแนะนำรุ่นน้องได้คืออยากให้พัฒนาดตนเองไปเรื่อย ๆ</p>

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมสมาชิกค่ายศิลปะเด็ก อ. นางรอง

ผู้สังเกต นางสาวนฤมล คำเสนา, นางสาวอุไรพร คชศักดิ์

นางสาวจิราภรณ์ ไทยกลาง, นางสาวสุกัญญา ดียิ่ง

ผู้ถูกสังเกต นางสาวกรรณการ์ อาบโคกสูง, นางสาวมยุรา พันนุรัตน์

วัน - เวลา - สถานที่สังเกต

21 ธันวาคม 2550 เวลา 12.00 น. - 18.00 น. อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่

22 ธันวาคม 2550 เวลา 10.00 น. - 13.00 น. น้ำตกเหวนรก

พฤติกรรมที่สังเกต การศึกษาธรรมชาติและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม, การรับประทานอาหาร

การบรรยายพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
<p>- ขณะเดินทางเข้าสู่เขาใหญ่ไม่มีการทิ้งขยะบนรถ และเมื่อถึงเขาใหญ่แล้วเมื่อเห็นขยะก็เก็บไปทิ้งที่ถังขยะ ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การรับประทานอาหาร เมื่อกินแล้วก็เก็บจานชามไว้ในที่ล้างจาน การทำกิจกรรมวาดภาพเมื่อเสร็จแล้วก็เก็บอุปกรณ์ต่าง ๆ จนเรียบร้อยดี</p> <p>- พวกเราได้ไปวาดภาพที่น้ำตกเหวนรกได้</p> <p>สังเกตเห็นน้องกรรมการเก็บขยะที่อยู่ตรงบริเวณที่นั่งวาดภาพกลับมาด้วยและยังสำรวจบริเวณรอบ ๆ บริเวณที่เพื่อน ๆ นั่งจนสะอาด</p> <p>- เมื่อรับประทานอาหารเสร็จมยุราก็ได้นำเศษอาหารและขยะไปทิ้งในถังขยะและช่วยเก็บจานชามไปไว้ในที่ล้างจาน</p> <p>- ทุกคนทิ้งขยะลงถุงเพื่อนำขยะไปทิ้งด้านล่างเมื่อเสร็จกิจกรรมวาดภาพตอนที่เรารับประทานอาหารธรรมชาติเมื่อเห็นเศษขยะเราก็ช่วยกันเก็บใส่ถุงลงมาด้วย มยุราก็จะนำขยะที่เก็บได้นำไปทิ้งในถังขยะด้านล่าง</p>	<p>ความคิดเห็น</p> <p>- เป็นพฤติกรรมที่ดีควรนำไปเป็นตัวอย่างและควรจะปฏิบัติอย่างนี้ต่อไปไม่ว่าจะไปยังสถานที่ใดก็ตาม</p> <p>- เป็นพฤติกรรมที่ดีอยู่ในตัวน้อง น้องเป็นที่มีจิตสำนึกที่ดีในตัวเองและอยากให้ปฏิบัติอย่างนี้ตลอดไปไม่ให้หายไปตามกาลเวลา</p> <p>- มยุราให้ความร่วมมือดีมีวินัยในตัวเองและมีน้ำใจต่อผู้อื่นเสมอ</p> <p>ข้อเสนอแนะ</p> <p>- อยากให้ปฏิบัติอย่างนี้ต่อไปและนำไปปฏิบัติที่โรงเรียนด้วย</p> <p>- การรับประทานอาหารในแหล่งท่องเที่ยวเราควรช่วยกันรักษาความสะอาดไม่ทิ้งขยะในแหล่งท่องเที่ยว อยากให้ผู้ที่ไปท่องเที่ยวร่วมมือกันทำความสะอาดทุกคนและเกิดสามัคคีซึ่งกันและกัน</p>

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมสมาชิกค่ายศิลปะเด็ก อ. นางรอง

ผู้สังเกต นางสาวอำภาพร วิเศษพันธ์, นางสาวจินตนา อ่างสกุล

ผู้ถูกสังเกต นางสาวศุภลักษณ์ โกยชัย

วัน - เวลา - สถานที่สังเกต

21 ธันวาคม 2550 เวลา 19.00 - 20.00 น. กิจกรรมส่องสัตว์

22 ธันวาคม 2550 เวลา 10.00 - 13.00 น. น้ำตกเหวนรก

พฤติกรรมที่สังเกต การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ, วาดภาพกลุ่มและวาดภาพเดี่ยว

การบรรยายพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
<p>- เห็นที่เขาตอนส่องสัตว์ดูสัตว์หลายชนิดที่เขาชอบและมีความสุขดี การเข้าป่าส่องสัตว์มีการหยอกล้อและคุยกันกับเพื่อนแต่เสียงไม่ดังมากนัก</p> <p>- เห็นพฤติกรรมที่ดี ๆ หลายอย่างของที่เขา เช่น ตอนที่เขาวาดภาพเสร็จ ก็ตักน้ำขึ้นมาล้างพู่กันและอุปกรณ์อื่น ๆ ข้างบนไม้ล้างในน้ำตก ตอนกลับก็เก็บขยะบริเวณนั้นก่อน ซึ่งบริเวณที่พวกเราและน้อง ๆ นั่งวาดภาพดูสนุกสนานและมีความสุขมากสภาพแวดล้อมที่น้ำตกก็เย็นสบาย</p>	<p>ความคิดเห็น</p> <p>- น่าจะลดเสียงดังลง เพราะอาจเป็นการรบกวนสัตว์มากจนเกินไป</p> <p>- ที่เขาทำได้ดีทุกอย่าง ไม่ว่าจะเป็นการเก็บขยะ การล้างทำความสะอาดพู่กันและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ</p>

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมสมาชิกค่ายศิลปะเด็ก อ. นางรอง

ผู้สังเกต นางสาวจิราภรณ์ ไทยกลาง, นางสาวอนุสรณ์ คีตพิมาย

ผู้ถูกสังเกต เด็กหญิงพรณิภา อุธิรัมย์

สถานที่สังเกต หอศิลป์โรงเรียนเสิงสาง, น้ำตกเหวสุวัต,

วัน-เวลาที่สังเกต 21 ธันวาคม 2550 เวลา 10.00 น - 18.00 น.

พฤติกรรมที่สังเกต การเข้าชมนิทรรศการศิลปะการรักษาความสะอาด, การวาดภาพกลุ่ม และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

การบรรยายพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
<ul style="list-style-type: none"> - น้องพรณิภาเดินชมผลงานด้วยความสนใจ พร้อมทั้งวิจารณ์ชิ้นงานด้วยความชื่นชม - มีความสามัคคีในการทำกิจกรรมวาดภาพกลุ่ม เคารพความคิดของเพื่อน ๆ เมื่อวาดภาพเสร็จ น้อง ๆ ก็ช่วยกันล้างอุปกรณ์ สังเกตเห็นน้องตักน้ำในน้ำตกขึ้นมาล้างอุปกรณ์วาดภาพข้างบน - ไม่ค่อยกล้าแสดงออกแต่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเป็นอย่างดี 	<p>ความคิดเห็น</p> <ul style="list-style-type: none"> - น้องร่วมกิจกรรมด้วยความสนใจและสนุกกับการทำกิจกรรม - เห็นความสามัคคีในหมู่คณะของกลุ่มน้อง ๆ คอยช่วยเหลือซึ่งกันและกันมีอะไรก็ช่วยกันทำ แบ่งหน้าที่ในการรับผิดชอบงาน - ตรงต่อเวลา มีความสนุกสนานในกิจกรรมที่ทำร่วมกัน <p>ข้อเสนอแนะ</p> <ul style="list-style-type: none"> - อยากให้นำความรู้ที่ได้มาปรับใช้ในห้องเรียน และชีวิตประจำวัน - อยากให้น้องรักษาความสามัคคีและความดีนี้ ติดตัวตลอดไป

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมสมาชิกค่ายศิลปะเด็ก อ. นางรอง

ผู้สังเกต นางสาวนิสากร ดีจังหวัด

ผู้ถูกสังเกต เด็กหญิงวรรณิษา ชัยกระโทก

วัน – เวลา – สถานที่สังเกต

21 ธันวาคม 2550 เวลา 16.00 น. - 18.00 น. น้ำตกเหวสุวัต

22 ธันวาคม 2550 เวลา 10.00 น - 13.00 น. น้ำตกเหวนรก

พฤติกรรมที่สังเกต การวาดภาพกลุ่มและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

การบรรยายพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
<p>- มีความสามัคคีในการวาดภาพกลุ่มรุ่นพี่ให้ทำ อะไรก็ตามเมื่อวาดภาพเสร็จแล้วก็ทำความสะอาด สะอาดอุปกรณ์และพื้นที่จนสะอาดเรียบร้อย</p> <p>- มีความสนใจในการศึกษารรรมชาติเป็นอย่างดี และไม่ทิ้งขยะ ในขณะที่เดินศึกษารรรมชาติ ช่วยกันรักษาความสะอาดแต่ไม่กล้าสอบถาม ความรู้จากวิทยากรนำทาง</p>	<p>ความคิดเห็น</p> <p>- มีความสามัคคีในการทำงานเป็นหมู่คณะ</p> <p>- การรักษาความสะอาดนั้นก็คืออยู่แล้วแต่อยาก ให้กล้าแสดงออกให้มากขึ้นและอยากให้รักษา ความดีนี้ตลอดไป</p>

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมสมาชิกค่ายศิลปะเด็ก อ. นางรอง

ผู้สังเกต นางสาวจินตนา อ่างสกุล

ผู้ถูกสังเกต เด็กหญิงทัศนีย์ หาญสุวรรณ

วัน – เวลา – สถานที่สังเกต

21 ธันวาคม 2550 เวลา 19.00 น – 20.00 น. บนรถส่องสัตว์

22 ธันวาคม 2550 เวลา 10.00 น – 13.00 น. น้ำตกเหวนรก

พฤติกรรมที่สังเกต การส่องสัตว์, การศึกษาธรรมชาติและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

การบรรยายพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
<p>- ขณะส่องสัตว์ก็มีเสียงดังบ้างตอนที่ส่องเห็นสัตว์หลายชนิดมาก เช่น กวาง ช้าง เม่น หมาใน</p> <p>- น้องสนใจการเดินทางศึกษาธรรมชาติเป็นอย่างดีและไม่ทิ้งขยะในขณะที่เดินทางศึกษาธรรมชาติ</p> <p>ระยะทางค่อนข้างไกลและชันน้อง ๆ ก็ช่วยกันถืออุปกรณ์ที่จะไปวาดภาพด้วย</p>	<p>ความคิดเห็น</p> <p>- น้อง ๆ ตื่นเต้นเวลาเห็นสัตว์อยากให้น้อง ๆ นำความรู้ที่ได้จากวิทยากรเพื่อร่วมกันดูแลสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติต่อไป</p> <p>- การอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มก็ทำให้รู้ถึงนิสัยใจคอซึ่งกันและกันเห็นการช่วยเหลือความสมัครสมานสามัคคีซึ่งกันและกันซึ่งถือเป็นสิ่งดี</p>

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมสมาชิกค่ายศิลปะเด็ก อ. นางรอง

ผู้สังเกต นางสาวจินตนา อ่างสกุล, นางสาวสายฝน ทิพย์กุล

ผู้ถูกสังเกต เด็กชายยุทธพงษ์ ไกรกุล, เด็กชายวิรัตน์ ปรารบภัย

สถานที่สังเกต น้ำตกเหวสุวัต, ลานทำกิจกรรมค่ายฯ

วัน-เวลาที่สังเกต 21 ธันวาคม 2550 เวลา 16.00 น. - 21.00 น.

พฤติกรรมที่สังเกต การวาดภาพกลุ่มการเล่นน้ำตกและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

การรับประทานอาหาร, กิจกรรมรอบกองไฟ

การบรรยายพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
<p>- วิรัตน์ และน้อง ๆ ในกลุ่มทำกิจกรรมวาดภาพกลุ่มกันอย่างสนุกสนานเพราะคุณครูให้ใช้มือในการวาดภาพโดยไม่ให้ใช้พู่กันหรืออุปกรณ์อื่น</p> <p>น้องก็เลยป้ายสีกันอย่างสนุกสนาน วาดภาพเสร็จก็เก็บงานสีพู่กันไปล้างโดยที่มีคนไปตักน้ำมาล้างกันข้างบนเมื่อเสร็จกิจกรรมวาดภาพก็เล่นน้ำตกกันอย่างสนุกสนาน</p> <p>- นั่งรับประทานอาหารกันอย่างเป็นระเบียบเมื่อรับประทานอาหารเสร็จก็เก็บงานและนำเศษอาหารไปทิ้งในถุงดำที่เตรียมไว้ใส่ขยะ</p> <p>- การเล่นรอบกองไฟก็มีเสียงรบกวนบ้างมีการร้องเพลงและเล่นเกมแต่ไม่มีใครไปทำร้ายสัตว์ พอเสร็จกิจกรรมน้องวิรัตน์และสมาชิกค่ายก็ช่วยกันดูแลเรื่องการดับไฟจนดับเรียบร้อยและสวดมนต์เข้านอน</p>	<p>ความคิดเห็น</p> <p>- เราทำกิจกรรมแบบนี้ได้ทั้งความรู้ความสนุกสนานและเกิดความรักความสามัคคีกันในการทำกิจกรรมอื่น ๆ ต่อไปด้วย</p> <p>- เห็นน้อง ๆ เขามีความสามัคคีกันในทุกๆ การทำกิจกรรมมีอะไรก็ช่วยกันไม่เกี่ยงกันก็รู้สึกดีใจ</p> <p>ข้อเสนอแนะ</p> <p>- อยากให้น้อง ๆ ช่วยกันรักษาความสะอาดแบบนี้ไปในทุก ๆ ที่</p> <p>- เมื่อเราเข้าไปใช้พื้นที่อุทยานฯ ที่มีธรรมชาติสมบูรณ์มีการรบกวนสัตว์เมื่อเราออกมาก็ขอให้เห็นความสำคัญของธรรมชาติและควรช่วยกันอนุรักษ์ไว้ให้คนรุ่นหลังด้วย</p>

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมสมาชิกค่ายศิลปะเด็ก อ. นางรอง

ผู้สังเกต นางสาวนิสากร ดิจังหรีด, นางสาวนฤมล คำเสนา, นางสาวอำภาพร วิเศษพันธ์

ผู้ถูกสังเกต เด็กหญิงวริศรา อร่าม

วัน - เวลา - สถานที่สังเกต

21 ธันวาคม 2550 เวลา 16.00 น. - 18.00 น. น้ำตกเหวสุวัต

22 ธันวาคม 2550 เวลา 11.00 น. - 13.00 น. น้ำตกเหวนรก

พฤติกรรมที่สังเกต การวาดภาพกลุ่มการเล่นน้ำตกและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ

การบรรยายพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
<p>- วริศรา ช่วยวาดภาพกลุ่มและแบ่งหน้าที่ในการทำงานจนงานกลุ่มสำเร็จด้วยดีพร้อมทั้งช่วยกันทำความสะอาดอุปกรณ์และบริเวณที่ใช้ประโยชน์ เมื่อเสร็จกิจกรรมวาดภาพน้อง ๆ ก็ลงเล่นน้ำตกกันอย่างสนุกสนานและกลุ่มน้อง ๆ ก็ทำหน้าที่นำเสนองานกลุ่มมีการช่วยงานกันดีมาก</p> <p>- ในการเข้าฐานฝึกทักษะทางศิลปะที่น้ำตกเหวสุวัตก็ได้ทำกิจกรรมหลากหลายโดยเฉพาะการวาดภาพกลุ่ม น้องวริศราก็ได้ร่วมกิจกรรมวาดภาพด้วยมืออย่างสนุกสนาน เมื่อทำกิจกรรมเสร็จเรียบร้อยน้องและกลุ่มก็นำอุปกรณ์การวาดภาพไปล้างทำความสะอาดโดยตักน้ำขึ้นมาล้างกันข้างบนและขณะเดินกลับก็เก็บขยะและชวนเพื่อน ๆ เก็บขยะไปด้วย</p> <p>- การเดินศึกษาธรรมชาติเป็นการเข้าไปศึกษาในสิ่งใหม่ ๆ ของน้อง ๆ ซึ่งในขณะที่น้องเดินศึกษาธรรมชาติก็ช่วยกันเก็บขยะรักษาความสะอาดอุทยานไปด้วย</p>	<p>ความคิดเห็น</p> <p>เห็นถึงความสามัคคีกัน ในหมู่คณะมีความกล้าแสดงออกของน้อง ๆ ถือเป็นการฝึกทำกิจกรรมในสิ่งที่ดี</p> <p>- นอกจากจะไม่ทิ้งขยะเห็นแล้วเก็บแล้วยังชวนเพื่อนไม่ให้ทิ้งและก็เก็บอีกด้วยถือเป็นพฤติกรรมที่ดี</p> <p>ข้อเสนอแนะ</p> <p>- อยากให้น้องเขาเป็นอย่างนี้ต่อไป</p> <p>- อยากให้นำความประพฤตินี้มาใช้กับชีวิตประจำวัน</p>

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมสมาชิกค่ายศิลปะเด็ก อ. นางรอง

ผู้สังเกต นางสาวจินตนา อ่างสกุล, เด็กหญิงชัชชนก กลางจันทิก, นายศรารุฒิ ก้องดี๊ะ

ผู้ถูกสังเกต เด็กหญิงสำรวย สิงห์วงศ์, นางสาวนงเยาว์ สิงห์วงศ์

สถานที่สังเกต หอศิลป์โรงเรียนเสิงสาง, น้ำตกเหวสุวัต

วัน-เวลาที่สังเกต 21 ธันวาคม 2550 เวลา 10.00 น. - 18.00 น.

พฤติกรรมที่สังเกต การเข้าชมนิทรรศการศิลปะ, การรักษาสีแวคล้อมธรรมชาติ, การวาดภาพกลุ่ม

การบรรยายพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
<p>- ระหว่างเดินทางน้อง ๆ ร้องเพลงและมีความสนุกสนานมากเมื่อน้อง ๆ เดินทางถึงโรงเรียนเสิงสางไม่ทิ้งขยะหรือเศษเปลือกลูกอมในบริเวณโรงเรียน และครูที่มาบรรยายให้ความรู้ก็บรรยายให้ความรู้ได้ดีมาก</p> <p>- มีการเข้าร่วมกิจกรรมที่ดี มีระเบียบในการขึ้นรถและลงรถ มีการรักษาความสะอาดที่ดี</p> <p>- ตอนที่วาดภาพกลุ่มเห็นพี่เขามีความตั้งใจและแบ่งอุปกรณ์ให้เพื่อน ๆ ใช้ พอวาดเสร็จเขาก็ตักน้ำขึ้นมาล้างอุปกรณ์ เขาไม่นำอุปกรณ์ไปล้างในน้ำตก</p>	<p>ความคิดเห็น</p> <p>- มีความสนใจในการชมภาพ นิทรรศการในหอศิลป์เสิงสาง และให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี</p> <p>- รู้จักรับผิดชอบในงานและรักษาความสะอาดเมื่อทำกิจกรรมเสร็จทุกครั้ง</p> <p>ข้อเสนอแนะ</p> <p>อยากให้จัดกิจกรรมนี้ต่อไป</p>

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมสมาชิกค่ายศิลปะเด็ก อ. นางรอง

ผู้สังเกต นางสาวนิสากร ดิจังหริด, นางสาวจิราภรณ์ ไทยกลาง

ผู้ถูกสังเกต เด็กหญิงศิริโสภา สนรัมย์

สถานที่สังเกต ลานทำกิจกรรมค่ายฯ

วัน – เวลาที่สังเกต 21 ธันวาคม 2550 เวลา 07.00 น. – 08.00 น.

พฤติกรรมที่สังเกต การรับประทานอาหาร

การบรรยายพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
<p>- ก่อนรับประทานอาหารก็มีการนำเสนอผลงานที่ไปวาดที่น้ำตกเหวสุวัต น้องเขาก็ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ตอนรับประทานอาหารก็นั่งกันเป็นระเบียบมีการแบ่งปันกับข้าวกัน เมื่อเสร็จแล้วก็ช่วยกันทำความสะอาดบริเวณที่ทำกิจกรรม รวมทั้งนำเศษอาหารใส่ถุงดำที่พี่ ๆ เตรียมไว้ให้ जानขามก็นำไปใส่ในกะละมัง</p>	<p>ความคิดเห็น</p> <p>- เห็นความสามัคคีเกิดขึ้นกับกลุ่มน้อง ๆ มีการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกันการที่เข้าไปอยู่ในค่ายศิลปะฯ ก็ทำให้เรารักกันมากขึ้น</p>

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมสมาชิกค่ายศิลปะเด็ก อ. นางรอง

ผู้สังเกต นางสาวนิสากร ดีจังหวัด, เด็กหญิงสมฤทัย แผลงผึ้ง

ผู้ถูกสังเกต เด็กหญิงชิตชนก กลางจันทิก

วัน - เวลา - สถานที่สังเกต

21 ธันวาคม 2550 เวลา 16.00 น. - 18.00 น. น้ำตกเหวสุวัต

21 ธันวาคม 2550 เวลา 20.30 น. - 22.00 น. ลานทำกิจกรรมค่ายฯ

22 ธันวาคม 2550 เวลา 11.00 น. - 13.00 น. น้ำตกเหวนรก

พฤติกรรมที่สังเกต การวาดภาพกลุ่มและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม, กิจกรรมรอบกองไฟ

การศึกษาธรรมชาติและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

การบรรยายพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
<p>- น้องเขาตั้งใจวาดภาพอย่างเต็มที่ทุ่มเทกับงานที่ทำเมื่อวาดภาพเสร็จก็ลงไปตักน้ำในน้ำตกขึ้นมาล้างอุปกรณ์และเก็บอุปกรณ์เรียบร้อยและเล่นน้ำตกกันอย่างสนุกสนานทั้งกลุ่ม</p> <p>- มีการให้แนะนำตัวทีละคนน้องเขาก็แนะนำตัวอย่างมั่นใจ น้องเขากลับแสดงออกมากน้องเป็นคนน่ารัก ตอนเล่นรอบกองไฟก็มีกวางออกมาจากป่าหนึ่งตัวก็ไม่มีใครทำร้ายกวางรวมทั้งไม่ให้อาหารด้วย</p> <p>- ชิตชนกไม่ทิ้งขยะลงบนพื้นเลยเขาจะเก็บไว้ในกระเป๋าและนำมาทิ้งในที่ถังขยะและถ้าเห็นขยะเขาก็จะเก็บไปทิ้งที่ถังขยะเช่นเดียวกัน</p>	<p>ความคิดเห็น</p> <p>- น้องเขาช่วยงานที่ ๆ ดี น้องเขาเป็นคนขยันที่ให้ช่วยทำอะไรก็ช่วยไม่มีบ่น น้องเขาเป็นคนน่ารักนิสัยดี กลับแสดงออก ช่วยกันรักษาความสะอาดไม่ทิ้งขยะเลอะเทอะในบริเวณที่ใช้ประโยชน์และเมื่อเห็นขยะก็เก็บทำความสะอาด</p> <p>- ที่น้ำตกเหวนรกเขาทำได้ดีมากเพราะการไม่ทิ้งขยะทำให้ไม่สกปรกและเป็นการช่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติให้คงอยู่สภาพเดิมตลอดไป</p>

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมสมาชิกค่ายศิลปะเด็ก อ. นางรอง

ผู้สังเกต นางสาวจินตนา อ่างสกุล

ผู้ถูกสังเกต นายคมกฤษฎณ์ ปรีชาพูด

สถานที่สังเกต น้ำตกเหวสุวัต, บนมรด

วัน-เวลาที่สังเกต 21 ธันวาคม 2550 16.00 น. - 20.30 น.

พฤติกรรมที่สังเกต การวาดภาพกลุ่มและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ, กิจกรรมส่องสัตว์

การบรรยายพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
<p>- การวาดภาพกลุ่มมีอะไรที่ให้เราทำเขาก็จะช่วยจัดการ พอวาดภาพเสร็จเขาเป็นคนไปตักน้ำมาล้างอุปกรณ์และจัดเก็บอุปกรณ์จนเรียบร้อย ตอนลงเล่นน้ำมีพื้จมน้ำ น้องคมกฤษฎณ์เป็นคนช่วยพี่ขึ้นมาได้ถือว่าน้องเขามีความเสียสละและเป็นคนดีมาก ๆ</p> <p>- ตอนส่องสัตว์น้อง คมกฤษฎณ์ สนใจฟังพี่วิทยากรของอุทยานบรรยายให้ฟังเป็นอย่างดีและพวกเราก็ได้รับความรู้กันด้วย</p>	<p>ความคิดเห็น</p> <p>- น้องเป็นคนมีน้ำใจนิสัยดีรักษาความสะอาดไม่ทิ้งขยะบริเวณน้ำตกและเป็นคนขยันช่วยคุณครูทำงานโดยไม่มีบ่น</p> <p>- น้องสนใจในทุกกิจกรรมที่จัดในค่ายฯและเป็นคนมีน้ำใจแม้อายุจะน้อยแต่ก็มีความเป็นผู้นำสูง</p>

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมสมาชิกค่ายศิลปะเด็ก อ. นางรอง

ผู้สังเกต เด็กหญิงชัชชนก กลางจันทิก, นางสาวฉัตรดาว จินฉา

ผู้ถูกสังเกต นางสาวนฤมล คำเสนา

วัน - เวลา - สถานที่สังเกต

21 ธันวาคม 2550 เวลา 16.00 น. - 18.00 น. น้ำตกเหวสุวัต

22 ธันวาคม 2550 เวลา 11.00 น. - 13.00 น. น้ำตกเหวนรก

พฤติกรรมที่สังเกต การวาดภาพกลุ่ม, การศึกษาธรรมชาติและ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ

การบรรยายพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
<p>- เมื่อมีเศษขยะก็นำไปทิ้งถึงขยะเมื่อทำกิจกรรมต่าง ๆ เสร็จเช่นวาดภาพก็จะเก็บอุปกรณ์ ล้างอุปกรณ์ไว้อย่างเป็นระเบียบ เมื่อทานข้าวก็เก็บจานล้างจานเรียบร้อย ช่วยเหลือเพื่อนในการวาดภาพ ช่วยเพื่อนเก็บอุปกรณ์และแนะนำเพื่อนให้อุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ</p> <p>- เมื่อพวกเราเดินทางมาถึงน้ำตกเราก็แยกเป็นกลุ่มเมื่อวาดภาพเสร็จก็สังเกตเห็นเขาออกน้อง ๆ เก็บทำความสะอาดบริเวณที่ตนเองนั่งวาดภาพก่อนที่จะลงไปเล่นน้ำตก</p>	<p>ความคิดเห็น</p> <p>- พี่นฤมลทำถูกต้องแล้วและควรปฏิบัติแบบนี้ทุกครั้งไม่ว่าที่โรงเรียน ที่บ้านหรือในที่ต่าง ๆ</p> <p>- เขาสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีของน้อง ๆ ได้</p>

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมสมาชิกค่ายศิลปะเด็ก อ. นางรอง

ผู้สังเกต นางสาวจิราภรณ์ ไทยกลาง, นายศรารุฒิ ก่องดี

ผู้ถูกสังเกต นางสาวลลิตา จิตโชติ, นางสาวจินตนา อ่างสกุล

วัน - เวลา - สถานที่สังเกต

21 ธันวาคม 2550 เวลา 09.00 น. - 11.00 น. หอศิลป์โรงเรียนเสิงสาง

22 ธันวาคม 2550 เวลา 11.00 น. - 13.00 น. น้ำตกเหวนรก

พฤติกรรมที่สังเกต เข้าชมนิทรรศการศิลปะ, การศึกษาธรรมชาติและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

การบรรยายพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
<p>- น้องลลิตาสนใจทำกิจกรรมมาก ตั้งใจฟังวิทยากรที่มาบรรยายให้ความรู้เป็นอย่างดี</p> <p>- ระหว่างทางเดินไปน้ำตกเหวนรกด่อนข้างไกลแต่น้องลลิตาก็ช่วยกันถืออุปกรณ์ไปวาดภาพเมื่อไปถึงก็ลงมือทำกิจกรรมวาดภาพและเมื่อเรากินข้าวเสร็จก็พากันเก็บขยะในบริเวณนั้น น้องเขาเป็นคนน่ารักมาก สนใจทำกิจกรรมทุกอย่างและคอยช่วยเหลือเพื่อน ๆ อีกด้วย</p> <p>- สำหรับจินตนา การเข้าร่วมกิจกรรมถือว่ายังไม่เต็มที่และเมื่อเดินทางไปวาดรูปก็ไม่ช่วยเพื่อนถืออุปกรณ์และเมื่อเห็นขยะก็ไม่เก็บ</p>	<p>ความคิดเห็น</p> <p>- น้องลลิตาสนใจเข้าร่วมกิจกรรมทุกอย่างและทำกิจกรรมต่าง ๆ อย่างตั้งใจ</p> <p>- น้องลลิตาเป็นคนนิสัยดีคอยช่วยเก็บขยะในบริเวณน้ำตกและก็ไม่ทิ้งขยะในบริเวณนั้นและเป็นคนที่ทุ่มเทในการทำกิจกรรมอย่างเต็มที่</p> <p>- สำหรับจินตนา ควรปรับปรุงตัวและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมให้มากขึ้น</p>

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมสมาชิกค่ายศิลปะเด็ก อ. นางรอง

ผู้สังเกต นายศราวุธ แซ่ขอ, เด็กหญิงชิตชนก กลางจันทิก

ผู้ถูกสังเกต นางสาวอุไรพร คชศักดิ์

สถานที่สังเกต น้ำตกเหวสุวัต, ลานทำกิจกรรมค่ายฯ, อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่

วัน – เวลาที่สังเกต 21 - 22 ธันวาคม 2550

พฤติกรรมที่สังเกต การวาดภาพกลุ่มและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม, การรับประทานอาหาร

การร่วมกิจกรรมและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

การบรรยายพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
<p>- กิจกรรมวาดภาพที่น้ำตกเหวสุวัตเป็นการวาดภาพกลุ่มน้อง ๆ ก็นั่งวาดกันเป็นกลุ่มอย่างตั้งใจและด้วยความสนุกสนานเมื่อวาดภาพจนเสร็จเรียบร้อยก็ทำความสะอาดอุปกรณ์และนำมาเก็บไว้ที่ที่ครูให้เก็บและก็ลงเล่นน้ำกันเป็นกลุ่ม</p> <p>- ตอนกินข้าวน้องเขาก็นั่งจับกลุ่มนั่งกินกันอย่างเป็นระเบียบพอกินเสร็จก็ช่วยกันเก็บเศษขยะในบริเวณนั้นไปทิ้งส่วนเศษอาหารที่เหลือก็เอาไปเทใส่ถุงที่เตรียมไว้ให้และก็รวมจานไปเก็บที่กะละมัง</p> <p>- พี่อุไรพรดูแลน้อง ๆ ดีมีความรับผิดชอบกล้าคิดกล้าแสดงออกเคารพรุ่นพี่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเมื่อเห็นขยะก็เก็บไปทิ้งที่ถัง รักการวาดภาพและชอบร่วมกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม</p>	<p>ความคิดเห็น</p> <p>- น้องคอยช่วยเหลือเพื่อน ๆ มีความสามัคคีกันเป็นหมู่คณะการไปอยู่ร่วมกันแบบนี้ทำให้เกิดความรักความสามัคคีกันมากขึ้น</p> <p>- น้องอุไรพรช่วยรักษาความสะอาดของค่ายเป็นอย่างดีและมีความสามัคคีในหมู่คณะช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สนใจทำกิจกรรมทุกกิจกรรมดี</p> <p>- เป็นรุ่นพี่ที่ดูแลน้อง ๆ ดี พุดคุยเก่ง เป็นแบบอย่างให้รุ่นน้องกล้าคิดกล้าแสดงออก</p> <p>ข้อเสนอแนะ</p> <p>ให้เป็นแบบนี้ตลอดไปและนำความรู้ที่ได้จากค่ายไปใช้ในชีวิตประจำวัน</p>

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมสมาชิกค่ายศิลปะเด็ก อ. นางรอง

ผู้สังเกต นางสาวมยุรา พันนุรัตน์

ผู้ถูกสังเกต นางสาวสุกัญญา คียิ่ง

วัน - เวลา - สถานที่สังเกต

21 ธันวาคม 2550 เวลา 16.00 น. - 17.00 น. น้ำตกเหวสุวัต

22 ธันวาคม 2550 เวลา 13.00 น. - 16.00 น. บนมรด

พฤติกรรมที่สังเกต การวาดภาพกลุ่มและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม, การรักษาความสะอาด

การบรรยายพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
<p>- ที่น้ำตกเหวสุวัต มีการสร้างสรรค์งานศิลปะเป็นกลุ่ม พอวาดเสร็จเราก็พากันไปล้างพู่กันและจานสี สุกัญญาได้ตักน้ำในน้ำตกขึ้นมาล้างพู่กันข้างบนเมื่อล้างเสร็จก็นำน้ำไปเทที่ห่างจากลำธารน้ำตกออกไป</p> <p>- เมื่อเราเดินทางลงมาจากเขาใหญ่เมื่อรถจอด สุกัญญาจะนำขยะที่มีไปทิ้งลงถังและพวกเขาจะช่วยกันรักษาความสะอาดอยู่เสมอ</p>	<p>ความคิดเห็น</p> <p>- สุกัญญาทำดีแล้วคือไม่ล้างพู่กันกับจานสีในน้ำตกเพราะถ้าล้างในน้ำตกก็จะทำให้น้ำเสียได้</p> <p>- เวลาทำกิจกรรมบนมรดยนต์เมื่อต้องเดินทาง สุกัญญาจะช่วยกันรักษาความสะอาดเสมอ</p> <p>ข้อเสนอแนะ</p> <p>- อยากให้ผู้ที่ไปท่องเที่ยวทุกคนช่วยกันรักษาความสะอาดช่วยกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อที่ธรรมชาติของเราจะได้สวยงามดังเดิม</p> <p>- ผู้ที่ไปท่องเที่ยวในทุก ๆ ที่ควรช่วยกันรักษาความสะอาดช่วยกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมไม่ควรทิ้งขยะให้เกลื่อนกลาดถนน</p>

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมสมาชิกค่ายศิลปะเด็ก อ. นางรอง

ผู้สังเกต นางสาวนฤมล คำเสนา, นางสาว อนุสรณ์ ดิศพิมาย

ผู้ถูกสังเกต นายนิรุต ทูลฉลอง

วัน-เวลา-สถานที่สังเกต

21 ธันวาคม 2550 เวลา 11.00 น. – 13.00 น. บนรถ

21 ธันวาคม 2550 เวลา 10.00 น. – 13.00 น. น้ำตกเหวนรก

22 ธันวาคม 2550 เวลา 07.00 น. – 08.00 น. ที่พัก

พฤติกรรมที่สังเกต การรักษาสีแกวหลังวาดภาพ, การมีน้ำใจ การอยู่ร่วมกัน

การบรรยายพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
<p>- ขณะเดินทางเข้าสู่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ พี่เขาก็ไม่ทิ้งขยะตามทาง และเมื่อถึงเขาใหญ่แล้วเห็นขยะแล้วก็เก็บ และไม่ทิ้งขยะตามบริเวณต่างๆในเขาใหญ่ด้วย</p> <p>- ขณะเดินทางไปน้ำตกเหวสุวัต เขาให้ความช่วยเหลือผู้อื่น รักษาธรรมชาติ ไม่ทิ้งขยะบริเวณป่า เขารักษาธรรมชาติมีความพยายามสูง มีน้ำใจ เป็นเพื่อนที่ดี เขามีความสุขขณะทำงานหรือการเดินทางได้ทำกิจกรรม ร่วมกับผู้อื่น เป็นตัวอย่างที่ดีได้</p> <p>- นิรุตชอบแบ่งปันสิ่งของและให้ความช่วยเหลือผู้อื่น มีจิตใจดีงาม ไม่เอาัดเอาเปรียบ เห็นอกเห็นใจผู้อื่นเสมอ เขาไม่ทำลายธรรมชาติโดยการทิ้งขยะ ตามบริเวณพื้นดินเขาทิ้งขยะถูกที่</p>	<p>ความคิดเห็น</p> <p>- เป็นการปฏิบัติในทางที่ดี ซึ่งทำให้บริเวณต่างๆดูสะอาด สวยงาม เพราะพี่เขาเก็บขยะ</p> <p>- เป็นการกระทำที่ดี มีความอดทนเขาไม่ทำให้ธรรมชาติเสื่อมโทรม อนุรักษ์ธรรมชาติ เป็นตัวอย่างที่ดีเป็นคนรักธรรมชาติ</p> <p>- เขาเป็นคนมีความรักธรรมชาติ รักสิ่งแวดล้อม มีน้ำใจดีงาม ไม่เห็นแก่ตัว</p> <p>ข้อเสนอแนะ</p> <p>- เขาเป็นคนที่ระเบียบวินัยในการเดินป่า เขาเป็นคนรักษาธรรมชาติดีมาก รักษาป่าผู้อื่นเป็นอย่างดี</p> <p>- การกระทำแบบนี้ควรจะอนุรักษ์หรือทำแบบนี้ทุกสถานที่ ทุกเวลา ควรรักษาสีแกวและธรรมชาติไว้ให้ดีที่สุด</p>

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมสมาชิกค่ายศิลปะเด็ก อ. นางรอง

ผู้สังเกต นางสาวนฤมล คำเสนา, นางสาวอำภพร วิเศษพันธ์

ผู้ถูกสังเกต นายศราวุฒิ ก้องค๊ะ

วัน - เวลา - สถานที่สังเกต

21 ธันวาคม 2550 เวลา 16.00 น. - 18.00 น. น้ำตกเหวสุวัต

21 ธันวาคม 2550 เวลา 20.30 น. - 22.00 น. ลานทำกิจกรรมค่ายฯ

22 ธันวาคม 2550 เวลา 11.00 น. - 12.00 น. น้ำตกเหวนรก

พฤติกรรมที่สังเกต การเก็บขยะหลังปฏิบัติงานวาดภาพกลุ่ม, กิจกรรมรอบกองไฟ

การศึกษารวมชาติและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ

การบรรยายพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
<p>- ขณะเข้าฐานวาดภาพที่น้ำตกเหวสุวัต เขาก็ไม่ล้างผู้กันน้ำตกและเมื่อเห็นขยะก็เก็บ</p> <p>- ขณะที่เดินไปที่น้ำตกเหวนรกเขาก็ช่วยถือของ เขาไม่เคยเก็บใคร ที่น้ำตกเหวนรกไม่มีน้ำที่จะนำมาไว้ล้างผู้กัน เขาเป็นคนอาสาสมัครมาตักให้ ตอนทำกิจกรรมวาดภาพทำกิจกรรมนั้นเสร็จก็ช่วยกันรักษาความสะอาด ช่วยกันเก็บขยะ กลับมาจากน้ำตก</p> <p>- ตอนกินข้าวเย็นก็เห็นกวางเดินเข้ามาก็ไม่ให้อาหารมันกินเพราะมีเจ้าหน้าที่ได้แนะนำว่ากวางจะเคยตัว ตอนเย็นทำกิจกรรมรอบกองไฟเราเล่นกันอย่างสนุกสนานมาก</p>	<p>ความคิดเห็น</p> <p>- พี่เขาก็ทำดีแล้ว</p> <p>- เพื่อนคนนี้เขาเป็นคนมีน้ำใจไม่เอาเปรียบเพื่อนด้วยกัน</p> <p>ข้อเสนอแนะ</p> <p>- การที่เราไปเข้าค่ายที่เขาใหญ่เกิดความสามัคคี มีน้ำใจต่อกัน ก็อยากให้นำพฤติกรรมดี ๆ อย่างนี้กลับมาใช้ในโรงเรียนที่ครอบครัวและที่ชุมชน</p>

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมสมาชิกค่ายศิลปะเด็ก อ. นางรอง

ผู้สังเกต นางสาวจิตชนก กลางจันทิก, นางสาวจิราภรณ์ ไทยกลาง

ผู้ถูกสังเกต นายศรารุช แซ่ขอ

สถานที่สังเกต น้ำตกเหวนรก

วัน-เวลาที่สังเกต 22 ธันวาคม 2550 เวลา 11.00 น. - 13.00 น.

พฤติกรรมที่สังเกต การรักษาสิ่งแวดล้อม, การรับประทานอาหาร

การบรรยายพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
<p>- ขณะเดินไปที่น้ำตกเหวนรานั้น เขาได้ช่วยถือของ ถืออุปกรณ์ต่างๆ เมื่อทำกิจกรรมเสร็จไม่ทิ้งขยะและก็ช่วยกันทำความสะอาดจนเรียบร้อย ในการทำกิจกรรมวาดภาพ ทำกิจกรรมร่วมกลุ่มมีความร่วมมือดีและสนุกสนานมาก</p> <p>- การรับประทานอาหาร เมื่อรับประทานอาหารเสร็จ ไม่ทิ้งบริเวณน้ำตก เก็บใส่ถุงมาทิ้งที่ถังขยะ การทำกิจกรรมให้ความร่วมมือดีแต่ยังไม่กล้าแสดงออกเท่าที่ควร</p>	<p>ความคิดเห็น</p> <p>- ทำให้บริเวณน้ำตกสะอาด สร้างนิสัยให้ตนเองมีความรับผิดชอบ การทำกิจกรรมที่ดี ให้ความร่วมมือดี ทำให้เกิดความรักความสามัคคีในการทำกิจกรรม</p> <p>- ทำให้มีระเบียบวินัยและฝึกสร้างนิสัยที่ดีให้กับตนเอง ให้เกิดความรักความสามัคคีในหมู่คณะ</p> <p>ข้อเสนอแนะ</p> <p>การไปสถานที่สาธารณะหรือแหล่งท่องเที่ยวควรนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน ควรทิ้งขยะให้ถูกที่ ดูแลต้นไม้ให้ดี</p>

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมสมาชิกค่ายศิลปะเด็ก อ. นางรอง

ผู้สังเกต นางสาวนฤมล คำเสนา, นายศราวุธ กิ่งดี

ผู้ถูกสังเกต นางสาวอำพาพร วิเศษพันธ์

สถานที่สังเกต ลานกิจกรรมค่ายฯ, น้ำตกเหวนรก

วัน - เวลาที่สังเกต 22 ธันวาคม 2550 เวลา 07.00 น. - 13.00 น.

พฤติกรรมที่สังเกต การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและพฤติกรรมในการอยู่ร่วมกัน

การบรรยายพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
<p>- ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม ช่วยเหลือของและอุปกรณ์การทำกิจกรรม</p> <p>- หลังจากกินขนมหรือข้าวก็จะเก็บขยะจนสะอาด ไม่ทำลายป่าและไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม หลังจากกลับมาจากน้ำตกเหวนรก ไม่มีเพื่อนคนไหนให้อาหารลิงตามข้างทางเลยเพราะได้รับความรู้จากเจ้าหน้าที่อุทยานฯ ที่จะทำให้อาหารลิงเสียนิสัยไม่หาอาหารเองและจะเกิดผลกระทบต่อระบบนิเวศน์ธรรมชาติ</p> <p>- มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมแนะนำน้องและมีความเป็นระเบียบ</p>	<p>ความคิดเห็น</p> <p>- เป็นแบบอย่างที่ดี มีการอยู่ร่วมกันแบบเป็นกันเอง แนะนำน้อง ๆ ให้เป็นคนมีระเบียบวินัย</p> <p>ข้อเสนอแนะ</p> <p>- อัมพาพรควรให้ความร่วมมือให้มากกว่านี้ ไม่ควรขี้ดเพื่อนทำงานและอยากให้นำระเบียบวินัยที่ได้จากค่ายฯ ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน</p> <p>- น่าจะมีกิจกรรมให้มากกว่านี้ กำหนดวันในการจัดกิจกรรมค่ายฯ ให้หลาย ๆ วัน</p>

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมสมาชิกค่ายศิลปะเด็ก อ. นางรอง

ผู้สังเกต เด็กหญิงสมฤทัย แมลงผึ้ง, นางสาวอำพาพร วิเศษกุล, เด็กหญิงชิตชนก กลางจันทัก

ผู้ถูกสังเกต นายธีรพล รักซ้อน

สถานที่สังเกต บริเวณทำกิจกรรมบนเขาใหญ่, น้ำตกเหวสุวัต, รอบกองไฟ

วัน – เวลาที่สังเกต 21 ธันวาคม 2550 เวลา 12.00 น. – 22.00 น.

พฤติกรรมที่สังเกต การรักษาสีแวคล้อม และการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม

การบรรยายพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
<p>- คอยดูแลและให้ความเป็นกันเองกับ พี่ ๆ น้อง ๆ</p> <p>- ให้ความสนุกและเพลิดเพลินคล้ายเครือข่ายให้ ความร่วมมือกับทุก ๆ กิจกรรม ไม่เห็นแก่ตัว</p> <p>- รักษาความสะอาดเวลาอยู่บนรถ ที่พักและ บริเวณน้ำตก</p> <p>- กิจกรรมรอบกองไฟพี่เขาก็นั่งร้องเพลงและ ปรบมือ แต่ตอนที่เล่นดนตรีและร้องเพลงเสียง ดังทำให้รบกวนสัตว์บ้าง ทุกคนจะหัวเราะพูดคุย หยอกล้อกันและร้องเพลงสนุกสนานด้วยกัน</p> <p>- ในการรักษาสีแวคล้อม เมื่อเห็นขยะก็เก็บ ไม่ ทิ้งขยะในที่สาธารณะ ดูแลให้ความช่วยเหลือรุ่น น้องได้ดี และแนะนำเทคนิคการใช้สีที่ถนัด</p> <p>มีความเป็นผู้นำในเรื่องการทำกิจกรรม มีความ เสียสละและมีระเบียบวินัยพอสมควร</p>	<p>ความคิดเห็น</p> <p>- ให้ความสนุกและเพลิดเพลิน ช่วยเก็บขยะทำ ความสะอาด</p> <p>- ช่วยเหลือเป็นที่ปรึกษาแก่น้อง ๆ ให้ความรู้ น้อง ๆ ด้านเทคนิคการใช้สีแต่ละชนิด</p> <p>- เป็นการรักษาสีแวคล้อมที่ดี สร้างนิสัยที่ดีให้ ตนเองและเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่รุ่นน้อง ช่วย บอกเทคนิคการวาดภาพทำให้น้อง ๆ มีความรู้ มากขึ้น เป็นตัวอย่างที่ดีและมีความเสียสละใน เรื่องต่าง ๆ</p> <p>ข้อเสนอแนะ</p> <p>ควรลดเสียงในการทำกิจกรรมตอนกลางคืนลง เพราะการเล่นดนตรีรอบกองไฟเสียงดังมาก เกินไปทำให้รบกวนสัตว์</p>

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมสมาชิกค่ายศิลปะเด็ก อ. นางรอง

สังเกต นายศราวุธ แซ่ซ้อ, เด็กหญิงสมฤทัย แผลงผึ้ง

ผู้ถูกสังเกต นายอนุกุล คำจันทร์ราช

วัน - เวลา - สถานที่สังเกต

21 ธันวาคม 2550 เวลา 16.00 น. - 18.00 น. น้ำตกเหวสุวัต

22 ธันวาคม 2550 เวลา 07.00 น. - 08.00 น. ลานกิจกรรมค่ายฯ

22 ธันวาคม 2550 เวลา 11.00 น. - 12.00 น. น้ำตกเหวนรก

พฤติกรรมที่สังเกต การรักษาสีสิ่งแวดล้อม ช่วยรักษาความสะอาด

การบรรยายพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
<p>- เมื่อทำกิจกรรม คือ การวาดภาพบริเวณน้ำตกเหวสุวัต เมื่อทำกิจกรรมเสร็จก็ไม่นำพู่กันไปล้างลงในธารน้ำตก</p> <p>- เป็นคนที่มีความรับผิดชอบดีและเป็นคนที่ชอบแบ่งปันสิ่งของผู้อื่น ก่อนล้างจานชามก็จะกวาดเศษอาหารก่อนแล้วนำไปล้าง</p> <p>- ช่วยอาสาเก็บขยะถือถุงขยะเอาไว้เพื่อที่ให้น้อง ๆ ได้ทิ้งกันและถือถุงแล่น้อง ๆ ช่วยเหลือให้ความรู้เรื่องสี เวลาเห็นขยะก็ช่วยเก็บ ให้ความรู้ น้อง ๆ ได้ดีเกี่ยวกับการใช้สีโปสเตอร์และเทคนิคต่าง ๆ ให้ความร่วมมือได้ทุก ๆ กิจกรรม มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ต่อสมาชิกค่ายฯและเสี่ยสละมาก</p>	<p>ความคิดเห็น</p> <p>- อยากให้เพื่อน ๆ ทุกคนมีพฤติกรรมดี ๆ แบบนี้</p> <p>- ควรนำไปเป็นแบบอย่างและจงเก็บความทรงจำที่ดีไว้ตลอดไป</p> <p>- ชอบที่พี่อนุกุลได้ช่วยเก็บขยะแบบนี้ สามารถเป็นแบบอย่างแก่เด็ก ๆ มีการเสนอความคิดเห็นและเป็นที่ปรึกษาให้กับน้อง ๆ มีการรักษาความสะอาดทำให้เป็นการเสริมสร้างนิสัยในตนเอง และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติด้วย</p> <p>ข้อเสนอแนะ</p> <p>อยากให้พี่อนุกุลทำกิจกรรมดี ๆ และเก็บความรู้สึที่ดีอย่างนี้ตลอดไป</p>

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมสมาชิกค่ายศิลปะเด็ก อ. นางรอง

ผู้สังเกต นายปิยะวัฒน์ วรรณุช, นายอนุกุล คำจันทร์ราช, นางสาวสายฝน ทิพย์กุล

ผู้ถูกสังเกต นางสาวกฤตยา ยอดอาหาร

สถานที่สังเกต โรงเรียนเสิงสาง, ขณะเดินทางอยู่บนรถ, น้ำตกเหวสุวัต

วัน – เวลาที่สังเกต 21 ธันวาคม 2550 เวลา 10.00 น. – 17.00 น.

พฤติกรรมที่สังเกต การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม, การเก็บขยะที่อยู่บนรถ

การรักษาความสะอาดหลังปฏิบัติงานกลุ่ม

การบรรยายพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
<ul style="list-style-type: none"> - ในขณะที่กำลังเดินทางอยู่บนรถเขาจะเป็นคนที่สนุกสนาน ร่าเริง และนำเพื่อน ๆ น้อง ๆ ร้องเพลงเพื่อสร้างความสนุกสนาน เขาเป็นคนที่กล้าแสดงออก กล้าทำกล้าเล่น และเป็นผู้นำที่ดี - จากการสังเกตพฤติกรรมจะเห็นว่าเมื่อวาดภาพเสร็จแล้วจะเก็บอุปกรณ์ รวบรวม แล้วนำขึ้นไปล้างด้านบนไม้ล้างที่น้ำตกและบอคน้อง ๆ ที่อยู่ใกล้ ๆ ด้วย - ตอนที่พี่เขาเดินลงน้ำตก พี่เขาก็ไม่ทิ้งขยะตามทาง และเดินเป็นแถวเป็นระเบียบ พอไปถึงก็ทำกิจกรรมร่วมกัน พี่เขาสนใจและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมได้ดีมาก - พี่เขาวาดภาพได้สวยและสนใจในการทำกิจกรรมดี และพี่เขาก็ได้ต้มน้ำขึ้นไปล้างอุปกรณ์ข้างบนไม้ได้ล้างในน้ำตก พอตอนกลับก็เก็บขยะบริเวณน้ำตกเหวสุวัตเสร็จจึงกลับ 	<p>ความคิดเห็น</p> <ul style="list-style-type: none"> - ในการกระทำและการแสดงออกดังนี้เป็นผลให้เพื่อน ๆ และน้อง ๆ อาจจะทำตามและปฏิบัติตาม เป็นแรงจูงใจอีกอย่างที่สามารถจูงใจได้มากทีเดียว - เป็นพฤติกรรมที่ดี น่ายกย่องเอาเป็นแบบอย่าง <p>ข้อเสนอแนะ</p> <ul style="list-style-type: none"> - อยากให้เขาเป็นคนแบบนี้ต่อไป เพื่อจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาสังคมและอยากให้กลับมาดูแลน้อง ๆ รุ่นหลังด้วย - พี่เขาเป็นคนมีน้ำใจ ช่วยเหลือและเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เพื่อน ๆ

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมสมาชิกค่ายศิลปะเด็ก อ. นางรอง

ผู้สังเกต นางสาวอำภาพร วิเศษพันธ์, นางสาวนิสากร คีจิงห์รีด

ผู้ถูกสังเกต นางสาวอุทัยวรรณ น้อยมะโน

วัน - เวลา - สถานที่สังเกต

21 ธันวาคม 2550 เวลา 16.00 น. - 18.00 น. น้ำตกเหวสุวัต

22 ธันวาคม 2550 เวลา 11.00 น. - 12.00 น. น้ำตกเหวนรก

พฤติกรรมที่สังเกต การรักษาสีสิ่งแวดล้อม การมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

การบรรยายพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
<p>- เมื่อพี่เขาวาดรูปเสร็จก็เก็บอุปกรณ์และตักน้ำมาล้างอุปกรณ์โดยที่ไม่นำไปล้างในน้ำตกและเมื่อเห็นขยะเกลื่อนกลาดพี่เขาจะเก็บใส่ถังขยะที่เขาเตรียมไว้ให้ บรรยายอากาศตอนวาดรูปสนุกสนาน ครื้นเครงมากทุกคนต่างพูดคุยยิ้มแย้มและแบ่งอุปกรณ์ที่ใช้ในการวาดภาพ</p> <p>- ตอนเดินไปที่น้ำตกเหวนรคนั้นระยะทางที่เดินไปก็ไกลมาก และก็ถือของหนักต่างคนต่างถือ พี่เขาช่วยถือกระดานรองเขียนและสี พอไปถึงก็นั่งวาดรูปกัน และเมื่อพวกเรารับประทานอาหาร พี่เขาก็รักษาความสะอาดดี ช่วยเก็บของบริเวณที่ทำกิจกรรมด้วย พี่ก็ช่วยดูแลร่องน้ำอย่างดี</p>	<p>ความคิดเห็น</p> <p>- พี่เขารู้จักรักษาสีสิ่งแวดล้อมทิ้งขยะในที่ ๆ จัดไว้ให้</p> <p>- พี่เขานิสัยดี คอยดูแลน้อง ๆ ทุกคน รักษาความสะอาดและก็ไม่ทิ้งขยะบริเวณนั้น เป็นคนมีระเบียบและพี่เป็นผู้นำที่ดี</p>

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมสมาชิกค่ายศิลปะเด็ก อ. นางรอง

ผู้สังเกต นางสาวนิสากร ดีจังหวัด, นางสาวนฤมล คำเสนา

ผู้ถูกสังเกต นายสุเมธ คงสุข

วัน - เวลา - สถานที่สังเกต

21 ธันวาคม 2550 เวลา 18.00 น. - 20.00 น. ลานกิจกรรมค่ายฯ และส่องสัตว์

22 ธันวาคม 2550 เวลา 11.00 น. - 12.00 น. น้ำตกเหวนรก

พฤติกรรมที่สังเกต การรักษาสัตว์เลี้ยงในธรรมชาติ, การศึกษาธรรมชาติและ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

การบรรยายพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
<p>- สังเกตเห็นพี่เขารับประทานอาหาร โดยพี่เขาจะ ค่อยๆรับประทานอย่างเป็นระเบียบและไม่แข็งคิ้ว พอพี่เขากินเสร็จก็จะเอางานขามของเพื่อนๆ ไป ล้างหรือไม่ก็จะช่วยกันล้างทุกครั้ง - ขณะที่เรากลับจากน้ำตกได้มีรุ่นน้องคนหนึ่งทิ้ง ขยะลงในรถแล้วพี่เขาก็ได้บอกให้เก็บแล้วสอนว่า เมื่อพวกเราทุกคนเห็นขยะตามทางก็ต้อง ช่วยกันเก็บและต้องช่วยกันรักษาสภาพแวดล้อม ด้วยและในขณะที่เดินทางก็พูดคุยกันหยอกล้อกัน สนุกมาก - มีการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเต็มที่ เป็นที่ ประทับใจและดูแลน้อง ๆ ได้ดี มีการรักษาความ สะอาดบริเวณต่าง ๆ โดยการเก็บขยะอยู่ ตลอดเวลา</p>	<p>ความคิดเห็น</p> <ul style="list-style-type: none"> - เป็นการฝึกการสร้างระเบียบวินัยให้ตนเอง - การที่เรารู้จักรักษาความสะอาด ไม่ว่าจะอยู่ที่ ไหนไปไหนก็จะมีแต่คนนิยมและถ้าเราไม่รักษา สิ่งแวดล้อมก็จะทำให้สิ่งแวดล้อมเสื่อมลงได้ - เป็นแบบอย่างที่ดีที่มีการเข้าร่วมกิจกรรมดี มี ระเบียบในตนเอง รู้จักอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดย การไม่ทิ้งขยะ

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมสมาชิกค่ายศิลปะเด็ก อ. นางรอง

ผู้สังเกต นางสาวจินตนา อ่างสกุล, นายสุเมธ คงสุข

ผู้ถูกสังเกต นางสาวพนิดา ทิพกระโทก

วัน - เวลา - สถานที่สังเกต

21 ธันวาคม 2550 เวลา 16.00 น. - 18.00 น. น้ำตกเหวสุวัต

22 ธันวาคม 2550 เวลา 11.00 น. - 12.00 น. น้ำตกเหวนรก

พฤติกรรมที่สังเกต การรักษาสีแวดล้อม การเก็บอุปกรณ์ในการวาดภาพ

การบรรยายพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
<p>- เห็นพี่เขานั่งวาดรูปด้วยความตั้งใจมาก และหยอกล้อเล่นกันกับเพื่อน ๆ ของเขาอย่างสนุกสนาน พอวาดเสร็จแล้วก็เก็บอุปกรณ์ไปล้างและเก็บเศษขยะบริเวณที่นั่งวาดภาพจนสะอาด</p> <p>- เมื่อตอนที่พี่เขาและเพื่อน ๆ ของพี่เขาไปวาดรูปที่น้ำตกเหวนรก มีเศษขยะหรือสติกอยู่บนพื้นพี่เขาก็เก็บจนสะอาดแล้วก็นำไปทิ้งที่ถังขยะที่อุทยานฯ เขาเตรียมให้</p> <p>- การที่วาดภาพที่ศาลาบริเวณน้ำตกเหวนรกก็ได้ไปนั่งวาดภาพที่นั่นและทุกคนก็วาดภาพตามความคิดของแต่ละคน พอวาดเสร็จก็ช่วยกันทำความสะอาดบริเวณที่นั่งวาดกันจนสะอาดเรียบร้อย</p>	<p>ความคิดเห็น</p> <p>- อยากให้เราทุกคนทำตามพี่เขาเพราะทำให้ธรรมชาติของเราจะไม่สกปรก</p> <p>ข้อเสนอแนะ</p> <p>อยากให้ทุกคนช่วยกันประหยัดน้ำ ประหยัดพลังงาน และรักษาสีแวดล้อม</p> <p>- ไม่ควรทิ้งขยะ และเมื่อเห็นขยะก็ควรเก็บด้วย เราต้องช่วยกันรักษาความสะอาดห้ามทิ้งขยะและต้องช่วยดักเตือนเพื่อน ๆ ด้วย</p>

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมสมาชิกค่ายศิลปะเด็ก อ. นางรอง

ผู้สังเกต นางสาวจินตนา อ่างสกุล, นางสาวศุภลักษณ์ โกยชัย, นางสาวจินตนา อ่างสกุล

ผู้ถูกสังเกต นางสาวอัจฉรา สวงรัมย์

วัน - เวลา - สถานที่สังเกต

21 ธันวาคม 2550 เวลา 16.00 น. - 18.00 น. น้ำตกเหวสุวัต

22 ธันวาคม 2550 เวลา 11.00 น. - 12.00 น. น้ำตกเหวนรก

พฤติกรรมที่สังเกต การรักษาสีสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ, กิจกรรมวาดภาพกลุ่ม, การศึกษาธรรมชาติและ

การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ

การบรรยายพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
<p>- ว่าเป็นคนที่พูดเก่งมาก ทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยความสนุกสนาน และไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมบริเวณน้ำตก</p> <p>- การเก็บใบไม้และดอกเห็ดมาทำภาพพิมพ์ ถือว่าเกิดการไม่อนุรักษ์ธรรมชาติอีกอย่างหนึ่ง แต่ส่วนใหญ่ก็รักษาธรรมชาติดี</p> <p>- ขณะที่ขึ้นรถกลับ มีรุ่นน้องทิ้งขยะลงนอกรถ พี่อัจฉราได้พูดตักเตือนน้องเขาไม่ให้ทำอย่างนั้นอีก</p>	<p>ความคิดเห็น</p> <p>อยากให้ทุกคนปลูกต้นไม้มาก ๆ และช่วยกันรักษาธรรมชาติ</p> <p>- มีการทิ้งขยะที่ถูกต้อง มีการอนุรักษ์ธรรมชาติดีพอสมควร</p> <p>- พี่เขาเป็นพี่ที่น่ารัก นำเอาเป็นแบบอย่างเพราะมีน้ำใจ ช่วยเหลือเพื่อน ๆ ดีมาก</p> <p>ข้อเสนอแนะ</p> <p>- ควรทิ้งขยะให้ถูกต้องและช่วยกันดูแลรักษาธรรมชาติให้ดี ไม่ควรทำลายสิ่งแวดล้อม</p>

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมสมาชิกค่ายศิลปะเด็ก อ. นางรอง

ผู้สังเกต นายศราวุธ แซ่ขอ, นางสาวสุทธิวัลย์ จันทร์คาค

ผู้ถูกสังเกต นายปิยะวัฒน์ วรรณุช

สถานที่สังเกต น้ำตกเหวสุวัต, กิจกรรมส่องสัตว์

วัน – เวลาที่สังเกต 21 ธันวาคม 2550 เวลา 16.00 น. – 20.00 น.

พฤติกรรมที่สังเกต การรักษาสีงแวดล้อมและการอนุรักษ์ธรรมชาติ

การบรรยายพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
<p>- เป็นคนดี รักธรรมชาติ และเวลาน้อง ๆ ทิ้งเศษขยะไม่ถูกที่ก็จะเก็บและเตือนน้อง ๆ เวลาน้องหรือเพื่อนมีปัญหา ก็จะช่วยเหลือเสมอ</p> <p>- เป็นคนที่รักสัตว์ และตอนที่ไปส่องสัตว์ก็ไม่ส่งเสียงดังรบกวนสัตว์ไม่ให้สัตว์ตกใจ</p>	<p>ความคิดเห็น</p> <p>- พี่เขาเป็นคนดี และชอบช่วยเหลือผู้อื่น</p> <p>- อยากให้จัดกิจกรรมดี ๆ อย่างนี้ต่อไปและอยากให้ช่วยกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อความสมดุลของธรรมชาติให้คงอยู่อย่างนี้ตลอดไป</p>

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมสมาชิกค่ายศิลปะเด็ก อ.ประโคนชัย

ผู้สังเกต นางสาวศกามาศ เอ็มประโคน

ผู้ถูกสังเกต เด็กหญิงพรจิรา กงประโคน

วัน - เวลา - สถานที่สังเกต

21 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 17.00 -21.00 น. บนรถ

22 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 11.00 -12.00 น. น้ำตกตาดเดือน อุทยานแห่งชาติศรีสัชนาลัย

พฤติกรรมที่สังเกต การรักษาความสะอาดบนรถ

การรักษาสภาพแวดล้อมภายในอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย

การบรรยายพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
<p>- การวาดภาพกลุ่มคู่มือมีความมุ่งมั่นตั้งใจวาด และก็ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนเรียบร้อย หลังเสร็จกิจกรรมก็ร่วมมือกันทำความสะอาดบริเวณน้ำตกที่ใช้ทำกิจกรรมกลุ่ม</p> <p>- ช่วยเก็บขยะตอนที่รับประทานเสร็จแล้วก็รวบรวมไปทิ้งในถังขยะที่เตรียมไว้</p>	<p>ความคิดเห็น</p> <p>- เป็นคนที่มีความตั้งใจสูงแต่ไม่ค่อยกล้าแสดงออก</p> <p>ข้อเสนอแนะ</p> <p>- อยากให้มีความเชื่อมั่นในตัวเองและกล้าแสดงออกให้มากขึ้น</p> <p>- อยากให้น้องกล้าแสดงออกและพัฒนาการสนทนา</p>

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมสมาชิกค่ายศิลปะเด็ก อ.ประโคนชัย

ผู้สังเกต นางสาวเดือนเต็ม โสภประโคน, เด็กหญิงยุภา ภูถนนวนอก

ผู้ถูกสังเกต เด็กชายปรัชญา รอบแคว้น, เด็กชายกิตติรงค์ สุขประโคน

สถานที่สังเกต น้ำตกตาดเดือน, อุทยานแห่งชาติศรีสัชนาลัย

วัน - เวลาที่สังเกต 22 กุมภาพันธ์ 2551 09.00 น.-11.00น.

พฤติกรรมที่สังเกต การรักษาสีงแวดล้อมธรรมชาติ

การบรรยายพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
<p>- มีความตั้งใจในการทำงาน มีความรับผิดชอบ ต่อหน้าที่มาก คอยช่วยเหลืออยู่เสมอ ที่น้ำตกก็ ช่วยเหลือและไม่เคยขี้เกียจงาน</p> <p>- มีความสนใจในขณะที่วิทยากรให้ความรู้และ เมื่อให้ช่วยเหลือก็ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี</p> <p>- เชื้อฟุ้ง ๆ เมื่อให้ช่วยเหลือดูแลความสะอาดบริเวณที่ ทำกิจกรรมก็ทำงานที่ได้รับมอบหมายทุกอย่าง อย่างตั้งใจและเรียบร้อย</p>	<p>ความคิดเห็น</p> <p>อยากให้น้องมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์กล้า สร้างผลงานและกล้าแสดงออกมากขึ้น</p> <p>ข้อเสนอแนะ</p> <p>- อยากให้น้องกล้าคิดกล้าพูดและกล้าแสดงออก ให้มากขึ้น</p> <p>- ร่วมกิจกรรมได้ดี อยากให้รักษาความดีนี้ไว้ ตลอดและทำให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ</p>

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมสมาชิกค่ายศิลปะเด็ก อ.ประโคนชัย

ผู้สังเกต นางสาวศกามาศ เอ็มประโคน, นางสาวเดือนเต็ม โสมประโคน

ผู้ถูกสังเกต เด็กหญิงสุภาวดี นินประโคน

วัน - เวลา - สถานที่สังเกต

21 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 23.30 น. บนรถ

22 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 20.00 น. อุทยานแห่งชาติศรีสัชชาลัย

พฤติกรรมที่สังเกต การรักษาความสะอาดสิ่งแวดล้อม

การบรรยายพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
<p>- ขณะที่รถแวะเข้าปั้มน้ำมันเพื่อเข้าห้องน้ำและซื้อขนมและเครื่องดื่ม จากการสังเกตพบว่าขณะที่กินขนมก็มีทิ้งขยะลงบนพื้นรถและก็มีทิ้งมาเรื่อย ๆ ตลอดทาง</p> <p>- สนใจเกี่ยวกับกิจกรรมการเก็บขยะในบริเวณอุทยานฯ มีพัฒนาการที่ดีเรื่องทิ้งขยะถูกที่</p>	<p>ความคิดเห็น</p> <p>- จากการสังเกตว่ามีการทิ้งขยะลงบนรถจำนวนมากควรสร้างจิตสำนึกให้รู้จักรักสิ่งแวดล้อมและช่วยกันดูแลความสะอาดให้มากขึ้น</p> <p>ข้อเสนอแนะ</p> <p>- ควรใช้ค่ายศิลปะนี้เป็นสื่อกลางในการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ</p> <p>- ควรปฏิบัติกิจกรรมเกี่ยวกับการรักษาความสะอาดสถานที่ต่าง ๆ ให้เป็นนิสัย</p>

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมสมาชิกค่ายศิลปะเด็ก อ.ประโคนชัย

ผู้สังเกต นางสาวศกามาศ เอ็มประโคน

ผู้ถูกสังเกต เด็กหญิงศศิมาพร ทัศนศาสตร์

สถานที่สังเกต อุทยานแห่งชาติศรีสัชชาลัย

วัน - เวลาที่สังเกต 22 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 10.35 น. - 15.30 น.

พฤติกรรมที่สังเกต ฟังบรรยายเรื่องสิ่งแวดล้อมการรักษาสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและ การวาดภาพ

การบรรยายพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
<p>- ขณะที่หัวหน้าอุทยานฯ สมศักดิ์ ท่วมเสน มาให้ความรู้และทำกิจกรรมนันทนาการและเล่นเกม น้องสนใจมาก พอปล่อยให้พักน้องศศิมาพรกับเพื่อนอีกสองคนก็ชวนกันเก็บขยะในบริเวณนั้น</p> <p>- ตั้งใจวาดภาพและมุ่งมั่นที่จะสร้างงานของตัวเอง เมื่อเสร็จงานก็จัดการทำความสะอาดบริเวณที่นั่งวาดภาพจนสะอาดเรียบร้อย</p> <p>- ขณะที่วิทยากรให้ความรู้ก็ตั้งใจฟังดูตื่นเต้นที่ได้พบเห็นโบราณสถานในสมัยสุโขทัยมาก</p> <p>นอกเหนือจากนั้นก็ยังช่วยกันเก็บขยะลงถังด้วย</p>	<p>ความคิดเห็น</p> <p>- ศศิมาพรเป็นคนรับผิดชอบค่อนข้างสูงนึกถึงประโยชน์ของส่วนรวมเป็นคนรักษาความสะอาดและธรรมชาติซึ่งเป็นเรื่องที่ดีที่เริ่มเกิดวินัย เมื่อเราไปต่างที่ต่างถิ่นก็ควรช่วยกันรักษาความสะอาดในที่ ๆ เราไปเพื่อให้ธรรมชาติคงสภาพเดิม</p> <p>ข้อเสนอแนะ</p> <p>- อยากให้ทำกิจกรรมมาก ๆ เพื่อให้ได้ฝึกเป็นผู้หน้าที่ดีในอนาคตและช่วยกันรักษาความสะอาดและธรรมชาติให้คงอยู่ต่อไป</p> <p>- อยากให้ใช้ความเก่งความฉลาดของตนเองให้เกิดประโยชน์และรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเองอย่างนี้ตลอดไป</p> <p>- ขอให้ นำพฤติกรรมที่ดีนี้ติดตัวไปให้รู้จักรักษาความสะอาดในทุกที่ ๆ เราไปเยือนเพื่อให้เกิดเป็นนิสัยที่ดีและเป็นการเสียสละต่อส่วนรวม</p>

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมสมาชิกค่ายคิดปะเด็ก อ.ประโคนชัย

ผู้สังเกต นายอนุวัฒน์ อานประโคน, นางสาวพรพรรณ พวงแสง

ผู้ถูกสังเกต นางสาวจันทิ ทรัพย์

วัน – เวลา - สถานที่สังเกต

21 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 09.00 น. อบต. แสงโตน

22 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 11.00 น. น้ำตกตาดเคื่อน

พฤติกรรมที่สังเกต การรักษาความสะอาดสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ

การบรรยายพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
<p>- มีความคิดริเริ่ม รับผิดชอบ ช่วยเหลืองานดี กล้าแสดงออกตั้งใจทำงานช่วยเก็บทำความสะอาดพื้นที่ ๆ ทำกิจกรรมให้สะอาด</p> <p>- จากการทำกิจกรรมวาดภาพที่น้ำตกตาดเคื่อน สังเกตเห็นถึงความมั่งง่ายโดยการล้างพู่กันใต้น้ำตกขณะวาดรูป</p>	<p>ความคิดเห็น</p> <p>- ดูแลน้อง ๆ ได้ดีให้ความสำคัญกับหน้าที่ ๆ รับผิดชอบ</p> <p>- การล้างพู่กันในน้ำตกอาจเกิดจากความไม่รู้เท่าไม่ถึงการณ์หรือคิดว่าเป็นเรื่องเล็กน้อยที่ไม่ก่อให้เกิดการทำลายธรรมชาติ</p> <p>ข้อเสนอแนะ</p> <p>ต้องชี้แจงให้ชัดเจนถึงปัญหาเล็ก ๆ น้อย ๆ ถ้าทุกคนล้วนทำเช่นนี้ก็เป็นการทำลายธรรมชาติทางหนึ่ง</p>

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมสมาชิกค่ายศิลปะเด็ก อ.ประโคนชัย

ผู้สังเกต นางสาววรรณิภา ทองประโคน, นางสาวเดือนเต็ม โสภประโคน

ผู้ถูกสังเกต เด็กชายอุระคินทร์ เอ็มประโคน

สถานที่สังเกต อุทยานแห่งชาติศรีสัชนาลัย

วัน - เวลาที่สังเกต 22 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 09.00 น.- 10.30 น.

พฤติกรรมที่สังเกต การรักษาสีแควดล้อมธรรมชาติ

การบรรยายพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
<p>- จากพฤติกรรมที่ข้าพเจ้าได้สังเกต ขณะที่ทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกัน ขณะทำภาพปะติดพบว่า มีเศษกระดาษต่างๆ ที่หล่นลงพื้นน้องเขาก็ช่วยเก็บไว้ในถุงดำที่จัดไว้</p> <p>- ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเชื่องฟังคำพูดของวิทยากรที่มาให้ความรู้ ตั้งใจฟังอย่างดี เมื่อเสร็จกิจกรรมแล้วพี่เลี้ยงพารักษาสภาพแควดล้อมก็ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี</p>	<p>ความคิดเห็น</p> <p>- หลังจากละลายพฤติกรรมแล้วน้องเขามีความรับผิดชอบมากขึ้น อยากให้รักษาธรรมชาติไว้นาน ๆ</p> <p>- ให้ความร่วมมือดีในการทำกิจกรรมต่าง ๆ มีความรับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย</p> <p>ข้อเสนอแนะ</p> <p>- ควรมีกิจกรรมในเชิงการอนุรักษ์หรือปลูกฝังจิตสำนึกให้เยาวชนแบบนี้เรื่อย ๆ</p> <p>- อยากให้กล้าพูด กล้าคิด กล้าทำ หรือกล้าแสดงออกให้มากกว่านี้</p>

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมสมาชิกค่ายศิลปะเด็ก อ.ประโคนชัย

ผู้สังเกต นายสมยศ โกรรัมย์, นางสาวพกามาศ เอ็มประโคน

ผู้ถูกสังเกต นางสาววรรณิภา ทองประโคน

วัน - เวลา - สถานที่สังเกต

21 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 07.30 น. อบต.แสลงโทน

23 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 10.30 น. อุทยานแห่งชาติศรีสีรินาลัย

24 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 01.00 น. อบต.แสลงโทน

พฤติกรรมที่สังเกต การรักษาสีสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ

การบรรยายพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
<p>- ถือว่าเป็นรุ่นพี่ที่ดีพอสมควร จากการที่ได้สังเกตพฤติกรรมการรับประทานอาหารถือว่าเป็นคนที่ทานอาหารจุ ลูกซ่ำกว่าคนอื่นแต่พอกินเสร็จก็เอามาไปเก็บในที่ล้างจานแล้วก็มาเก็บเก้าอี้ให้เข้าที่</p> <p>- ขณะที่พี่วิทยากรให้ความรู้ก็ตั้งใจฟังและเก็บเกี่ยวความรู้ไปอย่างเต็มที่ พอมีข้อสงสัยก็ยกมือถามกระตือรือร้นที่จะแสวงหาความรู้ใหม่ๆ เพิ่มเติม</p> <p>- สนุกสนานกับการเดินทางกลับ เดิน ร้องเพลงร่วมกัน ให้ความร่วมมืออย่างดีทุกกิจกรรมพอกลับถึงบ้านก็เห็นเขาช่วยกันทำความสะอาดนำขยะลงจากรถไปทิ้งถึงขยะ</p>	<p>ความคิดเห็น</p> <p>- โดยภาพรวมแล้วเขาเป็นบุคคลที่มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย รักความสะอาด คือมีจิตสำนึกรักษาสีสิ่งแวดล้อม มีความรับผิดชอบ</p> <p>- เป็นคนสนใจเรื่องประวัติศาสตร์และอยากรู้อะไรเรื่องประวัติศาสตร์เพิ่มเติม</p> <p>ข้อเสนอแนะ</p> <p>- ควรทำความดีที่นำไปให้เพื่อนหรือพี่ ๆ น้อง ๆ ปฏิบัติตามถือว่าเป็นตัวอย่างที่ดี</p> <p>- เป็นคนกล้าพูดฉลาดคิด มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ อยากรู้อะไรที่จะแสดงออกในสิ่งดีให้มากกว่านี้</p>

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมสมาชิกค่ายศิลปะเด็ก อ.ประโคนชัย

ผู้สังเกต นางสาวเดือนเต็ม โสมประโคน, เด็กหญิงอุไรพร โสมประโคน

นางสาวศกามาศ เอ็มประโคน

ผู้ถูกสังเกต เด็กชายนพรัตน์ วิชัยรัมย์

วัน - เวลา - สถานที่สังเกต

21 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 11.30 น. อบรม.แสดงโทน

22 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 14.00 น. นำตกดาดเดือน

23 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 11.00 น. อุทยานแห่งชาติศรีสัชชาลัย

พฤติกรรมที่สังเกต การรักษาสีสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ

การบรรยายพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
<p>- ขณะที่วิทยากรให้ความรู้มีความตั้งใจฟัง ร่วมกิจกรรมทุก ๆ กิจกรรมดี มีความรับผิดชอบ</p> <p>- เป็นคนที่รักษาความสะอาดดีและเก็บขยะทุกครั้งให้เห็นหรือไม่ทิ้งเศษเปลือกขนม</p> <p>- เวลาที่วิทยากรพาทำกิจกรรม จะชอบมานั่งอยู่มุมด้านหลังไม่ค่อยกล้าแสดงออกแต่ก็ให้ความร่วมมือดีทุกกิจกรรม ช่วยงานเสมอ ไม่ว่าจะป็นกิจกรรมรักษาความสะอาดหรือกิจกรรมกลุ่มก็ช่วยทำได้ดีเป็นอย่างดี</p> <p>- ตั้งใจสร้างสรรค์ผลงานของตัวเองดี มีความกล้าที่จะแสดงออกมากยิ่งขึ้น เป็นตัวของตัวเอง</p>	<p>ความคิดเห็น</p> <p>มีความรักธรรมชาติมาก จะมีความสนใจในการรักษาความสะอาด และมีส่วนร่วมในการเก็บขยะ</p> <p>ข้อเสนอแนะ</p> <p>- ควรพัฒนาเรื่องการแสดงออกให้มากขึ้นและการรักษาผืนป่าธรรมชาติให้คงอยู่นาน ๆ</p> <p>- อยากให้ทุกคนช่วยกัน รักษาความสะอาด และช่วยกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ</p> <p>- ควรให้ร่วมกิจกรรมกลุ่มเรื่อย ๆ ก็จะทำให้มีความกล้าแสดงออกมากยิ่งขึ้น</p>

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมสมาชิกค่ายศิลปะเด็ก อ.ประโคนชัย

ผู้สังเกต นางสาวศกามาศ เอ็มประโคน

ผู้ถูกสังเกต เด็กหญิงนิคานุช แก้วพลสง

วัน - เวลา - สถานที่สังเกต

21 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 10.00 น. อบต.แสลงโทน

22 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 14.00 น. น้ำตกตาดเคื่อน

พฤติกรรมที่สังเกต การรักษาสีแวดล้อมธรรมชาติ

การบรรยายพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
<p>- เป็นคนกล้าคิดกล้าพูด กล้าแสดงออก ร่วมกิจกรรมทุกกิจกรรม ที่พี่ ๆ วิทยากรพาเล่นพาทำกิจกรรม ให้ความร่วมมือดีทุกอย่าง</p> <p>- หลังจากที่ทำกิจกรรมวาดภาพกลุ่มเสร็จ นิคานุชและเพื่อน ๆ ก็ช่วยกันเก็บอุปกรณ์ แล้วจึงชวนกันไปเล่นน้ำตก</p>	<p>ความคิดเห็น</p> <p>- เป็นคนมีความคิดสร้างสรรค์ แก้ไขปัญหาได้ดี</p> <p>- มีความสามารถ รับผิดชอบ ชอบช่วยเหลือผู้อื่น รู้จักใช้เวลาเพื่อส่วนร่วม</p> <p>ข้อเสนอแนะ</p> <p>- ควรเพิ่มเรื่องความกล้าแสดงออกให้มากขึ้น</p> <p>- คนเราจะมีความสามารถอย่างเดียวยังไม่พอ ควรรู้จักเสียสละและก็ช่วยเหลือผู้อื่นด้วย</p>

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมสมาชิกค่ายศิลปะเด็ก อ.ประโคนชัย

ผู้สังเกต นายอนุวัฒน์ อานประโคน, เด็กหญิงกฤษฎา ขาวศรีบุญกุล

ผู้ถูกสังเกต นางสาวศกามาศ เอ็มประโคน

วัน - เวลา - สถานที่สังเกต

22 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 11.00 น. น้ำตกคาดเดือน

23 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 09.20 น. อุทยานแห่งชาติศรีสัชนาลัย

พฤติกรรมที่สังเกต การรักษาสีสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ

การบรรยายพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
<p>- เป็นบุคคลที่อารมณ์ดี กล้าคิด กล้าแสดงออก กล้าเผชิญกับปัญหา เวลาเล่นก็จะเล่นอย่างเต็มที่ ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ทำให้ได้รับ มอบหมายให้เป็นผู้นำเยาวชนในค่ายฯ สุโขทัย ครั้งนี้</p> <p>- ตั้งใจทำงานดี ให้ความร่วมมือกับหมู่คณะ คอยให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์แก่เพื่อน ร่วมงาน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ทำผลงาน ออกมาอย่างมีคุณภาพ</p> <p>- พี่เขาเป็นคนอารมณ์ดี พาน้อง ๆ เก็บขยะ บริเวณอุทยาน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สร้าง ความบันเทิงให้กับชาวค่ายฯ</p>	<p>ความคิดเห็น</p> <p>- มีความรักเพื่อน คอยให้คำแนะนำและ ช่วยเหลือสมาชิกชาวค่ายฯ</p> <p>ข้อเสนอแนะ</p> <p>- ให้นำความฉลาดที่มีอยู่ในตัวเอาออกมาใช้ให้ มาก เพราะจะทำให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม อย่างอื่นก็คืออยู่แล้ว ให้ทำอย่างนี้ต่อไปเรื่อย ๆ</p> <p>- เป็นคนกล้าแสดงออกรักพี่รักน้อง เป็นกันเอง ควรนำเอาความสามารถในตัวที่มีอยู่ออกมาใช้ ให้ มาก ๆ เพราะจะทำให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม</p> <p>- ให้รักษาคุณภาพอย่างนี้ต่อไป</p>

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมสมาชิกค่ายศิลปะเด็ก อ.ประโคนชัย

ผู้สังเกต เด็กหญิงชญา ภูกันนนอก, นายอนุวัฒน์ อาจประโคน

ผู้ถูกสังเกต นางสาวเดือนเต็ม โสมประโคน

วัน - เวลา - สถานที่สังเกต

22 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 11.00 น. น้ำตกตาดเดือน

24 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 08.30 น. อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย

พฤติกรรมที่สังเกต การรักษาสีแวดล้อมธรรมชาติ

การบรรยายพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
<p>- ทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้ดี ช่วยยกข้าวลงมาที่น้ำตก</p> <p>วาดภาพเสร็จก็พากันเก็บสีและอุปกรณ์ในการ</p> <p>วาดภาพจนเรียบร้อย เมื่อกินข้าวเสร็จแล้วก็พากัน</p> <p>กันเก็บขยะบริเวณพื้นที่ที่ใช้ทำประโยชน์</p> <p>- ให้ความร่วมมือกับเพื่อน ๆ และคณะวิทยากร</p> <p>อย่างดี และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กล้า</p> <p>แสดงออกในทางที่ดี คอยให้คำแนะนำและ</p> <p>ช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานเป็นอย่างดี มีการพูดคุย</p> <p>กับน้อง ๆ อย่างสนุกสนาน</p>	<p>ความคิดเห็น</p> <p>ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน</p> <p>ข้อเสนอแนะ</p> <p>- ให้พูดคุยกับน้อง ๆ ให้มากขึ้น</p> <p>- ควรรักษานิสัยที่ดี ๆ อย่างนี้ต่อไป</p>

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมสมาชิกค่ายศิลปะเด็ก อ.ประโคนชัย

ผู้สังเกต นายอนุวัฒน์ อานประโคน, นางสาวเดือนเต็ม โสมประโคน

ผู้ถูกสังเกต เด็กหญิงจันทิพย์ พรรัมย์

วัน - เวลา - สถานที่สังเกต

21 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 10.40 น. อบต.แสลงโทน

24 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 11.00 น. อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย

พฤติกรรมที่สังเกต การรักษาสีแวดล้อมธรรมชาติ

การบรรยายพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
<p>- เวลาทำกิจกรรมให้ความร่วมมือดี เป็นคนกล้า คิดกล้าทำ มีความคิดสร้างสรรค์ช่วยเหลืองานที่ ๆ ได้ดี เช่นเก็บขยะ ขนอุปกรณ์วาดภาพ เชื้อฟุ้งที่เลี้ยว ทำให้อะไรก็ทำออกมาได้ดี</p> <p>- ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม เป็นคนมีความรับผิดชอบ ตั้งใจฟังวิทยากรที่ให้ความรู้ มีความรักในงานศิลปะ รักษาสิ่งแวดล้อมและช่วยกันเก็บขยะบริเวณอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย</p>	<p>ความคิดเห็น</p> <p>เมื่ออยู่กับเพื่อน ๆ จะสนุกสนาน ร่าเริง แจ่มใส มุ่งมั่นในการทำกิจกรรมมาก</p> <p>ข้อเสนอแนะ</p> <p>- อยากให้นำความรู้ด้านศิลปะมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมให้มากขึ้น</p> <p>- อยากให้น้องกล้าแสดงออก กล้าพูดกล้าคุยมากขึ้น</p>

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมสมาชิกค่ายศิลปะเด็ก อำเภอประโคนชัย

ผู้สังเกต เด็กหญิงบุภา ภูักนนวนอก

ผู้ถูกสังเกต นางสาวจิตอารีย์ สุขประโคน

วัน - เวลา - สถานที่สังเกต

22 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 08.00 น.- 11.00 น. อุทยานแห่งชาติศรีสัชนาลัย น้ำตกตาดเดือน

23 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 14.00 น. ที่พักอุทยานแห่งชาติศรีสัชนาลัย

พฤติกรรมที่สังเกต การรักษาสีแวดล้อมธรรมชาติ

การบรรยายพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
<p>- พอดีที่พื้ต่างคนต่างล้างหน้าล้างตา แล้วพากันมานั่งเป็นคณะสี่ของตัวเอง ฟังครูอธิบาย ข้อตกลงเรื่องการปฏิบัติตัวในค่าย</p> <p>- เป็นคนที่ร่วมกิจกรรมดี ช่วยกันเก็บขยะตอนที่ครูให้เดินเก็บขยะ มีความรับผิดชอบสูง ชอบช่วยเหลือผู้อื่น เชื่อฟังพี่เลี้ยงทุกคน</p> <p>- ช่วยงานและช่วยเก็บขยะ เก็บสีเมื่อวาดภาพเสร็จแล้วก็พากันนั่งกินข้าวตามที่ต่างๆ เมื่อกินอิ่มแล้วก็เก็บเศษอาหารลงถุงใหญ่เพื่อนำไปทิ้งถังขยะ</p>	<p>ความคิดเห็น</p> <p>- มีความสามัคคีในหมู่คณะและรู้จักรับผิดชอบ ต่อหน้าที่ ให้ความช่วยเหลือเพื่อน ๆ</p> <p>ข้อเสนอแนะ</p> <p>- อยากให้ช่วยกันเก็บขยะอย่างนี้ไปทุก ๆ ที่ และไม่ทิ้งขยะในที่สาธารณะหากต้องทิ้งก็ควรทิ้งลงถังเพราะจะทำให้ผืนป่าดูสะอาดสวยงามและน่าท่องเที่ยว</p>

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมสมาชิกค่ายคิดปะเด็ก อำเภอประโคนชัย

ผู้สังเกต นางสาวเดือนเต็ม โสมประโคน, นางสาวศกามาศ เอ็มประโคน

ผู้ถูกสังเกต นางสาวจันทิมา สวัสดิ์

วัน - เวลา - สถานที่สังเกต

22 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 11.00 น. น้ำตกตาดเดือน

24 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 11.00 น. อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย

พฤติกรรมที่สังเกต การรักษาสีแกวล้อมธรรมชาติ

การบรรยายพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
<p>- ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมดี มีความรับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย ช่วยเก็บขยะในบริเวณที่ใช้ทำกิจกรรมบริเวณน้ำตกตาดเดือน</p> <p>- ขณะวิทยากรให้ความรู้ก็สนใจและตั้งใจฟัง ให้ความร่วมมือดีในการทำกิจกรรม ช่วยกันเก็บขยะไปทิ้งที่ถังขยะ พี่เลี้ยงให้ทำอะไรก็ทำอย่างตั้งใจ</p>	<p>ความคิดเห็น</p> <p>เป็นคนอึดยาศัยดี มีความสามารถ</p> <p>ข้อเสนอแนะ</p> <p>- อยากให้มีความตรงต่อเวลา และการแสดงออกให้มากขึ้น</p> <p>- ควรหมั่นทำกิจกรรมบ่อย ๆ จะได้พัฒนาตนเองให้มีความกล้าแสดงออกมากขึ้น</p>

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมสมาชิกค่ายศิลปะเด็ก อำเภอประโคนชัย

ผู้สังเกต นางสาวเดือนเต็ม โสมประโคน, นางสาวศกามาศ เอ็มประโคน

ผู้ถูกสังเกต เด็กหญิงอริษา รอบแก้ว

วัน - เวลา - สถานที่สังเกต

21 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 11.00 น. อบต.แสลงโทน

21 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 14.00น. ป่าชุมชนบ้านแสลงโทน

22 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 17.00น. ที่พักอุทยานแห่งชาติศรีสัชนาลัย

พฤติกรรมที่สังเกต การรักษาสีสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ

การบรรยายพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
<p>- กระจือรีอรั้น อยากทราบประวัติความเป็นมาของป่าชุมชนแสลงโทนมากดูจากพฤติกรรมที่อยากรู้ อยากเห็น เห็นสายตาทิมองไปรอบๆป่า แล้วพูดปรึกษากับเพื่อนเรื่องป่าชุมชน มีความสนใจในธรรมชาติ และให้ความร่วมมือในกิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม</p> <p>- ทำกิจกรรมต่างๆอย่างเต็มที่และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความตั้งใจ และรับผิดชอบในหน้าที่ดี ชวนน้อง ๆ เก็บขยะ</p> <p>- ให้ความร่วมมือดีในการทำกิจกรรมต่าง ๆ มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ช่วยเหลือเพื่อนเสมอ</p>	<p>ความคิดเห็น</p> <p>- เป็นคนที่มีความรับผิดชอบ อดทน และช่วยรักษาความสะอาดในสถานที่ที่ใช้ประโยชน์</p> <p>- เมื่อเห็นขยะไม่เคยเดินหนีแต่จะเดินไปเก็บและนำไปทิ้งลงถัง</p> <p>ข้อเสนอแนะ</p> <p>อยากให้กล้าแสดงออกมากขึ้น</p>

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมสมาชิกค่ายศิลปะเด็ก อ.ประโคนชัย

ผู้สังเกต นางสาวผกามาศ เอ็มประโคน

ผู้ถูกสังเกต เด็กหญิงธาวินี ลีประโคน

วัน - เวลา - สถานที่สังเกต

21 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 23.40 น. บนรถ

23 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 20.00 น. อุทยานแห่งชาติศรีสัชชาลัย

พฤติกรรมที่สังเกต การรักษาสีสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ

การบรรยายพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
<p>- ตลอดเวลาที่อยู่บนรถเธอเป็นคนร่าเริง พูดเก่ง จนได้เป็นที่รักของเพื่อน ๆ และเธอก็แจกขนมเพื่อน ๆ พอทานเสร็จแล้วเธอก็เก็บขยะเอาไปทิ้งในถุงที่เตรียมไว้</p> <p>- ตั้งใจฟังวิทยากรให้ความรู้และร่วมทำกิจกรรมทุกกิจกรรมอย่างดี ระหว่างทาง เดินกลับไปทิ้งที่เต็นท์ ธาวินี ได้เก็บขยะไปทิ้งลงถังด้วย</p>	<p>ความคิดเห็น</p> <p>- ถ้าทุกคนช่วยเก็บขยะ ก็จะช่วยให้ขยะลดลงได้</p> <p>ข้อเสนอแนะ</p> <p>- อยากให้ทุกคนในโลกนี้เป็นแบบธาวินี โลกเราก็จะน่าอยู่มากขึ้น</p> <p>- เมื่อเราเห็นขยะที่ไหนก็ควรเก็บไปทิ้งลงถังให้เรียบร้อย เพื่อความสะอาดของสถานที่ และควรแนะนำเพื่อนปฏิบัติให้เป็นนิสัย</p>

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมสมาชิกค่ายศิลปะเด็ก อ.ประโคนชัย

ผู้สังเกต นายอนุวัฒน์ อานประโคน, นางสาวศกามาศ เอ็มประโคน

นางสาวคือนเต็ม โสมประโคน

ผู้ถูกสังเกต นายอภิสิทธิ์ โสประโคน

วัน - เวลา - สถานที่สังเกต

22 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 09.00 น. น้ำตกตาดเดือน

23 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 10.30 น., 21.30 น. อุทยานแห่งชาติศรีสัชชาลัย

พฤติกรรมที่สังเกต การรักษาสีสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ

การบรรยายพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
<p>- มีความตั้งใจดี สร้างผลงานออกมาอย่างมีคุณค่า</p> <p>มีความรับผิดชอบ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ช่วย</p> <p>ทำความสะอาดบริเวณที่ทำกิจกรรมอยู่เสมอ</p> <p>- ช่วยกันทำงานจนสำเร็จ มีความรับผิดชอบ</p> <p>เวลาที่วิทยากรบรรยายและไม่พูดคุยขณะรับฟัง</p> <p>- มีความตั้งใจในการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ มีน้ำใจ</p> <p>เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ อภัยเสียดี ช่วยกันเก็บขยะ</p> <p>รับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย</p> <p>- ให้ความร่วมมือดีช่วยเก็บขยะไปทิ้งลงถังขยะ</p> <p>เป็นคนชอบช่วยเหลือคนอื่น มีความรับผิดชอบดี</p> <p>ตั้งใจฟังที่วิทยากรอธิบายเป็นอย่างมาก</p>	<p>ความคิดเห็น</p> <p>- เป็นคนที่มีความคิดสร้างสรรค์ คอยช่วยเหลือ</p> <p>และดูแลเพื่อน ๆ เป็นอย่างดี</p> <p>- คงเป็นครั้งแรกที่ได้มาเห็นอุทยาน</p> <p>ประวัติศาสตร์ที่เก่าแก่แบบนี้จึงดูกระตือรือร้น</p> <p>อยากจะเรียนรู้ประวัติความเป็นมา</p> <p>ข้อเสนอแนะ</p> <p>- ควรกล้าแสดงออกให้มากขึ้นกว่าเดิม</p> <p>- อยากให้กระตือรือร้นในทุก ๆ ที่อย่างนี้</p> <p>ตลอดไป</p>

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมสมาชิกค่ายคิดปะเด็ก อ.ประโคนชัย

ผู้สังเกต นางสาวอุไรพร โสมประโคน, นางสาวเดือนเต็ม โสมประโคน

ผู้ถูกสังเกต เด็กหญิงสิริยะ เจริญรัมย์

วัน - เวลา - สถานที่สังเกต

21 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 11.30 น. อบต.แสลงโทน

21 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 18.00 น. บนรถ

22 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 07.00 น. ที่พักอุทยานแห่งชาติศรีสัชนาลัย

พฤติกรรมที่สังเกต การรักษาสีงแวดล้อมธรรมชาติ

การบรรยายพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
<p>- เป็นคนมีความรับผิดชอบ และรักษาความสะอาดดี เมื่อเห็นขยะก็เก็บเอาไปทิ้ง มีความสนใจในการรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</p> <p>- เชื้อฟังคำสั่งของวิทยากร และพี่ ๆ ดี มีความตั้งใจในการทำงาน เวลารับประทานอาหารบนรถก็ไม่มั่งง่าย ให้ความร่วมมือในการช่วยกันดูแลความสะอาด</p> <p>- สนใจกิจกรรมทุกกิจกรรมและร่วมแสดงอย่างเต็มที่ มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และช่วยกิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างเต็มที่</p>	<p>ความคิดเห็น</p> <p>- ช่วยเหลือกิจกรรมดี มีความรับผิดชอบ</p> <p>- คอยช่วยดูแลรักษาความสะอาด และมีความรับผิดชอบดีมาก</p> <p>- เป็นกันเอง ร่าเริง สดใส ร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเต็มที่ และเต็มที่ ช่วยกันดูแลสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ</p> <p>ข้อเสนอแนะ</p> <p>- อยากให้ทำความดีอย่างนี้ต่อไป</p> <p>- อยากให้น้องปฏิบัติตัวดี ๆ อย่างนี้ตลอดไป</p> <p>และอยากให้น้องมีความกล้าแสดงออกให้มากขึ้น</p> <p>ดูแลสิ่งแวดล้อมให้มากขึ้น</p>

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมสมาชิกค่ายศิลปะเด็ก อ.ประโคนชัย

ผู้สังเกต เด็กหญิงศศิวิมล กลั่นประโคน

ผู้ถูกสังเกต นางสาวลูกน้ำ อินทราม

วัน - เวลา - สถานที่สังเกต

21 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 20.00 น. บนรถ

24 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 11.00 น. อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย

พฤติกรรมที่สังเกต การรักษาความสะอาดสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ

การบรรยายพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
<p>- อยู่บนรถพื้นน้ำจะพุดเสียงดังแต่เป็นแนวตลกทำให้ทุกคนสนุกสนาน เป็นคนมีน้ำใจช่วยเก็บขยะบนรถทั้ง ๆ ที่ไม่ได้ทิ้ง</p> <p>- เป็นคนมีความตั้งใจสูงชอบช่วยเหลือผู้อื่น ไม่ทิ้งขยะเกลื่อนกลาด มีความสามัคคีในหมู่คณะ</p>	<p>ข้อเสนอแนะ</p> <p>- อยากให้ช่วยกันอนุรักษ์ผืนป่าไว้นาน ๆ และไม่ทิ้งขยะบนถนนหรือที่ ๆ ไม่มีถังขยะ</p> <p>- อยากให้ช่วยกันเก็บขยะไม่ทิ้งขยะลงพื้นและช่วยกันดูแลผืนป่าให้คงอยู่นาน ๆ</p>

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมสมาชิกค่ายศิลปะเด็ก อ.ประโคนชัย

ผู้สังเกต นายสมชีพ ช่างทอง

ผู้ถูกสังเกต เด็กชายปรัชญา รอบแคว้น และเด็กหญิงพรจิรา กงประโคน

สถานที่สังเกต โรงเรียนบ้านแสงโตน อ.ประโคนชัย จ.บุรีรัมย์

วัน - เวลาที่สังเกต 21 กุมภาพันธ์ - 31 มีนาคม 2551 เวลา 09.00 - 16.00 น.

พฤติกรรมที่สังเกต การรักษาสภาพแวดล้อมภายในบริเวณโรงเรียน

การบรรยายพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
<p>นักเรียนได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสถานการณ์สิ่งแวดล้อมในปัจจุบันได้รับการฝึกความเป็นผู้นำ การปรับตัวในการอยู่ร่วมกับสังคม การสร้างมนุษยสัมพันธ์ การทำงานเป็นกลุ่มกล้าแสดงออกในการสร้างสรรค์ผลงานร่วมกันและนำเสนออย่างมั่นใจ นักเรียนมีพฤติกรรมที่ดีต่อสิ่งแวดล้อม ตระหนักและเห็นความสำคัญของสิ่งแวดล้อมเช่นดูแลความสะอาดในห้องเรียน บริเวณโรงเรียนโดยที่ครูไม่ต้องบอก เป็นผู้นำการพัฒนาโรงเรียนให้เกิดความร่มรื่น ปลูกต้นไม้ ดูแลต้นไม้ เก็บขยะ รณรงค์ไม่ทิ้งขยะและไม่เผาขยะ อาสาเข้าร่วมกิจกรรมเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนและชุมชนปลูกป่าชุมชนร่วมกับ อบต.</p>	<p>ความคิดเห็น</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมค่ายศิลปะมีจิตสำนึกที่จะร่วมกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม แต่ยังคงขาดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเรียนรู้ร่วมกันของบุคคลต่าง ๆ ในโรงเรียนที่จะร่วมกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม 2. กิจกรรมค่ายศิลปะควรจะประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองนักเรียนได้ทราบจุดประสงค์เป้าหมายของกิจกรรมและผลที่นักเรียนจะได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม 3. เป็นกิจกรรมที่ดีมากควรจัดกิจกรรมต่อไป และให้นักเรียนมีส่วนร่วมมากขึ้น <p>ข้อเสนอแนะ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ควรให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มขึ้น 2. เพิ่มเวลาดำเนินโครงการ 3. ประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนเห็นความสำคัญของโครงการ

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมสมาชิกค่ายคิดปะเด็ก อ.ประโคนชัย

ผู้สังเกต นางสาวศกามาศ เอ็มประโคน

ผู้ถูกสังเกต เด็กหญิงฝ้าย ทับประโคน

สถานที่สังเกต อุทยานแห่งชาติศรีสัชนาลัย

วัน - เวลาที่สังเกต 22 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 08.00 น., 23 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 19.00 น.

พฤติกรรมที่สังเกต การรักษาสภาพแวดล้อม - การร่วมกิจกรรมในอุทยานแห่งชาติศรีสัชนาลัย

การบรรยายพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
<ul style="list-style-type: none"> - ไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่มและไม่สนใจการให้ความรู้จากวิทยากร - เนื่องจากน้องป่วย มีอาการปวดท้องตั้งแต่เมื่อวานจึงร่วมกิจกรรมไม่ค่อยได้ - ไม่ค่อยได้ทำกิจกรรมร่วมกับคนอื่นเพราะป่วยทุกวัน 	<p>ความคิดเห็น</p> <ul style="list-style-type: none"> - เป็นคนไม่ชอบหาความรู้เพิ่มเติมให้แก่ตนเอง - น้องเป็นคนที่ไม่อยากร่วมกิจกรรม เวลาให้ร่วมกิจกรรมอาการปวดท้องก็จะกำเริบและรู้สึกเหมือนน้องเสแสร้งแกล้งทำมากกว่าและเหมือนชอบเอาเปรียบคนอื่น ๆ ด้วยการแกล้งป่วยนานเกินไป <p>ข้อเสนอแนะ</p> <ul style="list-style-type: none"> - อยากให้ร่วมกิจกรรมกับเพื่อน ๆ และเอาใจใส่กับสมาชิกคนอื่น ๆ ให้มากขึ้น - การที่เราจะทำกิจกรรมร่วมกันเราควรช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ควรรับผิดชอบในตัวเองและไม่เอาเปรียบคนอื่น อยากให้น้องให้ความร่วมมือและมีความรับผิดชอบมากขึ้น

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมสมาชิกค่ายศิลปะเด็ก อ.ประโคนชัย

ผู้สังเกต นางสาวพัชรี พวงแสง, เด็กหญิงศศิวิมล กลั่นประโคน

ผู้ถูกสังเกต เด็กหญิงอุไรพร โสมประโคน

สถานที่สังเกต อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัตนาแลย- การร่วมกิจกรรมตลอดโครงการ

วัน - เวลาที่สังเกต 21-24 กุมภาพันธ์ 2551

พฤติกรรมที่สังเกต การรักษาความสะอาดสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ

การบรรยายพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
<p>- ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเชิงฟังคำสั่งของวิทยากรที่มาบรรยายเรื่องประวัติของอุทยานฯ อย่างดีและมีความรับผิดชอบในหน้าที่และการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันเป็นหมู่คณะ</p> <p>- เป็นคนเสียสละชอบช่วยเหลือผู้อื่น มีสมาธิและจริงจังในการทำงาน ถึงแม้จะวาดรูปไม่ค่อยดีแต่เขาก็ตั้งใจ พอเสร็จกิจกรรมเขาก็ช่วยเพื่อนเดินเก็บขยะ สามารถทำหน้าที่ของตนเองได้ดี</p>	<p>ความคิดเห็น</p> <p>ให้ความร่วมมือในทุก ๆ กิจกรรมที่ทำร่วมกัน และรักษาความสะอาดในทุกที่ ๆ ทำกิจกรรม</p> <p>ข้อเสนอแนะ</p> <p>อยากให้ทุกคนมีความสามัคคีช่วยเหลือผู้อื่นยามเดือดร้อนตั้งใจทำหน้าที่ของตนเองให้ดีเหมือนอุไรพร</p>

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมสมาชิกค่ายศิลปะเด็ก อ.ประโคนชัย

ผู้สังเกต นางสาวพัชรี พวงแสง, เด็กหญิงนิดาณูช แผ้วพลสง

ผู้ถูกสังเกต เด็กหญิงศศิวิมล กลั่นประโคน

วัน - เวลา - สถานที่สังเกต

21 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 20.00 น. บนรถ

22 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 16.00 น. อุทยานแห่งชาติศรีสัชชาลัย

26 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 07.30 น. โรงเรียน

พฤติกรรมที่สังเกต การรักษาความสะอาดสิ่งแวดล้อม

การบรรยายพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
<p>- ศศิวิมลเป็นคนรักเพื่อน แบ่งปันและดูแลเพื่อน มารยาทดี รู้จักมีความเกรงใจชอบช่วยเหลือผู้อื่น เมื่อซื้อขนมมาทานบนรถเมื่อหมดแล้วก็เก็บใส่ถุง รอเอาไปทิ้งข้างล่าง</p> <p>- ศศิวิมลเป็นผู้ที่มีความสนใจในการมาเข้าค่ายครั้งนี้ อย่างจริงจังและเป็นผู้ที่ทำประโยชน์ให้กับค่าย เป็นอย่างมาก</p> <p>- ศศิวิมลเป็นผู้ที่ชอบช่วยเหลือเพื่อนตอนเช้าก็ช่วย ครูและเพื่อน ๆ เก็บขยะ ครูวานให้ทำอะไรก็ ช่วยเหลือจึงเป็นที่รักของเพื่อนในห้อง</p>	<p>ความคิดเห็น</p> <p>- รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเราให้เกิดริผู้อื่นเข้าใจ การใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่น</p> <p>- มีการแสดงออกเหมาะสมตามกิจกรรมของค่าย สามารถนำประสบการณ์จากกิจกรรมค่ายไป พัฒนาชุมชน ครอบครัวในการอนุรักษ์ ธรรมชาติ</p> <p>- ศศิวิมลเป็นผู้ที่ชอบช่วยเหลือเพื่อนและเป็นที รักของเพื่อนอยากให้ศศิวิมลลงความดีนี้ไว้</p> <p>- อยากให้สนิทกับเพื่อน ๆ ทั่ว ๆ เพราะส่วนใหญ่ จะอยู่กับเพื่อนกลุ่มเดิม</p>

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมสมาชิกค่ายศิลปะเด็ก อ.ประโคนชัย

ผู้สังเกต เด็กหญิงนิดาณูช แฝ้วพลสง

ผู้ถูกสังเกต เด็กหญิงยุภา ภู่อนนอก

สถานที่สังเกต โรงเรียน

วัน - เวลาที่สังเกต 26 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 07.30 น.

พฤติกรรมที่สังเกต การรักษาความสะอาด

การบรรยายพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
ช่วยเพื่อนและครูอาจารย์เก็บขยะบริเวณ โรงเรียน ทุกเช้าบางครั้งก็ช่วยครูปลูกต้นไม้ส่วนการทิ้งขยะ ไม่เป็นที่ก็มีเป็นบางครั้ง	ข้อเสนอแนะ ยุภาเป็นคนดีมีน้ำใจชอบช่วยเหลือเพื่อนและครู ข้อเสนอแนะ การทิ้งขยะไม่เป็นที่ อยากให้เลิกเพราะเป็นสิ่ง ไม่ดี

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมสมาชิกค่ายศิลปะเด็ก อ.ประโคนชัย

ผู้สังเกต นางสาวเดือนเต็ม โสมประโคน, นางสาวพกามาศ เอ็มประโคน

ผู้ถูกสังเกต เด็กชายอนันตพนนท์ วนมา

วัน - เวลา - สถานที่สังเกต

21 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 19.00 น. บนรถ

23 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 12.00-14.00 น. อุทยานแห่งชาติศรีสัชนาลัย

พฤติกรรมที่สังเกต การอยู่ร่วมกัน

การบรรยายพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
<p>- มีความประพฤติไม่ค่อยเรียบร้อยไม่ค่อยมีสัมมา- การระ ไม่เชื่อฟังที่เสียงเสียง ส่งดังรบกวนคนอื่น</p> <p>- เป็นเด็กที่คื้อมาก ๆ แต่ก็มีความรับผิดชอบใน หน้าที่</p> <p>- พฤติกรรมที่ดูจากภายนอกเป็นเด็กที่คื้อมาก ๆ แต่พอได้มาร่วมทำกิจกรรมวาดภาพก็ปฏิบัติงาน อย่างมีสมาธิและตั้งใจสร้างผลงานจนสำเร็จดูน้อง เขาภาคภูมิใจในผลงานมาก ๆ</p>	<p>ความคิดเห็น</p> <p>- เป็นเด็กคื้อ พูดยาก ไม่กล้าแสดงออกชอบทำ ตัวมีปัญหาแต่ก็ให้ความร่วมมือกับกลุ่ม</p> <p>- มีการพัฒนาตัวเองมากขึ้นและมีความมุ่งมั่นที่ จะทำงานจนสำเร็จ</p> <p>ข้อเสนอแนะ</p> <p>ควรให้ความเคารพผู้ใหญ่ เชื่อฟังที่เสียงและเพิ่ม ความรับผิดชอบต่อให้มากขึ้น</p>

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมสมาชิกค่ายคิลปะเด็ก อ.ประโคนชัย

ผู้สังเกต นายสีสมุด ผูกแก้ว, นายอนุวัฒน์ อานประโคน

ผู้ถูกสังเกต เด็กชายพิทยา ลีประโคน

สถานที่สังเกต อุทยานแห่งชาติศรีสัชชาลัย

วัน - เวลาที่สังเกต 24 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 11.00 น., 13.00 น.

พฤติกรรมที่สังเกต กิจกรรมวาดภาพ, การรักษาความสะอาดสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ

การบรรยายพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
<p>- แรก ๆ ไม่ค่อยตั้งใจ จะเล่นมากเกินไปแต่ช่วงหลังได้รับการว่ากล่าวตักเตือนก็มีพัฒนาการที่ดีขึ้นส่วนกิจกรรมวาดรูปก็ตั้งใจทำงานดีช่วยเตรียมอุปกรณ์ในการทำกิจกรรมถือว่ามีความพัฒนาการที่ดีขึ้น</p> <p>- ตอนที่เพื่อนเก็บเศษขยะ พิทยาก็ให้ความร่วมมือกับหมู่คณะเป็นอย่างดี แม้บางครั้งจะโวยวายบ้างก็ถือว่าเป็นเรื่องตามประสาเด็ก</p>	<p>ความคิดเห็น</p> <p>โครงการนี้สามารถพัฒนาเด็กให้มีจิตสำนึกที่ดีขึ้นเหมือนกับพิทยาที่มีพัฒนาการที่ดีขึ้น</p> <p>ข้อเสนอแนะ</p> <p>- อยากให้มีโครงการนี้ขึ้นอีกเพราะทำให้เด็กมีความรักสามัคคีในค่ายฯและรักธรรมชาติมากขึ้น</p> <p>- ควรปรับปรุงลักษณะนิสัยทำทางที่ไม่เหมาะสมให้ดีขึ้น</p>

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมสมาชิกค่ายศิลปะเด็ก อ.ประโคนชัย

ผู้สังเกต นางสาวพัชรี พวงแสง, เด็กหญิงนิคานุช แฝ้วพลสง

ผู้ถูกสังเกต วิศรุต เสาวโค, เด็กหญิงน้ำค้าง ชัยศรีณะนวงศ์

สถานที่สังเกต อบต. แสงทอง

วัน - เวลาที่สังเกต 21 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 9.00 น.-12.00 น.

พฤติกรรมที่สังเกต การรักษาความสะอาดสิ่งแวดล้อม

การบรรยายพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
<p>มีความสนใจกิจกรรมแต่ในบางครั้งก็ไม่ให้ความร่วมมือหรือเวลาร่วมมือก็ดูจนมากเกินไปอาจทำหน้าที่เกินกว่าที่ได้รับมอบหมายแต่มีทัศนคติที่ดีต่อศิลปะและการอนุรักษ์ธรรมชาติ</p> <p>- เป็นคนกล้าคิดกล้าแสดงออก แต่ไม่ค่อยพูด ชอบช่วยเหลือคนอื่น ๆ อยู่เสมอเป็นคนมีน้ำใจ เสียสละ มีความตั้งใจจริงในการทำกิจกรรมค่ายฯ เมื่อพี่ ๆ ให้ช่วยกันรักษาความสะอาดก็ลงมือทำอย่างเต็มที่</p>	<p>ความคิดเห็น</p> <p>- สนุกสนาน กล้าแสดงออก</p> <p>- มีความรับผิดชอบต่อน้ำที่ อยากรให้เป็นแบบนี้ต่อไปและพัฒนาตัวเองให้มากขึ้นเรื่อย ๆ</p> <p>ข้อเสนอแนะ</p> <p>- อยากรให้ทำหน้าที่ของตนให้ดีขึ้นและอยู่ในขอบเขต</p> <p>- อยากรให้ร่วมมือในการรักษาความสะอาดและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมตลอดไป</p>

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมสมาชิกค่ายศิลปะเด็ก อ.ประโคนชัย

ผู้สังเกต นางสาวเดือนเต็ม โสมประโคน, นางสาวศกามาศ เอ็มประโคน

ผู้ถูกสังเกต เด็กชายวันชัย เล็กประโคน

วัน – เวลา - สถานที่สังเกต

21 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 13.00 น. ป่าชุมชนบ้านแสงทอง

24 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 11.40 น. อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย

พฤติกรรมที่สังเกต การรักษาสัตว์เลี้ยงในธรรมชาติ

การบรรยายพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
<p>- ชอบพูดคุยในขณะที่วิทยากรให้ความรู้ ชอบหยอกล้อเล่นกับเพื่อน ๆ ขณะที่ทำกิจกรรม จึงถูกลงโทษเป็นกลุ่มบ่อย ๆ</p> <p>- สังเกตจากพฤติกรรม เป็นเด็กดี แต่พอวิทยากรให้ช่วยกันบำเพ็ญประโยชน์ก็ดูตั้งใจทำอย่างเต็มที่และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน</p> <p>- ในการเข้าร่วมกิจกรรมแต่ละครั้งก็ให้ความร่วมมือดี มีความรับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย</p>	<p>ความคิดเห็น</p> <p>เป็นเด็กดี แต่มีไหวพริบดี กล้าแสดงออก กล้าคิด กล้าตัดสินใจ ช่วยกันเก็บขยะและทำความสะอาดบริเวณที่ทำกิจกรรมอยู่เสมอ</p> <p>ข้อเสนอแนะ</p> <p>- อยากให้ลดความดีความจนลงบ้าง และ ควรมีความตั้งใจให้มากกว่านี้</p> <p>- ควรปรับปรุงเรื่องมารยาทในการเป็นผู้ฟังที่ดี และก็ควรช่วยกันรักษาความสะอาดอย่างนี้ต่อไป</p>

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมสมาชิกค่ายศิลปะเด็ก อ.ประโคนชัย

ผู้สังเกต นางสาวศกามาศ เอ็มประโคน, นางสาวเดือนเต็ม โสมประโคน

เด็กชายคณิศร์ โกรรัมย์

ผู้ถูกสังเกต เด็กชายพิริยะพงษ์ กฤษรัมย์

วัน - เวลา - สถานที่สังเกต

21 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 14.00 น. อบต. แสงทอง

22 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 13.00 น. น้ำตกตาดเดือน

22 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 07.30น. อุทยานแห่งชาติศรีสัชนาลัย

พฤติกรรมที่สังเกต การรักษาสິงแวดล้อม

การบรรยายพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
<p>- ไม่ค่อยกล้าแสดงออก คอยเก่ง แต่ก็เริ่มฟังและให้ความร่วมมือดีขึ้น ในการทำกิจกรรมค่ายฯ</p> <p>ให้ช่วยทำอะไรก็ทำอาจจะมีเกียบบ้างตามประสาเด็ก เมื่อพี่ตักเดือนน้องเขาก็เชื่อฟัง</p> <p>- ในเรื่องการเก็บขยะและการอนุรักษ์ธรรมชาติ ตรงนี้ก็ถือว่าใช้ได้ พอพี่ๆ ให้ไปเก็บขยะก็เห็นพิริยะพงษ์ทำได้ดี</p> <p>- เขาปรับตัวได้ดีขึ้นเมื่อพี่ๆ ช่วยตักเดือน ถ้าเริ่มต้นจากแค่นี้ ต่อไปก็ต้องดีมากกว่านี้ ขึ้นอยู่กับการปลูกฝังให้เขาทำในสิ่งที่ดีต่อไป</p>	<p>ความคิดเห็น</p> <p>มีความประพฤติดี ไม่เห็นแก่ตัว เก็บขยะ ทำความสะอาด ไม่ทำลายธรรมชาติที่อยู่ใกล้ตัว</p> <p>ข้อเสนอแนะ</p> <p>- ควรปรับปรุงเรื่องมารยาทในการฟัง มากกว่านี้ฝึกฝนตนเองให้เป็นคนมีจิตสำนึกที่จะอนุรักษ์ธรรมชาติให้มากขึ้น เขาจะเป็นคนที่น่ารักมาก</p> <p>- อยากให้น้องพัฒนาฝีมือของตัวเอง ไปเรื่อยๆ เพื่อจะได้พัฒนาความสามารถของตัวเองให้ดีขึ้น ปลูกจิตสำนึกของตัวเอง ให้รักธรรมชาติมากขึ้น และช่วยกันอนุรักษ์ธรรมชาติต่อไป</p> <p>- ก็อยากให้เขามีความตั้งใจในหน้าที่ ของตนเอง เชื่อฟังผู้ใหญ่ ช่วยกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ธรรมชาติ ไม่เห็นแก่ตัว ช่วยเหลือสังคม โดยให้เริ่มต้นในค่ายฯ ของเรา</p>

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมสมาชิกค่ายศิลปะเด็ก อ.ประโคนชัย

ผู้สังเกต เด็กชายอาจณรงค์ นุเรศรัมย์

ผู้ถูกสังเกต เด็กชายสรายุทธ สุขประโคน

วัน - เวลา - สถานที่สังเกต

21 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 13.00 น. น้ำตกตาดเดือน

22 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 13.00 น. อุทยานแห่งชาติศรีสัชนาลัย

พฤติกรรมที่สังเกต การรักษาสีแวดล้อมธรรมชาติ

การบรรยายพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
<p>- เขามีความตั้งใจในการทำกิจกรรมมาก ตั้งใจฟังคำบรรยายจากพี่วิทยากร ช่วยเหลือเพื่อนและพี่ ๆ อยู่เสมอ</p> <p>- เป็นคนรับผิดชอบต่อน้ำที่ที่ได้รับมอบหมาย ช่วยเก็บขยะบริเวณที่ทำกิจกรรมซึ่งถือเป็นการอนุรักษ์ธรรมชาติทางหนึ่งและเชื่อฟังพี่เลี้ยงทุกคนเป็นอย่างดี</p>	<p>ความคิดเห็น</p> <p>มีความรับผิดชอบต่อน้ำที่ได้รับ มีน้ำใจต่อผู้อื่น</p> <p>ข้อเสนอแนะ</p> <p>เป็นคนดีอย่างนี้ตลอดไป และควรรักษาความดีนี้ต่อไปและทำให้ดียิ่งขึ้น</p>

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมสมาชิกค่ายคิดปะเด็ก อ.ประโคนชัย

ผู้สังเกต นางสาวเดือนเต็ม โสมประโคน, นางสาวพกามาศ เอ็มประโคน

ผู้ถูกสังเกต เด็กชาย คณิศร์ โกรรัมย์

วัน - เวลา - สถานที่สังเกต

21 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 11.30 น. อบต.แสลงโทน

24 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 10.00 น. อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย

พฤติกรรมที่สังเกต การรักษาสีแวดล้อมธรรมชาติ

การบรรยายพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
<p>- เป็นเด็กมีจิตสำนึกที่รับรู้รู้สึก - ขณะที่วิทยากรให้ความรู้ก็มีความตั้งใจให้ความร่วมมือในกิจกรรมต่าง ๆ ดี มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เชื่อฟังพี่เลี้ยงให้ทำกิจกรรมก็ทำอย่างเต็มที่ อยู่ในโอวาทของผู้ใหญ่ จากภาพรวมแล้วเป็นเด็กดี</p>	<p>ความคิดเห็น - ควรปลูกฝังจิตสำนึกการอนุรักษ์ธรรมชาติให้เขามากกว่านี้ - ถึงแม้จะคือไปบ้างแต่พอให้เขาทำความสะอาดเก็บขยะเขาก็ทำได้ดีเช่นกัน</p> <p>ข้อเสนอแนะ ควรให้กล้าแสดงออกมากกว่านี้และลดความคือความขงลงบ้าง อยากให้เป็นคนรักธรรมชาติมากขึ้นเช่นเก็บขยะ ร่วมดูแลอนุรักษ์ป่าชุมชน</p>

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมสมาชิกค่ายศิลปะเด็ก อ.ประโคนชัย

ผู้สังเกต นางสาวพิกามาศ เอ็มประโคน, เด็กชายกิตติรงค์ สุขประโคน

ผู้ถูกสังเกต เด็กชายอาจณรงค์ นุเรศรัมย์

วัน - เวลา - สถานที่สังเกต

21 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 18.00 น. บนรถ

22 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 09.00 น. น้ำตกตาดเดือน อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย

พฤติกรรมที่สังเกต การรักษาความสะอาดสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ

การบรรยายพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
<ul style="list-style-type: none"> - ตอนอยู่บนรถก็นำขนมไปแบ่งเพื่อนบนรถเมื่อทานเสร็จแล้วก็เก็บใส่ถุงพอลงรถก็เก็บไว้ไปทิ้งที่ถังขยะ เป็นที่รักของเพื่อน เป็นคนสุภาพ ร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ และตรงเวลา - ช่วยกันเก็บขยะและเวลาวาดภาพเสร็จก็ช่วยกันเก็บสี งานสี และกระดาษวาดภาพจนเรียบร้อย และเป็นที่รักของเพื่อน ๆ ช่วยเหลือเพื่อนทุกอย่าง - เวลาพี่ ๆ บอกให้เก็บขยะหรือทำอะไรเขาก็รีบกระตือรือร้นทันทีและเขาก็เก็บขยะได้เยอะด้วย เขาเป็นคนขยัน 	<p>ความคิดเห็น</p> <ul style="list-style-type: none"> - อยากให้เขาทำแบบนี้มีนิสัยที่ดี และเป็นที่รักของเพื่อน ถ้าคนในโลกนี้มีคนนิสัยดีเหมือนเขาก็ น่าจะดี - อยากให้เขาทำแบบนี้ได้ทุกวันและทุกสถานที่ <p>ข้อเสนอแนะ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ถ้าในโลกนี้มีคนขยันนิสัยดี ร่าเริง มีความคิดสร้างสรรค์ โลกเราก็มีสีสันขึ้นมา - ถ้าโลกเรามีคนดีมาก ๆ ความไม่ดีก็จะหายไป และก็จะเป็นอย่างให้คนรุ่นหลัง - อยากให้มีเยาวชนที่มีจิตสำนึกที่ดีต่อการอนุรักษ์ธรรมชาติมาก ๆ จะเป็นการช่วยลดภาวะโลกร้อนลงได้อีกทางหนึ่ง

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมสมาชิกค่ายคิลปะเด็ก อ.ประโคนชัย

ผู้สังเกต นางสาวศกามาศ เอ็มประโคน, นางสาวจันอุดี พรรัมย์

ผู้ถูกสังเกต นางสาวพรพรรณ พวงแสง

สถานที่สังเกต อบต.แสลงโทน, ป่าชุมชน

วัน - เวลาที่สังเกต เวลา 11.00 น.- 14.00 น. 21 กุมภาพันธ์ 2551

พฤติกรรมที่สังเกต การรักษาสีสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ

การบรรยายพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
<p>- ช่วงเวลานี้เป็นช่วงเวลาให้พัก คลายเครียด เห็นเขาเดินไปปิดน้ำที่มีคนเปิดทิ้งไว้บริเวณใกล้ ๆ</p> <p>- จากการสังเกตจะเห็นว่าเขามีความตั้งใจจริงในการทำงานช่วยเหลือกิจกรรมในการอนุรักษ์ป่าชุมชนของเราเป็นอย่างดี ดูภาพรวมแล้วก็เห็นเขาเป็นคนรักสิ่งแวดล้อม เสียสละเวลาเพื่อส่วนรวม</p> <p>- ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เป็นอย่างดีและมีความตั้งใจในการทำกิจกรรมเป็นอย่างมาก มีความรับผิดชอบรู้จักรักษาความสะอาดสิ่งแวดล้อม ให้ความร่วมมือกับหมู่คณะในการทำกิจกรรม</p>	<p>ความคิดเห็น</p> <p>- เป็นเรื่องที่ดีและควรปฏิบัติตามเมื่อเราเห็นน้ำเปิดทิ้งไว้ หรือมีใครเปิดไฟทิ้งไว้เราก็ควรจะไปปิดเพื่อเป็นการประหยัด</p> <p>- ให้ความร่วมมือกับเพื่อน ๆ ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติได้เป็นอย่างดี</p> <p>ข้อเสนอแนะ</p> <p>- เราควรช่วยกันประหยัดพลังงาน เรื่องใดที่เราช่วยกันประหยัดได้เราก็ควรจะช่วยกัน</p> <p>- ในการอนุรักษ์ธรรมชาติป่าชุมชนของเราอยากให้พาน้อง ๆ ทำกิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม</p>

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมสมาชิกค่ายศิลปะเด็ก อ.ประโคนชัย

ผู้สังเกต นางสาวเดือนเต็ม โสมประโคน, นางสาวพกามาศ เอ็มประโคน

ผู้ถูกสังเกต เด็กหญิงกฤษฎดา ขาวศรีบุญกุล

วัน-เวลา-สถานที่สังเกต

21 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 13.00 น. อบต. แสงทอง

22 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 11.00 น. น้ำตกตาดเดือน

พฤติกรรมที่สังเกต การรักษาสีงแวดล้อมธรรมชาติ

การบรรยายพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
<p>เป็นคนสนุกสนาน ร่าเริงมีความตั้งใจ และมีความรับผิดชอบ แต่ไม่ค่อยกล้าแสดงออก แม้จะได้ร่วมงานกันหลายครั้งแล้วแต่ยังไม่ค่อยกล้าแสดงออกให้เห็น ลึก ๆ แล้วเป็นคนที่มีความรับผิดชอบและควรปลูกฝังความเป็นผู้นำในรุ่นต่อ ๆ ไป กฤษฎดา เป็นบุคคลที่ควรจะให้การปลูกฝังให้เป็นผู้ดำเนินการทำกิจกรรมค่ายอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในรุ่นต่อไป</p> <p>- จริงจังกับการสร้างสรรค์ผลงานนี้มาก ตั้งใจจริงจังวาดภาพดี เชื้อฟังวิทยากรให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี และเมื่อเสร็จกิจกรรมก็ช่วยกันเก็บทำความสะอาดบริเวณที่ทำประโยชน์จนสะอาดเหมือนเดิม</p>	<p>ความคิดเห็น</p> <p>- อธิษาศัยดี ตั้งใจกับงานที่ปฏิบัติอยู่ เขาเป็นคนที่ควรจะให้พัฒนาให้เป็นผู้นำ และเป็นบุคคลตัวอย่างที่จะดูแลชุมชน ให้ความร่วมมือในการดูแลสิ่งแวดล้อมของชุมชน</p> <p>- เอาจริงเอาจังกับงานดี เป็นบุคคลหนึ่งที่มีน้ำใจกับเพื่อน รักเพื่อนในกลุ่ม มีความเสียสละ</p> <p>ข้อเสนอแนะ</p> <p>- อยากให้กล้าแสดงออก และปลูกฝังให้รักชุมชน รักษาชุมชนและสิ่งแวดล้อมรอบตัว</p> <p>- อยากให้เอาจริงเอาจังกับงานอย่างนี้ต่อไปและควรร่วมงานงานประเพณีของชุมชนเพื่อปลูกจิตสำนึกให้รักชุมชน และเป็นผู้พัฒนาชุมชนต่อไป</p>

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมสมาชิกค่ายคิดปะเด็ก อ.ประโคนชัย

ผู้สังเกต เด็กหญิงจันทน์พร พรรัมย์, นางสาวศกามาศ เอ็มประโคน

ผู้ถูกสังเกต นายอนุวัฒน์ อานประโคน

สถานที่สังเกต การร่วมทำกิจกรรมตลอดโครงการ

วัน - เวลาที่สังเกต 21 -24 กุมภาพันธ์ 2551

พฤติกรรมที่สังเกต การรักษาสีเสื้อและกางเกง และการอนุรักษ์ธรรมชาติ

การบรรยายพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
<p>- มุ่งมั่นในการทำงาน ชอบช่วยเหลือผู้อื่นในระหว่างทำกิจกรรมวาดภาพที่อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสขาลัยสังเกตเห็นอนุวัฒน์แบ่งสีให้กับเพื่อน ๆ ที่นั่งใกล้กันใช้</p> <p>- มีความตั้งใจในการทำกิจกรรม จนได้รับตำแหน่ง ขวัญใจพี่เลี้ยงของค่ายฯ</p> <p>- พี่เขาเป็นบุคคลที่เป็นผู้นำ เสียสละต่อเด็ก รุ่นน้องเสมอ เวลามีปัญหาพี่เขาก็จะคอยแก้ปัญหาให้ ถึงแม้ว่ากลุ่มของพี่เขาจะมีการคุยกับเด็ก รุ่นน้องบ้างเป็นบ้างครั้ง อาจจะมีต้นเหตุจากรุ่นน้องที่ทำอะไรไม่ดี แต่ก็เป็นการตักเตือนให้พวกเขาได้เข้าใจกัน ความเสียสละนั้นพี่เขาก็ทำและแสดงออกตลอดเวลา และความดีของพี่เขานั้นก็ได้รับเป็นขวัญใจของพวกเราทั้งค่ายฯ</p>	<p>ความคิดเห็น</p> <p>- มีความกล้าและชอบช่วยเหลือผู้อื่น บุคคลแบบนี้สามารถเป็นผู้นำในอนาคต การที่เราทำอะไรอย่างตั้งใจ สิ่งที่เราทำนั้นก็ประสบผลสำเร็จ</p> <p>- พี่เขาเป็นคนดีทำได้ทุกอย่าง สมควรที่จะเป็นผู้นำที่เจริญก้าวหน้าต่อไปเป็นอย่างยิ่ง</p> <p>ข้อเสนอแนะ</p> <p>- คนเราควรรู้จักแบ่งปันและช่วยเหลือคนอื่น หากมีโอกาสก็ควรแบ่งเบาภาระของผู้อื่น ตามแต่เราจะช่วยเหลือเขาได้</p> <p>- อยากให้ทุกคนมีจิตใต้สำนึกที่ดีสิ่งแวดล้อมหรือป่าธรรมชาติที่มีอยู่เป็นมรดกโลกด้วยการไม่ทำลายป่าเหล่านั้นให้เสื่อมเสียไปจากโลกของเรา</p>

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมสมาชิกค่ายศิลปะเด็ก อ.ประโคนชัย

ผู้สังเกต นางสาวเดือนเต็ม โสมประโคน, นางสาวพกามาศ เอ็มประโคน

ผู้ถูกสังเกต นางสาวสายชล เกษาโร

วัน - เวลา - สถานที่สังเกต

21 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 20.00 น. บนรณ

22 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 23.00 น. อุทยานแห่งชาติศรีสัชชาลัย

พฤติกรรมที่สังเกต การรักษาความสะอาดและการอนุรักษ์ธรรมชาติ

การบรรยายพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
<p>- เป็นคนอารมณ์ดี สนุกสนาน ครั้นเครง ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่าง ๆ มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่</p> <p>- ร่วมทำกิจกรรมดี ตั้งแต่เริ่มทำกิจกรรม จากเวลา 19.00 น. จนมีการเขียนภาพจากมโนภาพก็ให้ความร่วมมือดีทุกอย่าง</p>	<p>ความคิดเห็น</p> <p>มีความรับผิดชอบในการทำหน้าที่ เป็นคนจริงจัง</p> <p>ข้อเสนอแนะ</p> <p>ควรตรงต่อเวลา ควรมีความกล้าแสดงออกกล้าคิด กล้าตัดสินใจให้มากขึ้น</p>

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมสมาชิกค่ายศิลปะเด็ก อ.ประโคนชัย

ผู้สังเกต นางสาวผกามาศ เอ็มประโคน, นางสาวพัชรี พวงแสง

ผู้ถูกสังเกต นางสาวอมรรัตน์ เกษาโร

สถานที่สังเกต อุทยานแห่งชาติศรีสัชนาลัย

วัน - เวลาที่สังเกต 22 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 11.00น., 18.00 น.

พฤติกรรมที่สังเกต การรักษาสีแวคล้อมและธรรมชาติ

การบรรยายพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
<p>- เป็นคนกล้าแสดงออกมาก ดูจากการออกไปนำเสนองาน กล้าคิด กล้าทำ พูดก็มีสาระ แต่พูดเร็วไปหน่อย จึงอาจทำให้ผู้ฟังไม่เข้าใจ มีความกระตือรือร้นสนใจในกิจกรรม รักษาสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ</p> <p>- กล้าแสดงออกในกิจกรรมที่วิทยากรทางอุทยานแห่งชาติศรีสัชนาลัยได้ให้ความรู้กับชาวค่าย มีความกระตือรือร้น สนใจในกิจกรรมเป็นอย่างมาก</p>	<p>ความคิดเห็น</p> <p>กล้าแสดงออก ตัดสินใจรวดเร็ว แก้ไขสถานการณ์ได้ดี</p> <p>ข้อเสนอแนะ</p> <p>- ควรพูดให้ช้าลง เพื่อให้ผู้ฟังจับใจความได้ทัน</p> <p>- อยากให้พัฒนาความรู้ความสามารถของตนเองให้ดียิ่งขึ้นไปอีกเพื่อนำไปใช้ประโยชน์กับชุมชนและส่วนรวม</p>

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมสมาชิกค่ายศิลปะเด็ก อ.ประโคนชัย

ผู้สังเกต นางสาวพัชรี พวงแสง, นางสาวผกาภาส เอ็มประโคน

ผู้ถูกสังเกต เด็กหญิงอันนา เหลืองเดชานุรักษ์

วัน - เวลา - สถานที่สังเกต

21 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 11.00 น. ป่าชุมชนบ้านแสงโตน

22 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 09.00 น. อุทยานแห่งชาติศรีสัชนาลัย

พฤติกรรมที่สังเกต การรักษาสีงแวดล้อมธรรมชาติ

การบรรยายพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
<p>- เป็นคนที่มีมารยาทในการฟังที่ดี โดยตั้งใจฟังลู่กลที่เป็นวิทยากรมาให้ความรู้เป็นอย่างดีสนใจในประวัติความเป็นมาของบ้านแสงโตน ร่วมกันทำกิจกรรมอย่างตั้งใจ สนใจในป่าชุมชน มีจิตสำนึกในการรักป่าชุมชนเนื่องจากได้รับการปลูกฝังที่ดี</p> <p>- ให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมทุกกิจกรรมที่พี่ ๆ วิทยากรมอบหมายให้ทำ</p>	<p>ความคิดเห็น</p> <p>เป็นคนรักศิลปะและธรรมชาติอย่างดีเยี่ยมและถูกปลูกฝังให้เป็นผู้ที่จะร่วมอนุรักษ์ป่าชุมชนให้กลับมาอุดมสมบูรณ์ต่อไป</p> <p>ข้อเสนอแนะ</p> <p>- เข้าร่วมกิจกรรมของทาง อบต. และ โรงเรียนที่จัดให้มีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ</p> <p>- อยากให้ปฏิบัติตนดี ๆ อย่างนี้ตลอดไปเพื่อเป็นผู้ที่จะเปิดรับความรู้ใหม่ ๆ เพื่อการพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ที่มีความเสียสละเพื่อส่วนรวม</p>

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมสมาชิกค่ายศิลปะเด็ก อ.ประโคนชัย

ผู้สังเกต นายอนุวัฒน์ อานประโคน, นางสาวเดือนเต็ม โสมประโคน

ผู้ถูกสังเกต นายสมยศ โกรรัมย์

วัน - เวลา - สถานที่สังเกต

21 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 13.00 น. ป่าชุมชนบ้านแสงโตน

22 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 06.00 น. ที่พักอุทยานแห่งชาติศรีสัชนาลัย

พฤติกรรมที่สังเกต การรักษาสัตว์เลี้ยง

การบรรยายพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
<p>- ให้ความร่วมมือตั้งใจฟังคำพูดของวิทยากร ช่วยเก็บเศษกระดาษ และพูดคุยเรื่องป่าไม้ มีความรับผิดชอบดี เป็นคนทำงานดี และเวลา ทำกิจกรรมก็ร่วมกิจกรรมดีช่วยรักษาความ สะอาดและปลูกต้นไม้ในป่าชุมชนแสงโตน - มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่และเก็บขยะรอบที่ พักจนสะอาดเรียบร้อย</p>	<p>ความคิดเห็น - เป็นบุคคลที่มีนิสัยดี อารมณ์ดี อยู่ใกล้แล้วทำให้เรายิ้มได้ ขยัน ช่วยเหลือผู้อื่นเสมอ</p> <p>ข้อเสนอแนะ ดีอยู่แล้ว แต่ควรปรับปรุงเรื่องการพูดให้ดีขึ้น กว่าเดิม ควรพูดจาให้สุภาพมากขึ้น - อยากให้เพิ่มความมั่นใจในตัวเองให้มากขึ้น</p>

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมสมาชิกค่ายศิลปะเด็ก อ.ประโคนชัย

ผู้สังเกต นางสาวพัชรี พวงแสง, นายสุทธิพงษ์ เล็กประโคน, เดือนเต็ม โสมประโคน

ผู้ถูกสังเกต เด็กชายพิทยะ เล็กประโคน

วัน - เวลา - สถานที่สังเกต

22 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 06.00 น., เวลา 18.00 น. อุทยานแห่งชาติศรีสัชชนาลัย,

23 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 20.00 น. ที่พักอุทยานแห่งชาติศรีสัชชนาลัย

พฤติกรรมที่สังเกต การรักษาสีแฉดล้อมธรรมชาติ

การบรรยายพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
<p>- ทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนและสมาชิกค่ายฯ ด้วยความตั้งใจ ตั้งใจให้ความร่วมมือ เชื่อฟัง และทำตามรุ่นพี่ได้อย่างดี และมีการรักษาความสะอาดสิ่งแวดล้อมธรรมชาติเป็นอย่างดี</p> <p>- ทำกิจกรรมเป็นกลุ่มได้ดี ช่วงหลังปรับตัวเข้ากับเพื่อนได้ เวลาวาดรูปธรรมชาติ เห็นน้องพิทยะ ชอบมาก ๆ</p> <p>- ช่วยงานผู้อื่นและเพื่อน ๆ เสมอ</p> <p>- สามารถใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับพี่ ๆ เพื่อน ๆ ได้ดี ช่วยกันรักษาความสะอาดหน้าที่พักได้อย่างเรียบร้อย ตั้งตรงเวลา</p>	<p>ความคิดเห็น</p> <p>- เป็นคนที่มีความพยายาม ร่วมดูแลสิ่งแวดล้อม และช่วยเหลือเพื่อน ๆ เกือบขยะ ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี</p> <p>- รู้สึกว่าจะชอบในการวาดภาพมาก และเป็นคนมีความตั้งใจ มีนิสัยดี</p> <p>- ช่วยเหลือผู้อื่นเสมอ ทำงานด้วยความตั้งใจจริง ทุกอย่างที่ได้รับมอบหมาย</p> <p>ข้อเสนอแนะ</p> <p>ควรกล้าคิดกล้าแสดงออกให้มากขึ้น</p>

การสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์ครูผู้ดูแลค่าย ตามโครงการ”จุดประกายฝันสร้างสรรค์งานศิลป์ ครั้งที่ 5” อำเภอหางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

คุณครูนวชาติ เล่าเขียน

ครูผู้ดูแลค่าย

17 มกราคม 2551

ค่ายศิลปะเป็นแนวคิดที่ดี ชักนำนักเรียนไปในทางที่ดีได้ คึงความสามารถพิเศษ
ของนักเรียนออกมาเป็นภาพวาด ช่วยสร้างสมาธิให้กับนักเรียนได้เป็นอย่างดี เป็นค่ายที่สร้าง
ความรัก ความสามัคคี รู้จักการทำงานเป็นกลุ่ม งานเดี่ยว ฝึกสมาธิให้กับนักเรียน ทำให้มีสมาธิ
ขึ้น ทำให้ส่งผลถึงงานต่อ ๆ ไปด้วย กิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีบางกลุ่มที่มีจิตสำนึกดี แต่
บางคนยังต้องให้ครูบอก สั่งให้ทำ ในบริเวณโรงเรียนส่วนมากนักเรียนจะเก็บกวาดทำความสะอาด
เวลาเดินป่าเห็นนักเรียนเดินเก็บขยะก็รู้สึกภูมิใจที่นักเรียนมีจิตสำนึกรักธรรมชาติ หลังการเข้าค่ายจะ
มีการถ่ายทอดการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสู่ชุมชน โดยการนำมาจัดนิทรรศการให้เพื่อน ๆ ดู ควบคุมจัด
กิจกรรมต่อไปเรื่อย ๆ จะส่งผลให้เด็กเกิดเจตคติที่ดีขึ้น ขยายผลกับเด็กคนอื่น ๆ ต่อไป

คุณครูสมพุด เกตขจร

ครูผู้ดูแลค่าย

17 มกราคม 2551

นักเรียนมีการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ดีขึ้น ศิลปะกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมได้สอดแทรก
คุณธรรม จริยธรรม กิจกรรมบางตอนอาจขาดช่วง แต่ภาพรวมเด็กได้มากกว่าที่คาดคิด เด็กมีความ
กล้าแสดงออกทั้งงานกลุ่ม งานเดี่ยว ทำงานแล้วมีความสุข ไม่เครียด ถ้าเป็นงานเดี่ยวเด็กจะกล้าขึ้น
กิจกรรมค่ายมีการแทรกสิ่งแวดล้อม กิจกรรมสองสัตว์ ส่งเสริมให้เด็กคิดในการอนุรักษ์ถึงแม้ว่า
แรก ๆ จะต้องเสริมแรง แต่สักระยะหนึ่งเด็กจะเกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์เองโดยไม่ต้องบังคับ
เจตคติของเด็กนักเรียนส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นเมื่อปะทะกับสภาพแวดล้อมจริง สังเกตจากเวลาจำกัด
แต่นักเรียนก็สามารถทำกิจกรรมนั้นได้ เสร็จจากค่ายแล้วนักเรียนยังใช้ความสามารถไปสร้างสรรค์
ชุมชน และทำให้เด็กเกิดความรักในธรรมชาติ และอยากจะอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติเอาไว้
ผลงานนักเรียนสามารถนำไปใช้ในกิจกรรมประจำวัน วัตถุประสงค์จากการเข้าร่วมแข่งขันวาดภาพ หรือ
กิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอื่น ๆ เช่น ตอบปัญหา นักเรียนจะมีความกระตือรือร้น ฝึกฝน

หาความรู้ จนได้รับรางวัลทั้งระดับเขต ระดับจังหวัด จนถึงระดับภาค ถ่ายศิลปะยังสร้างให้เกิดความ
ยั่งยืนในการปลูกฝังเจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมได้เป็นอย่างดี

คุณครูศุภนิมิตร ฤาไชยสา

ครูผู้ดูแลค่าย

17 มกราคม 2551

ถ่ายจุดประกายฝันสร้างสรรค์งานศิลปะประสบความสำเร็จ รูปแบบกิจกรรมดี แต่เวลาจำกัด
ทำให้ผลงานไม่ค่อยดีเนื่องจากเหนื่อยจากการเดินทาง การอยู่ร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การ
รับประทานอาหาร การเก็บการดูแลความสะอาด เมื่อใช้สถานที่สาธารณะ ร่วมกับคณะอื่น ทำให้เด็ก
เกิดจิตสำนึกในการดูแลสิ่งแวดล้อมและสถานที่สาธารณะ เด็ก ๆ ได้ปฏิบัติกิจกรรมศิลปะจากสถานที่
จริง ทำให้เป็นผลดี เด็กมีความสุขในการทำงาน รวมทั้งไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ไม่ล้างฟุ้งกันในน้ำตก
เมื่อเสร็จกิจกรรมแล้ว ก็เก็บขยะมาทิ้งในสถานที่ที่อุทยานจัดไว้ให้ ถ่ายศิลปะ สวมกรจัดทำให้
ต่อเนื่อง เพื่อให้เด็กเกิดจิตสำนึกที่ดีต่อสิ่งแวดล้อม และควรนำกิจกรรมอื่น ๆ มาร่วมเพื่อเกิดความ
หลากหลายในกิจกรรมค่าย

คุณครูณภัตสร ผลวิเศษสิทธิ์

ครูผู้ดูแลค่าย

19 มกราคม 2551

รู้สึกมีความสุข และภูมิใจที่เห็นนักเรียนมีความสุขบนความสนุกสนาน เนื่องจากครูต้องการให้
นักเรียนได้เห็นสภาพแวดล้อม ธรรมชาติในหลายๆ ที่บนเขาใหญ่ เพื่อจะให้ซึมซับเข้าไปในตัวเด็ก
ให้เกิดจิตสำนึกรักธรรมชาติ รักสิ่งแวดล้อมภายในเวลาอันจำกัด แต่ผลออกมาเกินคาด นักเรียนสนุก
กับการสร้างสรรค์งานศิลปะ มีความสุขกับการได้ช่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดยการช่วยเก็บขยะ ช่วย
รักษาน้ำตกไม่ให้สกปรก แม้ว่าจะต้องล้างฟุ้งกัน แต่ก็ใช้วิธีตักน้ำขึ้นมาล้าง แล้วนำไปรดลงบนโคน
ต้นไม้ นักเรียนได้ทำกิจกรรมศิลปะที่ไม่เคยทำมาก่อน คือการวาดภาพตามมโนภาพที่ใช้เทคนิค
แตกต่างจากการเรียนในห้องเรียน แต่ผลงานออกมาดูสวยงามแทบทุกภาพ ทุกคนภูมิใจกับผลงาน
ของตนเอง กิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในค่าย ทุกครั้งเวลากินข้าวนักเรียนจะกินให้หมด แล้ว
ช่วยกันเก็บเศษอาหาร ขยะไปทิ้งลงถังขยะ ซึ่งเด็กจะทำเอง โดยอัตโนมัติ ส่วนน้องๆ เมื่อเห็นพี่ทำ
ก็จะช่วย ซึ่งจะเกิดการซึมซับเข้าไปโดยไม่รู้ตัว เกิดการถ่ายทอดจากรุ่นพี่สู่รุ่นน้อง ซึ่งถ่ายศิลปะ
ไม่ใช่ค่ายที่จะไปเพื่อวาดภาพอย่างเดียว แต่เป็นค่ายที่สร้างคุณธรรมจริยธรรมให้กับเด็ก ทำให้เกิด
ความรัก ความสามัคคี ห่างไกลยาเสพติด ควบคุมทุกปี

**การสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลแสงโตนตามโครงการ
“กลุ่มคนรักศิลปะและธรรมชาติเพื่อคืนความรู้สู่บ้านเกิด ตำบลแสงโตน ครั้งที่ 3”
อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์**

นายเทียนอิว เหลืองเดชานุรักษ์

นายก อบต. แสงโตน

15 มีนาคม 2551

ความรู้สึกพอใจกว่าทุกครั้ง เด็กเป็นระเบียบมากขึ้น กิจกรรมหลากหลายขึ้น และควรเพิ่มกิจกรรมให้หลากหลายกว่านี้อีก สมาชิกในค่ายกระตือรือร้นในการอนุรักษ์ป่าชุมชนอยากให้กลุ่มเก่าไปอีก เด็กพัฒนาขึ้น มีเจตคติที่ดีต่อการรักษาสิ่งแวดล้อม กลุ่มพี่เลี้ยงและเด็กนักเรียนมีความมั่นใจในการเขียนภาพมากขึ้น วัตถุประสงค์การเขียนภาพที่ โรงเรียนบ้านหนองบอน เด็กในโครงการได้ร่วมปลูกต้นไม้ในวันพ้อ และร่วมรณรงค์สร้างจิตสำนึกหลากหลายกิจกรรม ในอนาคตอยากให้มีการต่อไป อย่างน้อยก็ช่วยสร้างสรรคสังคม กิจกรรมต้องจัดต่อเนื่องจึงจะประสบผลสำเร็จ แรงปะทะจากภายนอก จะไม่รู้ที่เราไปทำอะไรมา ครั้งนี้จะให้สมาชิกได้ดูผลการทำงาน สรุปให้เห็นรวมทั้งค่าใช้จ่าย แต่ไม่ซีเรียส คล้ายกับ อบต. ไปศึกษาดูงาน แต่ค่ายนี้คุณภาพจะตกอยู่ที่เยาวชน จะให้ปลูกฝังสืบต่อไป

นายธีรพันธ์ เล็กประโคน

สมาชิก อบต. แสงโตน

15 มีนาคม 2551

เด็กมีระเบียบวินัย มีความสามัคคี มีความกล้า ไม่มีแรงกดดัน ก่อนนี้ยังไม่มีคนมาบ่มเพาะ ค่ายแบบนี้สลับคนไปมาจึงไม่เกิดความต่อเนื่อง นักเรียนส่วนใหญ่มีคุณภาพเพิ่มขึ้น กลุ่มคนที่รักศิลปะในชุมชนมีน้อย การดูแลสิ่งแวดล้อมในค่าย ประมาณ 60 เปอร์เซ็นต์ ที่ลงมือทำอยากจัดค่ายศิลปะฯ ต่อไป แต่สมาชิกคนอื่น (สมาชิกอบต.ผู้ที่ไม่ได้ไปร่วมกิจกรรมค่ายศิลปะฯ) บอกว่าสิ้นเปลือง ลูกหลานมีการเปลี่ยนแปลงดีขึ้น ถ้ามีค่ายศิลปะฯ อีกจะขออาสาอีก ถ้าเราไม่ทำแล้วใครจะทำ

นายสุทธิพงษ์ เล็กประโคน
สมาชิก อบต. แสลงโทน
15 มีนาคม 2551

บรรยากาศดี กิจกรรมในค่ายแตกต่างจากที่ผ่านมา เด็กมีส่วนร่วม เกิดความผ่อนคลาย กิจกรรมศิลปะฝึกให้เรียนรู้ มีสมาธิ รู้จักการใช้สี ค่ายครั้งนี้ดีกว่าที่ผ่านมา เด็กมีเจตคติที่ดีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมากขึ้น ช่วยกันรับผิดชอบ ร่วมมือกันดี แรก ๆ อาจต้องนำก่อน แต่ต่อไปจะพร้อมใจกันทำเอง เป็นโครงการที่มุ่งสร้างความรู้ความสามารถของเด็ก โอกาสแบบนี้ไม่ค่อยมีบ่อยนัก เด็กใจเย็น สุขุมขึ้น น่าจะคงค่ายนี้ไว้

นายสีสมุด ผูกแก้ว
ลูกจ้าง อบต. แสลงโทน
5 เมษายน 2551

ดี ชอบ สร้างคนได้ แต่มีบางคนที่ดี อยากรู้ให้ตั้งใจว่านี่ ได้ความรู้ สนุกสนาน แปลกใหม่ แต่เวลาน้อยเกินไป ได้รู้ความสำคัญของป่า น่าจะมีการปลูกป่า เด็กกลุ่มนี้จะนำไปทำประโยชน์ได้ มีการทุ่มเทการทำงาน เช่น การวาดภาพที่โรงเรียนบ้านหนองบอน เมื่อเสร็จกิจกรรมนักเรียนจะมีจิตสำนึกช่วยเก็บขยะ ดูแลสิ่งแวดล้อม เก็บขยะโดยไม่ต้องบอก ควรจัดกิจกรรมเรื่อย ๆ เพราะกิจกรรมสร้างคนได้ เกิดความสามัคคี พัฒนาหมู่บ้านเสียสละเวลาช่วยงานเมื่อมีกิจกรรมของหมู่บ้าน ควรคัดคนที่จะมาร่วมค่าย และไม่ชอบที่คนพูดว่าเอาเงินไปเที่ยวเล่น เพราะเขาไม่รู้จริง

นายละมุน วนมา
ลูกจ้าง อบต. แสลงโทน
5 เมษายน 2551

เป็นความรู้สึกที่ดีที่จัดค่ายศิลปะทำให้เด็กนักเรียนรักสิ่งแวดล้อมเข้าใจการอยู่ร่วมกลุ่มกัน มีความมั่นใจที่จะแสดงออก กิจกรรมศิลปะเป็นกิจกรรมที่แหวกแนวที่เราไม่เคยลองปฏิบัติมาก่อนและเป็นสิ่งท้าทาย กิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในช่วงแรก ๆ ต้องให้พี่เลี้ยงคอยสั่งเมื่ออยู่ร่วมกันในค่ายก็ลงมือทำเองในเรื่องการรับผิดชอบต่อสภาพแวดล้อม โดยเฉพาะที่โรงเรียนเด็กนักเรียนมีความรับผิดชอบมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ค่ายศิลปะฯ โชคดีที่ได้หัวหน้าฯ สมศักดิ์ ท่วมแสน ซึ่งมีความสามารถสูงมาช่วยปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ในการปฏิบัติงานศิลปะยังมีสมาชิกค่ายศิลปะทั้งเยาวชนและพี่เลี้ยงบางคนเอาอุปกรณ์ไปล้างในน้ำตก สำหรับอนาคตของค่ายฯ ควรสานต่อเพราะเป็นโครงการที่ดีมาก ปลูกฝังจิตสำนึกของเด็ก ๆ ให้เกิดความสามัคคีรักบ้านเกิด รักสิ่งแวดล้อมและขอเสนอแนะอยากให้ค่ายฯ เปิดกว้างมากขึ้นสำหรับบุคคลอื่น ๆ

นายสาโรจน์ อานประโคน

สมาชิก อบต. แสลงโทน

19 เมษายน 2551

รู้สึกดี กิจกรรมค่ายได้พัฒนานักเรียนและเกิดความรักศิลปะ ธรรมชาติ นักเรียนใจเย็นกว่าเก่า นักเรียนได้ลองทำในสิ่งใหม่ ๆ เห็นนักเรียนร่วมมือกันทำความดีรักษาความสะอาด การพัฒนาคนน่าจะพัฒนาสมองให้คิดในสิ่งที่ดีขึ้น ถ้าอารมณ์ร้อนคงคิดเรื่องดีไม่ได้ ด้านผลงานทำให้ได้รู้สิ่งใหม่ ๆ แล้วแต่ความคิดของแต่ละคนที่จะสร้างสรรค์ ทำให้นักเรียนกล้าแสดงออก ด้านการดูแลสิ่งแวดล้อมคิดว่าจิตสำนึกของเด็กนักเรียนยังน้อยไปคือถ้าไม่ใช้ก็ไม่ทำ แต่สมาชิกบางคนก็มีจิตสำนึกเอง การจัดค่ายศิลปะฯ สมควรให้คงอยู่แต่ควรเน้นกิจกรรมให้มากขึ้น เน้นการเข้าไปศึกษาธรรมชาติให้มากขึ้น

นางสาวพัชรพัชรี พวงแสง

พี่เลี้ยง

19 เมษายน 2551

พอใจที่มีกิจกรรมค่ายศิลปะ มีความท้าทายแปลกใหม่ ทุกคนให้ความร่วมมือ ทำความสะอาดสิ่งแวดล้อม ดีในสายตาของบุคคลภายนอก สภาพค่ายพัฒนาขึ้น 70 เปอร์เซ็นต์ การอยู่รอบข้างธรรมชาติ ทำให้ซึมซับสิ่งแวดล้อมที่ดี อยากให้จัดต่อไป ควรคัดกรองเด็กที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมจริง ๆ ควรดึงกลุ่มที่สนใจมาช่วยงานส่วนรวม

นายบัญญัติ วนมา

พี่เลี้ยง

3 พฤษภาคม 2551

เป็นกิจกรรมค่ายที่ดี พอใจที่นักเรียนช่วยเหลือกัน สถานที่น่าศึกษาสิ่งแวดล้อมดี กิจกรรมค่ายนักเรียนทำได้ ตั้งใจที่จะทำ มีระเบียบ เก็บขยะทิ้งลงถัง ชาวต่างชาติมองแล้วทำให้เกิดความประทับใจ ปลูกฝังการรักธรรมชาติ ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม มีความใฝ่รู้ที่จะสอบถามวิทยากร อยากให้มีการจัดค่ายต่อไปเพื่อให้เด็กสานงานต่อ และอยากให้นำผลงานมาจัดแสดงให้ผู้ปกครองได้เห็นชม

คุณครูถนอม ประวรรณรัมย์

ผู้ดูแลค่าย

15 พฤษภาคม 2551

เยาวชนในค่ายมีระเบียบวินัย ให้ความร่วมมือในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ปลูกฝังเจตคติที่ดี กิจกรรมศิลปะในค่ายดีมาก การทำงานวาดภาพทั้งงานกลุ่มและงานเดี่ยวเห็นได้ชัด ดีใจที่เยาวชนได้ร่วมมือกันทำงานด้วยความเต็มใจ พอใจที่จะทำ โดยเฉพาะกิจกรรมการเก็บขยะในอุทยานฯ เยาวชนและครูเกิดความภูมิใจในผลงานตัวเอง ค้นพบความสามารถของตัวเอง ชื่นชมความสามารถของคุณสมศักดิ์ ท่วมเสน หัวหน้าอุทยานฯ ที่สามารถชักจูงเยาวชนในค่าย โดยเฉพาะกลุ่มแรงเยอร์ (กลุ่มที่ชอบสร้างจุดเด่นเพื่อเรียกร้องความสนใจ ทั้งที่โรงเรียนและในค่ายฯ ซึ่งได้รับการดูแลจากคุณครูสมพูด เกตขจร และเป็นผู้ตั้งชื่อกลุ่มให้) ให้สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางสร้างสรรค์ ร่วมมืออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และมีความตั้งใจทำงานมากขึ้น

การดูแลสิ่งแวดล้อมของสมาชิกในค่าย ให้ความร่วมมือดี กิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ชัดเจน เมื่อวาดภาพแล้วเยาวชนค่ายเก็บกวาดทำความสะอาด ไม่ทิ้งสิ่งปฏิกูลลงในแหล่งน้ำ ในอนาคตควรจัดกิจกรรมอย่างนี้อีก เพื่อคืนสิ่งที่ดีให้แผ่นดินให้บ้านเกิด ควรมีรุ่นต่อไป เพื่อเพิ่มเครือข่ายการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

คุณครูสมชีพ ช่างทอง

ผู้ดูแลค่าย

15 พฤษภาคม 2551

กิจกรรมค่ายดีมาก สุขยอด โรงเรียนไม่สามารถจัดกิจกรรมแบบนี้ได้ เพราะมีค่าใช้จ่ายสูง ประโยชน์ที่เกิดกับเด็กนักเรียนมีมากเพราะได้สัมผัสกับสิ่งแวดล้อมโดยตรง จัดกิจกรรมศิลปะได้เหมาะสม เด็กนักเรียนมีความตื่นตัว นักเรียนให้ความร่วมมือดี แต่เสนอแนะว่าน่าจะประสานกับผู้ปกครองให้เข้าใจ เรื่องการเข้าร่วมกิจกรรมว่าไม่ได้ไปเที่ยว และมีครูดูแลค่ายฯ กิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทำให้เด็กเกิดความรักความหวงแหน ช่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมไว้ โดยได้สัมผัสกับชีวิตจริง เห็นคุณค่าของสิ่งแวดล้อมมากขึ้น อนาคตควรจัดให้มีต่อไป ควรพูดคุยกับผู้ปกครอง สมาชิก อบต. นายก อบต. และควรประชาสัมพันธ์เสียงตามสายให้ผู้ปกครองได้เข้าใจ เพราะเป็นกิจกรรมที่ฝึกนักเรียนได้แสดงออกในทางที่ดี ฝึกการเป็นผู้นำ

คุณครูเริงศักดิ์ แพพิพัฒน์

ผู้ดูแลค่าย

15 พฤษภาคม 2551

การพัฒนาสังคมไม่ใช่จะพัฒนาเฉพาะสิ่งที่มองเห็น การพัฒนาคนให้เป็นคนดีเป็นสิ่งสำคัญ เพราะเมื่อคนเป็นคนดีก็จะทำในสิ่งที่ดี คนไม่ดีไปเดินบนถนนดี ๆ จะเกิดประโยชน์อะไร การปลูกจิตสำนึกในค่ายฯ เวลาอาจจะสั้น แต่อย่างน้อยก็ยังได้มีคนพาทำ จะให้เด็กคิดเอาเองคงยาก เพราะสื่อทุกวันนี้ไม่ค่อยสร้างสรรค์ เด็กที่ไปเข้าค่ายฯ ต้องเกิดจิตสำนึกที่ดีกว่ากลุ่มที่ไม่ได้ไปอย่างแน่นอน จากการสังเกตเด็กในค่ายทุกคนเต็มใจทำกิจกรรมดี เช่น การรักษาความสะอาด การฝึกระเบียบต่าง ๆ ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ในปัจจุบันผู้ปกครองในชุมชนกินเสร็จก็ทิ้ง บางครอบครัวกวาดเศษขยะลงท่อ นักเรียนอยู่ที่บ้านทำอะไร อยู่โรงเรียนก็ทำอย่างนั้น นักเรียนที่ไปค่ายฯ จะได้รับการพัฒนา ง่ายขึ้น เข้าใจเร็วการปลูกจิตสำนึกต้องใช้เวลา ถึงแม้ระยะเวลาในค่ายฯ จะสั้นแต่เขารู้สึกประทับใจ อะไรที่เกิดความประทับใจจะฝังอยู่ในใจ เจตคติจะยังยืนขึ้นอยู่กับสังคมที่เขาอยู่ เช่น พ่อ-แม่สนับสนุน ครูสนับสนุน เขาจะเอาจุดนั้นเป็นจุดเริ่มต้น และสานต่อ ถ้าพ่อ-แม่ไปด้วยจะเกิดผลมากกว่า ผลงานนักเรียนเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ระยะเวลาน้อยผลงานอาจจะไม่เต็มที่ แต่ถ้าระยะเวลาอาจปรุงแต่งได้ เวลานั้นมีอะไรอยู่ในตัวก็จะออกมา เห็นได้ชัดกว่า ถ้าฝึกมาเยอะผลงานก็จะดี ฝึกมาน้อยผลงานอาจไม่ดี การดูแลสิ่งแวดล้อมของสมาชิกในค่าย กิจกรรมในค่ายปลูกฝังได้ดี อยู่บ้านแม่ใช้ก็ไม่ทำ อยู่โรงเรียนเขาชวนเห็นเศษขยะก็ไม่เก็บ อยู่ในค่ายฯ ถึงแม้ไม่มีคะแนนให้ เขาก็ทำ ไม่มีค่าตอบแทนก็ทำ เขายอมรับกติกาข้อตกลง แสดงว่าจิตสำนึกยังเป็นคนดี กรณีกลุ่มแรงเซอร์ที่คือ ๆ แต่อยู่ในค่ายฯ เขาน่ารัก อนาคตของค่ายถ้ามองด้านปริมาณ เอาเงินมาทำถนนอาจจะมองเห็นได้เยอะ แต่เอามาสร้างคนอาจมองไม่เห็นผลตอบแทนที่ชัดเจน แต่ถ้ามองคุณค่าของคนดีที่อยู่ในสังคม สังคมจะดีขึ้น ถนนดี ๆ มีคนสร้างเยอะแล้ว แต่กิจกรรมสร้างคนให้เป็นคนดี น้อยคนที่จะคิดตรงนี้ ค่ายศิลปะไม่ได้โดยตรงกับผู้ปกครอง อาจจะคิดว่าเอาเงินไปละลายทิ้ง แต่มองไม่เห็นเรื่องการสร้างคนให้เป็นคนดี ถ้ามีคนสนับสนุนนำทำต่อ

ข้อเสนอแนะ ควรลดระยะทางของสถานที่การจัดค่าย เพื่อลดค่าใช้จ่ายเรื่องการเดินทาง

นายสำเร็จ กงประโคน

ผู้ดูแลค่าย

15 พฤษภาคม 2551

ดีใจที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมค่ายศิลปะฯ เด็กมีความรู้ในการสร้างวิสัยทัศน์ การเรียนรู้ศิลปะทำให้เด็กสร้างนิสัยริเริ่มให้เด็กมีโอกาสสู่อากาศที่ดี กิจกรรมค่ายศิลปะฯ ได้ฝึกเยาวชนสร้างสรรค์ เป็นวิชาที่ให้นักเรียนคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สร้างนิสัยเด็กให้รู้จักรักษาสีแวดล้อมให้เป็น

แบบอย่างที่ดีเพื่อนำมาปฏิบัติหน้าที่การทำงานและการดำเนินชีวิต เจตคติของนักเรียนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอยู่ที่ผู้ใหญ่แนะนำการได้มาศึกษาดูงานเพื่อนำมาปฏิบัติ ความคิด ประสบการณ์สามารถนำมาปรับใช้ในชุมชนได้ ซึ่งผลการปฏิบัติงานศิลปะถือว่าอยู่ในเกณฑ์ดีทั้งงานกลุ่มและงานเดี่ยว การดูแลสิ่งแวดล้อมของสมาชิกในค่ายมีการร่วมกิจกรรมดี เชื่อมโยงที่เลียดดีมาก อนาคตการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมควรรวมกลุ่มกันร่วมกิจกรรม จะทำโครงการอนุรักษ์ป่าจูดใดต้องวางแผนร่วมกัน

ครูสมพุด เกตขจร

ผู้ดูแลค่าย

16 พฤษภาคม 2551

การจัดกิจกรรมค่ายดีมากแต่คงต้องเพิ่มบางส่วนและลดบางส่วน เช่น ควรลดระยะเวลาควรใช้เวลาซึมซับอยู่กับสิ่งแวดล้อมแทนที่จะเสียเวลากับการเดินทางมากเกินไป เยาวชนที่ต้องการเข้าร่วมค่ายศิลปะเพิ่มเติมในคราวต่อไปต้องมีส่วนร่วมกิจกรรมเพื่อสิ่งแวดล้อมหรือส่วนรวมก่อนถึงจะได้รับการคัดเลือก กิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมยังไม่เห็นผลในทันที ต้องได้รับการบอกการเตือนยังไม่ติดเป็นนิสัยถาวร ส่วนเด็กคือคือกลุ่มแรงเยอร์ เมื่อเขาได้ร่วมศึกษาสภาพแวดล้อมดี ๆ แล้วค่อยพัฒนาไปที่ละด้านและให้การสนับสนุน เด็กเหล่านี้จะเป็นกำลังของค่ายอีกส่วนหนึ่งเพราะเด็กเหล่านี้ก็มีน้ำใจแต่ต้องรู้จักใช้รู้จักพูด กิจกรรมด้านศิลปะนั้นเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างน่าแปลกใจสังเกตจากกิจกรรมเมื่อเด็กได้ลงมือปฏิบัติศิลปะแล้วเกิดความสุขกิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมควรเป็นกิจกรรมที่ต่อเนื่อง ควรไปดูแลต่อในชุมชน ที่สำคัญคือการนำไปใช้จริง อบรม, แสลงโทรมมีป่าที่ชัดเจน ไปสถานต่อให้เป็นรูปธรรมต่อเนื่องโดยเฉพาะการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการมีส่วนร่วมกับชุมชน เยาวชนที่เข้าร่วมค่ายศิลปะ เกิดเจตคติที่ดีมีความกระตือรือร้นสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรม จากการสอบถามเยาวชนอยากให้อำเภอไปเรื่อย ๆ ในด้านผลงานศิลปะ ที่สังเกตเยาวชนมีการพัฒนาฝีมือช่วยเหลือสังคม ชุมชน เช่น อาสาทำเทียนในขบวนรถแห่เทียนเข้าพรรษา ขบวนรถประเพณีข้าวมะลิหอมๆ ของอำเภอ ช่วยจัดบรรยากาศการเรียนของโรงเรียนที่โรงเรียนน้อง ศูนย์เด็กก่อนเกณฑ์ ช่วยชุมชนอย่างจริงจังการดูแลสภาพแวดล้อมในค่ายฯ จากการสังเกตตอนเดินไปวาดภาพน้ำตกตาดเดือน ข้าไปมีขยะอยู่ที่พอสังเกตได้ ลองคิดว่าเด็กจะคิดเองเป็นหรือเปล่า จากกลับขยะเหล่านั้นหายไป แสดงว่าเด็กมีจิตสำนึกที่ดีช่วยทำความสะอาดที่ผู้อื่นสร้างขึ้นด้วย ความตั้งใจของค่ายอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม อยากให้จัดอย่างต่อเนื่อง เพราะสิ่งเหล่านี้กำลังถูกทำลาย อยากให้ชุมชนนำกลุ่มเป้าหมายมาสานต่อ ควรมีกิจกรรมตลอดปี ควรมีการจัดการรักษาความสะอาดในชุมชนตามจังหวะเวลาซึ่งในอนาคตเด็กจะได้นำไปใช้ในชุมชนและสถานศึกษาที่กลุ่มเป้าหมายเหล่านี้ศึกษาอยู่แล้วติดตามประเมินผลและเน้นความต่อเนื่อง และทำให้เป็นรูปเป็นร่างไปใช้ได้จริง

ครูนภัตสร ผลวิเศษสิทธิ์

ผู้ดูแลค่าย

16 พฤษภาคม 2551

กิจกรรมค่ายดี นักเรียนให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมโดยเฉพาะการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดยการเก็บขยะโดยไม่ต้องบอก เขาชวนได้ทำกิจกรรมวาดภาพในสถานที่จริงซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมที่ยังอุดมสมบูรณ์รวมทั้งสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมที่มีคุณค่าทำให้เกิดจิตสำนึกร่วมในการอนุรักษ์ไว้ให้กับชนรุ่นหลัง กิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมได้บันทึกเป็นภาพวาดทั้งสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมร่วมกันอนุรักษ์ไว้และไม่ทำลาย ในการร่วมกิจกรรมค่ายศิลปะเห็นว่านักเรียนส่วนใหญ่มีความสุขในการวาดภาพและกิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมกลุ่มเยาวชนให้ความร่วมมือในการเก็บขยะและดูแลความสะอาดของค่ายฯ ผลงานศิลปะของนักเรียนที่เป็นงานกลุ่มโดยส่วนใหญ่จะวาดตามที่ตนเองมองเห็นส่วนกิจกรรมการวาดภาพจากมโนภาพและวาดภาพจากใจจะเป็นการวาดมาจากจิตสำนึกของตัวเองซึ่งก็เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมทั้งธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ทำให้เขาชวนเกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์และไม่ทำลาย การดูแลสิ่งแวดล้อมของสมาชิกในค่ายทุกคนก็ร่วมใจกันในการอนุรักษ์ เช่น หากมีคนล้างฟูกันในน้ำตกหรือทิ้งเศษขยะไม่ถูกที่หรือแม้แต่การกินอาหารไม่หมดก็มีคนเตือนว่าจะเกิดผลกระทบอื่น ๆ ตามมาเป็นทอด ๆ ในอนาคตของการจัดค่ายอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมควรพานักเรียนไปศึกษาสถานที่ ๆ เสื่อมโทรมลงไปแล้วหรือสถานที่ ๆ ขาดความอุดมสมบูรณ์เพื่อให้เขาชวนได้เกิดแนวความคิดของเขาเอง ข้อเสนอแนะควรให้ผู้ปกครองและผู้นำชุมชนได้ร่วมกิจกรรมค่ายฯ ด้วยเพื่อให้เกิดจิตสำนึกร่วมกัน

นายอนุกุล คำจันทราช

พี่เลี้ยง

22 พฤษภาคม 2551

รู้สึกสนุกกับการเข้าค่ายฯ ของ อบต.แสงทองครั้งที่ 3 มีความเป็นพี่เป็นน้องกันมากขึ้น ทุกคนสนิทกัน ช่วยเหลือกันไม่เห็นแก่ตัวเหมือนเมื่อสองครั้งที่ผ่านมาแต่ครั้งนี้เวลาทำอะไรก็ช่วยเหลือกัน งานศิลปะโดยเฉพาะงานกลุ่มสนุกสนานมากมีความคิดสร้างสรรค์ผสมผสานให้เกิดรูปภาพตามจินตนาการของแต่ละกลุ่ม กิจกรรมการวาดภาพจากมโนภาพเป็นการสื่อจากใจในสิ่งที่ต้องการทำสามารถแสดงความคิดได้อย่างหลากหลาย การช่วยกันรักษาความสะอาดมีการช่วยกันทำโดยไม่กินแรงเพื่อน เมื่อเห็นขยะเพื่อน ๆ ก็ช่วยกันทักท้วงหากไม่มีใครเก็บ ทำให้เกิดจิตสำนึกที่ดีในลักษณะเพื่อนเตือนเพื่อน เจตคติทางด้านศิลปะไม่ว่างานจะออกมาในรูปแบบใดแต่สมาชิกค่ายก็ตั้งใจทำและมีความสุขสนุกสนานในการทำงาน การให้ช่วยกันทำความสะอาดหรือบริเวณที่ไปใช้ประโยชน์มีบางกลุ่มที่ต่อต้านแต่พี่เลี้ยงก็เข้าไปดูแลช่วยพูดคุย เขาก็ให้ความร่วมมือถือว่ายังบอกกัน

ได้ ผลงานศิลปะโดยส่วนใหญ่ก็จะเขียนภาพทิวทัศน์ในสถานที่ ๆ ได้สัมผัส การรักษาความสะอาดของสมาชิกค่ายก็ช่วยกันดูแลดี ตอนที่ออกจากค่ายอุทยานแห่งชาติศรีสัชชาลัยหลังจากที่เก็บเต็นท์ก็ช่วยกันทำความสะอาดอีกครั้งรวมทั้งสถานที่ ๆ ไปศึกษาก็ช่วยกันรักษาความสะอาดและไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม การจัดค่ายศิลปะเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในอนาคตควรทำให้ดียิ่งขึ้นกว่านี้และเมื่อ อบรมแสดงโชนเป็นทีมทำงานที่ดีแล้วก็ขยายกิจกรรมไปยังชุมชนอื่นเพื่อพัฒนาเยาวชนโดยใช้กิจกรรมศิลปะเป็นตัวนำ ปลุกจิตสำนึกให้รักท้องถิ่นตัวเองและช่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมต่อไป

คุณครูนารี ประวรรณรัมย์

ผู้ดูแลค่าย

24 พฤษภาคม 2551

เป็นโครงการที่สร้างสรรค์ดีมาก โดยการนำเอาสองหัวข้อมาทำงานร่วมกันก็คือ ศิลปะกับธรรมชาติ การเรียนรู้ศิลปะ ทำให้ได้ฝึกการมีวินัยให้ตนเอง ฝึกสมาธิ การทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข ส่วนการเรียนรู้ธรรมชาติทำให้ตระหนักถึงภาวะของโลกในปัจจุบัน เป็นกิจกรรมที่สร้างความตระหนักให้เยาวชนและตัวเราเองถึงความสำคัญของธรรมชาติและภาวะโลกร้อน กิจกรรมในค่ายดูภาพรวมเด็กที่เข้าร่วมกิจกรรมได้รับการสร้างวินัยและได้ประมวลประสบการณ์แล้วนำมาสร้างสรรค์ผลงานที่พึงพอใจและได้ฝึกการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ด้านกิจกรรมอนุรักษ์ธรรมชาติ การเข้าไปทำกิจกรรม ณ จุดใดก็ตามก็ได้ให้เด็กทำความสะอาด สร้างความตระหนักถึงความสำคัญของธรรมชาติ อะไรที่เป็นมลภาวะ สภาพแวดล้อมอะไรที่ไม่ดีเราก็ได้สอนให้เขาตระหนักถึงความสำคัญของปัญหานั้น ๆ ด้านเจตคติของเยาวชนต่อการอนุรักษ์ธรรมชาติ นั้น แรก ๆ ยังไม่เห็นความสำคัญ และมีการต่อต้านจากการลงโทษมากเกินไป แต่อยู่ไปเรื่อย ๆ ก็มีการปรับตัวได้และก็มีวินัย พอให้ทำกิจกรรมก็จะกระตือรือร้น ด้านผลงานศิลปะก็ถือว่าออกมาดี การดูแลสิ่งแวดล้อมในค่ายของเยาวชน เกิดการคล้อยตามและเห็นว่าเขาพอใจในการได้ร่วมกิจกรรมและเป็นข้อสังเกตว่าระยะเวลาสั้นเกินไป ควรจัดให้ต่อเนื่อง เอาเยาวชนเป็นกลุ่มเป้าหมาย ให้มีแกนนำมาพัฒนาชุมชนและขยายเครือข่ายออกไป ในอนาคตควรทำค่ายศิลปะเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้ต่อเนื่องเพราะเป็น โครงการที่ดีมากควรจัดให้เกิดขึ้นต่อไป

ภาคผนวก จ

โครงการค่ายศิลปะเด็ก อำเภอนางรอง และอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

โครงการ ศึกษาดูงาน ร่วมกับ “โครงการจุดประกายฝันสร้างสรรค์งานศิลป์ ครั้งที่ 5”

โรงเรียนนางรองพิทยาคม อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

1. หลักการและเหตุผล

ในสังคมปัจจุบัน เป็นสังคมกำลังพัฒนาไปไกลในทุก ๆ ด้าน ศิลปะเข้าไปมีส่วนร่วมในทุกแขนงวิชาอาชีพ ซึ่งการจะพัฒนาคนให้มีสุนทรียภาพ สามารถอยู่กับสังคมที่กำลังก้าวกระโดดได้คั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้ที่กว้างไกล สามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมรอบด้านได้ โครงการ “ศึกษาดูงานร่วมกับ โครงการ จุดประกายฝันสร้างสรรค์งานศิลป์ ครั้งที่ 5” เป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้ที่มีความสนใจทางศิลปะ ได้มีโอกาสเรียนรู้ ศึกษา และรับประสบการณ์ตรง จากอุทยานการเรียนรู้ธรรมชาติ โดยถ่ายทอดออกมาเป็นงานศิลปะ ซึ่งจะช่วยปลูกฝังให้นักเรียนเกิดความรัก และหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติที่มีคุณค่าสืบต่อไป

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นการเปิดโลกทัศน์การเรียนรู้ โดยได้ศึกษาจากสถานที่จริง
2. เพื่อจุดประกายให้นักเรียนเกิดความรักงานศิลปะ และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
3. เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกวาดภาพธรรมชาติ , การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จากสถานที่จริง
4. เพื่อให้นักเรียนเกิดความรักสามัคคีในหมู่คณะ ห่วงใยเสียสละ และได้เรียนรู้ทักษะการอยู่ร่วมกัน
5. เพื่อส่งเสริมนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กมีเจตคติที่ดีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

3. เป้าหมาย

3.1 ด้านปริมาณ

1. นักเรียนชุมนุมศิลปะ และชุมนุมเขียนป้ายอักษรศิลป์ และนักเรียนที่รักงานศิลปะเข้าร่วมโครงการไม่น้อยกว่า 55 คน
2. มีผลงานการวาดภาพทิวทัศน์ , ภาพการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม อย่างน้อย คนละ 2 ชิ้น

3.2 ด้านคุณภาพ

1. นักเรียนได้ศึกษา, เรียนรู้การวาดภาพจากสถานที่จริง
2. นักเรียนเกิดความรักและหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติมากขึ้น

4. ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. เสนอโครงการเพื่อขออนุมัติ
2. รับสมัครนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย
3. ประชุมเพื่อวางแผนการดำเนินงาน
4. ติดต่อประสานงานสถานที่ วิทยากร ขานพาหนะ
5. จัดซื้อวัสดุ-อุปกรณ์ในการสร้างสรรค์ผลงาน
6. ดำเนินการตามโครงการ โดยการออกศึกษาดูงาน และวาดภาพทิวทัศน์
7. ประเมินผลโครงการ
8. สรุปและรายงานผล

5. ระยะเวลาดำเนินการ

วันที่ 21 – 22 ธันวาคม พ.ศ. 2550

6. ผู้รับผิดชอบโครงการ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ โรงเรียนนางรองพิทยาคม

7. งบประมาณ

1. งบประมาณของโรงเรียน 6,000 บาท เป็นค่าวัสดุ – อุปกรณ์ในการสร้างสรรค์งานศิลปะ และค่าวิทยากร
2. เก็บจากนักเรียน และเงินสนับสนุนโครงการจากบุคคลภายนอก เป็นค่ารถ ค่าอาหาร ค่าที่พัก และอื่น ๆ รวม 40,800 บาท รวมทั้งสิ้น 46,800 บาท

8. สถานที่

1. โรงเรียนเสิงสาง อ.เสิงสาง จ.นครราชสีมา
2. อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ อ.ปากช่อง จ.นครราชสีมา

9. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. มีผลงานจากการวาดภาพทิวทัศน์, ภาพการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เพื่อนำมาจัดแสดงนิทรรศการ
2. นักเรียนร่วมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดยใช้ศิลปะเป็นสื่อกลาง
3. ครูและนักเรียนมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลขึ้น
4. นักเรียนเกิดความสามัคคี และได้เรียนรู้ทักษะการอยู่ร่วมกัน
5. นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาศิลปะและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

10. การประเมินผล

1. จากแบบประเมินผล
2. จากผลงานการปฏิบัติจริง

ลงชื่อ.....ผู้เสนอโครงการ
(นายกิตติภูมิ พลวิเศษสิทธิ์)

ลงชื่อ.....ผู้เสนอโครงการ
(นางนภัสสร พลวิเศษสิทธิ์)

ลงชื่อ.....ผู้เห็นชอบโครงการ
(นางโศภัก เพ็ชรจำรัส)

รองผู้อำนวยการ ฝ่ายบริหารงานวิชาการ

ลงชื่อ.....ผู้อนุมัติโครงการ
(นายพนม เพชรจำรัส)

ผู้อำนวยการโรงเรียนนางรองพิทยาคม

**กำหนดการ โครงการศึกษาดูงาน ร่วมกับ โครงการ “เข้าค่ายจุดประกายฝันสร้างสรรค์งานศิลป์”
ระหว่างวันที่ 21 – 22 ธันวาคม พ.ศ. 2550**

วันที่ 21 ธันวาคม พ.ศ. 2550

06.00 น. – 06.30 น.	รายงานตัว / ขึ้นรถ
06.30 น. – 09.00 น.	เดินทางออกจากโรงเรียน ถึง โรงเรียนเลิงสา อ.เลิงสา จ.นครราชสีมา
09.00 น. – 11.00 น.	ฟังบรรยายพิเศษจากอาจารย์วิระยุทธ เพชรประไพ และ ชมนิทรรศการศิลปะ ณ หอศิลป์เลิงสา โรงเรียนเลิงสา
11.00 น. – 14.00 น.	เดินทางสู่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ (รับประทานข้าวเที่ยงบนรถ)
14.00 น. – 14.30 น.	ฟังบรรยายเกี่ยวกับอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ โดยเจ้าหน้าที่ของอุทยาน ฯ
14.30 น. – 15.30 น.	เข้าที่พัก
15.30 น. – 18.00 น.	เข้าฐานฝึกทักษะทางศิลปะ ที่น้ำตกเหวสุวัต ฐานที่ 1 ฐานสีน้ำ โดยนางนภัสสร ผลวิเศษสิทธิ์ ฐานที่ 2 ฐานสีโปสเตอร์ โดย นางสาวสุภาทิพย์ จำลองชาติ นักศึกษาจาก ม.อุบลฯ ฐานที่ 3 ฐานสีเทียน โดย นายวิเชียร จันทาอ่อน นักศึกษาจาก ม.ราชภัฏบุรีรัมย์ ฐานที่ 4 ฐานภาพพิมพ์ โดยนายกิตติภูมิ ผลวิเศษสิทธิ์
18.00 น. – 20.00 น.	รับประทานอาหารเย็น / ทำภารกิจส่วนตัว
20.00 น. – 21.00 น.	กิจกรรมส่งสัตว์ โดยเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่
21.00 น. เป็นต้นไป	พักผ่อน

*****

วันที่ 22 ธันวาคม พ.ศ. 2550

06.00 น. – 07.00 น.	ตื่นนอน/ทำภารกิจส่วนตัว
07.00 น. – 08.00 น.	รับประทานอาหารเช้า
08.00 น. – 12.00 น.	เตรียมอุปกรณ์การวาดภาพ เลือกมูมสร้างสรรค์งานศิลป์ตามความสนใจ
12.00 น. – 13.00 น.	พักรับประทานอาหาร
13.00 น. – 15.00 น.	สร้างสรรค์งานศิลป์เกี่ยวกับการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
15.00 น. – 19.30 น.	เดินทางกลับโรงเรียนนางรองพิทยาคม

หมายเหตุ กำหนดการอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

**โครงการ “กลุ่มคนรักศิลปะและธรรมชาติเพื่อคืนความรู้สู่บ้านเกิด ตำบลแสดงโทน ครั้งที่ 3”
องค์การบริหารส่วนตำบลแสดงโทน อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์**

1. หลักการและเหตุผล

ด้วยในสังคมยุคโลกาภิวัตน์ทำให้วิถีชีวิตของชาวชนบทเปลี่ยนไป จากความเรียบง่ายสู่ การเร่งรีบและทำให้มีการแข่งขันสูงยังผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างของสังคม ศิลปะ เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันในทุกแขนงงาน และสามารถนำมาสร้างสรรค์จรโรจงจิตใจให้อยู่กับ รากเหง้า ทั้งยังใช้เป็นหนทางในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมอันดีงาม รวมทั้งสิ่งแวดล้อมเพื่อให้เกิด ประโยชน์ต่อชุมชน โดยเฉพาะเยาวชนที่มีความรักในถิ่นเกิด โครงการกลุ่มคนรักศิลปะและ ธรรมชาติเพื่อคืนความรู้สู่บ้านเกิด ตำบลแสดงโทน ครั้งที่ 3 เป็นอีกโครงการหนึ่งที่จะทำให้เยาวชน ในตำบลแสดงโทนเกิดความรักในศิลปะ รวมทั้งเป็นการสร้างทัศนคติที่ดีให้กับเยาวชนในพื้นที่

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ศิษย์เก่าโรงเรียนในตำบลแสดงโทน กลับมาร่วมสร้างสรรค์งานศิลปะให้แก่กลุ่ม เยาวชน
2. เพื่อให้เยาวชนได้ใช้ความรู้ความสามารถสร้างสรรค์ท้องถิ่นตนเองโดยใช้ศิลปะเป็นสื่อกลาง
3. เพื่อปลูกฝังเจตคติที่ดีต่อเยาวชนให้รักถิ่นเกิด รักธรรมชาติ รักสิ่งแวดล้อม
4. เพื่อให้เยาวชนมีความสามัคคี และห่างไกลยาเสพติด
5. เพื่อให้เยาวชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

3. เป้าหมาย

3.1 ด้านปริมาณ

1. เยาวชนบ้านแสดงโทนเข้าร่วมกิจกรรมของโครงการ อย่างน้อย 45 คน
2. มีผลงานศิลปะจากการเข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่า 90 ชิ้น
3. นักเรียน นักศึกษา เยาวชน ประชาชนในจังหวัดบุรีรัมย์ได้รับทราบกิจกรรมของ โครงการ ไม่น้อยกว่า 2,000 คน

3.2. ด้านคุณภาพ

1. เยาวชนตำบลแสดงโทนมีทักษะความรู้ ความสามารถทางด้านศิลปะเพิ่มมากขึ้น
2. เยาวชนตำบลแสดงโทนมีจิตสำนึกรักถิ่นเกิด รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม
3. เยาวชนมีความสามัคคีและห่างไกลจากยาเสพติด
4. เยาวชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนและในชุมชน

4. ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. ประชุมคณะกรรมการสมาชิกและที่ปรึกษากลุ่มคนรักศิลปะฯ เพื่อจัดทำโครงการ
2. จัดทำโครงการเพื่อขออนุมัติจากองค์การบริหารส่วนตำบลแสดงโทน
3. ประชุมประสานงานกับคณะวิทยากรและผู้ดำเนินโครงการ
4. ประชาสัมพันธ์โครงการ

5. ดำเนินตามโครงการ โดย

- ฝึกอบรมทักษะทางศิลปะเบื้องต้นให้กับเยาวชน
- สำรวจสภาพป่าชุมชน
- ศึกษาธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และปฏิบัติการสร้างสรรค์งานศิลปะที่อุทยานแห่งชาติศรีสัชนาลัย, อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย, อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย

6. ประเมินผลโครงการ

7. สรุปและรายงานผล

5. ระยะเวลา และพื้นที่การดำเนินการ

ฝึกอบรมทักษะทางศิลปะเบื้องต้น ณ องค์การบริหารส่วนตำบลแสงทอง,ศึกษาดูงานศิลปวัฒนธรรม และปฏิบัติการสร้างสรรค์งานศิลปะ ณ ที่อุทยานแห่งชาติศรีสัชนาลัย, อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย, อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยวันที่ 21 - 24 กุมภาพันธ์ 2551

6. งบประมาณในการดำเนินการ

เงินอุดหนุนขององค์การบริหารส่วนตำบลแสงทอง อ.ประโคนชัย จ.บุรีรัมย์ ประจำปีงบประมาณ 2551 จำนวน 100,000 บาท (หนึ่งแสนบาทถ้วน)

7. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้รับความร่วมมือจากสมาชิกกลุ่มอนุรักษ์ศิลปะและธรรมชาติเพื่อคืนความรู้สู่บ้านเกิด ตำบลแสงทอง และเยาวชนทุกคนที่เข้าร่วมโครงการ
2. เยาวชนได้ใช้ความรู้ความสามารถสร้างสรรค์ที่องถื่นตนเอง โดยใช้ศิลปะเป็นสื่อกลาง
3. เยาวชนมีเจตคติที่ดีต่อถิ่นเกิด เกิดความรักธรรมชาติ รักสิ่งแวดล้อม
4. เยาวชนมีความสามัคคีและห่างไกลยาเสพติด
5. เยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมอนุรักษ์ธรรมชาติในโรงเรียนและชุมชน

ลงชื่อ.....ผู้เสนอโครงการ

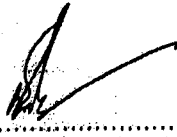
(นางสาวพกามาศ เอ็มประโคน)

ตำแหน่ง ประธานเยาวชน

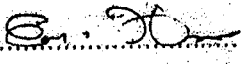
ลงชื่อ.....

(นายกิตติภูมิ พลวิเศษสิทธิ์)

ผู้รับผิดชอบโครงการ

(ลงชื่อ) ผู้เห็นชอบโครงการ
(นายนิรันดร์ เปรียรรัมย์)

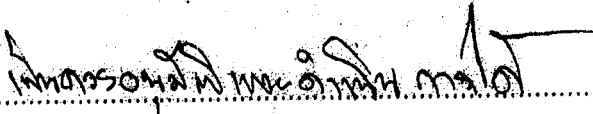
หัวหน้าส่วนโยธา / ศึกษาราชการแทนปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลแสงทอง

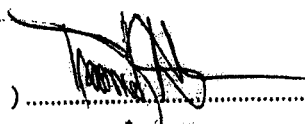
(ลงชื่อ) ผู้เห็นชอบโครงการ
(นายวัชรชัย พรหมศิริจรรยา)

รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแสงทอง

(ลงชื่อ) ผู้เห็นชอบโครงการ
(นายสุรชาติ เหลืองเศรษฐานุกัณฑ์)

รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแสงทอง

ผู้อนุมัติโครงการ
.....
.....

(ลงชื่อ) .....
(นายเทียนอ้อ เหลืองเศรษฐานุกัณฑ์)
นายกองค์การบริหารส่วนตำบลแสงทอง

*****

กำหนดการ โครงการกลุ่มอนุรักษ์ศิลปะและธรรมชาติเพื่อคืนความรู้สู่บ้านเกิด ตำบลแสลงโทน ครั้งที่ 3
ณ อุทยานแห่งชาติศรีสังขาลย์ – อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสังขาลย์ – อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย

จ.สุโขทัย

21 - 24 กุมภาพันธ์ 2551

*****

วันพฤหัสบดีที่ 21 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551

08.00 น. – 09.00 น.	ลงทะเบียน – รายงานตัว
09.00 น. – 09.30 น.	พิธีเปิด-ฟังบรรยายพิเศษจากนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแสลงโทน
09.30 น. – 12.00 น.	อบรมเรื่องทฤษฎีสี – การร่างภาพเบื้องต้น
12.00 น. – 13.00 น.	รับประทานอาหาร
13.00 น. – 15.00 น.	เรียนรู้และสำรวจป่าชุมชน
15.00 น. – 17.00 น.	พัก/ทำภารกิจส่วนตัว
17.00 น.	ออกเดินทางจาก อบต.แสลงโทน อ.ประโคนชัย จ.บุรีรัมย์

วันศุกร์ที่ 22 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551

07.00 น.	เดินทางถึงอุทยานแห่งชาติศรีสังขาลย์ อ. ศรีสังขาลย์ จ.สุโขทัย
07.00 น. – 08.30 น.	เข้าที่พัก ทำภารกิจส่วนตัว/รับประทานอาหารเช้า
08.30 น. – 09.00 น.	รับฟังการบรรยายจากเจ้าหน้าที่อุทยานฯ
09.00 น. – 12.00 น.	เดินทางออกศึกษาธรรมชาติ และ แบ่งกลุ่มปฏิบัติงานศิลปะเกี่ยวกับการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่น้ำตกคาดเดือน
12.00 น. – 13.00 น.	รับประทานอาหาร
13.00 น. – 16.00 น.	กีฬานันทนาการที่น้ำตกคาดเดือน
16.00 น. – 17.30 น.	เดินทางกลับที่พัก/ทำภารกิจส่วนตัว
17.30 น. – 18.30 น.	รับประทานอาหาร
18.30 น. – 21.00 น.	กิจกรรมวาดภาพจากมโนภาพ
21.00 น. – 22.00 น.	กิจกรรมนันทนาการ / พักผ่อน

*****

วันเสาร์ที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551

05.00 น. – 06.30 น.	ตื่นนอน/กายบริหาร
06.30 น. – 07.30 น.	ทำภารกิจส่วนตัว
07.30 น. – 08.30 น.	รับประทานอาหารเช้า
08.30 น. – 12.00 น.	เดินทางสู่อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย ปฏิบัติการเขียนรูปตามความถนัด
12.00 น. – 13.00 น.	พักรับประทานอาหาร
13.00 น. – 14.00 น.	ปฏิบัติการเขียนรูปตามความถนัด (ต่อ)
14.00 น. – 16.00 น.	วิจารณ์ผลงาน/เกี่ยวชมศึกษาประวัติศาสตร์ของอุทยานฯ
16.00 น. – 17.30 น.	เดินทางกลับอุทยานแห่งชาติศรีสัชนาลัย/ทำภารกิจส่วนตัว
17.30 น. – 18.30 น.	รับประทานอาหารเช้า
18.30 น. – 21.00 น.	กิจกรรมนันทนาการ / พักผ่อน

*****

วันอาทิตย์ที่ 24 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551

05.00 น. – 06.30 น.	ตื่นนอน/กายบริหาร
06.30 น. – 07.30 น.	ทำภารกิจส่วนตัว
07.30 น. – 08.30 น.	รับประทานอาหารเช้า
08.30 น. – 12.00 น.	เดินทางสู่อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยเพื่อเกี่ยวชมศึกษาประวัติศาสตร์ของอุทยานฯ
12.00 น. – 13.00 น.	พักรับประทานอาหาร
13.00 น. – 24.00 น.	เดินทางออกจากอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย ถึง อบต.แสดงโขน

*****

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ องค์การบริหารส่วนตำบลแสงทอง อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

ที่ วันที่ 5 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551

เรื่อง ขอมอบเงินอุดหนุนโครงการ “กลุ่มคนรักศิลปะและธรรมชาติ เพื่อคืนความรู้สู่บ้านเกิด ตำบลแสงทอง ครั้งที่ 3”

เรียน นายกิตติภูมิ ผลวิเศษสิทธิ์

ตามที่ท่านและคณะเยาวชนได้เสนอโครงการ “กลุ่มคนรักศิลปะและธรรมชาติ เพื่อคืนความรู้สู่บ้านเกิด ตำบลแสงทอง ครั้งที่ 3” เพื่อขอรับเงินอุดหนุนจัดทำโครงการ บัดนี้องค์การบริหารส่วนตำบลแสงทองได้พิจารณาแล้ว เห็นสมควรอนุมัติเงินอุดหนุนจำนวน 100,000 บาท (หนึ่งแสนบาทถ้วน) เพื่อให้ท่านและคณะได้นำไปดำเนินการตามโครงการให้บรรลุวัตถุประสงค์ต่อไป เมื่อเสร็จสิ้นโครงการแล้วให้ท่านได้สรุปผลการดำเนินงาน พร้อมทั้งค่าใช้จ่าย แล้วรายงานให้ทางองค์การบริหารส่วนตำบลแสงทองได้รับทราบด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและดำเนินการ

ลงชื่อ.....

(นายเทียนอิว เหลืองเดชานุรักษ์)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลแสงทอง

ภาคผนวก ฉ

ภาพกิจกรรมค่ายศิลปะเด็ก

อำเภอนางรอง และอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

ภาพที่ 1-10 ประมวลภาพกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

ภาพที่ 1 รับฟังการบรรยายเกี่ยวกับสภาพป่าเขาใหญ่ โดยเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่
ในโครงการ “เข้าค่ายจุดประกายฝันสร้างสรรค์งานศิลป์ ครั้งที่ 5 (21 ธ.ค. 50)”

ภาพที่ 2 พิธีเปิดค่าย “จุดประกายฝันสร้างสรรค์งานศิลป์” ครั้งที่ 5 ที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่

ภาพที่ 3 แบ่งกลุ่มวาดภาพสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ น้ำตกเหวสุวัต(21 ธ.ค. 50)

ภาพที่ 4 กิจกรรมการวาดภาพจากมโนภาพ ศาลาทางขึ้นน้ำตกเหวนรก (22 ธ.ค. 50)

ภาพที่ 5 กิจกรรมการพิมพ์ภาพจากวัสดุธรรมชาติ (ใบไม้)

ภาพที่ 6 กิจกรรมการวาดภาพเทคนิคที่ตนเอง (ที่น้ำตกเหวนรก)

ภาพที่ 7 กิจกรรมการนำเสนอผลงาน

ภาพที่ 8 กิจกรรมนันทนาการรอบกองไฟ

ภาพที่ 9 เข้าแถวรับอาหารอย่างเป็นระเบียบ

ภาพที่ 10 นำขยะ, วัสดุอุปกรณ์ที่เหลือใช้กลับทุกครั้งเมื่อเสร็จสิ้นกิจกรรม

ภาพที่ 11-28 ประมวลภาพกิจกรรมค่ายคิดปะเด็กอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

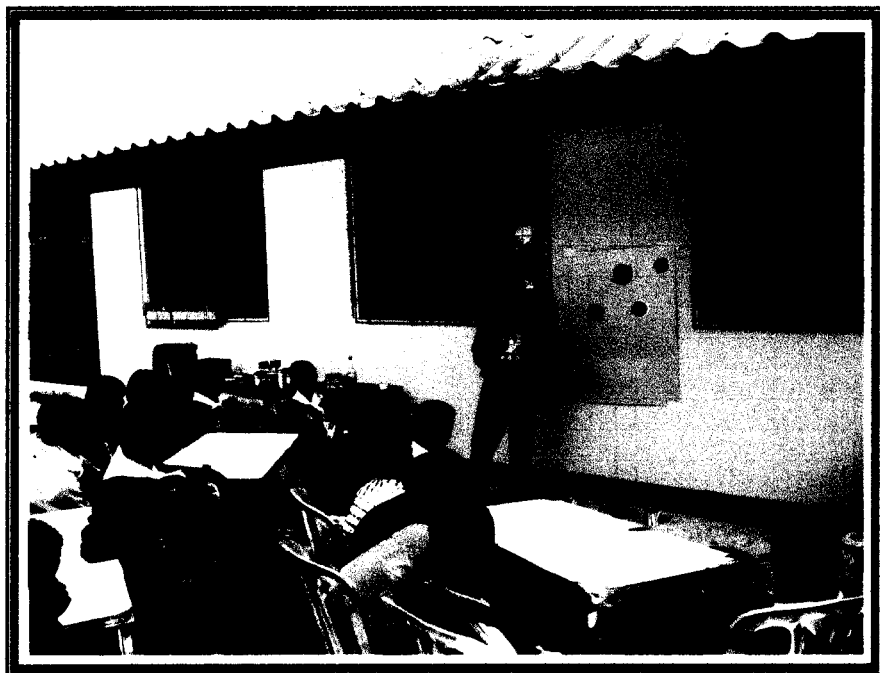
ภาพที่ 11 พิธีเปิดค่ายคิดปะเด็กอำเภอประโคนชัย โดยนายกเทียนอ้ว เหลืองเดชานุรักษ์
ในโครงการกลุ่มคนรักคิดปะและธรรมชาติเพื่อคืนความรู้สู่บ้านเกิดตำบลแสดงโทน ครั้งที่ 3
ณ อบต.แสดงโทน ก่อนเดินทางสู่อุทยานแห่งชาติศรีสัชนาลัย – อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย จ.สุโขทัย
(21-24 ก.พ. 51)

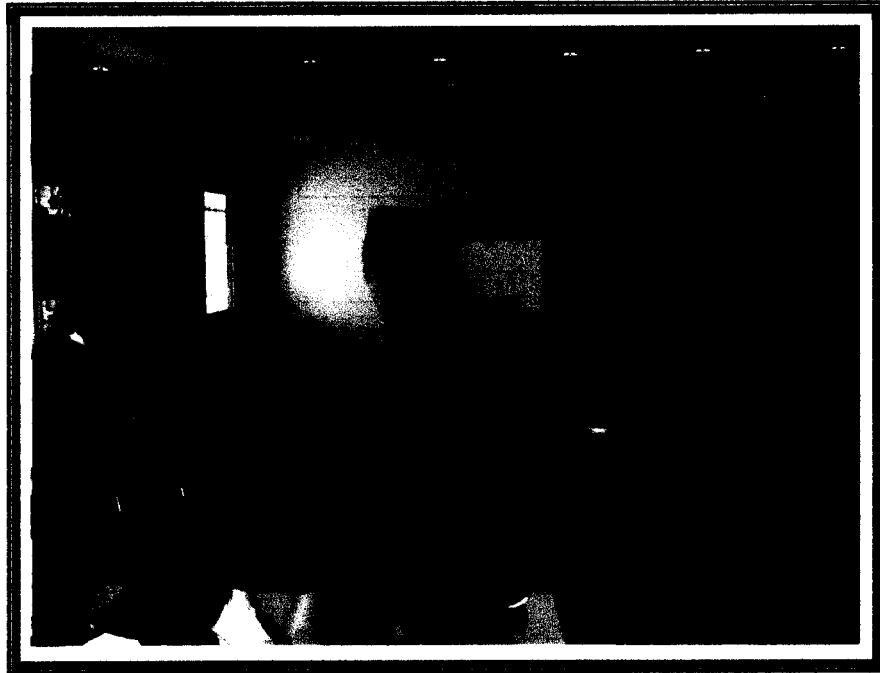
ภาพที่ 12 ดุงกลด กงประโคน วิทยากรชุมชนพาสำรวจป่าชุมชนตำบลแสดงโทนที่ถูกบุกรุกทำกิน

ภาพที่ 13 สมาชิกค่ายศิลปะเด็กอำเภอประโคนชัยสำรวจป่าชุมชนที่มีคนนำขยะมาทิ้ง

ภาพที่ 14 ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการฐานทฤษฎี โดย ครูกิตติภูมิ ผลวิเศษสิทธิ์

ภาพที่ 15 ผีกอบรมเชิงปฏิบัติกรฐานวาดเส้น โดย กรุนภัสสร ผลวิเศษสิทธิ์

ภาพที่ 16 กิจกรรมการพิมพ์ภาพจากวัสดุธรรมชาติ (ใบไม้) ที่น้ำตกตาดเดือน

ภาพที่ 17 กิจกรรมการวาดภาพสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ น้ำตกตาดเดือน

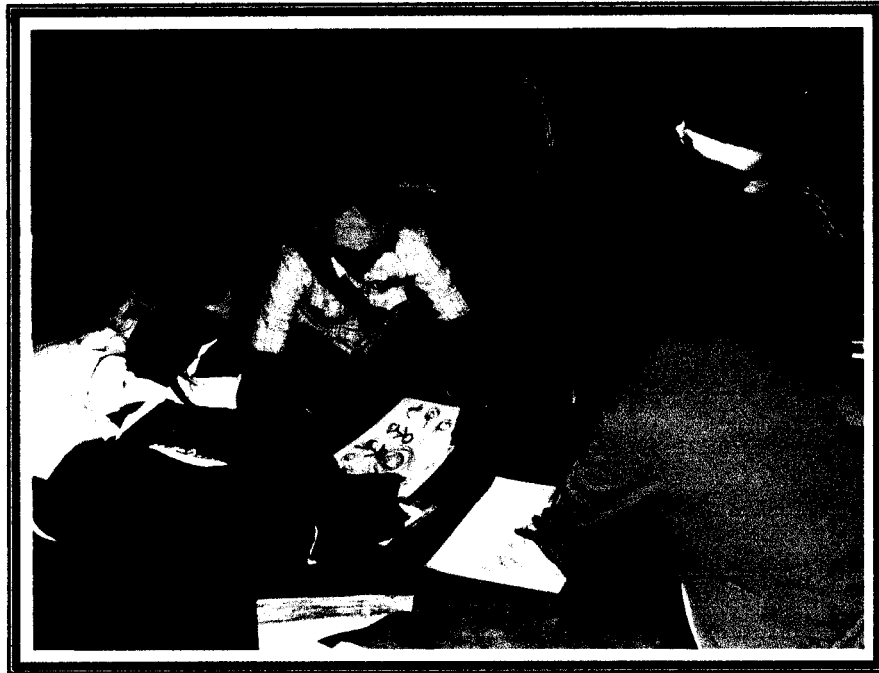
ภาพที่ 18 กิจกรรมการวาดภาพเทคนิคที่ตนถนัด ที่น้ำตกตาดเดือน

ภาพที่ 19 สมาชิกค่ายฯ ที่ไหลอล้งอุปกรณที่น้ำตก ซึ่งต่อมาได้รับการดักเตือนจากเพื่อนร่วมค่ายฯ

ภาพที่ 20 กิจกรรมสร้างสรรค์ภาพด้วยเทคนิคพิมพ์ถู และปะติด

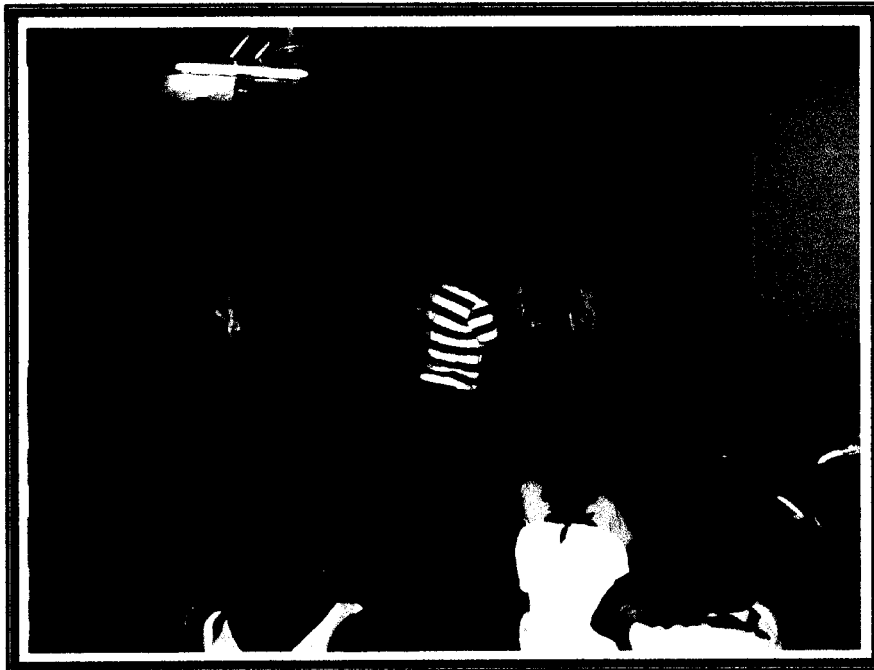
ภาพที่ 21 กิจกรรมปิดตาเขียนรูป

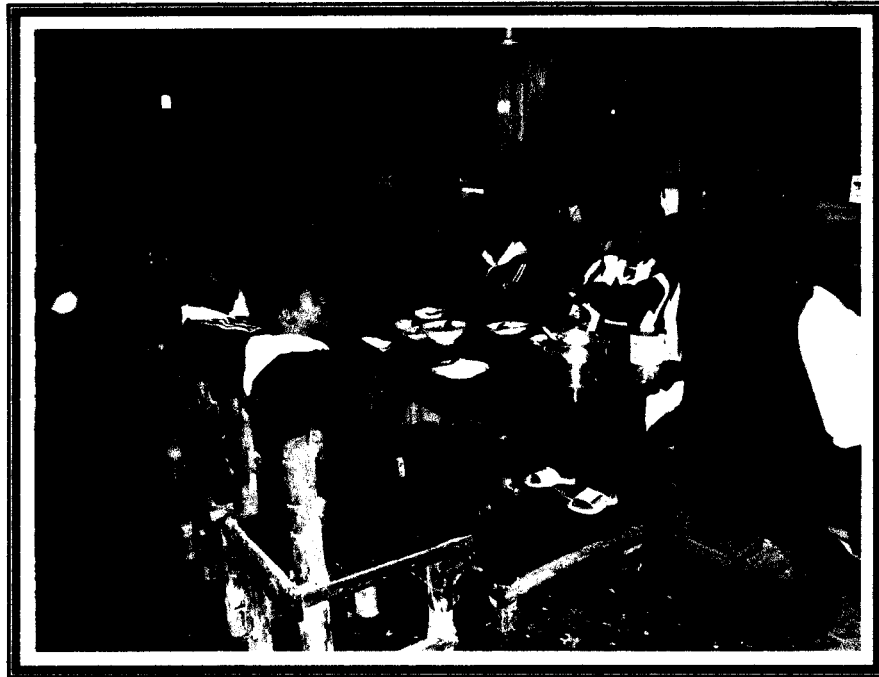
ภาพที่ 22 กิจกรรม วาดภาพจากมโนภาพ

ภาพที่ 23 กิจกรรมการวาดภาพสิ่งแวดล้อมศิลปะ อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัตนาลัย

ภาพที่ 24 กิจกรรมนำเสนอผลงาน

ภาพที่ 25 บรรยากาศการรับประทานอาหารภายในค่ายฯ

ภาพที่ 26 กิจกรรมนันทนาการ โดยคุณสมศักดิ์ ท้วมแสน
หัวหน้าอุทยานแห่งชาติศรีสัชนาลัย จ.สุโขทัย

ภาพที่ 27 กิจกรรมดูแลสิ่งแวดล้อมด้วยการเก็บขยะรอบ ๆ อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย

ภาพที่ 28 กิจกรรมดูแลสิ่งแวดล้อมด้วยการเก็บขยะรอบ ๆ อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย

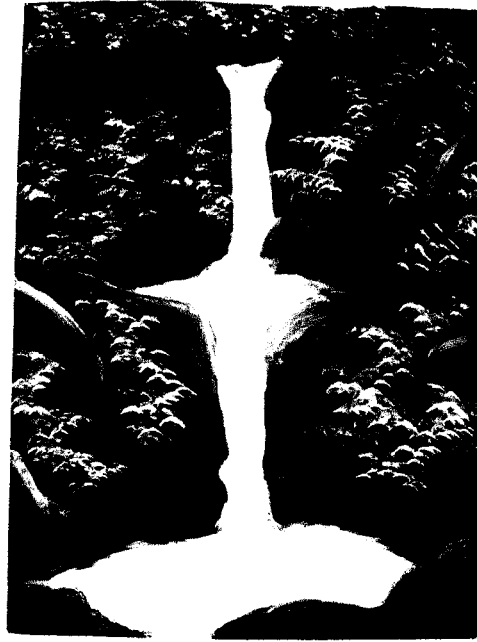
ภาพที่ 29-30 ภาพสมาชิกค่ายศิลปะเด็กทั้งสองอำเภอ

ภาพที่ 29 สมาชิกค่ายศิลปะเด็กอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ณ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ จ.นครราชสีมา (21 – 22 ธ.ค. 50)

ภาพที่ 30 สมาชิกค่ายศิลปะเด็กอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ณ อุทยานแห่งชาติศรีสัชนาลัย, อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย, อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย จ.สุโขทัย (21 - 24 ก.พ. 51)

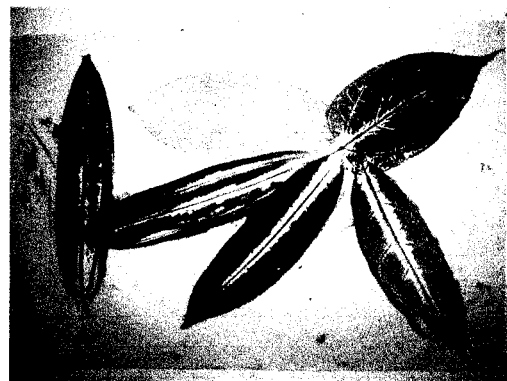
1

2

3

4

ภาพที่ 31 ตัวอย่างผลงานภาพวาดจากกิจกรรมค่ายศิลปะเด็ก อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

1. ภาพธรรมชาติเทคนิคสีโปสเตอร์

2. ภาพธรรมชาติเทคนิคสีพลาสติก (งานกลุ่ม)

3. ภาพวาดจากมโนภาพ

4. ภาพพิมพ์จากวัสดุธรรมชาติ

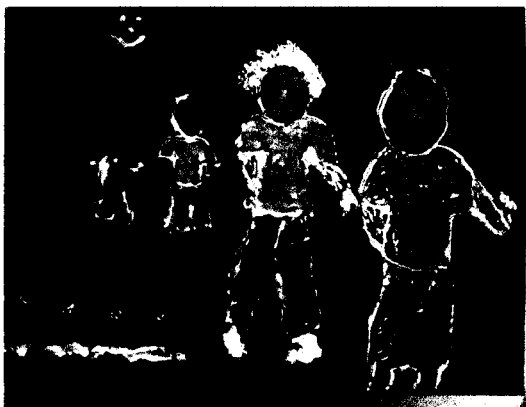

1

2

3

4

ภาพที่ 32 ตัวอย่างผลงานภาพถ่ายจากกิจกรรมค่ายศิลปะเด็ก อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

1. ภาพ สี่แควด้อมศิลปะกรรมเทคนิคสีโปสเตอร์
2. ภาพธรรมชาติเทคนิคสีพลาสติก (งานกลุ่ม)
3. ภาพถ่ายจากมโนภาพ
4. ภาพจากการปิดตาเขียนรูป

ภาพที่ 33-42 ภาพกิจกรรมต่อเนื่องหลังการจัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กทั้งสองอำเภอ

ภาพที่ 33 สมาชิกค่ายฯ อ.นางรอง และ อ.ประโคนชัย ร่วมตกแต่งบรรยากาศโรงเรียนบ้านหนองบอน อ.ประโคนชัย จ.บุรีรัมย์ หลังเสร็จสิ้นการเข้าค่าย (25 - 26 มี.ค. 51)

ภาพที่ 34 ผลงานการตกแต่งศูนย์เด็กก่อนเกณฑ์ ที่สมาชิกค่ายศิลปะเด็กทั้ง 2 อำเภอ
สร้างสรรค์ร่วมกัน

ภาพที่ 35 จัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กต่อเนื่องในโครงการ “จุดประกายฝันสร้างสรรค์งานศิลป์ ครั้งที่ 6”
ณ อุทยานแห่งชาติปางสีดา จ.สระแก้ว (21 – 23 พ.ย. 51)

ภาพที่ 36 เมื่อเสร็จกิจกรรม สมาชิกค่ายศิลปะฯ ต้องเก็บขยะและอุปกรณ์ให้เรียบร้อยทุกครั้ง

ภาพที่ 37 จัดกิจกรรมค่ายศิลปะเด็กต่อเนื่องในโครงการกลุ่มคนรักศิลปะและธรรมชาติ
เพื่อคืนความรู้สู่บ้านเกิด ตำบลแสงโทน ครั้งที่ 4
ณ อุทยานแห่งชาติผาแต้ม จ.อุบลราชธานี (29 ม.ค. - 1 ก.พ. 52)

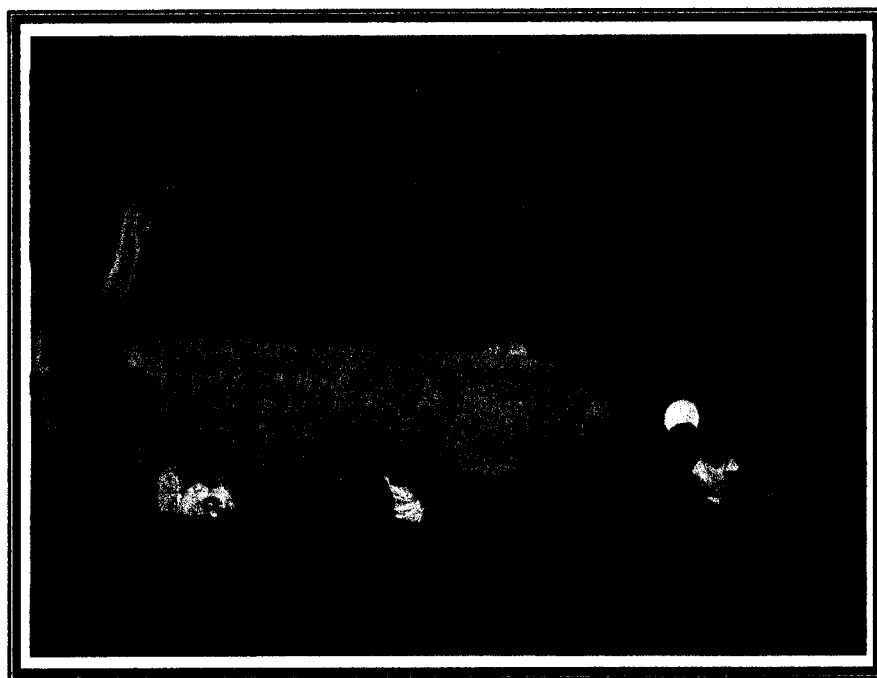
ภาพที่ 38 เมื่อเสร็จกิจกรรม สมาชิกค่ายฯ ร่วมกันทำความสะอาดสถานที่ปฏิบัติกิจกรรม

ภาพที่ 39 กิจกรรมค่ายศิลปะฯ โครงการ “โลกใส่ใจศิลป์” ของกลุ่มเยาวชนคนรักศิลปะและสิ่งแวดล้อม
อ.นางรอง จ.บุรีรัมย์ โดยการสนับสนุนของ สสส. และ YPDC
ณ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าดงใหญ่ อ.โนนดินแดง จ.บุรีรัมย์ (7-8 ก.พ. 52)

ภาพที่ 40 สมาชิกโครงการ “โลกใส่ใจศิลป์” ร่วมกันเก็บขยะเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม
บริเวณรอบๆ เขื่อนลำนางรอง จ.บุรีรัมย์

ภาพที่ 41 ต่อยอดโครงการ “โลกใส่ใจศิลป์” โดยการวาดภาพจัดบรรยากาศ
ณ โรงเรียนบ้านวังกระโดน อ.นางรอง จ.บุรีรัมย์ (13 มี.ค.52)

ภาพที่ 42 สมาชิกโครงการ “โลกใส่ใจศิลป์” ร่วมกันทำความสะอาดอาคารเรียน
โรงเรียนบ้านวังกระโดน อ.นางรอง จ.บุรีรัมย์ (13 มี.ค.52)

ภาคผนวก ข

ตำแหน่งสื่อเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือการวิจัย

ที่ ศษ 0522.15 (1) 76

มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
 จังหวัดนนทบุรี 11120

๑๐ มีนาคม 2551

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือการวิจัย

เรียน อาจารย์นาวาเอกอาคม สุขตระกูล

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วยนายกิตติภูมิ ผลวิเศษสิทธิ์ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาไทยคดีศึกษา สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ค่ายศิลปะเด็กกับการปลูกฝังเจตคติและการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม: กรณีศึกษานักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 อำเภอนางรอง และอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์” โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.จิตรา วีรบุรินทร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุตจิต เอนนพกาญจน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย สาขาวิชาศิลปศาสตร์จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็น เพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ชำนาญ เขาวงกิตพงศ์)
 ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศิลปศาสตร์

บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศิลปศาสตร์

โทร. 0-2504-8515-7

โทรสาร 0-2503-3564

ที่ ศษ ๐๖๒๒.๑๖ (๑) ๗๖

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพลู อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

๑๐ มีนาคม ๒๕๕๑

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือการวิจัย

เรียน นาวาโท คร.อนุชา ม่วงใหญ่

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วยนางกิติกัญญา พลวิเศษสิทธิ์ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาไทยคดีศึกษา สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ค่ายลือปะเด็กกับการปลูกฝังเชตคติและการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม: กรณีศึกษานักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 อำเภอนางรอง และอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์” โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.จิตรา วีรบุรินทร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุจิต เจนนพกาญจน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย สาขาวิชาศิลปศาสตร์จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็น เพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์จิตรา เวรบุรินทร์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศิลปศาสตร์

บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศิลปศาสตร์

โทร. 0-2504-8515-7

โทรสาร 0-2503-3564

ที่ ศธ 0522.15 (1)/ 76

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

๑๐ มีนาคม 2551

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือการวิจัย

เรียน คุณครูตมพูด เกตขจร

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วยนายกิตติภูมิ พลวิเศษพิทักษ์ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาไทยคดีศึกษา สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ค่ายศิลปะเด็กกับการปลูกฝังเจตคติและการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม: กรณีศึกษานักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 อำเภอหางระง และอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์” โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.จิครา วีรวิรินทร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุจิต เจนนทกาญจน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย สาขาวิชาศิลปศาสตร์จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็น เพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ชานาญ เขาวีรดิพงษ์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศิลปศาสตร์

บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศิลปศาสตร์

โทร. 0-2504-8515-7

โทรสาร 0-2503-3564

ที่ ศษ 0522.15 (1) 76

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

๑๐ มีนาคม 2551

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือการวิจัย

เรียน คุณครูวนิดา สุภามิต

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วยนายสิทธิภูมิ พลวิเศษสิทธิ์ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาไทยคดีศึกษา สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "คำขคิดปะเผ็ดกับการปลูกฝังคุณคิดและการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม: กรณีศึกษานักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 อำเภอหนอง และอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์" โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.จิครา วีรบุรินทร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ตุตฉิต เชนนพกาญจน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย สาขาวิชาศิลปศาสตร์จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็น เพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้วิจัยด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ชำนาญ เขาทีรติพงศ์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศิลปศาสตร์

บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศิลปศาสตร์

โทร. 0-2504-8515-7

โทรสาร 0-2503-3564

ที่ ศบ 0522.15 (1) 76

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

๑๐ มีนาคม 2551

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือการวิจัย

เรียน คุณครูสุภรัตน์ วงศ์เฉลิมมั่ง

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วยนายกิตติภูมิ พลวิเศษพิทักษ์ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาโทคดีศึกษา สาขาวิชาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “คำขอลิขิตเกี่ยวกับการปลูกฝังเจตคติและการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม: กรณีศึกษานักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 อำเภอหางระยอง และอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์” โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.จิรา วีรบุรินทร์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุจิต เชนนพกาญจน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย สาขาวิชาศิลปศาสตรมหาบัณฑิตจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็น เพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษานี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ชำนาญ เขาวงกตพิงค์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศิลปศาสตรบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศิลปศาสตร
โทร. 0-2504-8515-7
โทรสาร 0-2503-3564

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นายกิตติภูมิ พลวิเศษสิทธิ์
วัน เดือน ปีเกิด	18 มกราคม 2508
สถานที่เกิด	ตำบลแสงทอง อำเภอบางขัน จังหวัดบุรีรัมย์
ประวัติการศึกษา	มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม 2526 ค.บ. (ศิลปศึกษา) วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ 2534 ศศ.ม. แขนงวิชาไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2552
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนนางรองพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครู อันดับ คศ.2 วิทยฐานะ ชำนาญการ